

**T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ ANABİLİM DALI**

**KÜRDİSTAN İŞÇİ PARTİSİ (PKK) TERÖR ÖRGÜTÜ:
ETNİK TERÖRÜN FİKRİ YAPISI, ANATOMİSİ
VE ŞİDDET STRATEJİLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
Erhan ERGÜL**

Yrd. Doç. Dr. Rasim Özgür DÖNMEZ

BOLU/2007

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yüksek lisans öğrencisi Erhan ERGÜL' e ait "Kürdistan İşçi Partisi (Pkk) Terör Örgütü:Etnik Terörün Fikri Yapısı, Anatomisi ve Şiddet Stratejileri" isimli çalışma, jürimiz tarafından Siyaset Bilimi Bilim dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Rasim Özgür DÖNMEZ

Üye : Doç. Dr. M. Kemal ÖKE

Üye : Yrd. Doç. Dr. İsmet PARLAK

Prof. Dr. Uğur ESER
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ABSTRACT

KURDISTAN WORKER’S PARTY (THE PKK) TERROR ORGANIZATION: THE MINDSET, ANATOMY AND VIOLENCE STRATEGIES OF ETHNIC TERRORISM

Erhan ERGÜL

**Master Thesis
Department of Politics
Thesis Advisor: Asist. Prof. Rasim Özgür DÖNMEZ
September 2007, 242 Pages**

This study aims to analyze the mindset, organization structure and violence strategies of the Kurdistan Worker’s Party (PKK) terror organization. Hence, the thesis evaluates the PKK’s historical development concerning, its relationship with some international actors, and by of course, regarding the socio-economic and political evaluation of Kurdish nationalism by which the terror organization allege to lead this ideological movement -Kurdish nationalism- on the behalf of all Kurds in Turkey. It analyses the changing structure of the terror organization in relation with its changing strategies of violence during its evolution process through history.

Keywords: Ethno-Nationalism, Kurdish Nationalism, Strategies of Violence, Terror, Terrorism, Kurdistan Worker’s Party Terror Organization, PKK, KADEK and KONGRA-GEL

ÖZET

KÜRDİSTAN İŞÇİ PARTİSİ (PKK) TERÖR ÖRGÜTÜ: ETNİK TERÖRÜN FİKRİ YAPISI, ANATOMİSİ VE ŞİDDET STRATEJİLERİ

Erhan ERGÜL

Yüksek Lisans Tezi
Siyaset Bilimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Rasim Özgür DÖNMEZ

Eylül 2007, 285 Sayfa

Bu çalışma Kürdistan İşçi Partisi (PKK) terör örgütünün düşüncelerini, örgütsel yapısını ve siyasal şiddet stratejilerini inceleyecektir. Kürt milliyetçiliğinin üzerine oturduğu sosyal, ekonomik ve siyasi faktörler bağlamında, son dönemde bu kavramı sadece kendi öz fikri gibi sahiplenen PKK terör örgütünün ve uluslararası güçlerle ilişkilerini de göz önüne alarak tarihsel gelişme süreci anlatılmaktadır. Özellikle bu süreçte örgütün yaşadığı değişimler ile bunların şiddet stratejilerine etkileri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Etnik Milliyetçilik, Kürt Milliyetçiliği, Şiddet Stratejileri, Terör, Terörizm ve Kürdistan İşçi Partisi, PKK terör örgütü, KADEK, KONGRA-GEL.

...PKK terörüne şehit verdiğimiz
Güvenlik Kuvvetlerimize,
Kamu Görevlilerimize
ve Sivil Halkımıza
Sonsuz Saygılarımla ithaf ederim...

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın her aşamasında yanımda oldukları için sevgili aileme, kıymetli mesai arkadaşlarıma ve değerli dostlarıma,

Bana bilim yolunu gösterdiği için Sayın Yusuf Ziya ÖZCAN'a,

Fakültede bana 'Siyaset Bilimini' öğrettikleri için kıymetli eğitimcimlere ve bütün dertlerimize katlandıkları için fakültenin sevgili idari personellerine,

Bu araştırma başlığını seçtiği ve her safhasında fikir alışverişi yapma imkânı bulduğum için tez danışmanım Sayın Rasim Özgür DÖNMEZ'e

Kıymetli vakitlerinden bana ayırdıkları ve değerli fikirlerini paylaştıkları için Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele ve İstihbarat Dairesi Başkanlıkları, Ankara İl Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü, Malatya İl Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele ve İstihbarat Şube Müdürlükleri personeli ve ASAM çalışanları ile özellikle Sayın İhsan BAL ve Nihat Ali ÖZCAN'a

Ve bu konu üzerinde çalışmalar yaparak fikirlerine erişmemi sağlayan ekli kaynakçada adı geçen geçmeyen tüm araştırmacı ve yazarlara

En içten duygularıyla teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ:

ABSTRACT	iii
ÖZET	iv
TEŞEKKÜR	vi
GİRİŞ	1
BÖLÜM I: KURAMSAL ÇERÇEVE	4
I.A. Milliyetçilik Kavramı:	4
Özcü Milliyetçilik:	5
Yapısalcı Milliyetçilik:	6
Etnik Milliyetçilik:	9
I.B. Terör ve Terörizm Kavramları:	10
Terör ve Terörizm:	10
Etnik Propaganda ve Bölücü Terör:	16
Irish Republican Army (IRA) Terör Örgütünün Siyasi Duruşu:	17
Euskadi Ta Askatasuna (ETA) Terör Örgütünün Siyasi Duruşu:	19
BÖLÜM II: PKK (KÜRDİSTAN İŞÇİ PARTİSİ) TERÖR ÖRGÜTÜNÜN KURULUŞ VE GELİŞİMİ	21
II.A. Kürt Milliyetçiliğinin Geliştirilmesi:	21
Türkiye’de Ayrılıkçı Kürt Milliyetçiliğinin Temelleri Sayılan İsyanlar:	24
Takrir-i Sükun Kanunu ve İskan Kanununun Birlikte Yorumlanması:	28
Etnik Milliyetçi ve Ayrılıkçı Kürtçü Siyasi Hareketler:	29
II.B. Terör Örgütü Lideri Abdullah ÖCALAN’ın Gelişmesi:	32
II.C. Kürdistan Devrimcileri (Ulusal Kurtuluşçular) veya Ukocular (Apocular): ..	45
II.D. Birinci Kongre ve Kürdistan İşçi Partisi (Partiya Karkeren Kürdistan - PKK):	55
II.E. PKK Terör Örgütünün Kuruluşundaki Bazı Çelişkiler ve İkinci Kongre:.....	62
PKK Terör Örgütünün Öğretisine Göre Kürdistan Tarihi:	71
PKK Terör Örgütünün Öğretisine Göre 1970’li yıllarda Kürdistan:	73
II.F. Yurtdışında Silahlı Eğitime Başlanması, Birinci Konferans ve İkinci Kongre:	73
II.G. Üçüncü Kongre:	83
II.H. İkinci Konferans, Dördüncü Kongre ve Üçüncü Konferans:	90
II.I. Halkın Emek Partisi ve ‘Kürtlerin Kültürel Kimlikleri (Paris Kürt Konferansı)’ İsimli Konferans:	104
BÖLÜM III: PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ŞİDDET STRATEJİLERİNDEKİ DEĞİŞİM	111
III.A. Dördüncü Konferans, Beşinci Kongre ve 1995 Genel Seçimleri:	111
III.B. İntihar (Canlı Bomba) Eylemleri:	122
III.C. Beşinci Kongre ve Altıncı Kongre Arasındaki Terör Örgütü PKK’nın Yurtiçi ve Yurtdışı Faaliyetleri:	144
III.D. PKK Terör Örgütü Lideri Abdullah ÖCALAN’ın Yakalanması:	153
BÖLÜM IV: PKK TERÖR ÖRGÜTÜ LİDERİNİN YAKALANMASINDAN SONRA ÖRGÜTÜN DURUMU	158
IV.A. Altıncı Kongre ve Fedai Eylemleri:	158
IV.B. Yedinci Kongre ve Sivil İtaatsizlik Hareketleri (Serhildanlar):	167
IV.C. Sekizinci Kongre ve KADEK:	174
IV.D. Dokuzuncu Kongre ve KONGRA GEL:	177

IV.E. Onuncu Kongre:	180
IV.F. On Birinci Kongre:	182
IV.G. PKK Terör Örgütü İçerisindeki Gruplaşmalar:.....	183
Bir Teröristin Anatomisi ve Terör Örgütündeki Parçalanmanın Tırmanması: 183	
Yakın Dönemde PKK Terör Örgütü İçerisinde Fikir Ayrılıkları, Gruplaşmalar ve Çatışmalar:.....	185
BÖLÜM V: PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN GELİR KAYNAKLARI:	196
V.A. Kaçakçılık: Uyuşturucu ve İnsan Kaçakçılığı:.....	196
V.B. Haraç Alma:.....	201
V.C. Kürt Ekonomi Kongresi:	201
V.D. Bağış Toplama:.....	203
V.E. Yurt Dışında Bulunan Dernekler ve Diğer Finans Kaynakları:.....	204
BÖLÜM VI: DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	205
EKLER	219
EK-I: Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Ayaklanmalar (1879-1938). 219	
EK-II: Türkiye’de Ayrılıkçı Kürtçü Örgütlenmeler (1964-1983).....	222

TABLolar DİZİNİ:

Tablo 1: 1990-1998 Yılları Arasında Terör Örgütü PKK Tarafından Gerçekleştirilen Yasadışı Olayların Yıllık Dilimlerle Sayısı	123
Tablo 2: İntihar Saldırılarının Dönemler Halinde Değerlendirilmesi:.....	137
Tablo 3: İntihar Saldırılarının Mevsimlere Göre Dağılımı:	137
Tablo 4: İntihar Saldırılarının Gün İçerisinde Dağılımı:.....	137
Tablo 5: İntihar Eylemlerinin Coğrafi Bölgelere Göre Dağılımı:.....	139
Tablo 6: İntihar Eylemlerinin Hedefine Göre Dağılımı	140
Tablo 7: İntihar Eylemlerinde Kullanılan Bomba Tiplerinin Dağılımı:	140
Tablo 8: İntihar Eylemcilerinin Cinsiyet Dağılımı:	143
Tablo 9: İntihar Eylemcilerinin Yaş Dağılımı:	144

KISALTMALAR LİSTESİ:

ADYÖD: Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneği

ALARIZGARİ: Kurtuluş Bayrağı Örgütü

ASKD.DER: Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği

AYÖD: Ankara Yüksek Öğrenim Derneği

AZADİ: Kürt İstiklal Cemiyetini, Cıvata Azadiya Kurd, daha sonraları Cıvata Xwerseriya Kurd.

BSP: Birleşik Sol Parti

DBGP: Devrimci Birleşik Güçler Platformu

DDKD: Devrimci Demokratik Kültür Derneği

DDKO: Devrimci Doğu Kültür Ocakları

DDP: Demokratik Değişim Partisi

DEHAP: Demokratik Halk Partisi

DEP: Demokrasi Partisi

DTP: Demokratik Toplum Partisi

DHB: Devrimci Halkın Birliği Örgütü

DHKD: Devrimci Halk Kültür Derneği

DHP: Devrimci Halk Partisi (eski ismi ile TDHP)

DHP: Devrimci Halk Partisi

DHKP/C: Devrimci Halk Kurtuluş Partisi / Cephesi Örgütü

EMEP: Emeğin Partisi

ERNK: Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi veya Eniya Rızgariya Netewa Kürdistan

ETA: Euskadi Ta Askatasuna

FED-BIR: Britanya Kürt Dernekleri Federasyonu

FED-KA: Avustralya Kürt Dernekleri Federasyonu

FED-KOM: Hollanda Kürt Dernekleri Federasyonu

FEKAR-KURDISTAN: İsviçre Kürdistan Kültür ve İşçi Federasyonu

FEK-BEL: Belçika Kürt Dernekleri Federasyonu

FEY-KOM: Avusturya Kürt Dernekleri Federasyonu

FEY-KURD: Danimarka Kürt Dernekleri Federasyonu

FEYKA-KÜRDİSTAN: Fransa Kürdistan Dernekleri Federasyonu

FDHC: Filistin Demokratik Halk Cephesi

FHKC: Filistin Halk Kurtuluş Cephesi

GAP: Güneydoğu Anadolu Projesi

HADEP: Halkın Demokrasi Partisi

HAKPAR: Hak ve Özgürlükler Partisi

HEP: Halkın Emek Partisi

HPG: Halk Savunma Birlikleri ve Hezen Perastina Gele

HRK: Kürdistan Kurtuluş Birliği veya Hezen Rızgariya Kürdistan

I-KDP veya KDP: Irak Kürdistan Demokrat Partisi

IRA: Irish Republican Army

İ-KDP: İran Kürdistan Demokrat Partisi

İP: İşçi Partisi

İHD: İnsan Hakları Derneği

KAB: Kürdistan Aleviler Birliği Örgütü

KARSAZ: Kürt İşverenler Birliği, Yekitiya Karsazen Kurd a Natnetewi

KADEK: Kongreya Azadi-ü Demokrasiya Kürdistan veya Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi Terör Örgütü

KDYP veya DYP veya YNK: Kürdistan Demokrat Yurtseverler Partisi

KİH: Kürdistan İslami Hareketi Örgütü

KOMKAR: Kürdistan İşçi Dernekleri Federasyonu

KON-KURD: Kanada Kürt Dernekleri Federasyonu

KONGRA-GEL: Kürdistan Halk Kongresi terör örgütü

KÖİP ya da PPKK: Kürdistan Öncü İşçi Partisi

KYP: Kürdistan Yurtseverler Partisi

KKP: Kürdistan Kurtuluş Partisi (daha önceki ismi RIZGARİ)

KUK: Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları Örgütü

KUM: Kürdistan Ulusal Meclisi

OHAL: Olağan Üstü Hal Kanunu ve Bu Kanun Çerçevesinde Yapılan Uygulamalar

ÖDP: Özgürlük ve Demokrasi Partisi

PAK: Kürdistan Özgürlük Partisi veya Partiye Azadiya Kürdistan Örgütü

PKK: Kürdistan İşçi Partisi veya Partiye Azadiya Kürdistan terör örgütü

PKK-DB: PKK-Devrimci Birlik Örgütü

PJA: Özgür Kadın Partisi Örgütü veya Partiye Jina Azad

PJKK: Kürdistan İşçi Kadınlar Partisi Örgütü veya Partiye Jinen Karkeren Kürdistan

PSD: Demokratik Serhildan Partisi

PSK: Özgürlük Yolu Örgütü

RIZGARİ: Kurtuluş Örgütü (daha sonradan adını KKP olarak değiştirmiştir.)

SHP: Sosyal Demokrat Halkçı Parti

SKP: Sürgünde Kürt Parlamentosu

SP: Sosyalist Parti

STREKASOR: Kızıl Yıldız veya Beş Parçacılar Örgütü

SYP: Sosyalist İktidar Partisi

TDHP: Türkiye Devrimci Halk Partisi (sonradan isim değişikliği ile DHP)

TDP: Türkiye Devrim Partisi

TEKOŞİN: Kürdistan Mücadele Örgütü

TEVGER: Kürdistan Kurtuluş Hareketi

THKP/C: Türkiye Halk Kurtuluş Partisi / Cephesi

TİKKO: Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu Örgütü

TİP: Türkiye İşçi Partisi

T-KDP: Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi

TKP: Türkiye Komünist Partisi

TKP/ML: Türkiye Komünist Partisi / Marksist Leninist Örgütü

TKSP: Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi

TSK: Kürdistan Sosyalist Hareketi

VEJİN: PKK-Diriliş Örgütü

YAJK: Kürdistan Özgür Kadınlar Birliği Örgütü veya Yekitiya Azadiya Jinen Kürdistan

YEK-KOM: Almanya Kürt Dernekleri Federasyonu

YJWK: Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği Örgütü veya Yekitiya Jinen Welatperezan Kürdistan

YNDK: Ulusal Demokratik Güç Birliği

GİRİŞ

Bu çalışma etnik milliyetçiliği esas alan Kürdistan İşçi Partisi (Partiya Karkeren Kürdistan - PKK) terör örgütünün kuruluşu, gelişimi ve günümüzdeki durumunu ideolojik ve şiddet stratejileri yönleri ile incelemektedir. Kürt Milliyetçiliğinin ortaya çıktığı ilk hareketlerden PKK terör örgütünün 2007 yılına kadar geçirdiği süreç ele alınacaktır. PKK'nın etnik tabanlı, şiddeti esas alan bir terör örgütü olduğu; bu örgütün politik eğilimlerindeki değişim noktalarının hangileri olduğu; terör örgütünün kullandığı şiddet stratejileri, bu stratejilerin politik durumdaki değişime etkileri; terör örgütünün eylemlerinin özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonraki süreçte politik bir amaç gütmeyeceği ve artık terör örgütün üst düzey yöneticilerinin amacının salt şiddet gösterisi ve kişisel menfaatlerden ibaret olduğu bu tezin temel konu başlıklarıdır.

Çalışmada PKK terör örgütü ile sınırlı olup bu örgüt tarafından kurulmuş diğer oluşumlar ele alınmamıştır. Terör örgütünün oluşumunun anlatılabilmesi için etnik milliyetçi nitelikli şiddet içeren akımlar da aktarılmış, kimi zaman çeşitli mukayeseler yapılmıştır. Terör örgütüne bağlı Türkiye dışında faaliyet gösteren yapılanmalardan bahsedilmiş olsa da bunların sadece PKK ve Türkiye'ye etkileri olmuşsa aktarılmıştır.

Etnik milliyetçi terör örgütü olan PKK terör örgütü hakkında yapılan çalışmaların birçoğu bu çalışma çerçevesinde incelenmiş olup konu üzerinde çalışma yapacak araştırmacılar için çok taraflı ve geniş bir literatür bilgisi çıkartılmıştır. Çalışmada kullanılan birincil ve ikincil kaynaklar bilimsel dayanak bakımından dikkatle incelenmiştir. Herhangi bir dayanağı olmayan kaynakça yoksunu veya sadece kişisel yorumlardan ibaret olan eserler aynı konuda yazılmış olan bir diğeri ile çeliştiğinde çalışmaya aktarılmamıştır. Bazı konu başlıkları hakkında fazla bilgi olmadığından bu kısımlarda -özellikle PKK terör örgütünün son yılları aşamasında- kaynakça yoksunu olan bölümler, kişisel bilgi birikimimiz ve araştırmalarımız ile değerlendirilmiş, birincil kaynaklardan ve çeşitli devlet belgelerinden doğruluklarına emin olunan bilgiler aktarılmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde milliyetçilik, etnik milliyetçilik, Kürt milliyetçiliği, terör ve etnik terör kavramları açıklanıp Kürt Milliyetçiliğinin nasıl geliştirildiği anlatılmıştır. ‘Milliyetçilik’ başlığında Muhittin ATAMAN ve Hakan ÖZOĞLU’nun, ‘Terör’ başlığında İhsan BAL ve Emin GÜRSES’in eserleri ışık tutmuştur.

İkinci Bölüme Kürt milliyetçiliğinin nasıl geliştirildiği, ilk ‘Kürt devleti kurma amacı olan’ isyandan başlanıp PKK terör örgütüne kadar olan süreçte öz bir şekilde derlenmiş, Kürt milliyetçiliğinin temeli olarak nitelendirilen isyanlar bu isyanlar karşısında izlenen politikalar ile 1960’larda ortaya çıkmaya başlayan ayrılıkçı Kürtçü hareketler incelenmiştir. Bu kısımda Wadie JWAİDEH ve Mustafa AKYOL’un yazdıkları eserler yol gösterici olmuştur. Türkiye’nin son otuz yıldır bertaraf etmeye çalıştığı bölücü terörün müsebbibi olan örgütü anlayabilmek için onun kurucularını tanımak gerekmektedir. Bu nedenle bölüme PKK terör örgütünü anlatmaya lideri olan Abdullah ÖCALAN’ın hayat hikayesi derlenerek başlandı. Bölümde özellikle Abdullah ÖCALAN’ın kendi yazdıklarından yola çıkarak kişiliğinin nasıl bir karmaşık ortamda geliştiği anlatılmıştır. İkinci bölümde PKK terör örgütünün kuruluşundan beşinci kongresindeki büyük değişimine kadar olan süreç, politik durum ve şiddet stratejileri ile ele alınmıştır. Bu bölümde Nihat Ali ÖZCAN’ın tespitleri ve siyasi durum değerlendirmeleri varlıklı bir bilgi kaynağı olmuştur.

Emin DEMİREL’in eserindeki bilgiler çerçevesinde üçüncü bölüme yaşanan bu değişimle başlanarak yine büyük bir değişim olarak nitelendirilen Abdullah ÖCALAN’ın yakalanması aşaması arasındaki süreç özellikle şiddet stratejilerinin değişimi ve sonuçları ile incelenmiştir. Bu bölümde örgüt tarafından düzenlenmiş olan intihar saldırıları (canlı bomba eylemleri) tarafımızca istatistiksel olarak incelenmiştir.

Dördüncü bölüm örgütün son kongresi olarak bilinen on birinci ile sona ermiştir. KADEK ya da KONGRA-GEL gibi isim değişiklikleri ile strateji değiştirmeye çalışan terör örgütü hakkında bu dönem için aktarılan bilgilerin birçoğu birincil kaynaklardan aktarılmaktadır. Örgüt içerisinde başlayan parçalanmalar

bölüm sonunda aktarılmıştır. Bu bölüm örgütün ilk kez yayınlanan terör örgütünün son dönemlerini içeren birçok bilgiyi de sunmaktadır.

Ayrılıkçı terör hareketlerinin büyük finansal desteğe ihtiyaç duyduğu ortadadır. Bu çalışmada şiddet stratejileri ve politik durum ön planda incelendiğinden tekdüzeliği bozmamak için bu terörün finansı beşinci bölümde tek bir başlık altında ele alınmıştır. Arslan TEKİN ve Ahmet ÇEŞME'nin eserleri ise bu bölümde öncelikli bilgi kaynağı olmuştur.

Değerlendirme ve sonuç bölümünde ise genel bir özetleme yapılarak değerlendirmeler ve öngörüler yazılmıştır.

BÖLÜM I: KURAMSAL ÇERÇEVE

I.A. Milliyetçilik Kavramı:

Milliyetçilik Fransız Devrimi ile birlikte modern bir güç olarak ortaya çıktı ve Fransız Devriminden sonra bu akım Avrupa'dan sonra bütün dünyada radikal değişimlere yol açtı. Avrupa devletlerinin çoğu için birleştirici bir rol oynayan milliyetçilik, bazı çok uluslu ülkelerin de dağılmasına yol açtı. Farklı yüz ve şekillerle ülkelerin iç ve dış politikalarını etkileyen bu esnek kavram son iki yüzyıldır 'öteki'leri de yarattı.

Milliyetçilik kavramı farklı bilimsel disiplinlerce değişik boyutlarıyla ele alınan ve farklı anlamlar verilen çok geniş ve tartışmalı bir ideolojik terimdir. Bu terimi açıklamak için farklı siyasi, psikolojik, ekonomik ve kültürel yaklaşımlar geliştirilmiştir. 18. yüzyıl sonlarında 'ulus devletlerin' kurulmasında (kendi kaderini tayin hakkı – self determinasyon) temel fikir olarak "her derde deva" olarak tanımlanan milliyetçilik diğer taraftan cemaat tipi devletlerin parçalanmasını sağlayan bir "virüs" olarak algılanmıştır. Fransız devriminden sonra özellikle modernleşen batı dünyasında bir fazilet unsuru olarak karşılanan milliyetçilik, İslamiyet, Hıristiyanlık gibi dinler ile Marksizm gibi görüşler tarafından çoğu olumsuzluğun kaynağı olarak görülmüştür. (Ataman, 2001, 1)

"Milliyetçilik" 19. ve 20. yüzyılların en kalıcı ve halen önemini koruyan siyasi ideolojilerinden biridir. Konu ile ilgilenen uzmanlar 'millet' ve 'milliyetçilik' kavramları hakkında farklı ve geniş bir literatür üretmişlerdir. Bugüne kadar akademisyenler arasında milleti neyin oluşturduğuna ve milliyetçiliği neyin tanımladığına dair bir ortak görüş oluşmamıştır. (Özoğlu, 2006, 10) Milliyetçilik hakkında yazılan fikirleri iki ana grupta toplamak mümkündür. Birinci grup ulusun bir öz olduğuna ve ulusların tarihin çok uzak devirlerinden beri var olduklarına inanan Özcüler (primordiyalistler)'dir. Fikir yelpazesinin diğer ucunda ise

milliyetçiliğin yakın tarihteki gelişmeler tarafından oluşturulmuş bir kavram olduğunu ileri süren Yapısalcılar gelmektedir.

Özcü Milliyetçilik:

Özcüler insan türünün doğal olarak “ulus” adı verilen farklı dil, tarih ve kültür topluluklarına ayrıldığını ve her ulusun benzersiz bir yapısı olduğunu savunurlar.

Erken modern dönem araştırmacılarından olan Johann G. FICHTE ve Johann GOTTFRIED bu akımın ilk savunucularındandır. Fichte Almanya'nın ayrı bir bütünü oluşturduğunu ve Almanya Birliğini savunmaktaydı. (Özoğlu, 2006, 11) Yine Alman ulusunun özüne inanan HERDER de bu görüşü ileri götürerek Almanya'nın ulusal bir ruhu olduğuna inanmaktaydı. HERDER, Charleton H. HAYES'in ifadesiyle, şunları söylüyordu: (Hayes, 1931, 30)

“insan yığınlarının biri diğerinden, ilk önce coğrafya ve iklimin özgüllükleriyle ayrılır, daha sonra kendine özgü tarihsel gelenekler – uygun bir dil, edebiyat, davranışlar ve adetler – geliştirir. Bu şekilde ‘folk niteliğine’, ‘ulusal bir ruha’ ve tam anlamıyla ulusal bir kültüre sahip olan olgunlaşmamış bir milliyet haline gelir.”

1800'lü yılların ortalarında HERDER'in ifadelerine yakın bir içerikle İtalyan milliyetçisi ve siyasi eylemcisi Giuseppe MAZZINI'nin fikirlerinde ‘ulus’ ve ‘milliyetçilik’ kavramları şu şekilde yorumlanmaktaydı (Hayes, 1931, 155):

“Ulus, Tanrı tarafından insan soyunun refahı için tayin edilmiş bir araçtır ve ahlaki özü yalnız burada yatar... Anayurtlar insanlığın atölyesinden başka bir şey değildir. Tanrı'nın insanlık meşgalesi içindeki her halka buyurduğu şeydir milliyetçilik.”

Yakın dönemdeki ‘ulusal öz’ konusundaki çalışmalar ulusların ‘modern milliyetçiliğin’ ortaya çıkışından daha önce var olduğunu savunmaktadır. Anthony SMITH ‘milliyetçiliğin’, taşıyıcısı olan ‘ethnie’ aracılığı ile sürekliliğine vurgu

yapmakta ve ‘ethnie’nin ırksal çağrışımlar yapmadığını sadece ortak bir soy mitini, kültürü ve ismi işaret ettiğini söylemektedir. Onun için ‘milliyetçiler’, cemaati modern bir ulus olarak yeniden kurmak için geçmişi yeniden keşfetmek ve yeniden yorumlamak yoluyla bir ulus inşa etmeye çalışan siyasi arkeologlardır. SMITH modern ulusu tarih boyunca var olmuş bir şey olarak görmemekte ancak modern milliyetçiliklere yol açan unsurların tarih olduğuna inanır. (Özoğlu, 2006, 12)

Milliyetçilik araştırmaları yapan Geoff ELEY ve Ronald G. SUNY, Antony SMITH’in fikirlerinin John AMSTRONG’dan etkilendiğini tespit etmiştir. AMSTRONG’un “Nations Before Nationalism” isimli eserinde ‘milletlerin milliyetlerden önce var olduğunu’ savunduğunu ulusal kimliklerin icat edilmiş olduğunu reddetmediğini fakat bunların milliyetçilikten önce de var olduğunu iddia ettiğini söylemektedirler. (Eley ve Suny, 1996, 105)

Miroslav HROCH milliyetçiliğin ortaya çıkması için üç aşamalı bir takvim ön görmektedir. A aşamasında önceden var olan topluluk kültürel ve dilsel mirasına sahip çıkmaya başlar, B aşamasında milliyetçi bir mücadele zemini oluşturmak için bir lider kadrosu ortaya çıkar, C aşamasında milliyetçi hareket için kitlesel destek sağlanır. Bu fikir kuramının birinci aşaması da milletin milliyetten önce varlığına işaret etmektedir. (Özoğlu, 2006, 13)

Louis SNYDER milliyetçiliği ‘bir coğrafi alanda beraber yaşayan, aynı dili konuşan, milletin tutkularını ve isteklerini açıklayan ortak bir edebiyatı olan ve ortak bir gelenek ve dine sahip bir grup insanın duygu veya bilincinin bir durumu’ olarak tanımlamaktadır. (Snyder, 1990, 238 - 241)

Yapısalcı Milliyetçilik:

Fikir yelpazesinin diğer ucundaki Kontrüktivist ekolün takipçileri – yapısalcılar – ise milliyetçiliğin yakın dönemdeki gelişmelerin bir inşası olduğunu ve milliyetçiliğin geçmişle bağlantısının bulunmadığını düşünürler. Bu gruba etki eden genel fikir akımı materyalizm olmasına rağmen ‘kültürcüler’ olarak adlandıracağımız grubun bir kısmı ise materyalizm dışındaki inşaları ön planda değerlendirmektedirler.

Materyalistlerin genel ortak fikri ‘milliyetçiliğin’ sanayileşmenin bir ürünü olmasıdır. Eric HOBBSAWM’a göre milliyetçilik devletler tarafından kapitalizmin gereklerini yerine getirmek için uydurulmuş bir şeydir. (Hobsbawm, 1995, 56) Ernest GELLNER ise sanayi toplumunun bir özelliğinin de ‘milliyetçilik’ olduğunu, milliyetçiliğin varlığını büyük oranda ekonomik ve siyasi güçler ile bürokratik yönetime borçlu olduğunu söylemektedir. (Gellner, 1983, 20-22) Milliyetçilik konusunda aynı görüşlere yakın duran William PFAFF da ‘milliyetçiliğin’ bir ideoloji olmadığını ve evrenselliğinin de söz konusu olamayacağını öne sürmektedir yani bir kişi kendisini sadece bir Hırvat veya bir Amerikalı milliyetçi olarak tanımlayamaz. PFAFF’a göre milletler modern yaratıklar ve milliyetçilik ise siyasi liderlerin veya entelektüellerin bir buluşudur. (Pfaff, 1991, 25 – 28) Liah GREENFIELD da modern dünyanın, ‘milliyetçilik’ fikrinin bir sonucu olduğunu ve onun tarafından tanımlandığını söylemektedir. Ayrıca ‘milliyetçiliğin’ iç toplumsal çatışmaların ve tamamıyla yerel sorunların bir ürünü değil aksine “öteki” ile ve dış güçler ile karşılaşmanın yarattığı bir kimlik krizinin sonucu olduğunu düşünür. (Greenfield, 1992, 2-26)

Kültürcü ekolün ilk temsilcilerinden sayılan Fransız bilim adamı RENAN milliyetçiliğin kültürel ve toplumsal boyutlarını ele alır. Meşhur “What is a Nation” başlıklı konuşmasında milliyetçiliğin özcü yorumlanmasına karşı çıkmıştır. Ona göre ortak dil, toprak ve din gibi unsurlar bir ‘ulusu’ tanımlamakta yetersiz kalır. Ulusun bir ‘ruh ve tinsel ilke’ ve tarihin derin karmaşıklıklarının bir ürünü olduğunu düşünür. Renan’a göre ulusların yaratılmasının esası ‘geçmiş kolektif olarak unutma eğilimidir’. Bu fikirden hareketle ulusları basitçe durağan varlıklar olmaktan ziyade insan ihtiyaçlarının yaratıları olarak görmenin yolu açılmış oldu. (Özoğlu, 2006, 14)

Benedict ANDERSON ‘Hayali Cemaatler’ isimli eserinde ulusların doğal ve ebedi olmadıklarını bunların modern inşalar olduğunu iddia etmektedir. En küçük ulusların mensupları bile yurttaşların hepsiyle yüz yüze temasta bulunamayacağı için ulusal ölçekteki bir grup dayanışması hissiyatı, içinde insanların cemaat imgesi geliştirecekleri bir yansıtma olmak zorundadır. Dolayısıyla bir ulus ancak bir ‘hayali cemaattir’. Bir ‘ulus’ günün değişen ihtiyaçlarına göre tahayyül edildiğinden

‘milliyetçiliğin’ kesin bir tanımı yapılamayacağı gibi kendilerini ulus olarak tanımlayan topluluklara da nesnel bir sınır tanımlanamaz. Ancak ANDERSON ‘hayali’ demekle ‘gerçek olmayan’ demediğini de belirtmektedir, bilakis uluslar ve milliyetçilik tam da hayal edildiklerinde gerçek olurlar demektedir. (Anderson, 2005, 11-27)

Bu noktadan daha ileri giderek Popper milliyetçiliği insanlığın düşmanı olarak görür çünkü ona göre ‘milliyetçilik’ akımı Yugoslavya’da olduğu gibi dini fanatizmi, saldırgan anlayışı ve yayılcı siyaseti birleştirerek dünyada barışın sağlanmasını engellemektedir (Ataman, 2001, 1). Yeal TAMİR de bu görüşe yakın olmakla birlikte milliyetçiliğin saldırgan ve yabancı düşmanı olması gerektiğini ancak genellikle bu formda ortaya çıktığını söylemektedir (Tamir, 1993, 45 – 46).

Nasıl tanımlanırsa tanımlansın milliyetçilik kavramı hiçbir bilim adamının görmezlikten gelemeyeceği bir gerçektir, iki yüzyıldır çeşitli şekilleriyle dünya siyasetini etkilemektedir. Siyasetin her modeliyle yan yana olabilen bir kavram olarak insanlık tarihindeki en başarılı siyasi ideolojidir.¹

Milliyetçilik akımı iki kutuplu olarak yönlendirildiği sürece – yani soğuk savaşın bitimine kadar – ‘ulus devlet’ esasına dayanan bir mantıkla hareket etmekteydi. ATAMAN bu noktadan sonra yeni bir milliyetçiliğin vücut bulduğunda söz ediyor. Eski milliyetçiliğin modernizmin ayrılmaz bir parçası olduğuna ve bu yeni milliyetçiliğin ise moderniteye bir tepki şeklinde ortaya çıktığına dikkat çekiyor. Yeni milliyetçiliğin küreselleşmenin dini kültürel ve tarihi farklılıklarını göz ardı eden tavrına karşı çıktığını ve iktisadi, çevresel ve toplumsal karşılıklı bağımlılığın arttığı bir dünyada daha küçük siyasi birimler oluşturmayı önerdiğini söylemektedir. Yine bir fark olarak, eski milliyetçiliğin şehirli ve orta sınıfça sahiplenildiğini ancak yeni milliyetçiliğin ise kırsal unsurların ön planda olduğundan genellikle dış dünyaya kapalı hareketler olarak gözlendiğini belirtiyor. Eski milliyetçilik kültürel gelenekleri kaynaştırırken yeni milliyetçiliğin kültürel olarak parçalayıcı nitelikte olduğunu ortaya koyuyor. Yeni milliyetçilerin fikirlerine göre kültür kişinin doğumla kazandığı

¹ Bu fikir Antony BIRCH’e aittir ve şöyle açıklamaktadır: çünkü günümüzde bütün dünya ‘milliyetçilik’ akımı yüzünden ulus devletler arasında bölüşülmüştür. (Birch, 1989, 16)

bir unsur olduğundan “yeni milliyetçilik daha çok ‘ethnos’u vurguluyor tespitinde de bulunuyor. (Ataman, 2001, 3-6) Bu noktada bir kavramı özellikle açıklamak gerekiyor, “Etnik Milliyetçilik”

Etnik Milliyetçilik:

‘Etnik’ terimi köken olarak Yunancada ‘kâfir ya da pagan’ anlamına gelen ‘ethnos’ kelimesinden türemiştir. 19. yüzyılın ortalarından sonra bu kelimedenden türetilen terimler yavaş yavaş ırksal özellikler ifade etmek için kullanılmaya başlandı. Etnisite insan gruplarını akrabalık temelinde sınıflandırır dolayısıyla etnisitenin aşiret ve konfederasyondan sonra en geniş akraba grubu olduğu ileri sürülebilir (Özoğlu, 2006, 15).

Etnisiteyi tanımlamaya çalışan Dru C. GLADNEY öncelikle ‘çıkarcı temelli’ ve ‘primordiyal² temelli’ etnik kimliklerin bir sentezini yapmayı önerir ve cevabın enstitinin iki veçhesinin birleşimini veya diyalektik bir etkileşimini kapsamaması gerektiğini savunur. GLADNEY bir başka çalışmasında diyalektik teriminin karşılığı olarak ‘diyalojik’ terimini kullanıp “modern ulus devlette kültürel kimliğin ve etnik grupların ortaya çıkış ve evrilmesine ilişkin hikayelerin (ethnogenesis) bu gruplarca algılanan kimlik nosyonları ile genellikle devletin tanımladığı sosyo-politik bağlam arasındaki diyalojik bir etkileşim süreci olduklarını” ileri sürer. GLADNEY daha da ileri giderek bazı etnik kimliklerin ‘etnik bir gruba’ denetleyici güç olan ‘devlet’ arasındaki etkileşim temelinde oluşturulduğunu ve yeniden oluşturulduğunu belirtir. Tez ve anti-tezin doğasına işaret ederek³ ‘kendi’ ile ‘öteki’ arasındaki tersine etkileşimi tanımlamak için ‘diyalojik’ terimini kullanıyor. Ardından ‘kimlik oluşumu sırasında bazen etkileşim ne diyalojik ne de diyalektik olarak tanımlanamadığını ancak monolojik olduğunu söyler. Yani kimlik bir gruba öteki tarafından tek yönlü olarak dayatılır. GLADNEY ‘öteki’ni oluşturanın genellikle devlet olduğunu ve devletin grupların kimliklerini şekillendirmek için onlarla etkileşime girdiğini oldukça ikna edici bir şekilde göstermektedir ancak bu etkileşimi diyalojik diye adlandırarak buna gönüllü bir süreç olarak bakmaktadır. (Özoğlu, 2006, 15 – 16)

² ‘İlk, öncü, öncül veya başlangıç’ anlamına gelir.

³ Diyalektik kavramı burada kendini göstermektedir.

Eric HOBBSBAWM gibi bazı bilim adamları ‘milliyetçilik’ ile ‘etnisite’nin birbirleriyle ilişkili olmadığını ancak bir arada olabileceklerini söylemektedir (Hobsbawm, 1992 ,4). Buna karşıt görüş sahiplerinden Walker CONNOR ise ‘etno-milliyetçilik’ kavramını geliştirmiştir (Cornor, 1994, 11). Bu kavram sayesinde ulusları ‘etnik temelli’ ya da ‘yurttaş temelli’ olarak bir sınıflandırma yapılmasına imkân doğmuştur. Bu noktadan hareketle Hans KOHN milliyetçiliği ‘batı’ ve ‘doğu’ olarak sınıflandırmıştır. Ona göre doğu illerindeki milliyetçilik akrabalık bağlarına dayalı – yani organik – fakat batı illerinde ise daha ziyade yurttaşlık temelinde şekillenmiştir (Kohn, 2005, 320-329).

Bu çalışmada etnik temelli milliyetçi hareketlerin PKK terör örgütü örneğinde nasıl bir salt terör eylemliliği haline geldiği anlatılacaktır. Bu noktada terör, terörizm ve etnik-bölücü propaganda konularında genel bir anlatım yapılmalıdır.

I.B. Terör ve Terörizm Kavramları:

Terör ve Terörizm:

Kökünü Latince ‘terrere’ sözcüğünden alan terör deyimini ‘korkudan sarsıntı geçirme’ veya ‘korkudan dehşete düşmeye sebep olma’ anlamlarına gelmekte olup, literatürde bu kelimeye ilk defa Dictionnaire de l’Academie Française’nin 1789 yılında yayınlanan ekinde rastlanmaktadır. Nitekim, 1789 Fransız ihtilali sonrasında dönemi tarihçilerince "terör rejimi-rejime de la terreur" olarak anıldığı bilinmektedir. Türkçedeki karşılığı "yıldırma, korkutma" olan terör kelimesi Fransızca Petit Robert sözlüğünde "bir toplumda bir grubun halkın direnişini kırmak için meydana getirdiği ortak korku" anlamında yer alırken, Siyasi Terimler ve Örgütler sözlüğünde "kamu otoritesini veya toplum yapısını yıkmak için girişilen korku ve yılgınlık saçan şiddet hareketleri" olarak belirtilmektedir. (<http://www.egm.gov.tr/temuh/terorizm1.html>)

Terör, kavram olarak, Türkçedeki karşılığı ile ‘korkutma, yıldırma ve tedhiş’ anlamına gelmektedir ancak bu korkutma, yıldırma ve tedhiş, yoğunluk olarak oldukça büyük çaplı ve birey ya da bireylerin ruhsal yapılarını birden bire kaplayan korku durumunu ve şiddet halini ifade etmektedir. Terör, tanım olarak,

insanları yıldırma, sindirmek yoluyla onlara belli düşünce ve davranışları benimsetmek için zor kullanma ya da tehdit etme eylemidir. Terör, büyük çaplı korku veren ve bireylerde yılgınlık yaratan bir eylem durumunu ifade ederken; terörizm, siyasal amaçlar için mevcut durumu yasadışı yollardan değiştirmek amacıyla örgütlü, sistemli ve sürekli terör eylemlerini kullanmayı bir yöntem olarak benimseme durumudur. (Bal, 2006, 7-8)

‘Terörizm’ deyimini ise terör kelimesinden türetilerek siyasal şiddet ve yıldırıcılık anlamında kullanılır. Toplumun – ve dolayısıyla toplumu yönetenlerin – direncini kırmak için ortak bir korku yaratmak, daha doğrusu dehşet salmak amacına yöneliktir (Özdağ, 2007, 26-27⁴). Günümüzde çokça kullanılan bir terim olmasına rağmen ‘terörün’ ortak kabul görmüş bir tanımı bulunmamaktadır. Konu ile ilgili birçok tanım yapılmış, ancak uluslararası arenada ortak bir kavram üzerinde bileşilememiştir. Bunun nedeni de bir tarafın terörist ilan ettiğini, diğer tarafın özgürlük savaşçısı olarak nitelemesidir. (<http://www.terorizm.info>)

Terörizm; siyasal hedeflere ulaşmak için toplumun demokratik ikna ve eylem yoluyla barışçı davranışına karşı, hukukun üstünlüğü ve devlet otoritesini tanımayan, güçsüzlüklerini gizlemek için demokratik otoriteleri kitlelerden kopararak halka karşı şiddet kullanmaya yönelmeyi amaçlayan, kendi güç ve doktrinleri ile sağlayamadıkları halk desteğini ve ayaklanmasını sağlamak için tarihsel görevlerinin olduğuna inandırılmış çeşitli unsurlardan oluşan ve uluslararası destek gören örgütlerin, tahripkar silahlarla donanmış olarak gelişmiş taktikler kullanan, insanlığı hakir gören, ahlaki hiçbir temeli bulunmayan siyasi hedeflere ulaşmak için insan hayatını hiçe sayan, masum insanları hedef alan ve hiçbir savaş kuralı tanımayan, geleneksel politik suçlardan farklı, metodik, örgütlü, sistematik, öldürme, kaçırma, korkutma ve tahrip eylemleridir. (<http://www.terorizm.info> ve Bal, 2006, 9)

⁴ Özdağ’ın özellikle 2005 yılındaki eseri ile 2007’deki bu atfedilen eserinde terör, terörizm kavramları düşük yoğunluklu çatışma (DYÇ) fikri çerçevesinde değerlendirilmekte olup terörle mücadele, anti terör ve kontra terör hakkındaki tespit ve önermeleri önem arz etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 3713 Sayılı “Terörle Mücadele Kanunu” ise terörü son değişikliklerle şöyle tanımlamaktadır:

“Terör Tanımı (Değişik Başlık:18.07.2006/26232-5532/1 md.)

Madde 1- (Değişik Birinci Fıkra:19.07.2003/25173-4928/20 md.) Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.

(Mülga İkinci Fıkra:18.07.2006/26232-5532/17 md.)

(Mülga Üçüncü Fıkra:18.07.2006/26232-5532/17 md.)”

Terörist zayıf olduğu için kendini gizler. Beklenmeyen bir anda ve beklenmeyen bir yerde vurup kaçmaya çalışır. Çünkü devletin güvenlik güçleri, sayıca ve silahça kendisinden üstündür. Adi şiddette amaç bir varlığa zarar vermek ya da onu yok etmektir. Oysa terörist için, şiddet bir amaç değil araçtır. Örneğin sıradan bir katil, bir insanı ölmesini istediği için öldürür. Terörist içinse, önemli olan o insan ya da insanlar değil, onları öldürdüğü zaman toplumda yaratacağı etkidir. Bir trene bomba koyduğunda, trende kimlerin olduğu, ölecek olanların kimliği doğrudan bir önem taşımaz. Bu neden dolayı denebilir ki şiddetsiz terör olmaz, ama her şiddet de terör değildir. Atilla YAYLA'nın da altını çizdiği gibi terör eylemlerinde, psikolojik sonuçlar fiziksel hedeflerden çok daha önemlidir. (Yayla, 1990, 32) Terörizm hesaplı bir şiddettir. Amacı olabildiğince çok insan öldürmek değil, kitlelerin eylemlerinden olabildiğince korkmasını sağlamaktır. Kitlelerin dehşete

kapılmasını, bir umutsuzluk içinde teröristin isteklerine boyun eğilmesinden başka çare olmadığını düşünmesini sağlamaktır. (Yayla, 1990, 30-45)

Tarihteki ilk terörist grupların, MÖ 73-66 yılları arasında yaşamış Sicarii'lere kadar uzandığını biliyoruz. Romalılara karşı savaşıyan Sicariiler, düşmanlarını işlek yerlerde öldürdükten sonra kalabalığa karışıp kayboluyorlardı. Manastırları ve Kudüs'ün su kanallarını yıkıp, buğday ambarlarını yakmışlardı. Tefeci senetlerini ve devlet arşivlerini ortadan kaldırmışlardı. (<http://terrorism.about.com/od/groupsleader1/p/Sicarii.htm>)

Ama çağdaş anlamı ile terörizmin kurucusunun Hasan Sabbah olduğu söylenebilir. Selçuklu döneminde terörü "sistemli bir araç" haline getiren Hasan Sabbah (1049-1134), Batını tarikatının kurucusuydu. Korkunun düşünce ve mantık süreçlerini bozarak, insanları sürüleştireceğini anlamıştı. Mustafa COŞTUROĞLU'nun deyimiyle (1992, 12), "insan öldürmeyi bir sanat" yapmıştı.

Sabbah, örgütünün üyelerini dokuz aşamalı bir deneyim ve eğitim süzgecinden geçirerek seçiyordu. Katı disiplin içinde, verilen buyruğa uyararak "düşünmeden" ölüme atılmak temel ilkeydi. Hasan Sabbah, disipline uymadı diye, kendi oğlunu bile acımasızca öldürmüştü. "Kurtarılmış bölgeler" deyimini ve "vur-kaç" taktiğini terörizme kazandıran da oydu. Amacına ulaşmak için, Haçlı Ordusuna bile yardım etti. Kendi başlattığı terörü sürdürebilmek ve ona taban kazandırabilmek için, devleti de halka karşı benzer yöntemler kullanmak zorunda bırakmaya çalışıyordu. Amacı, devleti halkın gözünde "zalim" konumuna iterek, kendi yaptıklarını yasallaştırmaktı. En değerli vezirleri öldürtüyor ve böylece, devletin kendi kendisini bile koruyamadığını halka göstermeye çalışıyordu. Günümüzden yaklaşık 9 yy. önceki terörizmin ilke ve yöntemleriyle çağdaş terörizm arasındaki benzerlikler çarpıcıdır. (<http://dunyadinleri.com/batinilik.html> ve http://tr.wikipedia.org/wiki/Hasan_Sabbah)

Terörizm amaçlarına göre genel olarak 'Sağ', 'Sol' ve 'Etnik (bölücü)' Terör şeklinde üç ana dalda sınıflandırılabilir. Ayrıca Terör eylemleri uygulama

alanlarına göre 'kırsal terörü' ve 'kent terörü' olarak ikiye ayrılabilir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütleri, savundukları ideolojiye bağlı olarak, haksızlık ve zulüm olarak gördükleri yönetim ve yöneticileri bertaraf etmeyi, böylece daha mutlu ve adaletli bir hayat tarzını amaç edindiklerini ileri sürmektedirler. Teröristler bu uğurda kendilerini, haklarını savundukları toplumun, kıymeti henüz tam bilinmeyen meçhul savaşçıları ve fedakar gönüllüleri olarak görürler. Halkın bilinçli olmaması nedeniyle, kendisi için yapılan iyi şeyleri algılayamayacağı ve bu nedenle yürütülen harekete katılmasının mümkün olmadığı, ancak zaman içerisinde bilinç kazanarak harekete katılacağı ileri sürülür. Bu zamana kadar, azınlıkta olan bilinçli kitlelerin, halk adına mücadeleyi yürütmesi, mücadeleye önderlik etmesi gerektiği savunulur. (Satılmış, 2001, 56)

Terörü bir araç olarak kullanan örgütlerin uzun vadede hedef aldığı amaç genelde siyasi rejimi devirmek değiştirmek olarak görülmektedir. Bu durumda kısa vadede de bazı amaçlarının bulunması gerekir. Örgütün hedefine varmak için kullanmayı seçeceği 'terör' yönteminin kısa dönem amaçlarını şu şekilde özetlemek mümkündür:

- Öncelikle hedef alınan rejimi ve siyasi iktidarı yıpratmak, mevcut otoriteyi sarsmak.
- İç ve dış kamuoyunda davalarının duyurulmasını sağlamak ve dikkatleri savundukları davanın üzerine çekmek.
- Oluşturdukları tedhişle, toplumun direnme gücünü kırarak kendi davalarına karşı olumsuz duyarlılıkları ortadan kaldırmak ve kitleleri itaate zorlamak.
- Kısmi güç ve otorite sağladıkları toplumda kendilerine taraftar katılımı ve kitle desteği sağlamak.
- Terör örgütlerinin eylemlerinin birinci aşamadaki temel amaçları, halkın gözünde siyasal iktidarı yıpratmak ve giderek, devletin manevi otoritesinin zayıflamasını sağlamaktır. Öyle ki, bu otorite bunalımı bu kez de, yöneticilerin yeteneksizliklerinin bir kanıtı olarak ileri

sürülecek ve yığınlar, mevcut iktidara karşı başkaldırıya itilecektir. Kısacası, siyasal terörün kısa dönemdeki birinci amacı, merkezi iktidarı felce uğratmak ve kamuoyunu yıldırmaı gerçekleştirmektir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terörizmin, bazı güçler tarafından, birtakım siyasi ve ekonomik çıkarlar sağlamak için araç olarak kullanıldığı dikkate alındığında ise, amaç oldukça farklı olmaktadır. Bu gibi durumlarda terörizmin amacı, bir kazanım elde etmek amacıyla, hedef alınan ülke ve toplumda, belirli ortamların oluşmasına aracılık etmektir. Terör birilerine çıkar sağlamak için yasadışı yolların kapısını da açmaktadır (Hazır, 2001, 120). PKK örneğinde görüleceği üzere terör sayesinde oluşan suç ortamında – özellikle uyuşturucu ticareti – kişisel menfaatleri için sürekli eylem halini savunan yöneticiler zamanla siyasi fikir sahibi liderlerin önüne geçmektedir.

Jeo-politik, jeo-stratejik veya ekono-stratejik önemi bulunan ülkelerin terör ortamında tutulmasında çıkarı olan güç odakları açısından bakıldığında da terörü araç edinmiş bir örgüt bu ortamı sürekli beslemeye meyillidir. Özellikle ekonomik açıdan konuya yaklaşıldığında, terörle mücadelenin oldukça yüklü bir maliyetinin bulunması, zaten kıt kaynaklara sahip ülkelerin, ülkenin gelişimi ve ekonomisine yönelik harcaması gereken paraları terörle mücadele alanına kaydırma zorunluluğu, terörün bir amacının da, ekonomik açıdan ülkenin kaynaklarının verimli alanlarda kullanılmasını engellemek olduğu, gerçeğini ortaya çıkartmaktadır. Terör örgütlerinin eylem stratejileri arasında ekonomik hedeflerin bulunması, bu alandaki eylemler ile mevcut rejimin tıkanmasını sağlayarak halkın daha fazla tepki göstermesine zemin hazırlamak ve böylece devrimci bilince sahip olmalarını hızlandırmak şeklindeki yaklaşımları konuya açık bir bakış açısı getirmektedir. (Hazır, 2001, 85-92; Bal, 2006, 16-17; Gürses, 2003, 19-24)

Bazen terör, aynı topraklar üzerinde yaşayan ve aynı kaderi paylaşan, farklı etnik yapıya sahip olduğu iddia edilen unsurların, karşı karşıya getirilmesini sağlayarak, ülke bütünlüğünü ve huzurunu bozmak, şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Etnik yapının istismarı zaman içinde teröre kaynak teşkil etmektedir. Yapay veya doğal, oluşan etnik yapı teröre kaynak teşkil ettiğinde bu unsura karşı, toplumda zamanla oluşmaya başlayan tepkiler, yavaş yavaş dışa vurulmaktadır. Terör eylemleri sonucu açığa çıkan toplumsal duyarlılık, toplumun, terörün kaynağını teşkil eden unsura karşı, ayırım gözetmeksizin, bilinçsiz bir şekilde tepki duyması sonucunu doğurmaktadır. Böylece muhtemel bir iç çatışmanın ilk sinyalleri de verilmeye başlanmış olmaktadır. (Bal, 2006, 17; Gürses, 2003, 23-24)

Her gün terörle karşı karşıya kalınan bir ülkede halk, teröre ve terör örgütlerine karşı tepkisini farklı şekillerde ortaya koymaya başlar. Bu tepki bazen tamamen bir tepkisizliği doğurabildiği gibi, bazen de halkı terörü oluşturan örgüt neticesindeki olaylara karşı şiddet hareketlerine itebilmektedir. Bu noktada tehlikenin sinyalleri çalmaya başlamaktadır. Toplum bir etno-milliyetçilik namına yapılan bu teröre karşı o etnik kimliğe karşı olumsuz algılar göstermeye başlar ve ulus devlet modelinde 'öteki'ler ortaya çıkar. Daha da tehlikeli yanı asıl bu tepkinin o etnik kimlikteki etkisidir aslında. Kendini toplumdan dışlanmış hisseden vatandaş kendini terör odaklı örgütün yanında bulur ve örgütün beklediği potansiyel bir suçlu daha doğmuş olur.⁵

Etnik Propaganda ve Bölücü Terör:

Ayrılcı hareketler belirli bir etnik kimliğe sahip kişilerin, içinde yaşadıkları ülkenin siyasi yapısı içerisinde tek unsur olmamaları durumunda, yaşadıkları ülkeden toprak talepleriyle birlikte ayrılıp kendi devletlerini kurma amacıyla hareket etmeleri temelinde ortaya çıkan terör hareketleridir.⁶ Bağımsızlık iddiası ile ortaya çıkan küçük bazı gruplar, ait oldukları etnik toplumun büyük çoğunluğu tarafından kabul görmemesine rağmen, şiddet eylemlerine yönelmektedirler. (<http://www.egm.gov.tr/temuh/terorizm1.html>)

⁵ Bu fikri bir sistematik olarak Sayın İhsan BAL ile söyleşimimde edindim. Yine Sayın Nihat Ali ÖZCAN da bu fikrin şu devirde Kürt kökenli yurttaşlarımız arasında geçerli olduğunu söyleşilerimiz arasında teyit etmiştir.

⁶ Miroslav HROCH milliyetçiliğin ortaya çıkması için üç aşamalı bir takvim ön gördüğünden söz etmiştik. B aşamasında öngörülen lider kadrosunun şiddet temelli yaklaşımları ön plana çıkarması teröre gerekli alt yapıyı oluşturmakta gibi görünmektedir.

Siyasi ve ekonomik çeşitli nedenlerden dolayı ortaya çıkan hoşnutsuz gruplar, devlete yönelik bir tavır sergileyeceklerinde, alt yapılarını kuvvetlendirebilmek için azınlık psikolojisi içerisinde bulunan kitleleri hedef olarak seçmeye çalışmaktadırlar. Azınlık psikolojisi içerisinde bulunan veya bu psikoloji içerisine çekilmeye müsait gruplar, teröre veya sistem karşıtı hareketlere yönelecek olan hareketlerin başlatıcılarının her zaman hedefi olmuşlardır. Terör örgütleri, illegal mücadelelerinde bu durumu göz önüne almaktadırlar. Nitekim dünyadaki etkili olmuş ve uzun süre ayakta kalabilmiş terör hareketlerinin bir azınlık psikolojisine dayandırılmaya çalışıldığı gözlenmektedir. Azınlık psikolojisi içerisindeki örgütlenmeler birbirlerine sadece ideolojik olarak değil, aynı zamanda bir kimliğin mensubiyetinden kaynaklanan yakınlık ile de bağlandıklarından kolayca örgütlenme, taban oluşturma ve genişleme imkanı bulabilirler. (<http://www.terorizm.info>; Gürses, 2003, 20)

Çalışmanın ilerleyen kısımlarında etnik bölücülüğü amaç edinmiş Kürt örgütlerinden bahsedilecek ancak burada dünyada sıkça bahsi geçen etnik terör temelli terör örgütlerinden IRA (Irish Republican Army⁷) ve ETA (Euskadi Ta Askatasuna⁸)’dan bahsetmek gerekmektedir.

Irish Republican Army (IRA) Terör Örgütünün Siyasi Duruşu:

İngiltere’ye bugünkü şeklini veren Kral VIII. Henri’dir. Kral VIII. Henri, Roma ile olan ilişkilerini 1533 yılında tamamen kopardı. 1533 yılında kabul edilen Egemenlik Yasası ile monarşinin emrinde ve Roma Katolik Kilisesi’nden bağımsız olarak yeni bir kilise kurdu. Anglikancılık denilen Hıristiyanlığın bu yeni yorumuyla, ülkeyi Calvinci reformun etkisi altına soktu. Böylece İngiltere Protestan oldu. İngiltere Krallığı’nda yaşanan bu yeni akım, kısa sürede komşu İskoçya karalığını da etkiledi. 1707 yılında imzalanan bir anlaşma ve çıkarılan bir yasayla birleştiler. Bu tarihten sonra iki ülkenin tarihi Büyük Britanya tarihi oldu. Görüldüğü gibi bu bilgiler arasında İrlanda konusunda, daha doğrusu İngiltere’nin İrlanda ile olan ilgi

⁷ Türkçeye ‘İrlanda Cumhuriyet Ordusu’ anlamında çevirilebilir.

⁸ Türkçeye ‘Bask Vatanı ve Özgürlük’ anlamında çevirilebilir.

ve ilişkisi konusunda hiçbir bilgi yoktur. İrlanda bu devlet tarafından daha sonraki zamanlarda işgal edilmiştir. (Gürses, 2003, 15-30)

IRA 1919 yılının Ocak ayında İrlanda Cumhuriyeti'nin ilanı sırasında İrlanda gönüllülerinden oluşturulan milliyetçi silahlı eylem hareketidir. Kurulduktan sonra yapısında bazı değişimler ve parçalanmalar olmakla birlikte IRA'yı genel olarak, İngiltere'ye bağlı Kuzey İrlanda'yı bağımsızlığa kavuşturmak için hem cephede, hem de politik arenada savaşan örgüt olarak tanımlamak mümkündür. Gerilla savaşını kırsaldan şehirlere taşımışlardır. Dünyada şehir terörünü ve bombalama eylemlerini sistematik hale getiren örgütün IRA olduğu söylenebilir. IRA'nın siyasi kanadı olan Sinn Fein ise, aslında, 1907 yılında kurulan bir partidir. 1970'li yıllara gelince ikiye bölünmüş, bir bölümü İşçi Partisi olarak yasal yoldan siyasi mücadelesine devam ederken, diğer bölümü Sinn Fein adıyla IRA'nın siyasi kolu haline gelmiştir. Sinn Fein, Kuzey İrlanda'nın İngiltere ile değil, eğer bir birleşme olacaksa bu birleşmenin Serbest İrlanda ile yapılmasını savunmaktadır. (Gürses, 2003, 30-32 ve Bal, 2006, 109-111)

Kuzey İrlanda'da Britanya varlığının sona erdirilmesi için mücadele eden IRA 2005'te silah bırakmasının ardından hızlanan barış sürecinde önemli bir adım daha atıldı. IRA'nın siyasi kanadı Sinn Fein bugüne kadar tanımadıkları Kuzey İrlanda Polis Gücü'nü tanıma ve destekleme kararı aldı. Oylama sonrası alınan kararın tarihi olduğunu söyleyen Sinn Fein lideri Garry Adams "Bugün adadaki siyasi manzarayı sonsuza kadar değiştirecek bir fırsat yarattık" yorumunu yaparken, Britanya Başbakanı Tony Blair de kararı memnuniyetle karşıladığını açıkladı. Ancak unutmamak gerekir ki IRA bir terör örgütüdür ve kurulduğundan bu yana 2000'den fazla insanın ölümüne sebep olmuştur. (<http://www.turkishweekly.net/comments.php?id=1997>)

Euskadi Ta Askatasuna (ETA) Terör Örgütünün Siyasi Duruşu:

ETA'yı anlatmak için İspanya ve Bask Ülkesi'yle ilgili bazı temel demografik bilgilerin anlatılması gerekir. İspanya'nın gelişmiş bölgelerinin başında gelen Bask Ülkesi'nin yüzyıl aralıkla iki kırsal göç yaşamış olmasından ötürü, yerli halkla sonradan gelenlerin aşağı yukarı eşit olduğu karmaşık bir demografik yapısı vardır buna bağlı olarak, siyasi anlamda, çoğulcu bir topluma sahip bulunduğunu da belirtmek gerekir. Ayrıca sanayileşmeye ve ilk göç dalgasına tepki olarak ortaya çıkan ırkçı ve köktendinci Bask milliyetçi hareketinin 120 yıllık tarihinde, Batasuna ve toplumsal tabanının, nispeten yeni bir hareket, yani 1960-70'li yılların ürünü olduğunu ve geleneksel milliyetçi aileyle çatışma içinde bulunduğunu göz ardı etmemek gerek. (Özçer, Tempo Dergisi 2007, 39)

Batasuna, esas itibariyle, kendisini “yurtsever sol (abertzale)” olarak adlandıran radikal Bask milliyetçilerinin siyasi partisidir. İspanya'nın yeni demokratik anayasasının hazırlandığı bir dönemde, 27 Nisan 1978'de, son derece karmaşık bir yapıya sahip bulunan Bask radikal soluna mensup dört siyasi partinin birleşmesiyle ve Herri Batasuna (HB) adıyla kurulmuştur. HB kurulduğu zaman, biri siyasi/askeri (PM), diğeri askeri (M) olmak üzere iki ETA vardı. HB, aralarında görüş ayrılıkları bulunan bu iki terör örgütünden askeri olanının siyasi partisi. Tahmin edileceği gibi, öteki ETA'nın da, o dönemde, genel seçimlere katılmak üzere kurmuş olduğu başka bir siyasi partisi (EIA) vardı. Siyasi/askeri ETA, 1981/82 döneminde, 'yasal siyaset hakkı karşılığı' kesin silah bırakıp kendini feshedince, EIA ile birlikte, yeni kurulan 'Euskadiko Es-querra'ya katılmıştır. Bu parti şimdi Sosyalist İşçi Partisi'nin Bask kolu (PSE-EE) içinde yer alıyor.(Gürses, 2003, 71 ve Özçer, 2007, 20-30)

Herri Batasuna, bu özelliğiyle, hazırlanmakta olan 'Özerklikler Anayasası'na karşı çıkan ve bağımsızlık hedefine varılması için silahlı mücadelenin gerekliliğine inanan radikal kesimi temsil ediyor. Siyasi/askeri ETA'nın, partisyle birlikte anayasal sisteme entegrasyonu ertesinde, bu kesimin tek siyasi temsilcisi olma konumunda kaldı. Bugün Bask seçmeninin yüzde 10-12'sini temsil eden 150 bin dolayında kemikleşmiş oya sahiptir. (Özçer, 2007, 32)

Bask milliyetçiliğinin ana partisi, geleneksel kesime hitap eden, Sabino Arana'nın 1895 yılında kurduğu Milliyetçi Bask Partisi (PNV)'dir. İrkçı ve köktendinci temellere sahip olan bu parti, Franco döneminde sürgüne gönderildi. Hıristiyan – demokrat ilkeleri benimsedi. Son aşamada, Bağımsız Bask Devletinin⁹ kurulmasını hedefleyen PNV, taktik olarak, bu hedefe özerklikten geçerek varmayı öngören ılımlı bir strateji uygulamakta olduğundan, yeni anayasa çalışmalarına aktif biçimde katıldı. ETA'nın hem Marksizan milliyetçi eğilimine hem terörü araç olarak kullanılmasına karşı. PNV, 2000 yılında yapılan parti kongresinde, giderek federalleşen özerklik sisteminin artık milliyetçi beklentileri karşılayamadığı görüşünden hareketle, bağımsızlıkçı bir stratejiyi uygulama kararı aldı.

Bask milliyetçiliğinin önder partisi PNV ile Batasuna'nın siyasi söylemleri aslen örtüşmektedir. Her iki parti de yöntemleri ne kadar farklı olursa olsun, bağımsız Bask Devleti'nin kurulmasını hedefliyor. Ancak bağımsızlığa geçiş konusunda Batasuna ile görüş farklılıkları vardır. Bunlardan en önemlisi PNV'nin terörle mücadelede devletle birlikte hareket ediyor olmasıdır. (Özçer, 2007, 60 ve Gürses, 2003, 77) Fakat ETA son elli yıldır genelde kentlerde yaptığı terör eylemlerinde 800'den fazla insanın ölümüne neden olmuştur¹⁰ ve halen grubun içerisinde, şiddet olmadan amaçlarına ulaşamayacaklarına inananlar vardır.

⁹ Bask lisanında kurmak istedikleri ülke "Euskal Herria" olarak adlandırılmaktadır.

¹⁰ Bilinen son eylemleri 2006 yılının son günlerinde Madrid havaalanındaki ve 24 Ağustos 2007'de Durango şehrindeki bombalama eylemleridir. Eylemlerde iki kişi ölmüş ardından ETA terörüne karşı yapılan yoğun protesto gösterileri günlerce sürmüştür.

BÖLÜM II: PKK (KÜRDİSTAN İŞÇİ PARTİSİ) TERÖR ÖRGÜTÜNÜN KURULUŞ VE GELİŞİMİ

II.A. Kürt Milliyetçiliğinin Geliştirilmesi:

Kürt kavminin tarihsel kökeni geçmişte olduğu gibi günümüzde de sıkça konu edilmektedir. Bu konu üzerine fazla eser yazılmamakla beraber, yazılan eserlerin çoğu da ilmi gerçeklikten uzaktır. Kürtlerin kökenleriyle ilgili görüşler beş ana başlık altında incelenmektedir. Bu nazariyeler; İran (Farsi) menşeli oldukları, Arap oldukları, Asurlu oldukları, Ermeni oldukları ve Türk boylarından oldukları iddialarıdır.

Kürtlerin bu kadar çok etnik unsura dayandırılmasının en büyük sebebinin Ortadoğu ve Anadolu üzerinde oynanan siyasi çıkarlar ve oyunlar olduğu değerlendirilmektedir. Bazı tarihçiler Kürtlerin kökenlerini, ilmi bir gerçekliğe dayanmadan, çeşitli toplumlara veya geçmişte yaşamış devletlere dayandırmaktadırlar. Yaklaşık yüz elli yıldır farklı olmayan binlerce din, dil ve kültür mirasına karşı, masalarda geliştirilen birkaç farklılık teorisinin bu iki kardeşi birbirinden ayıramadığı bugün apaçık ortadadır.

Bu çalışma hazırlamadan evvel Kürtlerin menşei araştırmalarının çoğu okunarak değerlendirildi. Bu çalışma, bilimsel verilerin inandırıcılığı açısından 'Kürtlerin bir Türk boyu' olduğu teorisine yakın durmaktadır.

Türkçe dilini zaman içerisinde unutan farklı bir dil kullanan bu kavmin kullandığı lisan da her yörede farklı lehçelerde gözlenmektedir. Kürtçenin kırktan fazla birbiriyle örtüşmeyen lehçesi vardır. Bu nedenle bir bölgede Kürtçe kullanan insan, başka bir bölgenin lisanını anlamamaktadır. Ancak her iki lisan da Kürtçe olarak tanımlanmaktadır. Kürtlerin Türklerle birlikte gelip yoğunlukla yerleştikleri Doğu Anadolu Bölgesinde kurulan Türk devletleri hiçbir zaman kullanılan dili kısıtlamamıştı. Bu nedenle bölge nüfusunda ağırlıklı konuşulan Kırmançî (veya yeni çağlardaki adıyla Kürtçe) özellikle ticaret, sosyal ilişkiler ve eğitim alanlarında

gelişmiş ve bölgede yaşayan diğer ırklara da sirayet etmişti. Birkaç yüzyıl sonra Türkçe'yi hiç kullanmayıp Kürtçe konuşan Türk kavimler ortaya çıktı çünkü dar alanlarda yaşayan bu insanlar günlük bütün ihtiyaçlarını bu lisanla çözebiliyorlardı.¹¹ Kürt ve Türk kavimleri arasında sosyal kültürel fazlaca bir fark bulunmaması da Kürtleşen Türklerin sayısını gün geçtikçe artırdı.

Milliyetçilik Fransız Devrimi ile birlikte modern bir güç olarak ortaya çıktı ve milliyetçilik, ümmetçilik anlayışıyla yönetilen Osmanlı İmparatorluğunun dağılmasına yol açtı, önce Müslüman olmayan tebaalar toprak talepleriyle ayrılmaya başladı.

Fransız Devriminden sonra milliyetçilik hızla yayılan değer olmuştu. Batı sanayisi gittiği yere bu yeni sosyolojik siyasi durumu da taşıyordu. Bu değişim batıdan doğuya gelirken Osmanlı Devletinin doğusuna da etki etti. Önceleri kuzeyden (Sovyetler) gelen değiştirme rüzgârları sonra güneyden de esmeye başladı. Sovyetler 1830'lu yıllarda bölgedeki Kürt aşiret liderleriyle sıkı temaslar kurdular, ardından İngilizler, Arap yarım adası üzerinden (güneyden) bölgedeki farklılığı anladılar. (Özoğlu, 2006, 30-37)

1850 yıllarında Kürt aşiret liderlerinin çoğu Rus savaşına asker göndermedikleri için sürgün edilmişti ve Şeyhler bölgede onların yerine güç dengesi kurmaya başlamıştı. İşte ilk “bağımsız kürt devleti kurmayı” amaçlayan Şeyh Ubeydullah da 1879 yılında harekete geçmişti.¹² İfadelerinden anlaşılan Şeyh Ubeydullah, Osmanlı'nın yabancılara fazla taviz vererek İslam dinini koruyamayacağına kanaat ederek bu harekete girişmişti ve bölgede kurulacak ayrı bir devlet İslam'ın koruyucusu olacaktı. Kısa süren ayaklanmasının ardından devlet kendisini affedince yine İslam'ı korumak adına bu kez İran'a saldırmıştı. Ardından diğer devletle (İran) iyi geçinmek için sürgüne gönderildi. Şeyh Ubeydullah'ın

¹¹ Bu alanda yapılan fazlaca bir çalışma yoktur. Cemal Şener'in çalışması (2003) bu konuyu ele alan nadir eserlerden olup dayanak gösterdiği belgeler ışığında inandırıcılığı yüksek bir alan araştırması olarak görünüyor.

¹² Bu olaydan daha evvel meydana gelen isyan nitelikli değerlendirilen hareketlerin hiç birinde “bağımsız Kürt devleti kurma” fikri yoktu. O dönemlerde bu tip çatışma ve ayaklanma nitelikli hareketler Osmanlı'nın her yerinde vardı. Bu nedenle bu çalışma Şeyh Ubeydullah İsyanını ilk bağımsızlık talep eden girişim olarak nitelendirmektedir.

hareketinde öne çıkarılan unsur “Kürtlük” olmuştur ancak hareket ön yargıdan uzak ve detaylı incelendiğinde “İslam” dininin bir bölgede korunmaya çalışılması kaygısı daha ağır bastığı gözlenebilir. (Jwaideh, 1999, 90-101)

Osmanlının yıkılış döneminde bölgede çıkan başkaldırma hareketlerin çoğunun İslam’ın padişah tarafından korunamadığı kaygısını görüyoruz ancak sosyalist bir düzeni savunan Sovyet etkisini de unutmamak lazımdır ki bu etki 1910’larda ağırlığını artırmıştır. Batı etkisinde kurulmuş oluşumlar da gözlenmiş bunlar o dönemde pek de başarılı olamamıştır. Osmanlının son dönemlerindeki batı kaynaklı bölücü hareketlenmelerin genellikle başkent İstanbul’da fikirlerde kaldığı gözlenmektedir. Ancak bu dönemde Doğu Anadolu’da yabancı unsurların yönlendirdiği hareketlenmelerin “bağımsızlık söylemini” içerdiğini söylemek hiç de yanlış olmayacaktır. (Jwaideh, 1999, 176-196; Mumcu, 1999, 158 ve Mardin, 2004, 301)

Osmanlının en son döneminde bölgedeki yabancı etkinliği doğal bir artış göstermiştir. Devletin güçsüz olduğunu hissettiklerinden bölgesel liderler kendilerince din ve nüfuz kurtarma yolu olarak ayrılığı uygun görmüş olabilirlerse de çoğu bölgesel liderin devletten tamamen umutlarını kesmediği gerek Paris Barış konferansına yolladıkları bağımsız Kürt devleti projesine karşı çıkan telgraflarından gerekse yeni kurulan Türk Devletine bağlılıkta tereddüt etmemelerinden anlaşılmaktadır. [Bu değişimde yabancı (gayri müslim) karşıtlığından söz etmek de mümkündür] (Jwaideh, 1999, 271) Hamit BOZARSLAN’ın görüşleri o dönemdeki anlayışı en yakından açıklayabilenlerden biridir (Bozarıslan, 2002, 100):

“Bu dönemde aşiretler ve tarikatlara göre Kürtlüğü savunmak Kürt Milliyetçiliğini değil, İslam’ı – yani Türk-Kürt Müslüman kardeşliğini – savunmak anlamına geliyordu. Böylece Kürt aşiret reislerinin, şeyhlerin ve eşrafın Müslüman Türk-Kürt kardeşliği adına Paris ve Londra’ya, bir Kürt devleti projesini reddettiklerini açıklamak için neden yüzlerce telgraf

gönderdiklerini ve bunun mimarı Şerif Paşa'yı neden sert bir şekilde eleştirdiklerini anlayabiliyoruz.”¹³

Türkiye’de Ayrılcı Kürt Milliyetçiliğinin Temelleri Sayılan İsyanlar:

[Bu çalışma hazırlanırken Doğu Anadolu’da Kürt kökenli aşiretler tarafından çıkarılan isyanların tamamı hakkında genişçe bilgiler toparlandı ancak çalışmanın seyrini bozmamak için yalnızca Kürt Milliyetçiliğini ön plana çıkartarak Ayrılcı planlayanlar aşağıda aktarıldı. Diğer hareketlenmeler ise EK-1’de amaçları ile birlikte tarih sıralaması içerisinde aktarıldı. 34 hareketlenmenin yalnızca 6’sında “Bağımsız Kürt Devleti Kurma” ideali olduğu anlaşılmaktadır.]

Kürt devleti kurmayı amaçlayan Şeyh Ubeydullah Osmanlı’ya biat etmiş ancak oğlu Seyit Abdulkadir bu fikri sürdürmüştü. 1908’de İstanbul’da kurulan ilk Kürtçü Cemiyet olan Kürt Teavün ve Terakki Cemiyetinin kurucularından olmuştu. Ayan Meclisi Üyeliği ve Şurayı Devlet Reisliği görevlerine getirildi. 1918’li yıllara gelindiğinde ‘Kürt Teali Cemiyetini’ kurdu, bu cemiyetin 1924’lerde devrik padişah ve halife Vahdettin ile irtibat halinde olduklarını bilmekteyiz. 1924 yıllarında Azadi teşkilatına üye olmuştu (Mumcu,1999, 41 ve Aydın 2006, 40). Bu sıralarda Şeyh Sait de Azadi’ye üye olmuştu. Şeyh Sait bölgede nüfuzu güçlü, sözü geçen bir dini önderdi (Yaşının ilerlemiş olması ve ailesinin diğer üyelerinin de Şeyhlik yapması bu gücü katlayarak artırmış olsa gerek). (Mumcu, 1999, 41 ve Ağın, 2006, 91)

Şeyh Sait’in ayaklanmasında kendisinin amacının ‘İslam’ı korumak’ olduğunu ifadelerinde vurgulamıştı. Ancak Şeyh Abdulkadir, Yusuf Ziya ve Cibranlı Halit Bey’in fikirleri farklıydı. Onlar bu ayaklanmadan faydalanarak bağımsız bir Kürt devleti kurmak istiyorlardı. Bu kişilerin yurt dışında çok gizli faaliyetleri ve temasları olduğu dikkate alınırsa ‘Musul – Kerkük meselesini İngilizler lehine

¹³ Bozaslan’ın görüşleri tartışılabilir olsa da en açıklayıcı yaklaşımlardan biridir. Bozaslan yazısının ilerleyen yerinde Osmanlı’nın Kürtleri bu kardeşlik yüzünden oyaladığını hatta kandırdığını iddia etmekte ise de geniş kaynaklardan yaptığımız okumalardan edindiğimiz izlenim şudur: O çalkantılı dönemde – ve halen! – Kürtlerin Türklerden daha kardeş benimseyebileceği bir millet olmadığı için dostlarına sadık kaldıkları ve dostlarının da onlara sadık kaldıkları anlaşılmaktadır. Bu konu hakkında detaylı bir okuma için: Alakom, 1998.

çevirmek' gibi bir amaçları olmadığını da kesinkes söylenemez. (Aydın, 2006, 75 ve Mumcu, 1999, 83- 103)

Bu olayın iç ve politikada oluşturduğu etki önem arz etmektedir. Devlet hazırlıklarını yaptığı çok partili rejime geçme fikrini ertelemek zorunda kalmıştır.¹⁴ Vatana İhanet Kanuna yapılan bahsettiğimiz eklenti çerçevesinde bazı grupların hilafeti tekrar getirme umutlarının sona erdiği anlaşılmakta ayrıca hükümete muhalefet eden grupların dini motifleri kullanmaktan çekindiği gözlenmektedir. Takrir-i Sükûn Kanunu ile yeni bir sürece girilmiştir, kanun iki yıllığına çıkmış ise de sonra iki yıl daha uzatılıp 4 Mart 1929'da yürürlükten kaldırılmıştır. Padişah Vahdettin'in de bu isyanın bastırılışından nüfuzunun iyice azaldığı gözlemlenmektedir (Mumcu, 1999, 93). Bu olayın Türkiye'nin dış politikasına yansımada ise sadece Misak-ı Milli sınırları içindeki Musul ve Kerkük'ün sınırlar dışında kalmış olmasını söylemek yeterlidir.

Ağrı İsyanı - Hoybun Teşkilatı ilişkisinde ve Tunceli İsyanları – Mehmet Nuri Dersimi ve Ermeni Bogos (dolayısıyla Hoybun Teşkilatı) hakkında da benzeri bir tespiti yapmak mümkündür. 16 Mayıs 1926'da başlayan Birinci Ağrı İsyanının devlete vergi vermemek, asker göndermemek için birkaç aşiretin ayaklanması olduğunu biliyoruz. İran tarafında bulunan Kızılbaş aşiretinin desteği ile bir yıl kadar süren bu çatışmalar sınırı geçip askeri birliklere saldırma, askeri harekât başlayınca sınırdan kaçma şeklinde sürmüştü (Bozdağ, 2004, 74-75¹⁵). Bu sıralarda Avrupa'da bağımsız Kürt devleti kurmayı amaçlayan HOYBUN¹⁶ isimli hareket oluşmuştu ve devam eden 'Ağrı Hareketi' emellerini gerçekleştirmek için büyük bir fırsattı. İsyen eden aşiret ağaları ile Hoybun Teşkilatı (Şehir ve Avrupa örgütleri temsilcileri) 1927 ilkbaharında bir araya geldiler. Anlaştılar [zaten isyancı ağaların yapabileceği tek şey birilerinden destek almaktı çünkü devlet kararlı bir şekilde eşkıyalıkla mücadeleye

¹⁴ Yargılama sonunda İstiklal Mahkemesi kurulmakta olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının bölgedeki propaganda faaliyetlerinin isyancıları teşvik ettiği ve cesaretlendirdiğine bu nedenle bölgedeki tüm şubelerinin kapatılmasına karar vermiştir. Hükümet Takrir-i Sükun Yasasına dayanarak Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının tüm şubeleriyle kapatılmasına 3 Haziran 1925'de karar vermiştir.

¹⁵ Karşılaştırma için bakınız: Sarı, 2007.

¹⁶ Kürtçe'den Kürtçe'ye 'Bağımsızlık' anlamında çevirilebilir.

devam ediyordu] (Jwaideh, 1999, 408¹⁷). Bu toplanmadan sonra Ekim 1927’de, Beyrut’ta, Hoybun Teşkilatının Celadet Emin Ali Bedirhan¹⁸ başkanlığında kurulduğu resmen açıklandı.¹⁹ Hoybun Teşkilatı’nın Ermeni, Rus, İngiliz ve Fransızlardan destek aldığı bilinmekle ancak teşkilatın bu destek karşılığında ne vaat ettiği bilinmemektedir. (Ağın, 2006, 93 ve Jwaideh, 1999, 409).²⁰

1933 ve 1934 Tunceli İsyanlarının tabanında Mehmet Nuri Dersimi ve Ermeni Bogos (dolayısıyla Hoybun Teşkilatı)’un yaptıkları propaganda faaliyetlerinin sebep olduğu biliniyor. Yaklaşık iki yıllık propaganda sürecinden sonra halk herhangi bir olayda ayaklanmaya kalkışmış ya da kalkıştırılmıştı, sanki hükümetin varlığı oradaki halkı ezmekmiş gibi bir hava oluşmuştu ya da oluşturulmuştu. Bu hareketlenmenin zamanlaması ve o dönemdeki Türkiye’nin dış politikasından yola çıkarak Hoybun Teşkilatının dış destekçilerine neleri vaat ettikleri hakkında bir tahmin yapmak mümkün. Tunceli isyanları sürecinde Türkiye’nin Hatay meselesini halletmek üzere olduğu ancak bu isyan sebebiyle gücünü içeriye yönelterek bu şansı elinden kaçırdığı tarih sürecinde izlendiğinde bu

¹⁷ Jwaideh (1999, 408), Bedirhan’a dayanarak bu toplantının Kürt Ulusal Kongresi olduğunu söylemektedir.

¹⁸ Celadet Emin Ali Bedirhan da Seyit Abdulkadir gibi ilk Kürtçü siyasi cemiyet sayılan ‘Kürt Teavün ve Teraki Cemiyetinde’ kurucu olarak görev almıştı aynı günlerde oğlu olan Süreyya Bedirhan ilk Kürtçü gazete olarak kabul edilen ‘Kürdistan’ı yayınlamaya başladı. Yine akrabası olan Abdurrahman Bedirhan aynı dönemlerde ‘Kürt Neşri Maarif Cemiyeti’nin Çemberlitaş’ta kurduğu okulu yönetiyordu. Süreyya Bedirhan matbaasını Kahire’ye taşımış ve orada ‘Kürt Bağımsızlık Komitesi’ örgütünü kurmuştu. Bedirhan ailesi Kürt Milliyetçiliğinin yazılması, öğretilmesi gibi konuları kendine vazife edilmiş gibi görünüyor.

¹⁹ Hoybun Teşkilatı, Ermeni Taşnak Partisi önderlerinden Sasuni’nin dilinden de adı geçen eserin (1992) 281-307 sayfaları arasında okunabilir. Eserde teşkilatın ilk toplantısının detaylı bilgileri verilmektedir ancak bu oluşum yazarın görüşlerini okşadığı için olacak ki konuyu fazlasıyla abartarak ve süsleyerek anlatmaktadır.

²⁰ Çeşitli kaynaklar değerlendirildiğinde zamanı ve yeri bilinmeyen bu toplantının Şeyh Sait isyanından sonra dağlara kaçan bir kısım eşkıya ile ayaklanmanın sonuçları ile hükümetin reform çabalarından hayli rahatsız olmuş olan bazı ağaların bir araya gelerek durum değerlendirmesi yapmış olduğu anlaşılıyor. Kürtlerin birleşmesi, cemiyet kurma ve benzeri kararlar yurt dışında kurgulanmış ve bu toplantıya atfedilmiş gibi görünüyor. Bu toplanmada hükümete karşı birlik olma kararı alınmış olabilir ise de kanımca bu ulusal bir hareket değildir. Bozdağ adı geçen eserinin 76. sayfasında 1. Ağrı isyanından sonra isyancılar hakkında şu yorumu yapıyor:

“Fakat bu insanlar, kısa bir zaman sonra, Hoybun Cemiyeti’nin eline düşmekten kurtulamadı.”

isyanların ‘Hatay Meselesini Türkiye aleyhinde sonuçlandırmak’ amacını da taşıdığı söylenebilir. (Andaç, 2000, 150-180 ve Akgül, 1992, 158 ve Sarı, 2007 ²¹)

İlk Ağrı İsyanından sonra kurulduğu bilinen Hoybun Teşkilatı Ayrılkçı Etnik Kürt Milliyetçiliği açısından önemli bir yer teşkil etmektedir keza Doğu Anadolu Bölgesinde ilk kez bu kadar geniş çaplı ve diğer ülkedeki Kürtlerin de destek verdiği bir teşkilatlanma kurulmuştu. Bundan daha evvel Kürtçülük kavramı İstanbul, İngiltere, Fransa ve Amerika’dan savunuluyordu. Aslında bölgedeki aşiret ağalarının kaygısı “nüfuzlarını, dinlerini veya güçlerini vb.” kaybetmeyi ancak bu ateşlenmeyi İstanbul’daki Kürtçüler bölgedeki çalışmalarıyla alevlendirdiler. Bölgeye Kürtçülük fikrinin veya Kürt – Türk ayrımcılığının bu dönemde geldiğini söylemek hiç de yanlış olmaz. Yeni devlet (Türkiye Cumhuriyeti) vergi topluyor, askere adam alıp uzaktaki illere götürüyordu. Bu rejim değişikliklerine tahammül edemeyen ağalar Hoybun’da bir araya gelerek farklı bir yol aradılar ancak burada bölücü fikirler onlara enjekte edildi.

Ermenilerin Hoybun Teşkilatı’na verdiği yoğun desteği anlamak gerekir, onlar bölgede kurulacak bağımsız ama güçsüz Kürt devletinden diledikleri toprakları koparıp kendi devletlerini kurabileceklerdi. Ayrıca Ağrı isyanlarının bastırılmasında İran Devletinin yardımı aslında tek taraflı değildi çünkü İran, bu isyan başarılı olursa kendi ülkesinden buna destek verenlerin kendisine karşı ayaklanacağını önceden kestirmişti.

Kısaca şunu söylemek de mümkündür ki:

“Bölgede çıkan ayaklanmaların asıl meselesi kişisel çıkarların devlet otoritesi ile çatışması idi. Bu ayaklanmalara ne zaman İstanbul’dan gelen bazı ‘Kürt milliyetçileri’ katıldıysa o zaman seyri değişti, ya da bu kişilerin yazdıklarıyla sonradan tarihi bilgiler değiştirildi. [Ya da bu olaylar çok sonradan okullarda yazılan ‘Ayrılkçı Etnik Kürt Milliyetçiliği’ tezlerine kılıf olarak biçildiler.]”

²¹ Bu konu ayrıca Jwaideh’den de adı geçen eserin (1999) 416 – 423 sayfaları arasında sonuçlarıyla birlikte okunabilir.

Takrir-i Sükun Kanunu ve İskan Kanununun Birlikte Yorumlanması:

Şeyh Sait isyanının bastırılması sırasında 3 Mart 1925’de ‘Takrir-i Sükun Kanunu’ ve dokuz yıl sonra 14 Haziran 1934’de ‘İskan Kanunu’ çıkarıldı. Takrir-i Sükun Kanunu üzerinde bölgede sakinleştirme çabası gütmekte iken bazı çevreler bu kanuna -sonradan- ‘sürgün kanunu’, ‘Kürtlerin topraklarından uzaklaştırılması kanunu’ şeklinde isimler takmış, bu kanuna atfen asılsız çok şey yazılıp Türkiye kasten uluslar arası arenada karalanmaya çalışılmıştır.²² Bu kanun ve sürgünler ile Kürt halkının asimile edilmek istendiği söylenmekte ise de kanunun uygulanışı dikkate alındığında bölgede devlete başkaldıran “ağa” ve “şeyhlerin” aileleri ile bölgeden uzaklaştırıldığı burada yaşayan isyanlarda önemli rol oynamamış olan vatandaşa herhangi bir yükümlülük getirmediği görülmektedir.

Kuvvetle muhtemel, o zamanlarda feodal sistemin kaldırılarak yerine kişinin hür iradesine dayalı demokrasiyi bölgeye yaymak için başkaca bir yöntem bulmak da mümkün değildi zaten. Ulu önder Atatürk’ün bu ince fikri eğer sıhhatle sürdürülebilseydi, bölgede şeyhlerin ağaların beylerin hükmü kalmayacak, özellikle bölgede devletin kurduğu sanayi kuruluşlarında çalışan bireyler kişi olarak hak ve özgürlüklerini kazanacak ve pazar ekonomisi ve demokrasideki yerlerini alacaktı. Maalesef ağaların bölgeden uzaklaştırılmasının üzerinden daha bir nesil bile geçmeden -bölge halkı değişimi anlayamadan- meşhur Marshall Yardımlarına karşılık olarak bu ağaların köylerine dönebilmelerine izin verildi²³. Ağalar batı illerinde buldukları sürece devlet yapısını ve pazar ekonomisini öğrenerek

²² Takrir-i Sükun Kanunu bölgedeki asayiş düzenini sağlamaya yönelik idi, özellikle hızla ilerleyen Şeyh Sait İsyanı ve ardından gelen hareketlerin bastırılması için hükümete olağanüstü yetkiler tanıyordu. Bu yetkiler çerçevesinde veya çıkarılan diğer kanunlar çerçevesinde (örneğin: Tunceli Vilayeti’nin İdaresi Hakkında Kanun) bazı kimselerin bölgeden uzaklaştırılması yönünde kararlar verilmişti. 1934’de çıkartılan İskan Kanunu ise direkt Kürtlerin göç ettirilmesi ile alakalı bir kanun olmayıp Muhacir ve Mülteciler ile çingenelerin iskanını düzenlemektedir. Bu düzenleme esnasında bölgeye muhacirlerin yerleştirilmesi söz konusu olmuştur. Bu iki kanun farklı amaçlara hizmet etmekteydi ancak bazı kişilerin yönlendirilmesi ile kasıtlı olarak yanlış aksettirilmektedir.

²³ Aslında bu süreç 12 Temmuz 1946’da Truman Doktrini diye bilinen Amerika’nın kominizm korkusu yüzünden Yunanistan ve Türkiye’ye yardım yapması anlaşması ile başlar. 4 Temmuz 1948’de Marshall Yardımları ile birleşir. Ayrıca Hasan Cemal’e Kürtler isimli eserinde (15) Felat CEMİLOĞLU’nun dilinden bölgeden uzaklaştırılmış olan bir ağa soyunun Marshall yardımlarına karşılık köylerine yeniden döndüklerini anlatıyor.

1950'lerde bölgedeki statülerine geri döndüler. Devlet ile iyi geçindiler, ekonomiyi yönlendirdiler, siyasete atıldılar. Mustafa Kemal ATATÜRK'ün bölgede elli yıl sonra elde etmek istediği 'feodal yapının yerine demokratik yapının ihdası' projesi de böylece yok edilmiş oldu.

Kürtçü hareketlenmeler yönünden bakıldığında Tunceli İsyanından sonra Türkiye sınırları içine 1964 yılına kadar bir sessizlik hükmetmişti. Çok partili rejimin, 1961 Anayasasının ve dünyada oluşan siyasi gelişmelerin 1964 yılından sonra Ayrılcı Etnik Kürt Milliyetçisi akımlar yeniden Ankara, İstanbul ve İzmir gibi siyasi arenalarda ve özellikle üniversitelerde ortaya çıkmaya başladı.

Etnik Milliyetçi ve Ayrılcı Kürtçü Siyasi Hareketler:

Birinci Dünya Savaşı sonunda ve devamı anlaşmalarla yeniden çizilen haritalarda Türkiye Cumhuriyeti toprakları dışında kalan bölgelerde yaşayan Kürtler daha da huzursuz oldular, bağlandıkları yeni idarelerle çoğu zaman anlaşamadılar, idare edenlerin de onların yapısını anlayamadıklarını da söylemek mümkün. Bu insanlar Türkiye ile kan bağlarını hep sürdürdüler. Türkiye'de olup biten onları, oralarda olup biten Türkiye'yi her zaman ilgilendirdi.

[Bu çalışma hazırlanırken Türkiye'de kurulmuş ve kayda geçmiş olan Ayrılcı – Kürtçü yapılanmaların neredeyse tamamı incelenmiş ve EK-2'de tarih sırasıyla aktarılmıştır.]

1945 yılında Kuzey İran bölgesinde İran Kürdistan Demokrat Partisi (İ-KDP) kuruldu. Bu sıralarda Rusya Arap yarımadasında – ya da petrol kaynaklarında – etkinliğini artırmak için İran'ın Kuzeyinden Irak'ın kuzeyinde kalan bir kısım bölgeyi işgal etmişti, 1946'da geri çekilirken geride 'Mehabat Kürt Cumhuriyetini' bırakmıştı. Kürt grupların kendi aralarında çıkan çatışmalar neticesi on bir ay hayatta kalan bu devlet 1947'lerin başında tekrar İran tarafından ele geçirilmişti (Andaç, 2000, 50-75). İran Devleti muhtemelen Türkiye'den örnek alarak aşiret liderlerini nüfuzlu oldukları bölgelerden uzaklaştırdı ve uzunca bir süre Kürtçülük sorunu gündemine gelmedi. Bu sırada Irak'ın kuzeyinden çekilen İngiltere ne vaat ettiği

Kürt özerkliğini kurabilmiş ne de güçlü, güvenilir bir Kürt müttefik bulabilmişti kendine. Bölgede yerel güç olan Barzani ve Talabani aileleri – ki bunlar dini motifleriyle bölgede büyük saygı uyandırmaktaydılar – çevrelerindeki aşiretlerin lideri olmak için gerekli icazeti alıp ön plana çıkmış bölge halkının savunucusu ve silahlı güçlerin yöneticisi rolünü üstlenmişlerdi (Mihoyan, 1998, 95). Irak'ın kuzeyinde devlet otoritesi neredeyse yok denecek halde iken Molla Mustafa Barzani²⁴ Irak Kürdistan Demokrat Partisini (I-KDP) kurdu. Bu kuruluş Türkiye'ye 1964'lerde Silopi'den girdi. Barzani ailesinin maddi ve manevi desteği ile Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi (T-KDP) faaliyete başladı (Özcan, 1999, 16 ve Ağın, 2006, 95).²⁵

1961 Anayasasının ülkeye getirdiği geniş hürriyet ortamında “Kürtçülük” faaliyetleri rahatlıkla yer bulabildi. Özellikle solcu grupların içerisinde bulunan bazı Kürt kökenli gençlerin kendilerini farklı hissettirilmeleri ile başlayan bölünme kısa zamanda Marksist – Leninist fikirlerle süslenmiş bir “Bağımsız Kürt Devleti Hayaline” dönüştürüldü (Yeğen, 2002, 52). Aslında döneme damgasını vuran en etkili örgütler TİKKO ve DEV-SOL'dur. Bu gruplarda özellikle siyasi fikirler üretilmesi ve bu fikirlerin ‘zoru temel almak gerekliliği’ üzerine kurulmaya başlaması SOL'a daha da tehlikeli bir gidişat vermekteydi (Özcan, 1999, 18). 1969'da Dev-Genç örgütünden kendini ‘Kürtçü’ diye tanımlayarak ayrılan bir grup “Doğu Devrimci Kültür Ocaklarını” kurduğunu açıkladı. Bu örgüt Kürtçülüğü sosyalist bir fikir çerçevesinde şekillendirmeye çalıştıysa da daha sonra çeşitli fikir ayrılıklarına düşerek belli bir fikir manzumesini derleyememiş görünmektedir. Çünkü aynı çizgi ve felsefede olduğunu söyleyen ASKD.DER, RIZGARİ, DHKD gibi oluşumlar da faaliyetlerini aynı yıllarda sürdürmüştü. (Törel, 2002, 30-34)

Önemli olan bir nokta var ki DDKO üyelerinin benimsediği, içinde modern öğeleri barındıran, din ve benzeri diğer kurum ve aidiyetleri dışlayan bir ‘Kürt

²⁴ Barzani ailesi Nakşibendi tarikatına bağlıdır, bu yönüyle bölgede etkin olabilmiştir. Barzanilerin dini duruş ve siyasi görüşleri hakkında geniş bilgi için bakınız: Kutlay, 2006, 78-80

²⁵ Bu süreç, Nihat Ali Özcan'ın kalemiyle tarafsız ve bol kaynaklı bir şekilde özetlenmiş olup PKK terör örgütünün siyasi dinamiklerinin anlaşılabilmesi başarılı bir yol göstericidir (1999, 14 – 24). Ayrıca Ağın bu dönemde Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi ile Türkiye'de Kürdistan Demokrat Partisinin aynı dönemde yakın isimlerle kurulduğunu söyleyerek karıştırılmaması gerektiğine dikkat çekiyor. (Ağın, 2006, 95)

Milliyetçiliği' var. Bunların fikrinde Kürtler, Türklerle ortak tarihi öğeleri taşımamaktadır, mesela bu zihniyette Çanakkale Zaferinin adı bile yoktur. 1910'larda esen Kürt milliyetçiliği modası ile 1960'lardan sonra esen Kürt milliyetçiliği modasının bu farkı önemlidir. Eski hareketlenmelerin kaynağında topyekûn ülkesel veya dinsel veya kişisel talepler var iken yenilerde Kürt'ün Türk'ten farklı olduğu, ayrı bir tarihi, dili ve coğrafyası²⁶ olduğu fikri ön plana çıkmaktaydı. 'Ayrımcı Kürtçülük' modası bu oluşumla yayılmıştır.²⁷

12 Mart 1971'de genel bir müdahale ile bu oluşumlar kapatılarak üyeleri hapse atılmıştı, 1974 yılında affedildiler ancak bu kez daha bilinçli hareket ettiler ve siyasi ortam faaliyetlerine daha uygun hale gelmişti. Çeşitli çıkar ve fikir ayrılıkları yüzünden Kürtçü akımı benimsemiş onlarca oluşum kayıtlara girmişti. 1980 yılında her türlü siyasi akım gibi Kürtçüler de ya yakalanmış ya da yurtdışına kaçmıştı (Törel, 2002, 34). Bu süreçte Kürtçülüğün hudutları çizilmemişti anlaşılır. Çünkü her oluşum, aynı siyasal öğeleri kullanmalarına rağmen çok küçük fikir ayrılıklarıyla farklı hudutları çiziyordu (Özcan, 1999, 18 ve Yeğen, 2002, 52).

Son otuz yıldır Türkiye'de terörizmin adı haline gelen Kürdistan İşçi Partisi (PKK) de bu dönemin siyasi çalkantılarının bir eseridir. Bu dönemde doğu illerinden okumak için batıdaki lise ve üniversitelere gelen gençlerin çoğu mecbur olduklarından bu gruplara yakın olmak zorunda kalmıştı. Özellikle üniversite ortamında – belki de hayatta kalabilmek için bile – mutlaka bir gruba ait olmak gerekmektedir. Bu iç karartıcı ortamda Kürtçü grupların doğudan gelen maddi durumu iyi olmayan gençleri etkilemesi ve onları kendi fikirleriyle etkilemeleri çok da zor olmamış gibi görünüyor. Bu çalışmanın merkezinde olan PKK terör örgütü, 1970'lerin tarihi ve sosyolojik durumu içerisinde şekillenmeye başlamaktaydı.

²⁶ Hatta 2000'li yıllarda PKK'nın fikir adamları, ayrımı tirmandırmak için, Kürtlerin aslında başka bir dine (Zerdüştlük) ait olduğunu iddia eden fikirleri ürettilerse de fikir aşırı tepki gördüğünden geri çekildi.

²⁷ Bu fikri tartışma İhsan BAL ile birlikte derlendi. Ayrıca bu 'ortak öğelerin tanınmaması' meselesi örgütlerin kurucularının yetiştiği Marksizm – Leninizm okulundan kaynaklanmaktadır. Mesela 'din' gibi bir kurum ancak materyalist bir anlayışla kavramlar dışında bırakılabilir. Buna bir de aynı anlayışın 'ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı' eklenirse öne çıkabilecek ve savunulur tek kavram milletin kökeni olacaktır.

DDKO ve TİP içerisinde örgütlenmiş olan Kürtçüler 12 Mart 1971 Muhtırası ile faaliyetlerine ara vermek zorunda kalmıştı. Yine de bir kısım Marksist örgütler silahlı eylemlerine devam etmekteydi. 30 Mart 1972 günü Mardin Kızıltepe’de, Mahir Çayan’ın liderliğindeki Türkiye Halk Kurtuluş Partisi / Cephesi’ne mensup silahlı bir grubun kaçırdığı rehineleri kurtarmak isteyen askerlere ateş açıldı. Çatışmada örgüt mensuplarının bir kısmı sağ yakalanırken bir kısmı öldürüldü. Ertesi gün bu olayı protesto etmek isteyen çoğu ADYÖD’lü bir grup Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencisi izinsiz bildiri dağıtırken gözaltına alındı. Bu grubun içerisinde birinci sınıf öğrencisi Abdullah ÖCALAN da vardı. Öcalan ‘izinsiz bildiri dağıtmak ve slogan atmak’ suçlarından çıkarıldığı mahkemece tutuklanarak Mamak Askeri Cezaevinde yedi ay kaldı (Özcan, 1999, 34; Törel, 2002, 34 ve Demirel, 2005, 115).

II.B. Terör Örgütü Lideri Abdullah ÖCALAN’ın Gelişmesi:

[Demokrasiye dayanmayan despot bir yönetime sahip bir örgütlenmenin anlaşılmasının en kolay yolu lider veya liderlerinin hayatını ve ideolojilerini anlamakla başlar. Bu nedenle PKK terör örgütünü anlamak için hakkında iyi ya da kötü çok şey yazılmış olan örgütün lideri Abdullah ÖCALAN’ın hayat hikayesini bilmek gerekmektedir.]

PKK terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN 1947 yılında Şanlıurfa ilinin Halfeti ilçesine bağlı Ömerli köyünde²⁸ dünyaya gelmişti (Özcan, 1999, 26). Yedi kardeşin en büyüğü idi. İlkokulu Urfa iline bağlı Saylakkaya köyünde okudu. Kendi anlatımıyla bu köy (Aktaran: Törel, 2002, 46²⁹):

“İlkokulu okuduğum köy Türkçe konuşulan eski Ermenilerin kaldığı bir yerdir. Fakat Ermeniler göçertilmiş, kalmamış, kalanlar ise sonradan İslamlaşmış, Türkleşmişlerdir. Beş yıl o köyde okudum. Her gün bir saat git

²⁸ Şemdin SAKIK Ömerli köyünü Urfa’nın en yoksul ve geri kalmış ilçesi olan Halfeti’nin ücra bir köşesinde ne dağ ne ova denilebilecek çıplak birkaç tepe arasına savrulmuş bir yerleşim birimi olarak tanımlamaktadır (Sakık, 2005, 32). Sakık’ın eseri Abdullah ÖCALAN’ın kişiliğinin anlaşılması için okunabilecek kendisine yakın bir kaynaktır.

²⁹ M. Ali BİRAND’ın Abdullah ÖCALAN ile yaptığı röportaj örgüt tarafından kitap haline getirilerek terör örgütüne ait Mahzum Korkmaz Akademisi Yayınları tarafından yayınlanmış olup Törel bu alıntıyı adı geçen örgütsel doküman, 89’dan yaptığını bildirmektedir.

bir saat gel, tam beş yıl. Orada üç beş Türk ve üç de Kürt köyü var. Erkenden bir kimlik sorunu çıktı. İlkokuldan itibaren Türk köyü, Türkçe konuşuyorlar, bizde Kürtçe konuşuluyor.”

Yine kendi ifadesi ile Abdullah ÖCALAN’ın evindeki yaşam anaerkil ve kavgacı idi:

“... Kendimi bildim bileli aile içinde kavgacıydım, şiddetli huzursuzluk vardı. Ailede baba otoritesi gelişme olanağı bulamamıştı. Annemin kavgacı yanı ağır basıyordu. Bu da babamı geriletmişti. Baba geri, silik bir duruma düşmüştü. İhtiyardı ve aileyi yönetme dirayeti gösteremiyordu. Bazen bir denge unsuru olarak bizi yanlarına almaya çalışırlardı. ...” “... Kişiliğimin ilk çizgileri daha köydeyken belirmeye başladı. Köyde kavgacılık hakimdi. Anne tarafımızdan sürekli kavgaya itiliyorduk. Yani biri bana tokat vursa mutlaka onun intikamını almak zorunda hissederdim. Çünkü almazsam annem ekmek vermezdi. Bu da bizi silik bir yapıya itiyordu. Bize çok zor gelmesine rağmen annemin istediğini yapmazsak iflah etmezdi.” “... aslında ben kavgacı değildim. Ama annemin baskısı vardı. Mesela ‘ailenin namusu için bir şey yapmıyorsun, dayak yiyorsun karşılık vermiyorsun, böyle evlatlık olmaz’ derlerdi. Bu durum baştan itibaren bende endişe yarattı. Yani beni mutlaka intikam almaya itiyorlar. Ben de ‘ben nasıl alacağım’ diyorum. Çekingen bir şekilde kavgaya giriyorum. Kafa göz yarılıyordu. Nasıl taş yediğimi hatırlarım. Daha çocukken bu bende ciddi bir sorundu.”(Aktaran: Törel, 2002, 47³⁰)

Abdullah ÖCALAN’ın anne ve babası hakkındaki genel değerlendirmesi şu yazısındaki eksendedir:

“... babacığımı hatırlıyorum şimdi. Hiçbir şeye gücü yetmediği zaman birkaç iş yapardı. En büyük eylemi ‘ne yapayım Abdullah’ diyordu. Çıkıyordu böyle damın başına kapıyordu gözlerini açıyordu ağzını, kendi kendine küfürler

³⁰ Törel bu sözleri PKK terör örgütü mensupları tarafından yazılan ‘Parti Tarihi’ isimli örgütsel dokümanın 11-12. sayfalarından aktarmaktadır.

yapıyordu. Tam acayip bir hal. Neyse, kime küfür ettiği belli değildi. Kahraman gibi ondan sonra, o damın köşesinden inerdi. Bir eşeği vardı. O da yaramaz bir eşekti. Pis bir eşekti. Zor bela ona biraz binip gidip tarla işlerinde çalışıyordu. Onu da fazla başaramıyordu. ...” “... ‘ah şu babam olmasaydı’ diyordum. Ya benimde şu çocuk gibi babam olsaydı ne olurdu? Bu en zavallı babayı bana kim baba yaptı? Anam da değişikti tabi. O da zurnanın bambaşka deliğinden çalıyordu. İnanılmaz bir ses çıkarıyordu da.” (Aktaran: Özcan,1999, 27³¹)

‘Parti Tarihi’ isimli örgütsel dokümanda Abdullah ÖCALAN’ın çocukluğu hakkında yaptığı anlatımlarda ‘bir parti liderinin nasıl karizmatik, önder kişilikli, isyancı bir ruha sahip olması gerektiği’ sorusu çerçevesinde cevaplar aradığı ve kendini yandaşlarında bu şekilde tanıtmaya çalıştığı anlaşılmaktadır. Öyle ki babası ile köy meydanında taşlı sopalı kavga etmesi sonucu köyü terk edişini ‘ilk isyan girişimim’ diyerek nitelendirmektedir. Okuma arzusunun gerekçesini ‘hep birinci olmak’ için diye tanımlamaktadır. Tapu Kadastro Meslek Lisesinde okumak için Ankara’ya ilk gelişinde gördüğü Atatürk heykelinden nasıl etkilendiğini çok abartılı bir lisan ile anlatmaktadır. (Özcan, 1999, 28-29)

Abdullah ÖCALAN köylerindeki sosyal ilişkiler kavga, çekişme, üstünlük ve baskınlık gibi ölçülerle anlatmaktadır. Yandaşlarına daha yedi yaşında köyde kavgalı oldukları bir ailenin akranı olan çocuğuyla arkadaşlık ilişkisine girmesini otoriteye karşı ilk yasa dışı siyasi girişim olarak tanımlamakta ve daha o yaşta bir yapılanmanın lideri olduğunu anlatmak istemiştir. Kendi anlatımıyla:

“... Hasan BİNDAL (Hamza), köyde aramızın iyi olmadığı bir ailenin çocuğuydu. Ailesiyle kavgalıyız ve kesinlikle çelişkiliyiz. Yani arkadaş olma yerine çarpışma, karşı koymam gereken bir ailenin çocuğuydu. Hala dün gibi hatırlıyorum. Yaşıtımdı ve köyde arkadaşım olacaktı. En büyük problem şuydu; şimdi ben Hazma ile kavga mı edeceğim yoksa onunla dostluk arkadaşlık mı edeceğim? Sanırım yedi yaşlarındayken çıkan ilk ciddi sorun

³¹ Özcan bu sözleri Abdullah ÖCALAN tarafından yazılan ‘Benimle Arkadaş Olmanın Kuralları Vardır. Aralık 1996 Çözümleri’ isimli örgütsel dokümandan aktarmaktadır.

buydu. Şimdi arkadaşlık edeyim mi etmeyeyim mi? Edersem aileyi bozar, karşıma çıkarır mıyım? Kesin çıkarır. Onun ailesi kuşkulu. Bizim aile kuşkulu. Her şeyi göğüsleyerek alttan alta ilk gizli örgütlenmemi Hasan BİNDAL’la yaptım. Köydeki ilk siyasi örgütlenmem oluyor. Çünkü resmi otoritesine karşı ilk siyasi örgütlenmeyi yapıyorum tabii çok önemlidir. Ve hemen bunu haber alır almaz çok ağır bir biçimde üzerime geldi. Aile düzenine karşı gizli bir örgütlenmeydi. O günden böyle aldık. Benim için önemlidir. Köy çelişkilerine karşı bir köy birliği. Ve bu köy birliği giderek beni halkın birliğine götürüyor. Köyde halk arasındaki bir çelişkiyi daha yedi yaşındayken çözmeye başlarsan bunu da ailenin resmi düzenine karşı yaparsın. Eğer bir de çok ısrarlıysan bu senin halkının da birliğine gideceği anlamına gelir. Sonuna kadar bağlı kaldım. Ben bu ilkeyi halka uyguladım. Benim büyük bir birlikçi olmam böyle başladı diyebilirim.”(Aktaran: Törel, 2002, 48 ³²)

Abdullah ÖCALAN’ın yorumlarına göre Hazma ile kurulan gizli ve illegal ilişki resmi otoriteye karşı çıkmak demektir ve bu ancak ileride örgüt lideri olabilecek bir çocuğun yapabileceği bir işti(!) (Volkan, 1997, 85)

Abdullah ÖCALAN ortaokulu bir akrabasının yanında Nizip’te okudu. Bu zamanı kendi ağzıyla şöyle anlatmaktadır:

“Halen hatırlıyorum, kimi subay çocuğu, kimisi köyden gelmiş ağa – eşraf çocuğuydu. Benim biraz böyle Kürtlük özelliğim vardı. Sanırım davranışlarım fazla güçlü değildi veya onlara göre kesin davranışlarımda farklılık var. Onlar gibi olamıyorum. Onların toplumsal özelliklerine göre eriyemeyeceğim açık ve bunu tehlike olarak görüyorlar. İğneleyerek, alay ederek, böyle her gün kendilerine göre beni geriletme durumları var.”(Aktaran: Özcan,1999, 27-28)

³² Törel, PKK terör örgütü mensupları tarafından yazılan ‘Parti Tarihi’ isimli örgütsel dokümanının 12-13. sayfalarından aktarmaktadır.

Bu duyguları taşıyan Abdullah ÖCALAN karşı tedbir olarak sınıf birincisi olma ve öğretmenın gözüne girme tavrını geliştirdiğini ifade etmektedir. (Özcan, 1999, 28)

Ardından kısa yoldan meslek sahibi olmak amacıyla Tapu Kadastro Meslek Lisesine girdi. Yatılı okuduğu Tapu Kadastro Meslek Lisesinde “devlete sırtını dayayarak Ankara’da gerçekleri görme imkanı” ile “Ankara’nın göbeğinde burjuva toplumunu gözetme imkanı” yakaladığını ifade etmektedir. Bu yıllardaki siyasal ve sosyal durumun etkisiyle ‘memleketi kurtarma’ düşüncesine sahip olduğunu kendi yazdığı metinlerde de dile getirmektedir. (Özcan, 1999, 28³³)

Terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN’ın çocukluk – gençlik anlatımlarında din ve tanrı olguları ile ilgili çelişkiler yaşadığı anlaşılmakta olup, 1966-1968 yılları arasında Ankara’da okurken sık sık Maltepe Camisinde namaza gittiği, Necip Fazıl KISAKÜREK’in konferanslarını takip ettiği ve bunlardan etkilendiği, tesadüfen eline geçen “Sosyalizm’in Alfabeti” isimli kitabı okuduktan sonra dinsel eğilimlerini terk ettiği kendi ağzından aktarılmaktadır (Törelı, 2002, 49 ve Özcan, 1999, 28). Her ne kadar bu dönemlerde ‘Komünizmle Mücadele Derneğine’ gittiğini ifade etse de Akşam Gazetesinde yayınlanan ‘Barzani Röportajını’ çok dikkatli takip edip etkilendiği Erivan Radyosunda yayınlanan Kürtçe parçaları dinlediğini de ifade etmektedir. Abdullah ÖCALAN, o dönemlerde gelişmekte olan siyasal Kürtçülük hareketlerine sempati duymaya başladığı Türkiye İşçi Partisi tarafından düzenlenen “Doğu Mitinglerinden”³⁴ de oldukça etkilendiğini zaman zaman dile getirmiştir³⁵ (Özcan, 1999, 28).

Tapu Kadastro Meslek Lisesini 1968 yılında bitiren Abdullah ÖCALAN kadastro memuru olarak Diyarbakır’a atandı. Bunca çelişkili fikir çalkantısından sonra Marksizm’de karar kılan ve Doğu Mitinglerinden etkilenererek ‘Kürt Meselesine’ yönelen Abdullah ÖCALAN Diyarbakır’da “Licelilerin” diye bahsettiği

³³ Özcan, tırnak içine alınmış Abdullah Öcalan’ın fikirlerini, Öcalan tarafından yazılan ‘Gerçeğin Dili’ isimli örgütsel dokümanın 43. sayfasından aktarmaktadır.

³⁴ 13 Ağustos 1967’de Silvan’da başlayan Doğu Mitingleri Siverek, Batman, Tunceli, Ağrı, Ankara, Suruç, Hilvan, Varto ve Lice’de yapılmış Ağustos 1969’da sona ermiştir. Mitingleri TİP dışında illegal olan T-KDP ve FKF’de sahipleniliyordu.

³⁵ Özcan adı geçen eserinin (1999) 28. sayfası dipnotlarında bu bilgiyi dikkatle toplamıştır.

Sur Palas Oteline³⁶ yerleşti. Memuriyeti süresince verilen rüşvetleri bir gün başlatılacak genel isyana yatırılmak üzere çekinmeden kabul ediyordu.³⁷ (Özcan, 1999, 29)

1970 baharında Abdullah ÖCALAN İstanbul Avcılar'a tayin edilmiş, burada üniversiteye hazırlık için dershaneye devam ederken Site Öğrenci Yurdu'na yakın bir pansiyona yerleşmişti. Abdullah ÖCALAN buradaki memuriyetinde de çekinmeden rüşvet alıp biriktirdiğini ifade etmektedir. Bu dönemde okuduğu Lenin'in 'Ulusların Kaderini Tayin Hakkı' ve Stalin'in 'Milli Mesele' isimli kitaplardan etkilenen Abdullah Öcalan gençler arasında yoğun taraftar bulan Devrimci Doğu Kültür Ocakları ile Dev-Genç'in faaliyetlerine ilgisiz kalmamış, yasal olarak kurulu olan DDKO'ya 1970 yılında üye olmuştu. Seçimini feodal küçük burjuva aile çocuklarının örgütlediği Devrimci Doğu Kültür Ocaklarından yana yapmasının sebebi kendi deyimiyle "sınıf orjini itibariyle yalnız birisi" olduğundandır. (Özcan, 1999, 29³⁸)

İstanbul Devrimci Doğu Kültür Ocaklarına üye olan burada yürütülen seminer çalışmalarında ilk konuşma denemesini yaptı. Kendi fikrince ilk defa, ana fikri "Kürt devleti neden olmasın?" olan, kimsenin cesaret edemediği konuyu kendisi tek başına dile getiriyordu. O günlerden saygıyla andığı ettiği iki kişi vardır: Mahir ÇAYAN ve Hikmet KIVILCIMLI. Mahir ÇAYAN'ın THKP/C'nin bir toplantısında Kemalizm ve Kürt Meselesi üzerine yaptığı cesur bir konuşmadan çok etkilendiğini ifade eden Abdullah ÖCALAN'ın, 'devrimci şiddeti ele almakta çekinmemesi gereken örgüt üzerine' yoğunlaşan bu konuşmadan kuracağı örgütte de kullandığı başlıca yöntem olarak söz etmek hiç de yanlış olmayacaktır. Fakat kendi ifadesinde yer bulan Mahir ÇAYAN etkisinin samimiyetinde şöyle bir şüphe vardır ki Abdullah ÖCALAN bu tip övgüler içeren konuşmaları THKP/C örgütü ile ittifaktan ümitli olduğu dönemlerde yapmıştır. (Özcan, 1999, 30)

³⁶ Bu otel sonradan sahip ve isim değiştirerek 'Demir Otel' olmuştur. Öcalan'ın 'Liceliler' diye ifade ettiği bu otelin yeni sahipleri, kamuoyunda *uyuşturucu kaçakçısı* olarak bilinen, Behçet CANTÜRK'tür. Detaylı bilgi için bakınız: Yalçın, 1999, 64 vd.

³⁷ Diyarbakır'dan on bin lira biriktirerek öğrenimini devam ettirmek için İstanbul'a gittiğini söylemektedir.

³⁸ Özcan, tırnak içine alınmış olan Abdullah ÖCALAN'a ait fikirleri 'Gerçeğin Dili' isimli örgütsel dokümanın 49 sayfasından aktarmaktadır.

Bir yandan Devrimci Doğu Kültür Ocaklarında faaliyetlerine devam eden Abdullah ÖCALAN, bir yandan da diğer Marksist – Leninist örgütlenmeleri de takip etmekteydi. Önce İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine kaydını yaptırıp 1971 yılında kaydını naklen Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesine aldırdı. Üniversiteye giriş sınavlarındaki derecesi ona Maliye Bakanlığı'ndan burs bile sağladı. (Özcan, 1999, 30)

Abdullah ÖCALAN'ın Ankara'ya geldiği dönemde şiddet olayları nedeniyle yoğun tutuklamalar sürmekteydi. Üstelik dönemin ileri gelen öğrenci liderleri devrimi hayata geçirmek için yoğun faaliyet içinde olduğundan Siyasal Bilgiler Fakültesindeki öğrencilerin liderliği kendi deyimi ile 'üçüncü sınıf militan' olan Abdullah ÖCALAN'a kalmıştı. (Özcan, 1999, 31)

30 Mart 1972 günü Mardin Kızıltepe'de, Mahir Çayan'ın başını çektiği Türkiye Halk Kurtuluş Partisi / Cephesi'ne mensup silahlı bir grubun kaçırdığı rehineleri kurtarmak isteyen askerlere ateş açıldı. Çatışmada örgüt mensuplarının bir kısmı sağ yakalanırken bir kısmı öldürüldü. Ertesi gün bu olayı protesto etmek isteyen içlerinde Abdullah ÖCALAN'ın olduğu bir grup Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencisi izinsiz bildiri dağıtırken gözaltına alındı. Abdullah ÖCALAN "izinsiz bildiri dağıtmak ve slogan atmak" suçlarından çıkarıldığı mahkemece tutuklanarak Mamak Askeri Cezaevinde yaklaşık yedi ay tutuklu kaldı. Burada kaldığı sürede kendi anlatımıyla TİP'lileri, ve THKP/C'cileri gördü, tanıştı, tartıştı ama Marksist hareket içinde fraksiyon tercihi yapmadı.³⁹(Özcan, 1999, 31-34 ve Demirel, 2005, 114-115)

Cezaevinden çıkan Abdullah ÖCALAN Siyasal Bilgiler Fakültesindeki eğitim ve faaliyetlerine geri döndü. O dönemde Abdullah ÖCALAN ile aynı evde kalan Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencisi Fehmi YILMAZ şu bilgileri vermektedir:

³⁹ Bazı kaynaklar üçüncü sınıf liderlikten söz etmeyi bir yana bırakın, dersten çıktıktan sonra bu protestocu grubun peşine takılıp gözaltına alındığını anlatmaktadır. Özcan (1999, 34), Polisin Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesinde yapılan gösterinin ardından ADYÖD'de arama yaptığını bunun neticesinde 162 kişinin gözaltına alındığını Abdullah ÖCALAN'ın da bunlardan biri olduğunu belirtmektedir; Demirel (2005, 115) ise Öcalan'ın protestocu grubun peşine takıldığı için gözaltına alındığını söylemektedir.

“Kemal PİR ve Haki KARAER ile Bahçelievler’de bir ev tuttuk. Sol görüşlü olan ve ev arayan Öcalan 7 – 8 ay bizimle kaldı. Kendisi ‘Türk Solunun Kürdistan’a bir çözüm getirmeyeceğini’ ileri sürüyordu.”

Cezaevi çıkışı aktif faaliyetlerden uzak durdu. Arkadaş çevresini kendinden yaşça küçük hemşerileri arasından seçti. Bu arkadaşların önde gelenleri uzun süre terör örgütünde de birlikte çalışacakları ‘Cuma kod adlı’ Cemil BAYIK ve ‘Abbas kod adlı’ Duran KALKAN’dı. Arkadaş çevresinde öngörü ve üstün yeteneklerini göstermek isteyen Abdullah ÖCALAN, 1930’larda Dr. Hikmet KIVILCIMLI’nın kaleme aldığı⁴⁰ ‘Kürdistan sömürgeci’ fikrini ilk kez kendi dile getiriyormuş olduğunu söylemekteydi. (Özcan, 1999, 31)

‘Kürdistan’ın Türkiye’nin sömürgesi’ olduğu fikrinin ideolojik tartışması 1930 yıllarında başlamış, sosyalizmin ülkemizde yoğunlaştığı 1960 sonrası dönemde Marksist ideolojideki grupların bölünmesindeki başlıca etkenlerden birisi de Kürtlere nasıl yaklaşılacağı konusu olmuştu.⁴¹ Asıl önemli soru şuydu: ‘kendisi zaten sömürge olan Türkiye’nin sömürgesi olur mu?’. Kendisinin üstün ideolojik yetenekleri olduğunu çevresine dikte etmek isteyen Abdullah ÖCALAN, bu fikri kendi imalıymış gibi çevresine aktarmaya başladı. Arkadaşlarına göre yaşça büyüklüğü⁴², cezaevi ve iş hayatı gibi tecrübeleriyle çevresinde ön plana çıktı ve sözleri ciddiyet ve resmiyet kazanmaya başladı. Piknik için Çubuk Barajına gidilen bir bahar günü, 7 Nisan 1973, ‘sömürge’ fikrini bir gruba topluca anlatmış oluyordu. Burada parti kurup gerilla yöntemleri ile ayaklanma hazırlamak gerektiğini ifade etmiştir. Abdullah ÖCALAN Çubuk Barajı pikniğini (Özcan, 1999, 33):

“...Grubumuzun ilk şekillenışı 1973 baharındadır. Kürdistan adına anti - sömürgecilik temelinde iş yapma açıklamasını, 1973 Nevruz’unda yaptım. Çubuk Barajı hikayesi budur. Orada yaptık, fakat iki yıl kendi grubumu bir düzineye çıkaramadım...”

⁴⁰ Kivilcimli, Yol 2 isimli kitapta “Sömürge Siyaseti” isimli makalesi. Öcalan İstanbul’a gelmeden evvel Kivilcimli’nin eserlerini dikkatle okuduğunu Gerçeğin Dili isimli eserinde söylemektedir. Aktaran Özcan, 1999, 30-31

⁴¹ Değişik Marksist Kürt grupların bakış açıları için bakınız: Ballı, 1993.

⁴² Abdullah ÖCALAN bu tarihlerde tahminen 25 veya 26 yaşındadır.

şeklinde anlatmaktadır⁴³. Buradan başlayarak ÖCALAN kendi merkezli bir grup oluşturmaya başladı.⁴⁴ (Özcan, 1999, 33)

12 Mart 1971 sonrasında kurulan ilk Sosyalist öğrenci grubu olan ‘Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneğinde’⁴⁵ yer alan Abdullah ÖCALAN bu grup sayesinde çevresini genişletip yeni ilişkiler kurdu. Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin etkisindeki bu dernekte, “birçok okulun faşistlerin egemenliğinden kurtarılmasında” önemli rol oynadığını söyleyen ÖCALAN bu fırsatı iyi değerlendirerek buradan kendi Kürtçü grubunu genişletmiştir. (Özcan, 1999, 33)

Abdullah ÖCALAN’ın bu genişleme fırsatını bulabilmesinin altında yatan sebeplerden en önemlisi bu dönemdeki Kürtçülük hareketlerinin liderlerinin çoğunun cezaevinde olmasıdır. Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneğinde Kürt sosyalistler çalışmalarını sürdürüyordu. ÖCALAN dernek dışındaki Kürt ve Kürtçülerle de ilişkilerini kesmemiş daha da sıkılaştırmıştı. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi üyesi Kemal BURKAY’la da görüşmüş ancak BURKAY, ÖCALAN’ı ciddiye almamıştı, bu da yetmezmiş gibi BURKAY soruna “doğu sorunu” olarak bakıyordu. (Özcan, 1999, 33)

Abdullah ÖCALAN’ın o dönemlerde görüştüğü diğer önemli isimlerden biri de Barzani ile bağlantısı olan Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi genel sekreteri Sıraç BİLGİN’dir. BİLGİN, ÖCALAN ile yaptığı görüşmeleri ile ilgili gözlemlerini şöyle dile getirmektedir: “Marksizm – Leninizm’in evrensel olduğunu kabul ettiği tezleri ile yoğrulmuş, inatçı, inanılmaz derecede ihtiraslı ve kararlı kişilikli biri idi.” ‘Bu acımasız Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencisinin’ sık sık kendisini ziyarete

⁴³ Terör örgütü PKK bu tarihi ve bu masumane piknikte yapılan hasbelkader söyleyişi bilinçli tasarlanmış örgütlü bir toplanma hatta örgütün ilk kongresi olarak göstermeye çalışmıştır. Çalışmamızda fark ettik ki bazı akademisyenler de bu yanılgıya düşmüşlerdir. Tarihte bir çelişki de görülmekte ise de (7 Nisan veya 21 Mart) bu pikniklerin birkaç kez peş peşe tertiplenmiş olabileceği veya 7 Nisan yerine Öcalan tarafından harekete önem kazandırmak ve akılda kalıcı olmasını sağlamak için Nevruz Bayramının tarihine saptırma yaptırıldığı değerlendirilmektedir, keza o dönemlerde bahar yeni gelmiştir ve hafta sonları piknik yapmak da Ankara’da modadır.

⁴⁴ Emin DEMİREL, adı geçen eserinin (2005) 118. sayfasında PKK terör örgütünün temelini 1974 yılında Abdullah ÖCALAN, Kesire YILDIRIM, Haki KARER, Cemil BAYIK ve Kemal PİR isimli şahıslar tarafından Tuzluca’da yapılan bir toplantıda atıldığını söylemektedir.

⁴⁵ Kuruluşunda çeşitli Marksist fraksiyonları içinde barındıran bu dernekten ayrılanlarca “Dev-Yol” isimli dernek kurulmuştur, bu anlamda Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneği öneme sahiptir.

geldiğini söylemektedir. ÖCALAN'ın amacının 'bazı grupları ele geçirmek' olduğunu belirten BİLGİN, bu konuda öncelikle kendisinin başında bulunduğu Türkiye Kürdistan Demokrat Partisini gözüne kestirdiğini düşünmektedir.(Özcan, 1999, 32-33⁴⁶) Bu sayede ÖCALAN Türkiye'deki Kürt hareketlerinde büyük söz sahibi olan BARZANİ'nin etkisini azaltmaya başlıyordu. Bu girişim Dr. KIRMIZITOPRAK'ın⁴⁷ başaramadığını gerçekleştirmek için bir başlangıç gibi görünüyordu ancak sohbet ağırlıklı bu toplantılardan bir sonuç alınamadı. (Özcan, 1999, 33)

Abdullah ÖCALAN Ankara Emek'te Devrimci Doğu Kültür Ocaklarından ayrılarak KAWA örgütünü kuran Ahmet Zeki OKÇUOĞLU⁴⁸ ve Devrimci Doğu Kültür Ocakları üyesi Vakıf AHMETOĞLU ile görüşmeler yapmıştır. Bu görüşmeler süresince karşılıklı fikir alışverişinde bulunuldu, zaman zaman karşılıklı taraftar transferi gerçekleştiriliyordu. (Özcan, 1999, 33⁴⁹)

Irak'ta yürüttüğü silahlı mücadeleden ağır bir yenilgi alan Barzani İran'a çekilmiş Türkiye'de ona bağımlı olan Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi de büyük bir sarsıntı geçiriyordu. Yine bu günlerde Türkiye'deki tüm Marksist gruplar gibi Kürt Marksist gruplar da kendi içlerinde çeşitli bölünmelere uğradılar. Zaman zaman toplantılar yapılıyor gruplar bazen birleşirken bazen yeniden bölünüyordu. ÖCALAN'ın grubunu öne çıkaran önemli gelişmelerden birisi Türkiye Kürdistan Demokrat Partisinin sol kanadında yer alanların oluşturduğu grupla İzmir'de yapılan görüşmeydi. BİLGİN, ÖCALAN'ın 'kendine olan sonsuz güveni ile oturduğu masada, kendilerini feshederek grubuna katılmasını' teklif ettiğini ifade etmektedir. Fakat toplantıda işler ters gitti. Sıraç BİLGİN artık Marksizm'den vazgeçilmesi gerektiğini savunuyordu. ÖCALAN bazı taraftarlarını karşı gruba kaptırdı, boş durmayan ÖCALAN karşı gruptan Hayri DURMUŞ, Resul ALTINOK, Ali Haydar KAYTAN'ı kendi grubuna kattı. Uzlaşmanın sağlanamaması üzerine ÖCALAN artık

⁴⁶ Özcan bu bilgileri Sıraç BİLGİN'in 'Barzani'nin Son Yılları' isimli eserinden aktarmaktadır.

⁴⁷ Dr. Said KIRMIZITOPRAK Türkiye Kürdistan Demokrat Partisinin kurucusudur.

⁴⁸ Avukat Ahmet Zeki OKÇUOĞLU 12 Mart 1971 öncesi Dr. Said KIRMIZITOPRAK'ın başında bulunduğu Türkiye Kürdistan Demokrat Partisine katıldı. Bir süre Barzani'nin yanında kaldı, dönüşünde tutuklandı. İki yıl tutuklu kaldıktan sonra 1974 affı ile çıktı ve 1976'da Devrimci Doğu Kültür Ocaklarından ayrılarak Kawa grubunda yer aldı. Özcan, 1999, 33

⁴⁹ Özcan bu bilgiyi, Sıraç BİLGİN'in "Barzani'nin Son Yılları" isimli eserinden aktarmaktadır.

hiçbir grupla birleşme görüşmelerine oturulmayacağını ifade etti. BİLGİN'e göre bu ifade 'diğerlerine ölüm' anlamına geliyordu. (Özcan, 1999, 33)

Abdullah ÖCALAN örgütsel çalışmalarını dernekte sürdürürken bir yandan da okulda çok aktif olması nedeniyle "burjuva, bürokrat ve subay kızları tarafından oldukça beğenilen" birisi haline gelmişti. Konumu gereği çok yoğun "araştırma" sürecine giren ÖCALAN "ulusal sorunlarla uğraştığından kızlara bir merhaba bile diyemediği gibi kızlar tarafından çok da çekici bulunuyordu." İşte tam bu dönemde örgütün taban kadrosunda görev alacak olan Pilot lakaplı Ağrılı Abdurrahman, Necati KAYA ve Kesire YILDIRIM gruba dahil oldu. (Özcan, 1999, 34⁵⁰)

Kapatılan Doğu Devrimci Kültür Ocakları yerine Doğu Devrimci Kültür Derneği açılınca çoğu Marksist Kürt kökenli öğrenci bu derneğe üye olmak için Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneğinden ayrıldı. Öcalan ve arkadaşları bir süre daha dernekte kaldılar. Ayrıca Mamak, Tuzluçayır ve Abidinpaşa mahallelerinde 'faşistlere karşı mücadele geliştirilirken' yeni sempatizanlar kazanıldı. Sempatizan kazanma çalışmaları özellikle Tunceli Kültür ve Yardımlaşma Derneği⁵¹ ile Tuzluçayır Güzelleştirme Derneğinde⁵² devam etti(Özcan, 1999, 34⁵³). ÖCALAN legal örgütlerin taraftar kazanmak için kendisine iyi bir fırsat yarattığını Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneği hakkında "Orada çok sayıda kişi tanıdık. Çok kişi bizi tanıdı. Görüşlerimizi dinletmenin bir kürsüsü haline getirdik..." derken belirtmektedir (Törel, 2002, 50⁵⁴) Bu dönemde taraftar kazanmanın en etkili yöntemi birebir yapılan propaganda faaliyetleriydi. Bu tarz çalışma örgütçüleri

⁵⁰ Özcan bu bilgileri Abdullah ÖCALAN'ın 'Gerçeğin Dili' isimli örgütsel dokümanından aktarmaktadır.

⁵¹ Oktay Pirim ve Süha Örtülü'nün "Ömerli Köyünden İmralı'ya PKK 20 Yıllık Öyküsü" isimli eserlerinin 26. sayfasında Tunceli Kültür Derneğinin yönetim kurulunda yer alan Şahin DÖNMEZ, Kamer ÖZKAN ve Ali Turan isimli şahısların bu dernekte taraftar kazanma çalışmalarını yürüttüğü belirtilmektedirler.

⁵² Pirim ve Örtülü aynı eserin 27. sayfasında da Hasan ŞERİK ve Ali Rıza ALTUN isimli şahısların da Tuzluçayır Güzelleştirme Derneğinde taraftar toplama faaliyetlerini sürdürdüklerini söylemektedirler.

⁵³ Özcan bu bilgileri Öcalan, "Gerçeğin Dili", "Ocak Çözümlenmeleri" ve "Parti Tarihi Boyunca Dayatılan Tasfiyecilik Üzerine" ile Cemil BAYIK "Parti Tarihi" ve Abdülkadir AYGAN, "PKK, Yapısı İdeolojisi ve İşleyişi" isimli eserler ve 8. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi, Elazığ "Evrak No:1983/8388" ve çeşitli gazete ve dergilerden derleyip aktarmıştır.

⁵⁴ Törel bu bilgiyi İsmet G. İmset'in "PKK, Ayrılıkçı Şiddetin 20 Yılı" adlı eserinden derleyip aktarmaktadır.

polisin gözünden ve kontrolünden uzak tutarken cezaevine girmiş biri olarak ÖCALAN'a da azami güveni sağlıyordu (Özcan, 1999, 35). ÖCALAN bu dönemde herkesimin propaganda yönteminin dergi çıkarmak olduğunu kendisinin bu yöntemi fark edilmemek için kullanmadığını şu şekilde ifade etmektedir:

“75’lerde herkes dergi çıkartıyordu. Çok iddialı ve büyük dergiler çıkarıyorlardı. Renk vermek için her şeyi yapıyorlardı. Bizim ise ne maddi olarak, ne de niyet olarak fazla, dergi çıkaracak halimiz yoktu. Fakat olsa bile, renk vermemem gerekiyordu.” (Özcan, 1999, 35⁵⁵)

Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesinde çıkan olayların ardından Polis, Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneğinde arama yaptı ve olayla ilgili Abdullah ÖCALAN dahil 162 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanları 36’sı kız 126’sı erkekti. Ertesi gün açlık grevine başlayan gruptan iki öğrencinin Denizli’de banka soygunundan arandığını, iki tanesinin de yasadışı Türkiye Halkın Komünist Ordusu örgütü üyesi olduğunu açıklandı. Başkaca bir suçu olmayan grup, Kıbrıs Barış Harekatı nedeni ile ilan edilmiş olan sıkıyönetim kurallarının ihlal edilmesi yüzünden Askeri Savcılık tarafından tutuklama talebi ile Ankara Sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemesi’ne sevk edildi. Yedi gün süren Mamak Askeri Cezaevindeki gözaltı süresi sonunda mahkeme grubu serbest bıraktı. Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneği bu olaydan sonra Polis tarafından kapatıldı. Dikkat çekicidir ki Abdullah ÖCALAN, kapatılan Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneği yerine kurulan Ankara Yüksek Öğrenim Derneğinde yer almamıştır, faaliyetlerine kuytu öğrenci evlerinde devam etmektedir. (Özcan, 1999, 35)

Gruba katılan – Fatma kod adlı– Kesire YILDIRIM ile İsmet KILIÇ arasında gönül ilişkisi başladı ve bir süre sonra kendi aralarında nişanlandılar. ÖCALAN’ın anlatımına göre Kesire’ye sen biriyle nişanlan talimatı vermiş ancak bunun için tepki almış, zaten Kesire’nin de seçimini kendinden yana yaptığını belirtmektedir.⁵⁶

⁵⁵ Öcalan, “Gerçeğin Dili” isimli eserden aktaran Özcan’ın dipnotlarından alınmıştır. Ayrıca Özcan’ın değerlendirmesine göre ‘renk vermemem’ yaklaşımı profesyonelliğin temel şartı olduğundan *bu durum Öcalan’dan ziyade kendisini yönlendirenlerin talimatıdır.*

⁵⁶ Özcan, Öcalan’ın ‘Gerçeğin Dili’ isimli örgütsel dokümandan derleyip aktarmıştır. Fakat bu nişanın bozulması ve yeni evlilik grupta bölünmelere kadar giden büyük bir tepki oluşturmuştur.

Fakat bu anlatımın diğer gruba yakın kimseler ve araştırmacıların aktarımına ters düştüğü anlaşılmaktadır.⁵⁷ Zaten ÖCALAN da aynı metnin ilerleyen kısımları ve çeşitli konuşmalarında Kesire YILDIRIM'ın en başından beri muhtemelen Milli İstihbarat Teşkilatı ajanı olduğunu düşündüğünü söylemektedir. Ona göre Kesire 'son derece iyi eğitilmiş ve çekici, büyük ihtimalle objektif olarak da sübjektif olarak da kanıtlayamadığı MİT ajanıydı' (Özcan, 1999, 35⁵⁸). Ancak tüm bu endişelere rağmen Abdullah ÖCALAN grubu kurtarmak için Kesire ile evlendi. Evlendikten sonra Diyarbakır'a taşındılar ve Kesire evlerine ziyarete gelenlerin yanında bile kocasını aşağılamaktan, otoritesini sarsmaktan hiç çekinmedi ancak Abdullah ÖCALAN bu duruma pek de sesini çıkarmadı. Kesire ÖCALAN kocasının tüm sırları ve örgütün paraları ile Avrupa'ya kaçana kadar evlilikleri Kesire'nin tahakkümü altında devam etti. (Özcan, 1999, 35-36 ve Demirel, 2005, 121-122)

Grubun sempatizan ve militan sayısı arttığından bunlara derli toplu bilgi verecek temel bir kaynak ihtiyacının ortaya çıkmıştı. Abdullah ÖCALAN bu ihtiyacı gidermek için "Manifesto (Kürdistan Devriminin Yolu)'yu" yazmaya başladı.⁵⁹ ÖCALAN'a göre kıymetli fikirler barındıran bu kaynak dokümanın başka örgütlerin eline geçmemesi için basımı 1978'e kadar ertelendi. (Özcan, 1999, 35)

Yürütülen faaliyetlerin okul çevrelerinde olması öğrenciler arasında sayıyı artırırken, taraftar kazanma faaliyetleri okulların kapanmasıyla her öğrencinin kendi arkadaş ve aile çevresinde sempatizan kazanma çabasıyla devam etmektedir. Dönemin siyasi atmosferi gereği (sağ yada sol, mutlaka bir gruba mensup olmanın gerektiği yıllar) taraftar kazanmakta pek de zorlanmadılar. Toplumdaki hızla yükselen politikleşme, grubun taraftar sayısındaki artış Abdullah ÖCALAN'ın kişisel ihtirasıyla birleşince gruplaşma çabaları istedikleri sonucu verdi ve Dikmen semtinde ÖCALAN'ın öğrencilerle kaldığı bir apartman dairesinde bir toplantı yapıldı.

⁵⁷ Örneğin; Cemil Bayık 'Parti Tarihi' isimli örgütsel dokümanının 5. sayfasında "Fatma gerçekten dayanılacak bir olay değildi, bir vampirdi, kan emici idi, bütün arkadaşlara saygısızlık ediyordu." demektedir ve İsmet G. İmset "PKK, Ayrılıkçı Şiddetin 20 Yılı" adlı eserinde Kesire YILDIRIM hakkında benzer ifadeleri kullanmaktadır. Aktaran Özcan, 1999, 35.

⁵⁸ Özcan, Öcalan'ın 'Gerçeğin Dili' isimli örgütsel dokümanından aktarmaktadır.

⁵⁹ Demirel adı geçen eserinin (2005) 118. sayfasında Manifesto diye adlandırılan belgenin Dikmen'de yapılacak olan toplantıda alınan kararla Abdullah ÖCALAN ve Mehmet Hayri DURMUŞ tarafından yazılmış olduğunu, 68 sayfadan oluşan 'Kürdistan Devriminin Yolu' isimli bir broşür olduğunu söylemektedir.

Mahkeme kayıtlarında da yerini alan bu toplantıya örgütçe ‘Dikmen Toplantısı’ adı verilmektedir. Toplantı irdelendiğinde isimlendirme, örgütlenme ve lojistik konuları ile görev dağılımı yapıldığından PKK Terör Örgütünün kurulduğu tarih olarak kabul edilebilir. Bu dönemin ardından artık amatör çalışmaların yerini profesyonel çalışmalar alacaktı. (Özcan, 1999, 36⁶⁰)

II.C. Kürdistan Devrimcileri (Ulusal Kurtuluşçular) veya Ukocular (Apocular):

1975 yılı Ekim ayında Kurban Bayramına yakın bir tarihte, Dikmen’de Siverekli bir öğrencinin evinde yapılan bu toplantıya Abdullah ÖCALAN, Cemil BAYIK, Şahin DÖNMEZ, Ali Haydar KAYTAN, Musa ERDOĞAN, Kesire YILDIRIM, Turgut ÇETİNEREN, İsmet KILIÇ, Hasan Asgar GÜRGÖZE, Ali Şir GÜRGÖZE, Mustafa DERELİ, Mustafa KARASU, İsmail GÜNGÖR, Kamer ÖZKAN, Mehmet Hayri DURMUŞ, Kemal AYGÜN, Haki KARER⁶¹, Resul ALTINOK ve Baki KARER isimli şahıslar katılmıştır.(Demirel, 2005, 118)

1976 yılı Ocak ayında Dikmen’de bir toplantı daha yapılarak örgütün ilk manifestosu açıklandı.⁶² Bu toplantıda örgütün isimlendirilmesi⁶³ ve merkezi yapısının şekillenmesi; bugüne Türkiye’de faaliyet gösteren Türk ve Kürt sol örgütlerin geleneksel yapılarından kopularak ideolojiyi değişik ve pratik bir zemine oturtulması; siyasal çalışmalara ağırlık ve hız verilmesi; bu amaçla örgütlenmek için bazı Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerine elemanların dağılması kararları alındı. Bu

⁶⁰ Özcan bu bilgileri Bayık’ın ‘Parti Tarihi’ isimli örgütsel dokümanından aktarmaktadır.

⁶¹ Bu şahsın Kürt kökenli olmadığı Türk olduğu konusundaki söylemler hakkında bakınız: Törel, 2002, 52.

⁶² Bir önce sözünü ettiğimiz toplantı bir nevi hazırlık aşaması, bu toplantı ise ‘Dikmen Toplantısı’ diye tabir edilen toplantı olmalıdır.

⁶³ Dikmen’deki isimlendirme hakkında çeşitli yorumlar var. Törel, adı geçen eserinin (2002) 51. sayfasında ‘Apocular’ ismini benimsediklerini söylerken, Demirel, adı geçen eserinin (2005) 119. sayfasında ‘Kürdistan Devrimcileri’ ismini aldıklarını söylemektedir. Törel ise adı geçen eserinin 52. sayfasında, Abdullah ÖCALAN önderliğindeki grubun Ankara’da, 1973-1976 arasında, kendilerine ‘Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları’ adını verdiklerini söylemektedir. Kanaatimizce örgüt bölücü zihniyetle hareket ettiğinden için diğer Marksist – Leninist örgütlerce Ulusalçılar veya kısaca Ukocular olarak isimlendirilmiş, nihayetinde bu kısaltma 1980’lere yakın dönemde liderin adının kısaltmasıyla anılan Apocular şekline gelmiştir. Marksist – Leninist örgütler Kürt sorununu değerlendirmesi ayrımı yapmamakta konuyu topyekün toplumsal mesele olarak değerlendirmekteydiler.

iller kendi tabirleriyle Kürdistan'ın Türkiye sınırı olarak belirledikleri Kars, Ağrı, Muş, Bingöl, Tunceli, Elazığ, Malatya, Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa ve Diyarbakır'dır. Bu hat olarak çizilen iller sosyal ve ekonomik durumlarıyla incelendiğinde bu illerin bir geçiş bölgesi olduğu görülmektedir. İnanç ve etnik köken açılarından çeşitlilik gösterir. Aleviler Sünniler, Kürtler Türkler iç içe yaşamaktadır ve farklılıklardan kaynaklanan husumetler bu yörelerde hızla körüklenebilir. Bu illerin ekonomik gelişme seviyesi diğer illerden fazla olduğundan örgüt asıl amacını kamufle ederek hareketine ideolojik bir nitelik kazandırabilir. Diğer taraftan bu hat Barzani'nin etkisinin en az olduğu yöreler ancak Suriye'nin etkisine açık alanlardır.⁶⁴ Bu illere gidiş hareketine sonradan örgüt tarafından 'Ülkeye Dönüş' adı verilecektir. (Özcan, 1999, 36)

Bu toplantı sonucunda Rıza ALTUN, Doğan KILIÇKAYA, Kemal PİR, Haki KARER, Mehmet UZUN ve Cemil BAYIK⁶⁵ Gaziantep ve yöresine, Hasan Hüseyin KARAKUŞ Şanlıurfa yöresine, Şahin DÖNMEZ - Ali Haydar KAYTAN Tunceli yöresine, Mehmet Hayri DURMUŞ Mardin yöresine, Baki KARER Kars-Ağrı yöresine, Kemal PİR Gaziantep ve Kahramanmaraş yöresine, İsmet KILIÇ Diyarbakır yöresine, Resul ALTINOK Bingöl yöresine, Dilaver YILDIRIM Elazığ yöresine gönderilerek faaliyetlere başladılar. Abdullah ÖCALAN ise Ankara'da kalmayı tercih etti.(Demirel, 2005, 119)

Bu toplantının örgütsel olarak önemini vurgulamaya çalışan Abdullah ÖCALAN;

“1976 yılı parti ve mücadele tarihimiz içerisinde çok anlamlı bir yılı temsil etmektedir. Bu yıl tamamen kendi kaderine terk edilerek unutturulmaya çalışılan bir halkın yeniden tarih sahnesine çıkarılması için, öncü güçlerin bu halk içine yayılması yıllarıdır. Daha sıkı ve gizli bir çalışma içerisine girip genişlemiş olan öncü grup daha netlik ve somutluk kazanmış amaçlar ve görevler temelinde toplantılarını gerçekleştirir. Ankara Dikmen'de

⁶⁴ Özcan “Tüm bunlar hareketin çıkış ve yoğunluk gösterdiği bölgelerin planlı ve profesyonel bir seçimle yapıldığını göstermektedir.” demektedir.

⁶⁵ Cümle içerisine bu kişinin ismini eklememiz gerekti. Bayık'tan aktaran Özcan, 1999, 36

yapılan toplantıda ülkeye dönüş kararı alınır. Yılların susturulmuş Kürdistan'ı kendisini ayağa kaldıracak taze kana ulaşmaktadır. Kürdistan'ı ayağa kaldıracak taze kanın ilk taşıyıcıları Haki ve Kemal yoldaşlar olacaklardır. Haki yoldaş Batman'a, Kemal yoldaş da Antep'e gitmektedir. Bazı yoldaşlar da Dersim, Kars ve Ağrı'ya yayılmaktadır. Marksizmin Kürdistan'a taşırılması bu ilk adımlarla atılmış durumdadır.” (Pirim ve Örtülü, 2000, 28 ayrıca Demirel, 2005, 119)

ifadesini dile getirmiştir.

Ancak PKK terör örgütünün askeri kanadının bir zamanlar en önemli isimlerinden biri olan Şemdin SAKIK bu dönemdeki faaliyetleri farklı bir şekilde yorumlamıştır:

“İlk zamanlarda Apo'da dahil olmak üzere örgüt elemanlarının herhangi bir ideolojik – politik formasyonu yoktur. Ardına sığındıkları tek düşünce 'Kürdistan sömürgeci' teorisi. Ve bu sözüm ona sömürge Kürdistan'ın da Vietnam devrimindeki uzun süreli halk savaşı ve gerilla mücadelesi temel alınarak kurtarılabilceğine inanırlar.” (Aktaran: Törel, 2002, 51)

Dikmen'deki toplantıya katılanlar artık profesyonel anlamda örgütçü olmuşlar ve okullarıyla olan ilişkilerini askıya almışlardı. Cemil BAYIK'ın tabiriyle, Ankara'da Siirt Öğrenci Yurdu “ele geçirilmiş” ve çeşitli yörelerdeki çalışmalar da semeresini vermeye başladı (Özcan, 1999, 36⁶⁶). Grup mensupları zaman zaman Ankara'ya geliyor ve durum değerlendirmesi yapıyordu. Kemal PİR Siirt Öğrenci Yurdu'nda yakalandı, Baki KARER ise bir taksi içerisinde ele geçirildi. Baki KARER tahliye olurken Kemal PİR tutuklandı ve sonradan cezasını çekmekte olduğu Ulubey (Ordu) Cezaevinden firar etti. (Pirim ve Örtülü, 2000, 28)

1976 yılı sonlarına gelindiğinde – dönemin siyasi ortamından olsa gerek – Gaziantep Şanlıurfa, Diyarbakır, Elazığ, Tunceli, Bingöl, Ağrı ve Kars illeri ve çeşitli ilçelerinde etkili gruplar oluşturmuştu. Örgütü tanıtmak ve genişletmek

⁶⁶ Özcan bu bilgiyi Cemil Bayık'ın 'Parti Tarihi' isimli örgütsel dokümanından aktarmaktadır.

amacıyla yapılan çalışmalarda daha çok aydın gençlik üzerinde duruluyordu. Gruplara üst kadrolara seçilen kişilerde şöyle özellikler aranmaktaydı: ailesinin etkisinde kalmayan, ailesiyle bağlarını koparmış, okuluna yahut işine bağlı olmayanlar (Pirim ve Örtülü, 2000, 29). Ancak çalışmalarda bazen istenmeyen sonuçlar çıkabiliyordu. Örneğin Tunceli'ye giden bir grup bölgede daha evvel üstünlük sağlamış olan Halkın Kurtuluşu⁶⁷ isimli terör örgütü ile çatışmaya girdi ve Aydın GÜL isimli bir sempatizan öldürüldü. Diğer bir ölüm de Ankara'da atış talimi yaparken kaza kurşunu ile geldi ve Ali Rıza DOĞAN isimli örgüt mensubu öldü. (Özcan, 1999, 36-37)

1977 yılına girerken üst düzey elemanlar ile Ankara'da bir toplantı yapıldı. Toplantıda örgütün iskeleti oluşmaya başlamıştı. Değişik bölgelerden Ankara'ya gelenler faaliyet alanları hakkında bilgi verdiler. Terör örgütünün kendini gösterdiği ilk politik eylem, Halkın Kurtuluşu isimli yasadışı örgüt mensubunun naşına sahip çıkarak 'Kürt olduğu için faşistlerce öldürüldüğü' söylemiyle büyük bir kalabalık toplayarak cenaze töreni düzenlemek oldu. Ölen Fevzi ASLANSOY isimli şahıs Hacettepe Üniversitesi'nde okuyordu, Marksist görüşleri vardı ama hiçbir zaman ÖCALAN'ın grubuna sempati duymamıştı. Açıkçası grup adını duyurmak için cenaze törenleri gibi toplanmalarda 'Kürdistan Devrimcileri' imzalı bildiriler dağıtıyordu. (Pirim ve Örtülü, 2000, 29)

Söz konusu yılları anlatan Cemil BAYIK şunları söylemektedir:

“Zaten o dönemde bizim devlete karşı silahlı mücadele etmemiz söz konusu değil, doğru da değil. Bunu ilan etmek kendi sonunu kendin hazırlamak anlamına geliyor. Bu dönemde yapılan daha çok tek tek polislere, faşistlere yönelik geliştirilen taktik eylem biçimleri bunlardı. Bu taktikle gerçekten önemli sonuçlar elde edilmiş, gelişmeler sağlanmış, hatta bir çok çevrenin güveni sağlanmış, umudu haline gelmiştir.”(Özcan, 1999, 38)⁶⁸

⁶⁷ Halkın Kurtuluşu isimli terör örgütü, 1976 Haziran ayında yayınlanmaya başlayan “Kurtuluş” isimli derginin etrafında toplanan ve Kürtçülük fikrine en fazla ilgi gösteren Marksist gruptur. Hüseyin AKYOL'un “Türkiye’de Sol Örgütler” isimli eserinden aktaran Özcan, 1999, 37 dipnotlar.

⁶⁸ Özcan bu bilgiyi Cemil Bayık'ın ‘Parti Tarihi’ isimli örgütsel dokümanından aktarmaktadır.

Ankara’da Mimar ve Mühendisler Odasında yapılan bir toplantı sırasında, grup ilk kez amacını ilan etti. Bu ilan grubun ve özellikle Abdullah ÖCALAN’ın yeraltına çekilişinin başlangıcı oldu (Özcan, 1999, 37⁶⁹). 1977 yılının Nisan ayında Abdullah ÖCALAN doğu illerinde oluşturulan grupların durumlarını görmek ve yeni elemanlarla tanışmak amacıyla bu bölgeye bir gezi düzenledi. Terör örgütü bu geziyi ‘Tarihi Kürdistan Seferi’ olarak tanımlamaktadır. Abdullah ÖCALAN’ın anlatımıyla toplantıların niteliği şöyleydi (Aktaran: Demirel, 2005, 120);

“... ve benim 1977 Nisan – Mayıs aylarında Kürdistan seferim vardır. Kars’ta, Ağrı’da, Dersim’de, Bingöl’de, Diyarbakır’da, Gaziantep’te elli – altmış kişilik toplantılar yapıyoruz. Bu toplantıları 15 Mayıs’ta tamamladık ve büyük bir ihtimalle MİT konuyu izledi.”

Bu toplantılarda yaklaşık 30 yaşında olan ÖCALAN’a Marksist yaklaşımla “Abdullah arkadaş” diye hitap ediliyordu. Gezide gidilen yerlerden son durum hakkında bilgi alınırken bir yandan da bölge gezilirken askeri açıdan değerlendirilmesi yapıldı (Özcan, 1999, 37). Gezinin sonunda Mayıs 1977’de Gaziantep ilinde yapılan ‘Gençlik Örgütü’ oluşturma toplantısı düzenlendi. Bu toplantıya Cemil BAYIK, Şahin DÖNMEZ, Baki KARER, İsmet KILIÇ, Yıldırım MERKİT, Çetin GÜNGÖR, Kemal PİR ve Dilaver YILDIRIM isimli şahıslar katılmış; Gençlik Örgütü oluşturma için bir komite kurulmuş ve şu şekilde görev dağılımı yapılmıştır: Kemal PİR, Gaziantep – Şanlıurfa bölgesi sorumlusu; Çetin GÜNGÖR, Şahin DÖNMEZ, ve Dilaver YILDIRIM, Elazığ – Tunceli bölgesi sorumlusu; Baki KARER Kars – Ağrı bölgesi sorumlusu. (Demirel, 2005, 120)

Abdullah ÖCALAN Ankara’ya döndükten sonra grup içerisindeki ikinci adam pozisyonunda olan ve hareketin başından beri ÖCALAN’ın yanında olan Haki KARER 18 Mayıs 1977’de Gaziantep’te öldürüldü. Abdullah ÖCALAN en yakın arkadaşının ölümünü “Haki’yi Türkiye Cumhuriyeti öldürttü” şeklinde açıklamaktadır (Törel, 2002, 52) ancak bu söylem gerçeklikten çok uzaktı. Çünkü Haki KARER, bölgede üstünlük kurma konusunda çıkan çatışmada, Barzani destekli

⁶⁹ Özcan bu bilgiyi Abdullah Öcalan’ın ‘Gerçeğin Dili’ adlı örgütsel dokümanından aktarmaktadır.

Kızıl Yıldız (Strekasor) terör örgütü⁷⁰ tarafından öldürülmüştü⁷¹. Zaten Abdullah ÖCALAN da konuyu öğrendikten sonra misilleme olarak bu örgütün lideri Allaattin KAPLAN'ı Ekim 1977'de İskenderun'da öldürtmüştü. (Demirel, 2005, 121)

Haki KARER'in öldürülmesi sempatzanlar arasında paniğe neden olurken Abdullah ÖCALAN'ı da oldukça telaşlandırmıştı. (Özcan, 1999, 38.)⁷² Konu terör örgütünün dokümanlarında şu şekilde aktarılmıştır: “Haki'nin vuruluşu bazı sempatzanlarda ürküntü yarattı bazıları bu konuda geriye çark yaptılar, sindiler” (Özcan, 1999, 38)⁷³. Haki KARER isimli terör örgütü mensubunun ölümü örgüt için büyük bir kayıp olmasına rağmen terör örgütünün mücadelesinde her zaman tetikleyici bir rol oynamış olup anya bağlılık, geri dönülmezliğin, sonuna kadar kararlı bir şekilde devrimci mücadeleyi sürdürmenin temel gerekçe ve sembollerinden biri olmuştur. Haki KARER'in Abdullah ÖCALAN tarafından öldürtüldüğü iddiaları da vardır. Bu iddianın dayandığı gerekçe bu şahsın ölmesinden sonra ÖCALAN'ın grup içerisinde tek güç olması durumudur. Sebep – sonuç olarak değerlendirmesek bu olaydan sonra Abdullah ÖCALAN birey olarak güçlenmiş, örneğin arkadaşlarına sormadan bir parti programı yazmak için eve kapanmıştı.(Demirel, 2005, 121 ve Törel, 2002, 52)⁷⁴

Abdullah ÖCALAN kendisinin de öldürüleceği telaşına kapılarak bir süre Ankara'da gizlenmişti (Demirel, 2005, 121; Özcan, 1999, 38 ve Pirim ve Örtülü, 2000, 30). Kesire YILDIRIM ile evliliği de 1977 yılının yaz aylarında oldu. ÖCALAN, İsmet KILIÇ'la gönül ilişkisini bile bile örgütün tek kadın üyesinin ancak kendisi ile evlenebileceğini kanıtlarcasına gücünü göstermeye çalıştı (Pirim ve

⁷⁰ Kızıl Yıldız veya Strekasor veya Sterka Sor veya İsterkasor veya Beş Parçacılar adıyla bilinen Marksist – Leninist terör örgütü Kürtlerin beş ülkeye (Türkiye, Suriye, Irak, İran, Sovyetler Birliği) dağılmış olduğu tezini savunmaktaydı ve bu örgütün amacı birleşik bağımsız bir Kürt Devleti kurmaktı. İşin içine Sovyetler Birliği'nin girmesi Kürdistan Devrimcileri ile aralarındaki temel ideolojik farklılığı oluşturuyordu.

⁷¹ Demirel bu bilgiyi Uğur MUMCU'dan aktarmaktadır (Demirel, 2005, 120) ayrıca Mumcu bu örgütün lideri Allaattin KAPLAN isimli şahsın 1 Mayıs 1977 katliamını gerçekleştirenlerden biri olduğunu da kaydediyor.

⁷² Özcan, Cemil Bayık'ın 'Parti Tarihi' isimli örgütsel dokümanından aktarmaktadır.

⁷³ Özcan, 'Parti Yönergeleri III' isimli örgütsel dokümandan aktarmaktadır.

⁷⁴ Pirim ve Örtülü adı geçen eserlerinin (2000) 30. sayfasında Öcalan'dan şu sözleri aktarıyor: “Haki KARER'in anısına bağlılığın gereği olarak parti programını yazmak için eve kapandım.”

Örtülü, 2000, 31)⁷⁵. Ancak örgütünün en temelden üyesi ve karısı olan Kesire (YILDIRIM) ÖCALAN 1986'da PKK terör örgütünden yüklü miktar bir parayla kaçarak Avrupa'ya yerleşmiş⁷⁶ ve onun can düşmanı olmuştur. Abdullah ÖCALAN, evliliğinden kaynaklanan sorunlardan ötürü bunalıma düştüğünü söylese de aslında öldürülmekten korkmaktaydı. Deniz GEZMİŞ ve Mahir ÇAYAN ile arkadaşlarının Ankara'dan ayrıldıkları için öldürüldüklerine inanıyordu:

“Ankara kalesi meselesi var. Kaleden nasıl sağlam çıkacağız. Tabii düşünün bu mümkün mü? Mahir’leri, Deniz’leri düşünün Ankara’dan çıkanlar korkunç zorlandılar. Ankara’dan çıkışın birisi birinci aydır, birisi ikinci aydır, böyle düştüler. Yani onların yanında subay çocukları var. Hava üsteğmenleri var, kara yüzbaşları var, benim yanımda sağım solum kuşatılmış. En ufak bir eylemde anında götürebilirler.”(Pirim ve Örtülü, 2000, 31-32)

KARER'in hiç de tahmin ettiği gibi öldürülmediğini öğrenen ÖCALAN önce Diyarbakır sonra da Gaziantep'e gitmeye cesaret etti. Ekim 1977'de Gaziantep'e gelen Abdullah ÖCALAN bir kısım sempatizanı tehditle yola getirirken yola gelmeyenleri de cezalandırdı ve böylece dağılmayı son anda önledi. (Pirim ve Örtülü, 2000, 32 ve Özcan, 1999, 38)

Bölgede yoğunlaşan kutuplaşma ve görüş ayrılıkları ile bir gruba mensup olma gerekliliği örgütün işini kolaylaştırmakta iken Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi terör örgütü bölündü. Bu örgütten ayrılan çok sayıda militan Apoculara katılıyordu. Bu süreçte dağılmaya başlayan ASALA isimli terör örgütünden de

⁷⁵ Kesire YILDIRIM 1991 yılında Vejin isimli örgütte yer aldı. Vejin terör örgütü PKK terör örgütünden kaçan ‘Sarı Baran’ kod adlı Cihangir HAZIR ve Mehmet ŞENER tarafından kurulmuştur ve amacı PKK terör örgütüne alternatif olmaktır. Özellikle Abdullah ÖCALAN’ı diktatör olmakla suçlamaktadırlar. Kuzey Irak'ta faaliyetlerine başlamışlardır. Mehmet ŞENER, Şam'da Vejin terör örgütünün kurulmasına yardım ettiği gerekçesiyle Abdullah ÖCALAN tarafından öldürtüldü. Vejin terör örgütü mensupları Kuzey Irak'ta faaliyetlerine başladıktan sonra Türkiye'ye girerek eylem yaparak PKK terör örgütüne alternatif olduklarını göstermek istediler ama güvenlik kuvvetlerince imha edilme riski üzerine bundan vazgeçtiler. Vejin terör örgütünün militan sayısı 1997'nin sonlarına doğru 800 kişi kadar olmuştur. Vejin ve PKK terör örgütleri arasında ilk çatışma 28 Haziran 1998 tarihinde oldu. Vejin terör örgütü mensupları Kuzey Irak'ta Dohuk kenti yakınlarında PKK terör örgütü mensuplarını pusuya düşürdüler, dört saat kadar süren çatışmada her iki taraftan da 20 – 25 terörist öldü, 4 PKK terör örgütü mensubu Vejin grubu tarafından yakalandı.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

⁷⁶ Kesire YILDIRIM halen Avrupa'da yaşamaktadır. (Pirim ve Örtülü, 2000, 31)

profesyonel teröristlerin de örgüte katıldığı da bilinmektedir. Bu profesyonel teröristlerin şiddet politikaları sayesinde terör örgütü bölgede etkinliğini artırmaya başladı.

Bölgede etkinlik, üstünlük yarışında terör örgütünün tabiriyle ‘ilkel-milliyetçi’ ve ‘sosyal-şöven’ örgütlerle sık sık çatışmalar çıkıyordu (Özcan, 1999, 38). Bir başka tür çatışma da bölgede nüfuzunu kaybetmek istemeyen aşiretler ile çıkıyordu. Örneğin Mayıs 1978’de Şanlıurfa Hilvan bölgesinde Kürdistan Devrimcileri (Apocular) etkin biçimde bölücülük ve örgütlenme çalışması yapmaktaydı. Bölgede sağ görüşlü olan Süleymanlar aşireti ile bu kişilerin girdikleri çatışmada kadronun önde gelen isimlerinden olan Halil ÇAVGUN öldürüldü. Bunun üzerine örgüt üst düzey yöneticileri, intikam almak ve grubun prestijini kurtarmak amacıyla, Süleymanlar aşiret reisi ve Hilvan Belediye Başkanına saldırı düzenleyerek belediye başkanlığını bırakarak Hilvan’ı terk etmesini isteyip bazı aşiret mensuplarını da öldürmüşlerdi.(Demirel, 2005, 121)⁷⁷

Aynı dönemde Abdullah ÖCALAN ‘program taslağı’ üzerine çalışmaya başladı ve artık konuşmalarda ‘partileşme’ konusu gündeme geliyordu. Elazığ’da yapılan bir toplantıda Program Taslağı ile ilgili konuların “Vietnam Komünist Partisi” örnek alınarak çözülmesi kararı alındı.⁷⁸ Böylece gençlik örgütlenmesinden partileşme sürecine geçilecekti. Partileşme kararının alındığı toplantı sonrasında, Ekim 1978’de, diğer bir toplantı kararı hayata geçirilerek Serxwabun⁷⁹ Dergisi yayınlanmaya başladı (Özcan, 1999, 38-39⁸⁰).

Profesyonel devrimciler işleri yüklendiler. Görevlendirmeler tayinen yapılırken kendilerinin ve ailelerinin geçimini ise örgüt üstlendi. Öğrenciler okullarını, memurlar ve işçiler mesleklerini bıraktılar. Şehirlerde evler tutuldu ve tüm çabalar ‘devrime’ odaklandı. Aynı günlerde Abdullah ÖCALAN profesyonelliğin

⁷⁷. Olayların ayrıntılı bir incelemesi için bakınız: Özcan, 1999, 40-41. Özcan olayları gazete haberleri, adli belgeler, örgüte ait dokümanlar ile diğer belgelerden derlemiştir.

⁷⁸ Vietnam Komünist Partisi’nin kuruluşu ve benzerlikler hakkında geniş bilgi için bakınız: Vietnam İşçi Partisi, Komite, İstanbul, 1975.

⁷⁹ Kürtçe’den Türkçe’ye ‘kendiliğinden’ anlamıyla çevirilebilir.

⁸⁰ Abdullah Öcalan’ın ‘1996 Çözümlenmeleri’ ve Cemil Bayık’ın ‘Parti Tarihi’ isimli örgütsel dokümanlardan aktarmaktadır.

gereği olarak Ankara'dan uçakla Diyarbakır'a gitti. Oysa diğer militanlar hamallık yaparak kazandıkları parayla bir yandan geçiniyor artanını devrimin hizmetine sunuyorlardı. ÖCALAN artan militan sayısı ve eylemleri şöyle değerlendirmişti: (Aktaran: Özcan, 1999, 39)

“...Mardin, Siirt, Diyarbakır, Elazığ, Bingöl, Kars, Ağrı vb. alanlarda küçük grupların öncülüğünde de olsa devrimci terör yaygınlaşıyor...”⁸¹ “...77 Kürdistan'da iyi saçıldığımız her tarafta bağımsız eylemin gelişmeye başladığı, 78 buna bir de giderek gelişen silahlı politikayı, şiddet temelinde politikayı geliştirmeyi ekliyoruz...”⁸²

Daha verimli bir görevlendirme ile faaliyetleri düzenleme düşüncesi bölgelere göre örgütlenmeyi şu şekilde yapılandırıldı. Diyarbakır -Mardin bir bölge, Gaziantep-Şanlıurfa-Kahramanmaraş ve Adıyaman bir bölge, Tunceli-Bingöl-Elazığ ayrı bir bölge olarak kabul edildi. Bölge ayrımı askeri gereklilik esasına göre yapılmıştı. Suriye'den başlayıp kuzeye doğru bir hat çizmektedir, coğrafi bütünlük dikkate alınarak askeri amaçlara göre düzenlenmiştir.(Özcan, 1999, 39)

Partileşme ile ilgili çalışmalara son şekillendirme çalışması 1977 yılının sonu 1978 yılının başlarında Abdullah ÖCALAN'ın Diyarbakır'da yerleştiği Ofis (Bağlar) semtindeki evinde bölgelerden gelen sorumlularla yapıldı. Bu toplantıya Abdullah ÖCALAN, Resul ALTINOK, Mehmet Hayri DURMUŞ, Mehmet Cahit ŞENER, Batman'lı Ali, Şahin DÖNMEZ, Mazlum DOĞAN, Ali Haydar KAYTAN, Baki KARER, Cemil BAYIK, Suruç'lu Haydar, Akif YILMAZ, Dilaver YILDIRIM, Fuat ÇAVGUN isimli örgüt mensupları katıldı (Demirel, 2005, 122). Toplantıda parti kurulması konusunda yapılması gereken hazırlık faaliyetleri konusunda konuşuldu. Bir kongre toplanmasına ve bu toplantı ile ilgili “yer-zaman ve biçim konularının kararını versin” diye Abdullah ÖCALAN'a yetki verildi (Özcan, 1999, 39).

1978 yılı başlarında yasadışı Marksist - Leninist görüşlü Kurtuluş isimli örgüt içerisinde yer almakta iken bu örgütten ayrılan Seyfi CENGİZ ile Abdullah

⁸¹ Özcan bu sözleri Öcalan'ın 'Parti Yönergeleri III' isimli örgütsel dokümanından aktarmaktadır.

⁸² Özcan bu sözleri de Öcalan'ın '1996 Çözümlemeleri' adlı örgütsel dokümanından aktarmaktadır.

ÖCALAN' ın ilk grup döneminde çevresinde yer alan Kamer ÖZKAN gibi bazı kişiler birleşerek 'TEKOŞİN⁸³' isimli yeni bir bölücü örgüt kurmuşlardı. Seyfi CENGİZ ve Kamer ÖZKAN, Tunceli asıllı olmaları nedeniyle özellikle bu yöre insanlarını Tekoşin saflarına çekmeyi başarmıştır. Abdullah ÖCALAN örgütten ayrılmaya karar verenleri ikna etmek amacıyla 1978 yılı Mayıs - Haziran aylarında Gaziantep'te bir dizi toplantılar gerçekleştirdi. Bu toplantılar esnasında son derece iki yüzlü bir tavır sergileyen Abdullah ÖCALAN, ayrılanları haklı gördüğünü belirterek Cemil BAYIK'ı suçlamıştı (Demirel, 2005, 122). Yine 1978 yılı başlarından itibaren liderliğini Ali YAYLACIK, Mehmet UZUN ve Ahmet BALLI gibi şahısların yaptığı ikinci kuşak örgüt elemanlarından bazıları lider kadrolar ile çelişkiye düşerek Kürdistan Devrimcilerinden ayrılıp TEKOŞİN örgütüne katılmak istediler. Bu durum örgüt açısından büyük problemler meydana getirmişti. Abdullah ÖCALAN örgütte muhtemel bir çözülmeyi önlemek amacıyla, ayrılanların tümünü ajan ilan etmişti (Demirel, 2005, 122).

TEKOŞİN terör örgütü, Tunceli ve çevresinde Seyfi CENGİZ ve Kamer ÖZKAN liderliğinde PKK'dan gizlenebildiği oranda varlığını sürdürebilmiştir. PKK'nın saldırıları nedeniyle geniş anlamda örgütlenemeyen TEKOŞİN'in üst düzey elemanları 12 Eylül 1980 askerî müdahalesi sonucunda yurtdışına kaçmıştı (Demirel, 2005, 122).

1978 yaz aylarında, Elazığ Fevzi Çakmak Mahallesi'nde Abdullah ÖCALAN, Mehmet Hayri DURMUŞ, Ali Haydar KAYTAN, Cemil BAYIK, Şahin DÖNMEZ, Mazlum DOĞAN, Resul ALTINOK, Kemal PİR, Ali ÇETİNER, Mehmet KARASUNGUR ve Baki KARER isimli örgüt mensuplarının katılımı ile gerçekleştirilen ikinci toplantı sonucunda, Abdullah ÖCALAN, Mehmet KARASUNGUR, Cemil BAYIK isimli örgüt mensupları Örgüt Genel Merkezine seçilmişti. Şahin DÖNMEZ, Baki KARER, Mehmet TURAN, Ali ÇETİNER isimli örgüt mensupları ise Gençlik Örgütlenmesini oluşturmakla görevlendirildiler (Demirel, 2005, 123).

⁸³ Kürtçe'den Türkçe'ye 'Mücadele' anlamında çevrilebilir.

Dönem itibari ile Apocuların faaliyetlerini yoğun olarak sürdürdüğü bölgelerde en çok çatışma içerisinde bulunduğu guruplardan biri de Devrimci Halkın Birliği (DHB) grubu olmuştur. Devrimci Halkın Birliği, genellikle Kahramanmaraş, Gaziantep, Malatya ve Tunceli yörelerindeki Kürt - Alevi kesim üzerinde etkindir. Apocular da bu kitlelere karşı faaliyetlere başlamış ve böylece iki grup arasında silahlı çatışmalar çıkmış ve birçok kişi ölmüştür. Kürdistan Devrimcileri ismiyle bilinen Apocular, 'Özgürlük Yolu (PSK)', 'Devrimci Demokratik Kültür Derneği (DDKD)', 'KAWA', 'Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları (KUK)', 'RIZGARI' gibi bölgede çalışma yapan diğer örgütleri 'reformist küçük burjuva milliyetçileri' olarak değerlendirmekteydi. Apocular dönem içerisinde bu örgütlerle geniş manada olmasa da, yer yer silahlı çatışmalara girmiş ancak örgüt daha çok bu örgütlerin ileri gelenlerine karşı suikastlar geliştirmeyi daha uygun görmüştür. Nitekim Ağrı'da PSK liderlerinden Mustafa ÇAMLIBEL, Siverek'te ise KAWA'nın ileri gelenlerinden Ferit UZUN'u gizlice öldürdüler. Bir süre bu yöntemlerle rakiplerini sindirmeye çalışan terör örgütü, kendisini güçlü hissettiği dönemlerde açık silahlı saldırılar yaptı (Demirel, 2005, 123).

1978 yılının sonlarına doğru tüm ülkede çatışmalar ve gruplaşmalar artmıştı, bir gruba veya yasal – yasadışı bir örgüte üye olmak sanki zaruret olmuştu. Bölgedeki feodal yapının da siyasallaşması yada diğer bir deyişle kendine bir tarafta olmak zorunda hissetmesi nedeniyle Kürdistan Devrimcileri hızla ve çok sayıda sempatican ve ateşli militanlar kazanıyordu. Bölgede devam eden örgütler arası çatışmalar tam bir kaos ortamı sağlamaktaydı, bundan nasibini almak isteyenler de bölgede çalışmalarını yine hızla ve çok sayıda devam ettiriyordu (Özcan, 1999, 39-41 ve Demirel, 2005, 123 ve Törel, 2002; 51).

II.D. Birinci Kongre ve Kürdistan İşçi Partisi (Partiya Karkeren Kürdistan - PKK):

26 – 27 Kasım 1978 tarihinde Diyarbakır ili Lice ilçesi Fis (Ziyaret) Köyü'nde Seyfettin ZOĞURLU isimli şahsın evinde Abdullah ÖCALAN, Cemil BAYIK, Şahin SÖNMEZ, M. Hayri DURMUŞ, Baki KARER, Mehmet TURAN,

Mehmet Cahit ŞENER, Ferzende TAĞAÇ, Kesire (YILDIRIM) ÖCALAN, Ali Haydar KAYTAN, Mazlum DOĞAN, Hüseyin TOPGÜDER, Ali GÜNDÜZ, Sakine CANSIZ ve Duran KALKAN isimli örgüt mensuplarının katılımıyla⁸⁴ yapılan toplantıda Partiya Karkeren Kürdistan'ın kuruluşunu benimsendi. Bölgede bilinen ismi Kürdistan Devrimcileri olan örgüt adını 'Partiya Karkeren Kürdistan' olarak ilan etmeyi kararlaştırdı. Yalnız aynı isim, bir başka yasadışı örgüt tarafından (yasal olan DDKO derneğinin yasadışı oluşumu olan ve T-DKP'den ayrılan sol görüşlülerin kurduğu örgüt) da kullanılmaktaydı. Apocular ellerini daha çabuk tutarak isimlerini kamuoyuna PKK olarak ilan ettiler.⁸⁵ Bu toplantı örgüt tarafından Birinci Kongre sayılmaktadır. (Özcan, 1999, 42)

Cemil Bayık'ın anlatımıyla yüzde doksan beşini Abdullah ÖCALAN'ın konuştuğu toplantıda zaten parti önderliğini anlayan ve kavrayan sadece Hayri ve Mazlum'du. Öncelikle Abdullah ÖCALAN tarafından önceki örneklerden kopya edilerek hazırlanan parti programı konuşuldu. Bu program tüzük olarak kabul edildi. Tüzüğe göre Merkez yürütme ve Merkez komite üyeleri seçildi.

Merkez Yürütme üyesi olarak: Abdullah ÖCALAN, Cemil BAYIK ve Şahin DÖNMEZ yerlerini aldı.

Merkez Komite ise şu şekilde atandı: Abdullah ÖCALAN- Genel Sekreter, Cemil BAYIK- Genel Sekreter Yardımcısı, M. Şahin DÖNMEZ, Mehmet Hayri DURMUŞ ve Baki KARER -Örgütlenme Komitesi Üyesi, Mehmet KARASUNGUR- Askeri Sorumlu, Mazlum DOĞAN -Basın Yayın Faaliyetleri Sorumlusu (Demirel, 2005, 124-125).

Merkez komitesinin oluşturulmasından sonra 'Bölge Hazırlık Komitelerinin' görevlendirilmesine geçildi. Aşağıdaki gibi üç bölge ayrımı yapıldı:

Gaziantep-İskenderun-Halfeti-Birecik

⁸⁴ Bu şahısların isimlerini Demirel'in adı geçen eserinin (2005) 124. sayfasından aktardık. Özcan adı geçen eserinin (1999) 42. sayfasında toplantıya 19 kişinin katıldığını söylemektedir.

⁸⁵ Özcan ayrıca bu karışıklığın Apocuların işine yaradığını örneğin Sıkıyönetim Mahkemelerinde T-DKP etkisindeki PKK'nın tüzüğü Apocuların tüzüğü olarak işlem gördüğünü söylemektedir. Bu karışıklıktan yararlanan Apocular 1980'lerde göze görülmemişlerdir.

Şanlıurfa-Adıyaman-Elazığ-Diyarbakır

Tunceli-Bingöl-Ağrı-Kars (Özcan, 1999, 42)

Faaliyetler artık parti kurallarına göre yapılacaktı ve Abdullah ÖCALAN artık bir parti disiplini içerisinde hareket edeceklerini belirtti. Ayrıca bu toplantıda mevcut militan kadrosunun artırılması, halka karşı yanlış tutum sergileyerek halkın örgüte tavır almasının engellenmesi ve dış bağlantı ve ilişkilerin geliştirilmesi konularına da karar alındı. (Özcan, 1999, 41-42-43; Demirel, 2005, 124-125; Pirim ve Örtülü, 2000, 32-33.)

Bu kararların dışında bir eylem programı da hazırlanmıştır. Buna göre hedefler şöyledir:

- Güvenlik kuvvetleri ve bunların istihbarat kaynaklarıyla mücadele edilecek,
- Türk milliyetçi örgütleri ile mücadele edilecek ve bunların liderleri öldürülecek,
- Doğu ve Güneydoğuda nüfuzlu ve popüler kişiler sindirilecek, örgüte tavır almaları engellenecek,
- Güneydoğulu milletvekilleri, belediye başkanları ve aşiret reislerine karşı savaş ilan edilecek.⁸⁶ (Törel, 2002, 53-54)

Örgütün kuruluşunu etkili bir eylem sonrası bildiri yayınlayarak duyurma kararı alındı. Gerek partileşme kararları gerekse diğer faaliyetler gizli olarak yürütüldü, böylece polise bilgi gitmesine karşı tedbir alındı.⁸⁷ [Ziyaret Köyünde alınan karardan 29 Temmuz 1979'a kadar yaklaşık sekiz ay bu toplantıya katılanlardan başka kimse oluşumdan haberdar olmadı, ta ki o gün Şanlıurfa milletvekili Mehmet Ali BUCAK'a saldırana kadar. Büyük eylem bu saldırı olacak ve PKK varlığını resmen kamuoyuna açıklayacaktır.]

⁸⁶ Bu madde içeriği örgütün gövde gösterisi yapmasının yanı sıra etno milliyetçiliğin temellerinin de atıldığını göstermektedir.

⁸⁷ Oysa o dönem diğer örgütler önce fikirlerini bir dergi veya gazete vasıtasıyla yayar ve ardından sempatican toplarlardı. Daha evvel de bahsini edip ÖCALAN'dan da aktardığımız gibi örgüt tarafından bu tip çalışmalar yapılmadığından terör örgütü hakkında bilgi derlenmesi muhtemelen çok zor olmuştur.

PKK'nın Birinci Kongresine katılan ve ayrıca kongreye çağrıldıkları halde gelmeyen toplam 22 kişiden Şahin DÖNMEZ, Mehmet TURAN, M.Cahit ŞENER, Seyfettin ZOĞURLU, Suphi KARAKUŞ, Resul ALTINOK ve Abdullah EKİNCİ isimli şahıslar hariç diğerleri Abdullah ÖCALAN'ın emri ile MİT ajanı suçlamasıyla öldürüldü.⁸⁸

Parti merkez komitesi aylık olarak toplantılara başladı. Ocak 1979'da yapılan toplantıda, örgüt ilişkilerine resmiyet getirilmesi konusu ele alınarak bu konunun geliştirilmesi için herkesin üzerine düşen görevi yerine getirmesi istendi ve geçen süre içerisindeki çalışmalar değerlendirilerek bölgelerde denetleme yapılması, imkanların neler olduğunun tespit edilmesi kararları alındı. Bazı bölgelerde yeni atamalar yapılırken bazı görevliler de değiştirildi. Nisan 1979 toplantısında ise daha çok görevlendirmeler üzerinde duruldu. Bölgede etkinliğini artırmak ve taraftarlarına moral vermek isteyen örgüt 21-28 Nisan tarihlerini 'Kızıl Hafta' ilan etti ve bu hafta içerisinde bir seri eylem gerçekleştirdi. Bu eylemlerden birisi Diyarbakır'da yolda yürüyen bir polis ile yedi yaşında bir kız çocuğun vurulması idi (Özcan, 2005, 43⁸⁹).

PKK terör örgütü bağımsız sosyalist bir Kürt devleti kurmak amacına ulaşmak için uzun süreli halk savaşını benimsemiştir. Bu halk savaşını da stratejik savunma - stratejik denge - stratejik saldırı şeklinde üçe ayırmıştır (Özdağ, 2007, 40-41). 1979 yılında Siverek'te Bucak aşiretini sindirmek ve Botan'da gerilla hareketi oluşturmak söylemiyle⁹⁰ Halit kod adlı şahıs ve Mehmet KARASUNGUR isimli örgüt mensubunun sorumluluğunu yaptığı Silahlı Propaganda Birliği kurulmuştur. Bu birlik içerisinde Salih KANGAL, Cuma TAK, Mehmet SEVGAT isimli örgüt

⁸⁸ Bu MİT ajanı tasfiyesi örgütte en kolay uzaklaştırma yöntemi haline gelmiş, ileride Ali ÇETİNER, Hüseyin YILDIRIM, Şemdin SAKIK, Abdullah KUMLU, -Kör Cemal kod adlı- Halil KAYA, -Baran kod adlı- Cihangir HAZIR, Osman TİM, -General Zinnar kod adlı- Alaattin KANAT isimli üst düzey militanlar da sonradan aynı gerekçe ile tasfiye edilmiştir.

Abdullah ÖCALAN'a göre "CHP geleneğinden gelen ve Kürt kökenli olan bir ailenin çocuğu olarak Kesire ÖCALAN kendisi ile bilerek tanıştırdı. Yine Pilot Necati de, Kürt kökenli olması sebebiyle pilotluktan atıldığını ileri sürerek kendisine yanaştı ama o da MİT'in bir tuzağıydı... Pilot Necati'nin ilk kadın pilot Sabiha Gökçen'i öldürme teklifinde bulunması, bazen örgüte yüklü miktarda paralar sağlamanı, "Örtülü ödenekten bunun için paralar sonuna kadar gözden çıkarılır. Bize de biraz neması kaldı." iddiasını ileri sürerek açıklıyor.(Demirel, 2005, 124-125)

⁸⁹ Özcan bu bilgiyi Parti Tarihi ve Gerçeğin Dili isimli örgütsel dokümanlardan aktarmaktadır.

⁹⁰ Botan bölgesinin önemi hakkında bir değerlendirme için bakınız: Özdağ, 2007, 43-44.

mensupları görevlendirilmiştir. Bu yapılanma PKK terör örgütü tarafından ilk profesyonel askeri örgüt olarak tanımlanır. (Semiz, 2007, 65)

Polis 1979 yılı Mayıs ayında Elazığ'da çok sayıda Kürdistan Devrimcisini gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar arasında terör örgütünün kurucularından Merkez Komite üyesi Şahin DÖNMEZ de vardı. DÖNMEZ samimi itiraflarda bulunarak⁹¹ örgütü deşifre etti ve terör örgütünü zor bir duruma soktu. Haziran'ın beşinde yapılan Merkez Komite toplantısında Şahin DÖNMEZ'in yerine Duran KALKAN atandı. Duran KALKAN aynı zamanda denetleme ve mali işlere bakacaktı. Bu toplantıda alınan en önemli karar ise eyalet yapılanmasına gidilmesidir. Buna göre faaliyet gösterilen bölgeler artık dört eyalet:

Kuzey: Muş, Erzurum, Kars

Orta: Bingöl, Tunceli, Elazığ

Güney: Diyarbakır, Adıyaman, Mardin, Şanlıurfa

Batı: Gaziantep, Kahramanmaraş, Malatya) olarak adlandırılacaktı. (Demirel, 2005, 125-126)

Aynı günlerde Abdullah ÖCALAN Şanlıurfa – Mardin bölgesinde çalışmalar yapıyordu. Bu çalışmalar Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bile yansımıştı. Apocular'ın haraç alma, yol kesme eylemleri konuşuldu (Özcan, 1999, 43)

Şahin DÖNMEZ'in bildiklerini polise itiraf ettiğini öğrenildi. Temmuz ayında yapılan toplantıda konuşulan bu konu terör örgütünün tedirginliğini arttırdı ve iki önemli karar alındı. Birincisi Elazığ'da tutuklanan teröristlerin siyasi savunma yaparlarsa kendilerinin sempatan olduklarını beyan etmeleri, ikincisi ise Abdullah ÖCALAN'ın yurt dışına çıkması. Ayrıca bu toplantıda askeri komiteye yeni atamalar yapıldı ve 'yüksek eylem biçimlerine' geçilmesi kararı alındı. Bu yüksek eylem biçimleri şunları kapsıyordu:

⁹¹ Bu şahısın verdiği bilgiler örgüt hakkındaki ilk gerçek ve teferruatlı bilgiler olarak hem devlet hem de terör örgütü tarafından kabul edilmektedir. Bu durumda ÖCALAN'ın iddia ettiği gibi bir MİT ajanının örgütte bulunmadığı anlaşılıyor. Ayrıca Şahin DÖNMEZ daha sonra pişmanlığını açıkladı ve terör örgütü tarafından ihanet gerekçesiyle İstanbul'da öldürüldü. Kesire ÖCALAN ve yandaşlarına göre 'direniş içinde bir MİT ajanı var ise o ancak Abdullah ÖCALAN'ın kendisidir'. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

- Bölgede çalışan istihbarat görevlilerine ve sivil polisler suikast yapılması,
- Daha geniş çapta soygunlar yapılması,
- Aydınlık Gazetesi'nin muhabirlerine saldırılar düzenlenmesi.

Bir de önemli başka karar daha vardır ve tüm üyelere bildirilmiştir: “artık bölgedeki diğer Kürtçü gruplarla çatışmaya girilmeyecektir” (Özcan, 1999, 44).

Abdullah ÖCALAN'ın yurt dışına çıkması bu toplantıda karar olarak alınmıştı. Kısa bir süre sonra ÖCALAN Suriye'ye geçti. Artık kendi güvenliğini emniyete almış olan Abdullah ÖCALAN Türkiye'de kalan Merkez Komite üyelerine “PKK'nın kuruluş bildirimlerinin” dağıtılmasının zamanın geldiğini bildirdi. Bu ilan toplumdaki etki bırakacak ilgi uyandıracak bir eylemden sonra yapılması planlanmıştı. Türkiye'de kalan Merkez Komite üyeleri 13 Temmuz 1979'da Urfa'da toplanarak Suriye'de bulunan Abdullah ÖCALAN ile nasıl irtibat kurulacağını ve bölgelerdeki faaliyetleri konuştular. Bu dönemde alınan kararlar ve yapılan işlerde ön plana çıkan gerekçe ideolojik yada örgütsel gereklilikten ziyade ÖCALAN'ın şahsi güvenliğidir.

Örgüte göre dönemin Adalet Partisi milletvekili ve Bucak aşiret reisi Celal BUCAK feodal işbirlikçi ve devlet ajanı idi. Mehmet Celal BUCAK'ı takibe alan örgüt 29 Temmuz 1979 günü kayınpederinin evine gittiğini tespit etti. Eve otomatik silahlar ve el bombaları ile saldırı düzenlendi. Odaya atılan el bombası patlamadı, Bucak olaydan yaralı kurtuldu.(Özcan, 1999, 45) Olaylar üzerine Siverek İlçe Merkezi ile yakın köylerde günlerce Bucak aşireti ile PKK terör örgütü arasında silahlı çatışmalar yaşandı. Olay yerine bırakılan bildirimlerde PKK'nın kurulduğu ilan edildi. Eylem ve sonraki gelişmeleri değerlendirmek üzere toplanan Merkez Komite eylemden sonuç elde edilememesinin sebebi olarak yanlış taktik uygulandığını açıkladı. Bu toplantı 1-3 Eylül 1979 tarihinde yapıldı. Son siyasi gelişmelerde ele alınarak devam eden toplantıda sıkıyönetime karşı gizliliğe önem gösterilmesi konusunda taraftarların uyarılması kararı alındı. Bölgelerden gelen raporlar incelendi, kadro eksikliklerinin giderilmesi için atamalar yapıldı. Toplantıda şu kararlar alındı:

- Eylemlerin artık Türk Silahlı Kuvvetlerine yönelmesi,

- İran da İslam Devrimi nedeni ile ortaya çıkar otorite boşluğundan faydalanarak isyan halinde olan İran – Kürdistan Demokrat Partisi ile gerekli siyasi bağlantıların kurulması amacı ile Mehmet KARASUNGUR un görevlendirmesi.(Özcan, 1999, 45)

Bu dönemde İran’da isyan etmiş olan Kürt guruplar ile sadece PKK değil Talabani de sıkı ilişkiler kurmaya çalışıyordu. Görevlendirme üzerine KARASUNGUR İran’daki isyancı Kürtlerin yanına gitti. Bir süre sonra İran’daki ayrılıkçı Kürt hareketleri bastırıldı ve hemen ardından İran - Irak savaşı başladı. Bu gelişmelerin ardından KARASUNGUR gelen talimat ile saf değiştirerek İran’a karşı mücadele eden gurupları terk etti. (Özcan, 1999, 45)

PKK terör örgütü, 1974 yılından 1980’e kadar Türkiye’de hüküm süren karmaşa döneminde hatırı sayılır bir pay sahibidir. Etkin olmak istediği bölgelerde mevcut tüm çelişkilerin en iyi şekilde kullandı. Örneğin siyasi düşünce olarak aynı gurupta yer aldı örgütlere bile acımasızca şiddet uyguladı, bölgede mevcut aşiret kavgalarını körükleyerek bazı insanları topraklarından uzaklaşmak zorunda bıraktı, el koyduğu binlerce dönüm araziye kooperatiflerin tarım makineleri ile işletti, Suriye’den getirdiği otomatik tüfekleri köylülere taksitle sattı, bu tüfekleri çeşitli eylemlerde kullanmak için ödünç aldı bu sayede köylüleri de kendisine suç ortağı olmaya mecbur etti. Başlangıçta zayıflığın ortaya çıkaracağı zafiyetten etkilenmemek için Türk Silahlı Kuvvetleri ve Türk Polis Teşkilatından uzak durdu. Örgütün Şanlıurfa’daki Bucak Aşireti ile savaşı sürerken bir yandan da Tunceli Mardin ve Bingöl’de de eylemleri devam etti (Semiz, 2007, 68)

Alınan karara istinaden Silahlı Kuvvetler ile çatışmalar başladı. Zaman zaman Jandarma ile sabah başlayıp akşama dek süren silahlı çatışmalara girildi, mevzilere girip on binlerce mermi yakıldı. PKK terör örgütü bazı Belediye Başkanlarını tehditle istifa ettirdi, tehditlere boyun eğmeyenleri öldürdü. Önünde engel olarak gördüklerini işkence ile öldürürken köylülerin buğday ve mercimeğine el koydu, bunları Hilvan’a götürerek “yurtseverlere” bağışladı. Tüm bunlar yaşanırken halkın bir kısmı çıkarları için örgüt taraftarı gibi göründü bir kısmı da sırf

hayatta kalmak için bu yola girdi. Bölgedeki kamu gücü o günlerin politik sebepleri ile olayları sadece izlemekle yetindi.(Özcan, 1999, 44-45)

Bu dönemi değerlendirmeye tabii tutan Abdullah ÖCALAN şunları söylemektedir: (Aktaran: Özcan, 1999, 45⁹²)

“Hilvan, Siverek deneyimi silahlı savaşıma pratikte de iddialı bir biçimde yaklaştığımızı ortaya koydu. Başlangıçta yine bireysel suikastlar vardı. Faşistlere ve ajanlara karşı geliştirdik ve daha sonra bunu mahalli gerici güçlere karşı bir halk hareketine dönüştürmeye karar verdik. Zaten partimizin ilanı da tam da böylesine bir çatışma ortasında gerçekleşmişti.”

Kuruluşundan 12 Eylül 1980 e kadar PKK tarafından işlenen ve mahkemelere intikal eden 354 öldürme ve 366 yaralama olayı kayıt altına alınmıştır.

II.E. PKK Terör Örgütünün Kuruluşundaki Bazı Çelişkiler ve İkinci Kongre:

Abdullah ÖCALAN tarafından kuruluş dönemine ilişkin tüm anlatımlarda Milli İstihbarat Teşkilatının örgütün kuruluşunda dolaylı olsa da yer aldığı ifade edilmektedir. Bu anlatım Öcalan'ın dilinden çıktığında, sempaticanlara yapılan işlerin ciddiyetini artırmak konusunda etki yaratmak amacı güttüğü düşünülmektedir. Bu dönemde örgüt o kadar rahat çalışma yapıp faaliyet gösterdi ki bunu kamu oyuna “MİT desteği ile faaliyetlerimizi sürdürdük, onları kullandık” şeklinde propaganda ettiler. Ancak bu dönemin siyasi ortamı düşünüldüğünde kamu gücünün gittikçe kutuplaşarak bölündüğü, Polis Teşkilatının bile ideolojik olarak bölündüğü⁹³ düşünüldüğünde PKK ve diğer örgütlerin faaliyetlerinde hiçbir zorlukla karşılaşmalarının normal bir durum olduğu söylenebilir. Örneğin Hilvan'da

⁹² Özcan bu bilgiyi ‘Parti Önderliğinin Ocak Çözümlemeleri’ isimli örgütsel dokümandan aktarmaktadır.

⁹³ Polis teşkilatı içerisinde Pol-Bir ve Pol-Der isminde sağ ve solu temsil eden dernekler vardı. Bu dönemi anlatan Polisler bu derneklerden birine üye olmak zorunda kalmaya başladıklarını, eğer bir tarafa mensup olmazlarsa her iki taraftan da baskı gördüklerini anlatmaktadır. Ayrıca bir bilgiyi de aktarmamız gerekir; Pol-Der Genel Başkanı 12 Eylül 1980 den sonra, Sıkıyönetim Komutanlığınca, Marksist-Kürtçü Rızgari isimli Terör Örgütünün kurucu üyesi olarak aranacaktı.

çatışmalarda ölüm olaylarının artması üzerine ilçeye gönderilen Komando Birliği ‘bazı yerel politikacıların isteği üzerine’ kısa sürede geri alındı ardından PKK Terör örgütü ilçeye kolayca egemen oldu. Bu olay Ankara’da dönemin Başbakanı Bülent Ecevit ile Ana muhalefet lideri Süleyman DEMİREL arasında karşılıklı demeç verme kavgasına dönüştü (Özcan, 1999, 46⁹⁴).

PKK Terör Örgütünün MİT tarafından kurduğunu söyleyen başkaları da vardır. Bunların temel savı “MİT’in, bölgede giderek güçlenen ve dış desteği kuvvetli olan Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi isimli terör örgütünün karşısına bir güç oluşturup bu hareketi bölmek amacı ile hareket ettiğidir.” Ancak Devletin bir bütün olduğu ve Milli İstihbarat Teşkilatının yasalarla belirlenmiş görevleri içerisinde bildiklerini mahkemelere aktarmak olduğunu düşünürsek bu kuruluşun haberi veya desteği olan bir kuruluşun Devletin diğer birimlerine bilgi vereceği aşıkardır. Daha evvel değindiğimiz gibi Şahin DÖNMEZ’ in itiraflarına kadar Terör örgütü hakkında detaylı bir bilgi edinilememiştir. Ayrıca yine daha evvel anlattığımız Kesire YILDIRIM ve Pilot Necati MİT ajanı idilerse en azından devlet raporlarında aklanmaları gerekmez miydi? Bu MİT kanaati ispatlanamaz ve çok çeşitli çelişkiler içermektedir.

Ancak mevcut veriler PKK Terör örgütünün bir istihbarat örgütü tarafından kurulduğunu veya ciddi bir şekilde desteklendiğini gösterir durumdadır. Yalnızca memuriyet döneminde alınan rüşvetler ile onca kişinin masraflarının karşılanamayacağı aşıkardır. Ayrıca gizlilik esaslarında alınan kararların ne kadar ‘Profesyonelce’ olduğu vurgulanmıştı, 25-30 yaşlarında hiçbir askeri eğitimi olmayan birinin bu tip başat kuralları bilmesi mümkün görünmemektedir. Kuruluşta var olan istihbarat örgütünün Sovyetler Birliği (doğu blok’u) adına çalışan Suriye veya Bulgaristan istihbarat servisleri olabileceği ihtimali daha ağır basmaktadır. ÖCALAN sıkıyönetim ilan edilir edilmez Haziran 1979’da Ethem AKCAN isimli şahıs ile Suriye’ye geçmiş burada çeşitli örgütlerle temasa geçirilmişti. Kasım 1979 tarihinde aralarında Kemal PİR, Mahsum KORKMAZ, Delil DOĞAN, İrfan

⁹⁴ Özcan bu bilgileri Tercüman ve Cumhuriyet gazetelerinden özenli bir şekilde derleyerek aktarmaktadır.

PALABIYIK, Halil ATAÇ, Suphi KARAKUŞ, Baki KARER, Sedat BİLİCİ, Hüseyin ENGİZEK, Mehmet GİRGİN, Hayrettin TOKA, Seyfettin ZOĞURLU, Mehmet BARLİN, Müslüm ÇETİN gibi üst düzey örgüt mensuplarının da bulunduğu (60) civarında örgüt mensubu Türkiye sınırlarından illegal olarak Suriye'ye geçiş yaparak buradan da Lübnan'da bulunan Yaser ARAFAT'ın liderliğini yaptığı Filistin Kurtuluş Örgütü içerisinde en büyük ve en etkin gurup olan El Fetih örgütünün iki kampına aktarılmıştı. Nisan 1980 tarihine kadar ağırlıklı olarak askeri eğitim görmüşlerdir.⁹⁵ Askeri eğitimi kendilerine subay rütbesi takan Filistinlilerce verildi. PKK mensuplarına öğretmenlik yapan eğitimci Filistinlerin tamamının evvelce Sovyetler Birliği, Bulgaristan, Romanya ve Küba gibi sosyalist ülkelerden eğitim gördükleri bilinmektedir. (Özdağ, 2007, 31)

Yine aynı yıllarda PKK terör örgütü yurt dışında barınma ve eğitim imkanları bularak kırsal kesime dayalı faaliyetlere yönelmesi üzerine, kırsal kesimlerde kitle tabanı olarak daha etkili olan Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları (KUK) terör örgütü ile çatışmalara başlandı. Bu çatışmaların çoğunluğu Mardin bölgesinde oldu ve yaklaşık 100 kişi hayatını kaybetti. Bilahare bu çatışmalar Batman, Siirt ve Diyarbakır'a da sıçramıştır. Nitekim THKP/C-Kurtuluş ve THKP/C-Devyol isimli Marksist - Leninist örgütlerin arabuluculuğu ile 1980 ortalarında karşılıklı ateşkes ilan edilerek çatışmalara son verildi. Ocak-Nisan 1980 tarihleri içerisinde PKK terör örgütü adına Cuma kod adlı Cemil BAYIK ile Ermeni terör örgütü ASALA mensupları arasında iki kez güç ve eylem birliğine ilişkin olarak ortak karar alındı. Bu toplantılar ile başlayan PKK - ASALA ilişkileri bir müddet sonra ASALA militanlarının PKK mensuplarına özellikle patlayıcı maddeler konusunda Askeri eğitim vermeye başlaması ile daha da gelişti.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

Özellikle, o dönem Suriye ve Bulgaristan tarafından yönlendirilen ve desteklenen Filistin Kurtuluş Örgütü ile girdiği sıcak ilişkiler istihbarat servislerinin örgütün kurulmasıyla alakası hakkında ipuçları vermektedir. Abdullah ÖCALAN her ne kadar Suriye'ye geçişini "hiçbir bağlantım yok iken gelerek şahsi çabamla tüm bunları oluşturdum" şeklinde anlatmakta ise de bu konuda Talabani'nin girişimlerini

⁹⁵ Bu dönem örgüt tarafından *pasif dönem* olarak adlandırılmaktadır.

unutmamak gerekir. Keza Talabani de o dönem Şam'da ve Suriye'nin himayesinde idi. ÖCALAN bazen farkında olmadan bağlantıları ile ilgili ipuçları vermektedir. Örneğin Lübnan'da bulunduğu ilk yıllarda kendisini himaye edenler ile olan ilişkilerini şu şekilde anlatmaktadır (Aktaran: Özcan, 1999, 49⁹⁶):

“Bir görüşmedeki adamı halen karşımda ‘askeri sorumlu güçlerimizin hepsini güneye Nebatiye’ye⁹⁷ göndermediniz mi? Bu kadar size maaş veriyoruz, yediriyoruz, içiriyoruz. Burada neden fazla güç bulunduruyorsunuz’ demekte”

ÖCALAN'ın maaşını ödeyenler onun ve yanındakilerin sıcak savaşı önce bu alanda öğrenmelerini sağlayacak sonra da yeni alanlara gönderecekti.

Abdullah ÖCALAN'ın Suriye de ki varlığını öncelikle borçlu olduğu ülke olan Sovyetler Birliği ile ÖCALAN'ı yönlendiren Bulgaristan arasındaki 1980'lerdeki ilişki alenidir. ÖCALAN da bu ilişkiyi şu şekilde tanımlıyor: “Zaten bunlar büyük kardeş (Ruslar), bunlar da küçük kardeş (Bulgarları kastederek). Birbirlerinden kopmaları mümkün değil” (Aktaran: Özcan, 1999, 49⁹⁸). Bulgaristan soğuk savaş boyunca Doğu Blok'u adına üçüncü dünya ülkelerinde bu tip işlerin düzenlemesini yapıyordu, Türkiye'deki silah kaçakçılığında da Bulgarların parmağı olduğu bilinmektedir.⁹⁹ Türkiye bu tip meselelerle uğraşırken Bulgaristan oradaki Türk azınlığı eritebilecekti.(Demirel, 2005, 126-127)

Örgüt, aynı fikirdeki rakipleri tarafından suçlanmamak için Sovyetler Birliği'ne karşı oldukça mesafeli olduğunu ilan ederken -kendi tabirleriyle- ‘milli meselede’ biraz hoşgörülü olarak Kürtleri de görmezlikten gelmişti. Bulgaristan'ın bu dönemdeki en önemli özelliği ise ‘dünyanın pek çok yanında gelen gençlerin, solculuk eğitimi yaptıkları tek sosyalist doğu bloğu ülkesi’ olmasıdır. ÖCALAN'ın da bu imkandan yararlandığını, kendisini ziyaret eden Kürt – Bulgar Dayanışma

⁹⁶ Özcan bu sözleri ‘Nasıl Savaşmalı Şubat 1996 Çözümlenmeleri’ isimli örgütsel dokümandan aktarmaktadır.

⁹⁷ Lübnan'ın İsrail'e yakın bir kenti.

⁹⁸ Özcan bu sözleri Öcalan'ın, ‘Savaş ve Diplomasi Üzerine Çözümler’ isimli örgütsel dokümanından aktarmaktadır.

⁹⁹ Ayrıntılı bir okuma için Uğur MUMCU, Silah Kaçakçılığı ve Terör.

Komitesi başkanına yaptığı konuşmadan öğrenmekteyiz. ÖCALAN şunları anlatır (Aktaran: Özcan, 1999, 50¹⁰⁰):

“Benim ilk görme gururuna ulaştığım Bulgaristan’da gezerken, çağdaş Bulgaristan’ın oluşumunda etkide bulunan bir milli kahramanın anısına belgelerde gördüm. Doğduğu köy ve yaptıkları ufak bazı gezilerin geçtiği yerleri gördüm ve oldukça kendimden bir parça olarak ve hatta benim yakınım bir arkadaşım gibi değerlendirdiğimi hemen belirteyim. Levski¹⁰¹ adı benim için bir sözcükten öteye, koşulları biraz benzediği gibi, fakat daha fazla zorda güce ve yine temsil ettiği özgürlük anlayışında çarpıcı bir biçimde kendimde gördüm.”

Abdullah ÖCALAN’ı bulan organizasyonlar, bunun tüm faaliyetlerini de yönlendireceklerdi. Bulgaristan’a yapılan ziyaret sonrasında ÖCALAN, PKK’nın ikinci kongresinde ‘Türkiye’ye giriş’ kararını aldı. Karar üzerine Irak-Türkiye sınırına militanlarını yerleştirmeye başladı. ÖCALAN’ın Sovyetler Birliği tarafından yönlendirildiğine ilişkin bilgiler zaman zaman basına da yansıdı. Üstelik bu ilişki Ermeni örgütleri ile aynı düzlemde birleşiyordu (Özcan, 1999, 50). Soğuk savaş döneminin en önemli stratejik maddesi olan petrolün çıkarıldığı alanların savunulmasındaki en önemli coğrafyanın sadece Barzani’nin yani onun destekçisi olan Amerika Birleşik Devletleri’nin kontrolüne bırakılması düşünülemezdi. ÖCALAN, Barzani’nin kontrolü dışında bir Marksist/Kürt hareketi başlatmıştı. Ancak yapılacak olan onu daha güvenli bir alana taşımaktı. Henüz kuruluş döneminin zayıflığını taşıyan örgüt ile lideri, koruma altına alınıyordu, bu işi de Suriye’de ve Kürt ‘ilerici kanattan’ olan Talabani üstleniyordu.(Özcan, 1999, 51 ve Andaç, 2000, 170-175)

Böylesi bir organizasyonun başında bulunan ÖCALAN’ın çok ciddi bir kişilik problemi vardı. Başlangıçta kendisi ön plana çıkmamaya dikkat eden ÖCALAN, zamanla ‘üstünlüğü tartışılmaz tek lider’ haline geldi. Öyle ki 1983

¹⁰⁰ Özcan bu sözleri Öcalan’ın ‘Savaş Bizde Bir Yaşam Tarzıdır’ isimli örgütsel dokümanından aktarmaktadır.

¹⁰¹ Vasil İvanov Kunçev yada Vasil Levski, Bir süre keşişlik yapmış, Bulgaristan’ın Osmanlı egemenliğinden ayrılmasına önderlik etmiş Bulgar asıllı devrimci.

yılında 13 sayı yayınlanan örgütün dergisi Serxwebun'da 'genel sekreter' olarak bir tane resmi, iki yerde adı geçen ÖCALAN, zamanla putlaştırılarak 'önder, başkan' adlarını aldı ve üstünlüğü tartışılmaz hale geldi.(Özcan, 1999, 51)

'Başkan' veya 'Önder' sıfatının çok yerinde ve 'haklı' olduğunu düşünen ÖCALAN, çevresindekilerin tavırları ile 'üstün kişilik' olduğuna inanmış görünmektedir. Buna göre ÖCALAN, 'Peygamberden üstün', 'süper psikolojik danışman', 'yaşamı örnek alınacak kadar lider'dir. Bu üstün özellikleri ile de tüm militanlar için zorunlu okutulan 'önderlik' derslerinin ana konusunu teşkil etmektedir. Önderlik derslerinde 'PKK önderlik gerçeği ve çizgi devrimciliği' isimli broşür kullanılmakta, 'PKK'nın gelişimi PKK önderliğinin girişimidir' denilmektedir. Buna göre de geliştirilen 'Apocu yaşam tarzı!, Apocu vuruş tarzı!' olacaktı. Bu noktada partiye düşende öncelikle 'önderliğin yaşatılması, korunması, çizgilerin hayata geçirilmesidir'. Bu tip antidemokratik terör örgütlerinin genelinde buna benzer durumlarla lider kadrolar ulvileştirilmektedir. (Volkan, 1997, 300).

Abdullah ÖCALAN'ın militanlar üzerinde kurmak istediği otoriteyi baştan beri 'aşağılama' yöntemi ile gerçekleştirdiğini görüyoruz. ÖCALAN' a göre Kürtler 'zavallı' 'düşürülmüş ve kan' gibidirler. ÖCALAN, bu tavırlarında insanların nefret ve düşmanlık duygularını harekete geçirmeyi hedefleyerek, bilinçli olarak yapmaktadır. Bu teoriye göre 'sömürgeci devlet' önce insanların 'beynini esir almıştır'. O halde isyan ve düşmanlık önce düşüncede geliştirilmeli ve harekete geçirmelidir. Bunun temel dinamiği ise 'nefret' olarak ortaya çıkacaktır bu yüzden 'düşürülen bu halkın' ayağa kalkması için, bu duyguların tahrik edilmesi gerekmektedir. (Özcan, 1999, 51-53)

Bu kişilik özellikleri ile Abdullah ÖCALAN, 1982'den itibaren örgütün tek hakimi haline geldi,Bu tarihten itibaren gerçekleştirilen üç, dört ve beşinci kongrede provakator olarak nitelendirdiği militanları öldürerek tasfiye etti. Görünürde ise bunu, örgütün ele geçirilmesini önlemek için yapmıştı. Tasfiyeler geneldi. Ölüm cezalandırma şeklinde oldu. Bu şekilde cezalandırmalar, gerek Avrupa'da gerekse Türkiye'de sürüp gitti. Cezalandırmalardan kendini kurtaranlar çok az olduğu gibi bir kısmı da intihar etti. Bu yaklaşımla ÖCALAN, örgüte sürekli sızma olabileceği,

örgüt içinde bir ajan bulunabileceği düşüncesini yaygınlaştırdı. Bu şüpheli yaklaşım ise onun örgütteki güvenliğinin en önemli dayanağı oldu. Ortadoğu'nun direktör tipinin, sosyal bünyeye uygunluğunu bilen bir tarzla çalışmalarını yürüttü. (Özcan, 1999, 53 ve Demirel, 2005, 125-135)

PKK'nın amacını açıklayan ilk yazılı belgeler 1978 yılında yayınlanan "Kürdistan Devriminin Yolu (Manifesto)" isimli örgütsel doküman ile "Parti Programı" isimli örgütsel dokümandır. Aynı dönemde yayınlanan "Tüzük" ise programda belirlenen hedefleri gerçekleştirmek için oluşturulacak "Parti"nin temel niteliğini açıklıyordu. Kendisini Marksist/Leninist olarak tanımlayan örgütün, kuruluşuna denk düşen yıllarda "tanımlanan ve tarih edilen" kabullerden yola çıkarak ideolojisinin temellerini oluşturdu. Marksist/ Leninist ideolojisinin bir yöntem olarak seçilmesi, amacını belirlemede ve tarifte kolay, basit ve anlaşılır olmasını, dönem itibari ile de ideolojik kabul görmesi kolaylaştırdı (Özcan, 1999, 55). Bu örgütsel dokümanların değerlendirilmesi aşağıda çıkartılmıştır.

Parti programında tespit edilen amacını gerçekleştirmek için, örgütlenmenin gerekçeleri ve şeklini, kendi bakış açısından, ideolojik yaklaşımla dünyayı yorumlamaya dayandırdı. Fikri tutarlılık için öncelikle için de bulunan durumun tespit yapılarak buna yol açan geçmişin yorumuna ihtiyaç duyulacaktı. Bunun için de Markizm'in bilimsel yöntemi seçildi ve her aşamada öncelikle kabuller ön plana çıkartıldı. (Özcan, 1999, 55)

PKK'nın görüşlerini açıklayan tüm kaynaklar 'Zor ve Sömürge' kavramlarına dayanır. Bu değişmez ve tartışılmaz kabuller, tüm fikirlerin ve eylemlerin ana eksenini oluşturmaktadır. Bunun içinde öncelikle Marksizm'in tarih anlayışına uygun ve basit anlatımlı, sınıf toplumlarının oluşumu izah edilmektedir. Ardından da ortaya çıkan sınıflı toplumlar ile birlikte sömürünün oluşturduğu belirtilmektedir. Bunlara bağlı olarak da problem "Sınıflı toplumlarda sömürünün varlığı nasıl söndürülür?" olarak ortaya konulmaktadır. Sorunun cevabı ise "zor kullanarak" diye ifade edilmektedir. Zorun kullanılmasına yol açan sömürü ise hem içeriden, hem de dışarıdan uygulanmaktadır. Buna göre de köleci toplumdaki başlayıp sınıfsız topluma geçiş aşaması olan sosyalist toplumun kuruluş tarihine kadar, insan toplumları

üzerinde dıştan gelen bir baskı ve sömürü biçimi olarak sömürgecilik, sürekli olarak gelişmişti. Sömürgeciliği iç ve dış sömürgecilik olarak tasnifi tüm fikirlerin ve yaşanan kötülüklerin temeli olacaktı. Artık iç sömürü ‘feodal, işbirlikçi, gerici burjuvaziyi’ dış sömürü de ‘düşmanları’ da ortaya koyacak,tarih ise iki tip sömürüden kurtulmak isteyen sınıf ve hakların mücadelesi olacaktı. (Özcan, 1999, 56¹⁰²)

İç ve dış sömürü, iç ve dış zora dayanmaktadır. Marksist düşüncenin kurucularından Engels’e göre zor, “hem gerici hem de ilerici” niteliğe sahiptir. İlerici niteliği “Sömürge boyunduruğuna karşı varlığını korumaya çalışan toplumun” uyguladığı zor her zaman ilerici olup, gelişmek için başvurulması gereken en zorlu araçtır. Dolayısı ile de sömürülen toplumların veya sınıfların uygulayacağı zor meşru ve tarihi bir zorunluluktur. Bu ideolojik kurgu Türkiye ve dünyanın ideolojik şartları dikkate alındığında, dönem içindeki uygunluğu ile kabul görmeyi kolaylaştırdı. (Özcan, 1999, 55)

Zaten kapitalizmin gelişmesi ile de sömürgecilik ileri bir boyuta vararak insanlık bir yerden sınıflar, diğer yandan ezen ve ezilen uluslar halindeki bölünmesi doruk noktasına varmıştır. Artık Ezilen Ulus, Zor ve Sömürge kavramları ‘sömürülmemek isteyenlerin’ tüm söylemlerinde ve eylemlerinde temel dayanak olacaktı. Hem iç düşmanlara, hem de düşmanlara karşı zor uygulanmak tarihsel bir zorunluluktur. Bu tespit tüm fikir ve eylemlere esas alındı. Tarihsel zorunluluk, uyulması mutlak kurallar manzumesi olduğuna göre de vazgeçilemezdi. Bu kabulden sonraki çözülecek tüm konu tüm kötülüklerin anası olan sömürüden kurtulmak için zorun uygulanmasında takip edilecek yöntemdi. ‘Zor Teorisi’ esas alındığı noktadan itibaren de devlete karşı uygulanacak şiddetin meşru sebebi haline gelecekti. Zor sömürgeciliğe karşı kullanılacak yöntem olduğuna göre bunu daha önce deneyen ve başarıyla ulaşan uluslar vardı. Parti, teorik yaklaşımların doğruluğu ile müttefik arayışın temelini oluşturan Marksist/Leninist tarihi yorumda, 1917 Ekim devrimi ile

¹⁰² Özcan bu bilgiyi Öcalan’ın ‘Kürdistan Devriminin Yolu’ isimli örgütsel dokümanından derlemiştir.

Sovyetler Birliği'nin kuruluşuna ideolojik kabulleri açısından önemli bir tarihi gelişme olarak değerlendirir (Özcan, 1999, 57).

Sovyetler Birliği'nin kuruluşu ile kapitalizmin karşısına bir alternatif çıktığını, bununda uluslararası alanda 'Proletarya devrimleri çağını' başlattığını, 'Devrimin Doğu'ya taşıdığını', 'İşci sınıfları arasında devrimci ittifakların kurulması sağlandığı' bu temelde olmak üzere sömürge ve yarı sömürge ülkelerde proletarya, köylülük ve aydınların oluşturduğu gerçek 'ulusal cephenin' yaratıldığı tespiti yapılmaktadır. "Çağımızın başlıca özellikleri olan bu gelişmelerde de, Ekim devriminin etkisi, dünya devriminin tamamlanmasına kadar süreklidir". Sosyalizmin bu mutlak hükmünden ise kaçınmak mümkün değildi (Özcan, 1999, 57).

Parti Programı isimli dokümanın devam eden bölümlerinde "İkinci Dünya Savaşı sonunda ise, doğu Avrupa'da Kızıl Ordunun yardımı ile anti Faşist halk cephesi, ülkesinde sosyalizmin inşasına yöneldi" tespiti ile savaş sonrası "Çin, Kuzey Kore ve Kuzey Vietnam'da önce Burjuva Demokratik Devrimine ara vermeden sosyalizmin kuruluşuna geçildi" denmektedir. "ABD'nin sosyalist bloğa karşı Soğuk Savaş'ı Başlattığını" ve yeni sömürgeci yöntemler geliştirdiği, ancak "ulusal kurtuluş mücadelelerine doruk noktasında seyir ettiği" Afrika'da mücadele sürerken, Küba devrimi bu sürekli bunalım döneminin bir ürünü olup proletarya devrimini Güney Amerika'ya sıçratacaktı". Türkiye'ye yakın, "Ortadoğu'da bağımsız bir güç olarak doğan Filistin Devrimi emperyalizme karşı mücadelenin" odak noktası olacaktı. Sosyalizmin tarihi zorunluluğu, çözümün sosyalizm de olduğu gerçeğini ortaya koyduğuna göre,doğru ideolojik seçim yapılmıştır. "Kürdistan'ı kurtaracak yöntem sosyalizmdir". Bu düşünce kuruluşan itibaren vazgeçilmez özellik oldu (Özcan, 1999, 58).

Örgütsel dokümanlarda, terör örgütünün kuruluşunu açıkladığı 1978 yılı için değerlendirmesinde 'Devrim için şartların çok uygun olduğu' tespitinin ardından, genel siyasal durumda şu şekilde açıklanıyordu: 'Sosyalist inşa dünyanın 1/3 üne egemen olmuştur' ancak, sosyalist dünyadaki 'ayrılıkçı akımlar', 'revizyonist düşüncelere zarar vermektedir'. 'Proletarya devrimlerinin bir parçası olan ulusal kurtuluş mücadeleleri, tepe noktasına varmıştır'. Sosyalist blok dışındaki işçi sınıfı,

değerlendirmede ‘revizyonist ve sosyal demokrat’ etkide olduğu belirtilmekte ‘devrimci mücadelenin önündeki engel’ olarak görülmektedir. ‘Sosyalizm açısından ise genelde ilerici bir sosyalist ekonomik temel ve buna paralel biçimde kültür,sanat,bilim alanlarında sosyalist insan gelişimin doruğundadır’ demektir. Sosyalist olmayan ülkeler ideolojik, politik, kültürel, askeri alanda çıkmaza girmiş bulunmaktadır. Örgüt, bu dönemde yaptığı değerlendirmelerin ışığında, ‘ulusal kurtuluş hareketi ve işçi sınıfı hareketinin’ devrim için uygun şartların yaratıldığı sonucuna varmıştır. Bu çerçevede programı oluşturan Örgüt fikir ve eylemlerini Zor, Sömürge, Ulusal Kurtuluş Mücadelesi tanımlarının üzerine inşa edecek, tarihi motiflerle süslenen bir toplum anlayışına yönelecektir. (Özcan, 1999, 46-59 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Örgüt dokümanlarında insanlık tarihini açıklarken, Marksist ideolojinin ‘Toplumlar tarihini’ açıklama yönteminden yola çıkan anlatımının aynı kalıbını ‘Kürt tarihine’ uygulayacak ve böylece harekete ‘bilimsel’ temelde meşruiyet kazandıracaktır. Buna göre de açıklamalar şu nitelikte olacaktır:

PKK Terör Örgütünün Öğretisine Göre Kürdistan Tarihi:

Terör Örgütüne göre Kürdistan olarak belirtilen coğrafyada yaşayan ve Kürt niteliğindeki nüfusun ‘ataları olan Med’ler’ M.Ö 1000 yıllarında tarih sahnesinde belirmiştir. Med’ler Hint Avrupa kolundan ve Arien olup, Persler ve Asurlularla yüzlerce yıl süren bir mücadeleye girmişlerdi. Anlatımın bundan sonraki bölümünde Med’lerin M.Ö. 7. yüzyılda da zamanın en büyük imparatorluğunu kurduklarını ve bununda bugünkü Kürdistan sınırlarını belirtmektedir. Bu döneme devamlı olarak Medlerin MÖ. 550 yıllarında yıkıldığı bölgede sürekli hareketliliğin sonucunda da Persler, Yunanlılar, Makedonyalılar, Ermeniler, Romalılar, Bizanslılar, Sasaniler ve M.S. 7. yy. ortalarında ise Arap-İslam ordularının işgaline kadar bölgenin değişik devletlerin egemenliği altında kaldığı belirtilmektedir. Bu değerlendirme ile Arap-İslam egemenliğinin ‘milli bilincin’ gelişmesini engellerken, sürekli çatışmaların yaşanması ve farklı gurupların geçişlerinin bölgede aşiret toplulukları oluşturduğu ifade edilmektedir (Özcan, 1999, 59-60).

Örgütün felsefesinde “10. yy. ise bölgede ‘Mervani Kürt Devletinin’ kurulduğu, beyliklerle de bugün ülkede son derece güçlü olan ‘işbirlikçi-feodal ve şeyhlerin gayri milli’ niteliklerini bu dönemde kazanmaya başlamışlardır” denmektedir. “11. yy.da Türklerin bölgeye geldikleri dönemden itibaren 20. yüzyıla kadar katliamlara varacak kadar şiddetli yönetimlerini sürdürmüşlerdir” ifadesi örgütsel programda da yer almaktadır. Bu dönemin genel karakterini feodal, zorba ve talancı nitelikte bir sosyalist yapının egemen olduğu belirtilmektedir. Anılan dönemle ilgili değerlendirme de Osmanlı egemenliğini sağlayan en önemli şahsiyetin “Osmanlı Türk Sultanlarının Kürdistan’daki gönüllü ve gözde ajanı durumundaki Şeyh İdris-i Bitlisi’nin¹⁰³ olduğu”, İdris-i Bitlisi’nin çabası ile Kürdistan halkının iki büyük mezhep halinde parçalanması da bu dönemde hızlandığı belirtilmektedir. Aynı yöndeki anlatımla, Birinci Dünya Savaşı sonunda şartların elverişliliğine rağmen örgütsüzlük nedeni ile bağımsızlık fırsatı kaçırılmıştır.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

Daha önce İran ve Osmanlı İmparatorluğu arasında ikiye bölünen Kürdistan bu sefer savaş sonrası İngiltere ve Fransa tarafından “dörde bölünmüş” oluyordu. “Kürdistanı askeri açıdan parça parça işgal eden Türkiye Cumhuriyeti, ayaklanma bahanesi ile ülkeyi adım adım işgal etmiş askeri denetim altına almıştır” deniyordu.(Özcan, 1999, 60-61)

“İkinci Dünya savaşı sonrasında da Türk kapitalizmi pazar bütünleşmesi nedeni ile 1960’lardan itibaren Kürdistan’da sömürgeci kapitalizmin gelişmesine yol açmıştır”. “Irak, İran ve Suriye’deki bölümlerdeki gelişmeler, Türkiye’nin gerisinde kaldığı” tespiti yapılmakta, Kapitalist aşamada da “Kürdistan’ı sömürgeleştiren güçlerin başında Türkler gelir” denmektedir.(Özcan, 1999, 61)

Terör örgütünün Parti Programına temel teşkil eden tarihi zemin ve tanımların objektiflikten uzak ve zaman boyutunda birbirinden ilişkisiz olduğu görülmektedir. Amaç bir Kürt tarihi yazmak değil, ideolojik olarak bir Kürt tarihinin varlığını kabul edecek sempazitanlar bulmaktır. Dolayısı ile basit, anlaşılabilir ve kolay anlatılabilecek bir tarih hikaye edilmiştir. Bu niteliksiz tarih yazımı ile parti

¹⁰³ İdrisi Bitlisi’nin geniş biyografi bilgisi için bakınız Kutlay, 2006, 66-69.

programı. aralarında sempatican toplama yarışını süren Kürt ve enternasyonalist nitelikli bir çok Marksist örgüt arasında, terör örgütüne fazlaca avantaj sağlayacaktır. (Özcan, 1999, 62)

PKK Terör Örgütünün Öğretisine Göre 1970’li yıllarda Kürdistan:

Örgüt, ‘Kürdistan’ olarak tanımladığı bölgeyi emperyalist zincirin Ortadoğu’daki ‘en zayıf halkasını’ oluşturduğu tespitini yaparak, değerlendirmeye başlamıştır. Emperyalizm, yeni sömürgeciliği Irak, Suriye, İran ve Türkiye’ye uygularken, bu ülkelerde klasik sömürgeciliği Kürdistan’da uygulamaktadır. Bu belirlemeye göre de Irak, İran, Suriye ve Türkiye sömürge iken kendi sömürgeleri de vardı.

Toplumsal yapı ‘Ortaçağdaki gibi feodal nitelikte olup, sömürgecilik bu kurumu ayakta tutmakta, bu nedenle de yarı feodal yapı bu hali ile devrimin önündeki en önemli engeldi’ tespiti yapılmaktadır. ‘Devrimi engelleme özelliği nedeniyle de işçi sınıfının ortaya çıkışını engellemek için T.C. feodal yapıyı zorla ayakta tutmaktadır’. Bölgede gelişen sanayi devlete aittir, yan feodal yapı gelişmekte, amaç ise sömürüyü sürdürmektedir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)¹⁰⁴

II.F. Yurtdışında Silahlı Eğitime Başlanması, Birinci Konferans ve İkinci Kongre:¹⁰⁵

Terör örgütünün Lübnan’daki Filistin ve Ermeni kamplarında eğitime tabi tutulması üzerine örgüt lideri Abdullah ÖCALAN sağlanan imkan ve desteklerden de cesaret alarak 1980 yılının başında tüm faaliyet alanlarında ileri hamlelerin başlatılmasını planlamıştı. Yapılan plan gereği örgütlenme, propaganda ve silahlı faaliyetlerde atakların hedeflenmesinin yanı sıra basın yayın çalışmalarında da bir

¹⁰⁴ PKK terör örgütünün işleyişini daha derin incelemek için Özcan’ın adı geçen eserinin (1999) 3. Bölümü “Örgütsel İşleyiş, Parti, Ordu, Cephe” (69 ve devamı) okunmalıdır. Özcan, başlıkta sözü edilen kavramların örgütsel anlamlarını anlaşılması için geniş yelpazeli bir araştırma yapmıştır.

¹⁰⁵ Bu noktadan itibaren konuyu derli toplu ele alabilmek için tarihsel sıralamayı örgütün kongreleri ile yapacağız.

atağın başlatılması kararlaştırılmıştı. 1980’lerde aylık periyotlar ile ‘PKK Bülteni’ adı altında teksir baskı bir dergi yayınlanmaya başlandı¹⁰⁶.

07 Nisan 1980 tarihinde PKK ve ASALA terör örgütleri Lübnan’ın başkenti Beyrut’ta Lübnan’da faaliyet gösteren Marksist – Leninist “Savt-ul Şugule (işçinin sesi)” örgütünün bürosunda ortak bir basın toplantısı daha yaptı. Abdullah ÖCALAN yurt içerisinde faaliyet gösteren elemanlarına bir talimat göndererek PKK’nın 21-28 Nisan tarihlerini ‘Kızıl Hafta’ ilan ettiğini bu tarihe denk gelen günlerde bütün imkanların seferber edilerek silahlı eylemlerinin tırmandırılmasını istedi.¹⁰⁷ (Demirel, 2005, 127-128). Mayıs 1980 tarihli PKK Bülteninin üçüncü sayısında 21-28 Nisan 1980 tarihinde örgütçe ilan edilen ‘Kızıl Hafta’ ile ilgili haber ve yorumlar geniş bir şekilde yer almıştır. Kürtçülükle ilgisi olmayan bahse konu tarihlerde gerçekleştirilmiş olan eylemleri “Kızıl Hafta ile Kürtistan halkı bağımsızlığa ve özgürlüğe olan tutkusunu bir kez daha gösteriyor” başlığı ile yer vermişti. (Demirel, 2005, 128 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

25 Nisan 1980’de yapılan propaganda ve örgütlenme çalışmaları sonucu işçiler, şoförler, esnaflar bir günlük işi bırakma eylemi yaptılar. PKK partizanları Siverek ilçesinin giriş ve çıkışlarını kontrol altına alarak nöbet tutup Siverek’te 21 Nisan günü orta dereceli okullarda ‘Kızıl Haftanın’ önemini belirten konuşmalar yapıp devrim şehitleri için bir dakikalık saygı duruşunda bulunduktan sonra tüm okullara bir haftalık boykot konuldu. Bu kutlamalar Viranşehir, Şanlıurfa, Suruç, Siverek, Hilvan, Halfeti, Birecik, Ceylanpınar, Gaziantep ve Nizip’te de daha küçük çaplarda yapıldı (Demirel, 2005, 128 ve Çeşitli Devlet Belgeleri).

¹⁰⁶ Haber yorum ağırlıklı olan bu dergi propaganda ve ajitasyonla elemanlarına ve taraftarlarına moral aşılamaı hedeflediği anlaşılmaktadır. PKK Bülteni isimli bu dergiler genel muhteva olarak incelendiğinde ele alınan konuların “PKK’nın dönem itibariyle genel durumu, gelişme trendi ve temel sorunları” hakkında olduğunu gözlemek mümkündür (Çeşitli Devlet Belgeleri). Örneğin, Nisan 1980 tarihli ‘PKK Bülteni’ isimli örgütsel dokümanın kapak kısmında, bu dönem itibariyle PKK terör örgütünün temel sloganı niteliğindeki “Yaşasın Bağımsızlık ve Proleterya Enternasyonalizmi” ile “Hareketimizin Kürtistan’a ve Bölgeye İlişkin Haber, Yorum ve Açıklamaları Siyasi Bültendir”, “Ajan-Provakatör grup ve örgütler Dersim’de provakasyonlarına hız verdiler”, “Sömürgecilere hizmet edenler cezasız kalmaz” başlıkları yazılmıştı (Demirel, 2005, 127).

¹⁰⁷ PKK açısından hiçbir anlam ifade etmeyen 21-28 Nisan tarihlerinin “Ermeni Soykırım Günü” olan 24 Nisan’ı da kapsamı devlet görevlilerince PKK-ASALA işbirliğinin sonucunda kararlaştırılmış olduğu değerlendirilmiş ve bu işbirliği ve dayanışma sonradan defalarca açığa çıkmıştı (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Mayıs 1980 tarihinde yurt dışında eğitime gönderilen gruplar Türkiye'ye sızdılar. Terör örgütü PKK'nın bu dönem silahlı propaganda ve şiddet stratejisi şu şekildeydi:

- Batı Eyaletindeki (Gaziantep, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Adıyaman ve Malatya) silahlı faaliyetler Adıyaman kırsalına dayandırılarak geliştirilecek ve buradan civar illere yayılacak,
- Kuzey Eyaletindeki (Elazığ, Erzincan, Bingöl, Tunceli, Ağrı, Kars ve Iğdır) silahlı faaliyetler Tunceli kırsalındaki bölge merkezine dayandırılacak ve giderek diğer bağlı illere doğru genişletilecek,
- Orta Eyalet'de (Diyarbakır, Mardin, Siirt, Muş, Bitlis ve Van) geliştirilecek silahlı faaliyetler ise Sason kırsalına dayandırılarak bilahare bağlı illerin dağlık alanlarına doğru genişletilecek,
- İlk etapta belirlenen Tunceli, Adıyaman ve Sason ana üs bölgelerine yurtdışında eğitim gören militanlar yerleştirilecek. Ardından da şehir merkezlerinde deşifre militanlar kırsala gönderilerek yurtdışında eğitim görenlerce eğitilip kırsal kesimde silahlı potansiyelin arttırılacak,

Bu gruplar PKK Merkez Komite üyesi Kemal PİR'in koordinesinde Tunceli, Adıyaman, Sason kırsal bölgeleri üç ana merkez olarak üstlenmeye başladı. Tunceli kırsalına yerleştirilen militanlar PKK Merkez Komite üyelerinden Mazlum DOĞAN'ın kardeşi Delil DOĞAN'ın; Adıyaman kırsalında üstlendirilenler -eski M/L-SPB-Eylem liderlerinden- İrfan PALABIYIK'ın ve Sason kırsalında üstlendirilenler ise Mahsum KORKMAZ'ın sorumluluğuna verilmişti. Bu illerin merkez seçilmesindeki amacın 'kırsal kesime dayalı silahlı faaliyetleri Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde bütün alana yaymak' olduğu anlaşılmaktadır. (Demirel, 2005, 128-129 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Mayıs 1980 tarihinden itibaren önceden belirlenen Adıyaman, Tunceli ve Sason gibi yerlerde Kemal PİR' in genel koordinesinde Mahsum KORKMAZ, Delil DOĞAN ve İrfan PALABIYIK'ın liderliğinde kamp kurma faaliyetlerine başlanmış ve şehir merkezlerinden buralara hızla eleman takviyesi yapıldı. Tunceli bölge

sorumlusu Delil DOĞAN güvenlik kuvvetleriyle girdiği bir silahlı çatışmada ölü ele geçirilirken, yurtiçi genel sorumlusu Kemal PİR ve Orta Eyalet sorumlusu Mehmet Can YÜCE de Temmuz 1980 tarihinde Sason bölgesindeki bir yol kontrolü sırasında iki jandarma eri tarafından ellerinde silahlarıyla birlikte sağ olarak yakalandı. (Demirel, 2005, 129)

PKK terör örgütü, 12 Eylül 1980 Askeri Harekâtından Ocak 1981 tarihine kadar geçen süre zarfında büyük çoğunluğu sempatanlar ve alt düzey kadrolar olmak üzere 150 kadar elamanını Suriye üzerinden Lübnan'a aktardı, yine aynı dönem içerisinde 50 kadar sempatanını da Avrupa'daki ilticacı vatandaşlarımız arasından temin ederek Lübnan'daki kamplara gönderdi. Buradaki örgüt elemanları Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC) ve Filistin Demokratik Halk Cephesi'nin (FDHC) kamplarında eğitime tabi tutuldu. (Demirel, 2005, 129-130 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Abdullah ÖCALAN'ın Suriye'deki ev sahipliğini Suriye gizli servisi El Muhabarat'ın elemanı olan kaçakçılar yaptı. Bu gizli servis elemanları tarafından Suriye ile Suriye'nin kontrolü altında bulunan Lübnan topraklarının avantajları Abdullah ÖCALAN'a empoze edilmiş ve yurtdışına eleman getirmesi yönünde tavsiyelerde bulunulmuştu. PKK'nın yurtdışına çıkarmış olduğu ilk elemanlar içerisinde sosyalist, liberal, muhafazakar gibi her türlü düşüncede insan yer almaktaydı. Bu kişiler El Fetih örgütünün kamplarında eğitime alındı. Bu arada PKK ASALA terör örgütü ile de ilişkiye girerek Suriye'nin güdümünde bulunan Sovyet yanlısı Filistin Demokratik Halk Cephesi (FDHC)'nin kamp ve karakollarına yerleştirildi (Demirel, 2005, 130).

Zamanla da FDHC'nin bazı kampları tamamen PKK'nın kontrolüne verildi ve böylece PKK da herhangi bir Lübnan'lı veya Filistin'li bir örgüt gibi özel bir statü elde etmişti. PKK terör örgütünün Suriye ve Suriye'nin kontrolündeki Lübnan topraklarındaki konumu ilerleyen yıllarda giderek daha da yükselmiştir (Demirel, 2005, 130).

Suriye ve Lübnan da sürdürülen hazırlıkların belli bir düzeye getirilmesi ve hedeflere ilişkin pratik adımların atılmaya başlanması akabinde yurt içerisine dönüş yolu konusuna ilişkin arayışlar da beraberinde geldi. Dönüş yolunda örgüt mensuplarının Irak ve İran sınırlarını kullanmalarının giderek ön plana çıkması üzerine bu iki ülke topraklarında bazı tutunma noktalarının oluşturulmasını gerekti. (Demirel, 2005, 130)

PKK terör örgütünün İran ve Irak'ın kuzeyindeki ilk faaliyetleri 12 Eylül 1980 askeri harekâtının gerçekleştirilmesinin hemen öncesinde PKK Merkez Komite üyelerinden Mehmet KARASUNGUR'un bir grup örgüt elemanı ile birlikte İran topraklarına geçerek İ-KDP (İran – Kürtistan Demokrat Partisi) yetkilileriyle bir takım ilişkiler geliştirilmesiyle başlamıştı. Ancak Irak'ın kuzey şeridi ile İran – Türkiye sınırına yakın bölgelerine Barzani liderliğindeki I-KDP etkiliydi ve İran hükümeti Talabani'ye karşı soğuk davranmaktaydı. Bu durumda PKK – Talabani ilişkisinin Türkiye içerisine yapılacak sızmalarda herhangi bir avantaj teşkil etmeyeceğini aksine dezavantajlı olabileceğini fark ettiler. (Demirel, 2005, 131 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Ocak 1981 tarihinde PKK terör örgütü Birinci Konferansını gerçekleştirmek üzere gerekli hazırlıklara başlamış, konferansın yapılacağı alanın tespiti amacıyla örgüt lideri Abdullah ÖCALAN, Şam'dan hareketle Lübnan'a geçmiş ve Suriye Muhabarati'nin yanı sıra Filistinlilerin de yardımıyla belli araştırmalar yapılmış, bir çok mıntika gezilmiş ve Filistin Demokratik Halk Cephesine ait cephaneliklerin bulunduğu aynı zamanda eğitim kampı olarak da kullanılan bir saha konferans için uygun görülmüştü. Lübnan sınırları içerisinde yer alan bu saha Şam – Beyrut karayolunun Suriye topraklarından Lübnan topraklarına geçiş yapılan hudut bölgesinin bir kilometre kadar güneyinde yer alan Helvi köyünün yanı başında bulunan 'Helvi Kampı'ydı. (Demirel, 2005, 131)

15-26 Temmuz 1981 tarihinde Helvi Kampında¹⁰⁸ gerçekleştirilen PKK Birinci Konferansına 60 civarında örgüt mensubu katıldı. Konferansa katılan PKK mensuplarından isimleri tespit edilenler; Abdullah ÖCALAN, Cemil BAYIK, Duran KALKAN, Selahattin ÇELİK, Resul ALTINOK, Çetin GÜNGÖR, İbrahim AYDIN, Ali Haydar KAYTAN, Meral KIDIR, Saime AŞKIN, Cemile KAYTAN, Abdullah EKİNCİ, Ali ÖMÜRÇAN, İrfan PALABIYIK, Ali ÇETİNER, Halil KAYA, Ekrem ÇELİK, M. Ali ÇETİNER, Sabri OK, Mehmet Emin TAŞTAN, Mustafa ÇİMEN, Abdullah AVCI, Şahin KILAVUZ, Salman ÖMÜRÇAN, Baki KARER, Mahsum KORKMAZ, Mehmet KARASUNGUR, Numan UÇAR, Ayşe AKARSU, Fidan YILDIRIM, Şenay BALO isimli örgüt mensuplarıdır. (Demirel, 2005, 131-132)

Konferansta yapılan konuşmalarda "...geçmişte görev alanların tümünün örgüt çizgisine ihanet ettiği, örgütçe yapılacak bir yargılama da herkesin idam cezasına çarptırılabilceği, ancak bir sefere mahsus olarak bu yargılamanın yapılamayacağı..." türü ifadeler kullanılarak delegeler sindirildi ve ardından istenilen düşünceler empoze edilmeye çalışıldı. Yapılan konuşmaların devamında konferansın önemine ve ele alınacak konulara değinildi ve yine aynı gün konferansın ana gündem maddelerini teşkil eden 'Partinin yeniden inşası', 'cephe ve ittifaklar', 'silahlı faaliyetlerin birleştirilmesi amacıyla yapılacak hazırlıklar', 'propaganda ve ajitasyon', 'basın-yayın', 'cezaevleri', 'şehitler', 'dış ilişkiler' gibi konularda delegeler gruplaştırılarak ihtisas komisyonları oluşturuldu. (Demirel, 2005, 132)

Terör örgütü PKK, Türkiye'ye girişte dayanabileceği üst bölgeleri oluşturmak amacıyla 1982 yılı başı itibariyle Merkez Komite üyelerinden Mehmet KARASUNGUR liderliğindeki bir grubu İran'a, Mahsum KORKMAZ liderliğindeki bir grubu da Irak'ın kuzeyine gönderdi. PKK ile I-KDP arasında 1982 yılında başlayan iş birliği, 1983 yılı ortalarında imzalanan 'İttifak ve İş Birliği Protokolüyle'

¹⁰⁸ PKK terör örgütü ileriki yıllarda bu kampın 'Helvi yada Helve (okuma farkıyla)' olan ismini 'Mahsum KORKMAZ Akademisi' olarak değiştirmiş ve burada örgüt elemanlarını yıllarca eğitmiş ve eğittirmiştir.

Suriye - Lübnan hududunda yer alan kamp ismini Helvi köyünden almıştır. Şam-Beyrut karayolunun Lübnan topraklarına dahil olduğu alanın güneyindeki tepelerde yer aldığı bilinmektedir. Suriye'nin Sam-6 füze bataryalarının koruması altında yer alması nedeniyle uzun bir süre Filistin Demokratik Halk Cephesi cephaneliklerini bu bölgede muhafaza etmiştir. Bir geri cephe olarak FDHC tarafından kurulan kamp bilahare Suriye tarafından PKK terör örgütüne tahsis edilmiştir.

Bu terör kampı çalışmamızın ilerleyen kısımlarında Helvi Kampı olarak anılacaktır.

resmileştirildi. PKK lideri Abdullah ÖCALAN ile Mesut BARZANİ tarafından imzalanan bu anlaşma Ağustos 1983 tarihinde Serxwebun dergisinin 16. sayfasında yayınlandı. Bu anlaşmadan sonra örgüt mensupları hiç vakit kaybetmeden Irak'ın kuzeyine aktarıldı.¹⁰⁹ PKK terör örgütünün Irak'ın kuzeyinden yurt içerisine yerleşme faaliyetleri 1983 baharından itibaren gerçekleşmeye başlamış, ilk etapta Hakkari ve Şırnak kırsalında üslenme ve yerel destek arayışlarına girmişlerdi(Demirel,2005,132).

PKK terör örgütünün Irak'ın kuzeyine yerleşmesi izni bizzat Hafız Esad tarafından KDP'den alındı.¹¹⁰ Barzani bu teklifi önceleri Türkiye'den çekindiği için kabul etmek istemediyse de Hafız Esad'ın baskısı sonucu kabullenmiş görünmektedir.

¹⁰⁹ Ancak daha sonra PKK terör örgütü ile I-KDP arasında gerginlikler ve kanlı çatışmalar yaşanacaktır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin bölgedeki etkin varlığı ile Türk siyasi etkinliğinin artması bu anlaşmanın KDP tarafından 1987 yılında bozulmak zorunda kalmıştır. 1987'de bu kez Talabani'nin KYP'si ile ortaklık anlaşması yapılmış ancak bunun da ömrü ancak bir buçuk yıl sürmüştü.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

SICAK TAKİP HAKKI

Türkiye bölgede yaşanan gelişmeleri son derece yakından ve doğru analizlerle takip etmiş 1979 yılında Genelkurmay Başkanları seviyesinde, 1984 yılında Dışişleri Bakanları seviyesinde Irak ile "ayrılıkçı kürt hareketlerine karşı ortak hareket etmeyi öngören ve Türkiye'ye **"sıcak takip"** hakkını veren güvenlik anlaşmaları imzalanmıştır. (Dursun, 2006, 166.)

Sıcak Takip aslen Deniz Hukukunda kullanılan uluslar arası bir tabir olmasına rağmen bazen karada suçluların sınırlar arasında suç işleyerek diğer ülkenin egemenlik alanına kaçışlarda da kullanılan bir terimdir. Sık kullanılan bu terim ile "sınır ötesi operasyon" terimi bazen birbirine karıştırılmaktadır. (Detaylı bilgi için bakınız: Reçber 2007, 16-27.)

05.06.1926 tarihinde Ankara'da Türkiye – Irak – İngiltere arasında imzalanan sınır anlaşması, ardından 29.03.1946 tarihinde imzalanan "Dostluk ve İyi Komşuluk Anlaşması" Irak ve Türkiye'ye birbirlerinin hudutlarını koruma ve olası ihlallerin haydutlukların önüne geçme ve suçluların iadesi ile sınırlıydı. 15.10.1984 tarihinde imzalanan "Güvenlik Protokolü" ise Türk askeri birliklerinin Irak makamlarından önceden izin almaksızın sınırdan 5 km. içeri girecek sıcak takip ve sınır ötesi operasyon hakkı vermiştir.

1991 yılındaki Körfez Savaşı sonrasında Birleşmiş Milletlerin Irak'ın kuzeyine (36. paralelin üstü) 'güvenli bölge statüsü" kazandırması (BM Güvenlik Konseyinin 05.04.1991 gün ve 688 sayılı kararı) üzerinde Irak Devleti ülkenin kuzeyini kontrol edemez hale gelmişti. Bu durumda Türkiye Birleşmiş Milletler Kurucu Anlaşmasının 51. maddesi gereğince "meşru savunma hakkı" prensibinden yola çıkarak ülkemizde suç işleyerek Kuzey Irak'a giden suçluların (veya teröristlerin) sıcak takibini yapmıştır.

ABD ve müttefiklerinin 20.03.2003 tarihinde Irak'a yaptıkları askeri operasyon neticesi mevcut anayasa yerine yeni bir anayasa kabul edilinceye kadar "Irak Devleti İçin Geçiş Dönemine Yönelik İdari Yasa" yürürlüğe sokulmuş ardından referandumla kabul edilen 15.10.2005 tarihli Irak Anayasası hükümleri geçerli olmuştur. Bu anayasanın 7. maddesi ülkede terör örgütlerinin barındırılmayacağını kabul eder.

BM'nin çeşitli kararları da sıcak takibi normlara bağlayarak kabul etmekte olduğundan Türkiye'nin sıcak takip ve sınır ötesi operasyon hakkı vardır. Ayrıntılar için bakınız: Reçber, 2007.

¹¹⁰ Cemal, 2003, 147. Konu başlığı "Apo, Hafız Esad'ın kucağında büyümedi mi?" şeklindedir.

21 Mart 1982 tarihinde Diyarbakır Cezaevi'nde tutuklu bulunan PKK terör örgütü Merkez Komite üyesi Mazlum DOĞAN, cezaevi koşullarını protesto etmek amacıyla kendini yakarak intihar etti. 18 Mayıs 1982 tarihinde Ferhat KURTAY, Necmi ÖNER, Mahmut ZENGİN, Eşref ANYIK adlı örgüt mensupları da aynı gerekçelerle kendilerini yakarak intihar ettiler. 14 Temmuz 1982 tarihinde Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemesi'nde görülmekte olan PKK terör örgütü ana davası sonrasında ölüm orucu eylemine başlayan Kemal PİR, M. Hayri DURMUŞ, Akif YILMAZ, Ali ÇİÇEK adlı PKK terör örgütü mensupları da hayatlarını kaybetti (Çeşitli Devlet Belgeleri).

20 - 25 Ağustos 1982 tarihleri arasında Suriye, Şam'da Abdullah ÖCALAN, Cemil BAYIK, Duran KALKAN, Selahattin ÇELİK, Murat KARAYILAN, Enver ATA, Çetin GÜNGÖR, Hasan MASYAN, Sabri OK, Ali OVAYOLU, Numan UÇAR, Halil KAYA, Mustafa ÇİMEN, Salah AVCI, Ali ÇETİNER, Arif GÖKTAŞ, Şemsettin AKTAŞ, M. Ali ÇETİNER, Ramazan KAPLAN, Mehmet Emin TAŞTAN, Şahin KILAVUZ, İsmet DOĞRU, Abdullah EKİNCİ, Ali ÖMÜRÇAN, Ali UĞUR, Kesire YILDIRIM gibi üst düzey örgüt mensuplarının katılımıyla, örgütün İkinci Kongresi yapıldı. Bu kongrede:

- Kurulması planlanan demokratik bağımsız Kürdistan devletinin silahlı bir mücadele sonucu inşa edilmesi benimsendi,
- 1983 yılından itibaren de eğitim gören militanlarının Türkiye'ye gönderilmesi ve Filistinli teröristlerden gerilla taktikleri alan örgüt militanlarının, bu taktikleri Türkiye koşullarına uygulaması kararlaştırıldı,
- Bu amaçlar doğrultusunda üstlenecekleri ilk alan olarak da Siirt – Erüh – Tatvan ve Şırnak bölgelerini içine alan -örgütün tabirleriyle- Botan eyaleti seçildi (Demirel, 2005, 133).

İkinci Kongrede ayrıca Irak'ın kuzeyine yerleşme kararı resmîyet kazandı ve ilk öncü grup 1982 yılı Ağustos ayı sonlarında bölgeye yollandı. Ekim ayında ise bir grup terör örgütü militanı Suriye'den Irak'a sızmak istedi ama o tarihlerde Irak devletinin aldığı tedbirler sonucu 8 PKK'lı militan Hezil nehrini geçerken öldürüldü.

Suriye – Irak ilişkilerinin kötüleşince PKK’lıların bölgeye nakli zorlaştı, bunun üzerine Suriye’ye yardım getiren İran uçakları ile PKK’lıları İran’a götürdüler, oradan Irak’ın kuzeyine ve buradan da Türkiye’ye militan sokulmaya başlandı. (Demirel, 2005, 133)

1983 yıllarına gelindiğinde PKK terör örgütü militanları Irak sınırından rahatlıkla Türkiye’ye sızarak halkla ilişki kuruyor, silah ve erzak depoları hazırlıyordu. Militanlar çoğu zaman zorbalık, sindirme, tehdit gibi yöntemlerle halktan destek sağlıyordu. Suriye ve Lübnan’da eğitilen militanlar Irak’ın kuzeyine kaydırılarak burada PKK kampları oluşturuluyordu, üst kadrolar ise Tahran üzerinden Irak’a geçiyordu. Çok kısa bir süre sonra Irak’ın kuzeyinde PKK militanı sayısı tahminen 400’e ulaşmıştı. (Demirel, 2005, 133)

Türkiye Kerkük – Yumurtalık petrol boru hattından daha fazla petrol akıtılması ile ilgili anlaşma yapıldıktan sonra Şubat 1983’de Irak ile sınır güvenliği konusunda bir anlaşma yapıldı. Buna göre Türkiye, kendisine yönelen tehditler ve takibi devam eden operasyonlar için Irak sınırı içlerine 10 km. kadar girebilecek ve askeri harekât yapabilecekti. İlk operasyon 25 Nisan 1983’de gerçekleştirildi ve Türk askeri Irak’ın kuzeyine girdi. Ardından 10 Mayıs 1983’de üç askerimiz kaçakçılar tarafından şehit edildiği için Türk Silahlı Kuvvetleri küçük bir birlikle Irak’ın Kuzeyine tekrar girmişti. Bu operasyon kaçakçılara karşı yapılmasına rağmen terör örgütü PKK bunu kendilerine düzenlenmiş bir operasyon gibi propagandasını yaptı (Demirel, 2005, 132-133 ve Çeşitli Devlet Belgeleri). Ayrıca Mayıs 1983’de bir Irak operasyonu sırasında Türkiye’ye iltica etmiş 1000 kadar aranan kişi İran’a teslim edilip karşılığında Türkiye’de aranan kanun kaçakları alındı. (Demirel, 2005, 134)

14 Eylül 1983’de bir Türk Savaş uçağı Irak’ın kuzeyi üzerinde keşif uçuşu yaparken arızalanıp düşerken iki pilot paraşütle atlayarak kurtuldu ancak peşmergelerin eline düştüler. Türkiye peşmergelere ağır tehditlerde bulunarak pilotların iadesini sağladı. (Demirel, 2005, 134)

1984 yılına gelindiğinde örgütün Cemil BAYIK, Duran KALKAN, Selahattin ÇELİK, Kesire ÖCALAN, Halil ATAÇ gibi üst düzey yöneticiler Türkiye

kırsalındaki bölgelere yerleştirildi. Şam'da yapılan toplantı sonunda silahlı propagandaya devam etme kararı alınmıştı. Helve kampında yapılan toplantıda Abdullah ÖCALAN saldırıların başlatılması konusunda karar aldı. Aynı yıl Büyük Zap vadisinde Lak bölgesinde yapılan ve bir ay kadar süren toplantılarda üst düzey dışında kalan tüm kadroların Türkiye'ye girmesi kararı da alınmıştı. 1984 Mayıs ayında 200 kadar PKK militanı Irak'tan Türkiye'ye giriş yaptı.

PKK terör örgütü, 15 Ağustos 1984 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu Şemdinli ve Erüh baskınlarıyla, terör örgütünün silahlı kanadı olan Kürdistan Kurtuluş Birliği (Hezen Rızgariya Kürdistan – HRK)¹¹¹ isimli askeri aparatının kuruluşunu ilan etti. Örgüte göre silahlı propaganda eylemlerini sürdürecektir örgüt elemanlarının Silahlı Propaganda Birlikleri (Takımları) ve Silahlı Propaganda Grupları (Mangaları) şeklinde teşkil edilmesi ön görülmüştü. Buna mukabil Erüh - Şırnak - Pervari bölgesinde Mahsum KORKMAZ liderliğinde “14 Temmuz Silahlı Propaganda Birliği”, Hakkari - Çukurca - Şemdinli bölgesinde Abdullah EKİNCİ liderliğinde “21 Mart Silahlı Propaganda Birliği”, Van - Çatak bölgesinde Ali ÖMÜRÇAN liderliğinde “18 Mayıs Silahlı Propaganda Birliği” oluşturuldu. Sayı yetersizliği nedeniyle birlik oluşturulamayan bölgelerde ise, ölmüş örgüt mensuplarının isimlerini taşıyan Silahlı Propaganda Grupları (Mangaları) oluşturuldu. HRK isimli askeri aparatının yayın organı olarak “Denge Peşmerge (Peşmergenin Sesi)” isimli dergi çıkarılmaya başlanmış, daha sonra isim değiştirerek “Denge Arteşe Gel (Halk Ordusunun Sesi)” ismiyle kısa bir süre daha yayını sürdürmüştü. Terör örgütü bu tarihten itibaren Türkiye sınırları içerisinde vatandaşlara, güvenlik kuvvetlerine ve devlete ait kurum ve kuruluşlar ile devlet yatırımlarına karşı silahlı saldırılarını sürdürmüştü. Bu dönem de örgüt tarafından aktif dönem olarak adlandırıldı.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

21 Mart 1985 tarihinde örgüte yakın olan kitleleri çeşitli düzeylerde örgütlemek, sevk ve idare etmek amacıyla Yunanistan'ın başkenti Atina'da

¹¹¹ Ayrıca örgüt HRK adlı askeri aparatının ismini Şubat 2000 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu yedinci kongresinde “Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu (Arteşe Rızgariya Gele Kürdistan – ARGK)” olarak değiştirmiştir. Ancak Demirel adı geçen eserinin 135. sayfasında HRK'nın üçüncü kongrede lavedilip ARGK isimli yapılanmaya geçildiğini söylemektedir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (Eniya Rızgariya Netewa Kurdistan – ERNK) kuruldu. (Demirel, 2005, 138)

1986 yılında köylere yönelik saldırı ve katliamlar yoğunlaştı. PKK terör örgütüne yardım etmek istemeyen köylüler öldürüldü, köyler yağmalandı.

Türk Silahlı Kuvvetleri 15 Ağustos 1986'da I-KDP mevzilerine hava akını düzenledi çünkü PKK terör örgütünün faaliyetlerinden I-KDP sorumlu görünüyordu. Bu durum PKK terör örgütü ile I-KDP'nin arasını iyice açtı. PKK Merkez Komite üyelerinden ve kırsal kesim eylemlerinin gerçekleştirilmesinde önemli etkisi bulunan, ayrıca 15 Ağustos 1984 Eruh ve Şemdinli baskınlarını gerçekleştiren -Ağit kod adlı- Mahsum KORKMAZ da 28 Şubat 1986 tarihinde Gabar Dağı'nda ölü olarak ele geçirildi (Özdağ, 2007, 55 ve Demirel, 2005, 139).

II.G. Üçüncü Kongre:

PKK terör örgütü 26 – 30 Ekim 1986 tarihleri arasında Lübnan'ın Bekaa Vadisi'nde üçüncü kongresini yaptı. Bu kongrede örgüte maddi gelir sağlamak amacıyla 'vergilendirme kanunu' adı altında, kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerini alan Kürt kökenli müteahhit ve taşeronlarla, ticari faaliyetlerde bulunan Kürt iş adamı ve işçilerden vergi adı altında para alınması fikri kabul edildi.

Kongrede Türkiye'deki faaliyet sahaları eyaletlere ayrılarak eylem ve faaliyetlerin bu şekilde sürdürülmesi kararı alındı. Botan, Mardin, Serhat, Dersim, Torhildan, Amed, Garzan, Gap (Ruha), Erzurum, Behdinan, Çukurova, Koçgiri eyaletleri şeklinde bir ayırım yapıldı. (Demirel, 2005, 139)

PKK terör örgütü yine üçüncü kongrede aldığı kararlar gereği olarak şehir faaliyetlerine yönelmeye çalıştı. Şehirlerde kadro, lojistik, maddi gelir elde etme gibi görevler öngörülmişti. 1988 yıllarına gelindiğinde bu görevlerin yanı sıra şehirleri birer ayaklanma merkezi olarak düzenlenmeye çalışılmıştır. Nitekim ilerleyen yıllarda bu yönde gelişmelerin olduğu da görüldü. Örgüt liderleri 'Metropol şehirler' olarak değerlendirdikleri batı şehirlerindeki faaliyetleri ile yeni kadro, lojistik ve

maddi imkanlar oluşturmanın yanı sıra buraları devleti zaafa uğratacak düzeyde silahlı ve kitlesel eylemlerin organize edileceği ileri üs haline getirmeyi amaç olarak görmekteydiler. (Özdağ, 2007, 84-86 ve Demirel, 2005, 140)

PKK lideri Abdullah ÖCALAN üçüncü kongrenin akabinde tasfiye ettiği eski üst düzey elemanların bir kısmını tutuklatır veya kurşuna dizdirirken -Abbas kod adlı- Duran KALKAN, -Selim Hoca kod adlı- Selahattin ÇELİK, -Fuat kod adlı- Ali Haydar KALKAN, -Gözlüklü Cafer kod adlı- Ali ÇETİNER, -Fatma kod adlı- Kesire ÖCALAN gibi diğer önemli bir kısmını da Avrupa'daki cephe faaliyetlerinde görevlendirilmişti. (Çeşitli Devlet Belgeleri ve Demirel, 2005, 140)

Daha evvel bahsettiğimiz anlaşma çerçevesinde 4 Mart 1987'de 30 Türk savaş uçağı Irak'ın kuzeyindeki PKK kamplarına operasyon düzenledi. Sonra Saddam Hüseyin, Irak'ın kuzeyinde, Bağdat yanlısı Kürtlerle egemenliğini kurmaya başladı. Suriye'deki PKK terör örgütü mensupları Irak'a davet edildi. Bağdat ile PKK terör örgütü arasında yoğun bir ilişki başladı. (Bozdağ,2007, 80 ve Demirel, 2005, 135)

Botan'ın kurtarılmış bölge yapılması hedeflenmişti. Hedeflerini gerçekteştirmeyen terör örgütü 1989'da askeri tümen ve alaylara saldırma kararı aldı. Ancak bölgede korku ve panik havası ile otorite kurmak amacıyla PKK terör örgütü 1989 yılında kendilerine itaat etmeyen köylere yönelik saldırılarında 180 silahsız insanı öldürdü. (Demirel, 2005, 135)

Terör örgütü PKK'nın 12 Eylül 1980 öncesi dönemlerde sürdürdüğü faaliyetleri ayrı tutulacak olursa bölgedeki şehir faaliyetlerine yönelimi 1985'lerde mümkün olabilmiştir. Bu yönlü faaliyetlerinde belli bir düzeye gelmesi ise 1988 yılını bulmuştu. Fakat şehir kitleleri üzerinde kısmi de olsa kontrol sağlayarak bu kitlelere yaptırımlar uygulamaya başlaması, görünürde PKK'lı olmayan kesimlerin öncülük ettiği ve 1990 yılı Mart ayında başlayan Cizre, Silopi, Nusaybin kitlesel olayları ile gerçekteşmişti. Bu olayların patlak vermesinde PKK'nın kışkırtmalarının önemli etkisi olmuş ve olayların neticelerini de PKK kendi lehine kazanımlara

dönüştürmeye çalışmıştı. Buna rağmen birçok çevre olayların halkın basit ve sıradan tepkileri olarak yorumlamıştır. (Semiz, 2007, 90)

1985-1995 yıllarında olayların patlak vermesi ile birlikte PKK'lı tutuklu ve hükümlüler, 1987 yılından itibaren dışarıya ulaştırdıkları çeşitli propaganda yazıları ile yurt dışını sürekli beslemeye başladı. Bunun yanı sıra tahliye olan veya cezaevleriyle ilgilenen örgüt sempatanlarının desteği ile ilk defa legal düzeyde örgüt görüşleri doğrultusunda hazırlanan bir dergi yayınlandı. Görünürde sahipliğini Cemal YALVAÇ'ın üstlendiği 'Toplumsal Direniş Dergisi' 15 Haziran 1988 tarihinde aylık, siyasi, kültürel, felsefi, yorum dergisi tanımıyla İstanbul'da Türkçe olarak yayın faaliyetine başladı. Dergide PKK lideri Abdullah ÖCALAN'ın yazıları Ali FIRAT takma ismiyle yayınlandı. Toplumsal Direniş dergisinin kapanması üzerine derginin Ege bölgesi temsilcileri 'Kadın ve Sanat' isimli yeni bir dergi çıkartmaya çalışmış ancak başarılı olamamışlardı.

Meydana gelen boşluğu doldurmak amacı ile Avrupa alanında faaliyet yürüten örgüt elemanlarından bazıları İstanbul'da görevlendirildi. Bu elemanların takviyesiyle 'Özgür Halk' isminde yeni bir dergi çıkartıldı. Yasal bir dergi olarak faaliyetini sürdüren ve yasaların güvencesi altında bulunan Özgür Halk Dergisinin asıl görevi "bağımsız Kürdistan kurulması amacına yönelik ideolojik ve siyasi mücadele etmektir". PKK terör örgütü mensupları legal alanda aynı dönemde 'Halk Gerçeği Dergisi' ve 'Yeni Ülke Gazetesi' yayın hayatına soktular. Terör örgütü PKK'nın üst düzey elemanlarının yapmış oldukları: "...1988 yılında partimizin girişim ve çabaları sonucu oluşturulan Devrimci Birlik Platformunun yayın organı olarak düşünülen Halk Gerçeği Dergisi çizgi olarak giderek mücadelemizin sesi biçiminde dönüşüme uğramıştır..." şeklindeki değerlendirmelerde, bu derginin kendileri tarafından nasıl ve amaçla çıkarıldığı açıkça belirtmişti. Öte yandan Halk Gerçeği Dergisinin kapanması üzerine Yeni Ülke Gazetesi çıkartıldı. Diğer yayın organlarında olduğu gibi Yeni Ülke isimli gazetenin de terör örgütü PKK tarafından kurulmasına karar verildiği gibi finansmanın da sağlandığı yapılan değerlendirmede ifade edilmekteydi. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Her yılın başında bir takım planlamalar yapılarak gruplar görevlendirilmekteydi. Ancak planlı faaliyetler yeterli görülmezken ek planlamalar dayatılmaktaydı. Bu doğrultuda hedeflerin tutturulmasına veya faaliyetleri devam edenlerin enerjilerinden azami istifadenin sağlanmasına dönük olarak örgüt lideri Abdullah ÖCALAN tarafından sık sık benzer amaçlı talimatların yayımlandığı tespit edilmekteydi. Nitekim ‘Haziran – Temmuz 1989 Yaz Dönemi Talimatları’ başlığı altında yayınlanan örgütsel dokümanın “Ayaklanma Sorununa Doğru Yaklaşım ve Uygulama Görevlerimiz” alt başlığını taşıyan bölümde, o zamanlarda (1989) ayaklanma sözcüğünün örgütçe telaffuz edildiği ve hazırlıklarının yapıldığı gözlenmekteydi. Hatta ayaklanma hazırlıklarının neden daha önce başlatılmadığına hayıflandığı görülmekteydi. Kısaltılarak aşağıya alınan söz konusu talimatta; (Aktaran Demirel, 2005, 143-146 arası)

“...Gerçekçi bir ulusal halk ayaklanması sürecine nasıl yaklaşmalıyız, önümüzdeki süreçte siyasi yanı ağır basan bir halk ayaklanmasına nasıl gidilebilir, oldukça yılgın, böyle çok sert sömürgeci toplumlarda yaşayan, örgütlenmesine özellikle fırsat verilmeyen, kesinlikle bu konuda gerçekten öyle bir barışçıl şansı olmayan ve patlamalı karakterde bir direnme sürecini yaşamak zorunda olan halklar için bir ayaklanma kaçınılmazdır...şimdi bu işe sadece cesaret edelim de demeyeceğiz birimler atanacaktır. Görüyorsunuz buradan da yeni birimler şehir birimleri oluşturuyoruz. Biz bunlara ayaklanma birimleri de, ayaklanma gücü de diyebiliriz. Daha somut bir hedefe, planlamaya da ulaşacaklardır. Bizim artık ayaklanma için de eylem hedeflerimiz belirlenmelidir. Örneğin Diyarbakır; Diyarbakır’ın objektif değerlendirilmesi, yakın tarihi süreçte sosyo-ekonomik durumu siyasal durumu, Kürdistan genelindeki yeri ve parti etkisinin gelişimi, hali hazırda durumu, ondan sonra biz bir müdahale grubu ile ineceğiz. Okullar açılıyor, öğrencilerin bu kadar kalabalık bulunduğu yerlerde çok rahat ayaklanmalar patlatılabilir. Nerede bir okul orada bir ayaklanma. Kürdistan’ da artık okullar ayaklanma merkezi olarak düşünülebilir. Köylüler büyük oranda sempatanımızdır. Köyler arası yürüyüş kolları düzenlenebilir, daimi yürüyüş, gece yürüyüş yapılabilir. Düşmanın denetiminin en az olduğu alan

kırsal alanlardır. Köyler çok hızlı bir araya gelebilir. Bunların hepsi biraz da biz teşvik edersek doğal ayaklanma grupları olabilirler. Yani köylü hareket, öğrenci hareketi, çok açık bizde geliştirilecek olan hareket türleridir. Biz okullara el atmadık, köylere fazla el atmadık. Hep gerillayı bekledik. Çok çeşitli birimlere ulaşmak gerekir, sadece gizli ayaklanma komitesi değil; hiç şüphesiz bir ayaklanma komitesine ihtiyaç olur. Buna cephe komitesi de ‘Koma Gel’ de diyebiliriz, bu işin sadece yönlendirme merkezidir. En önemlisi çok gevşek örgütler legal-yarı legal sadece siyasi değil, çok karmaşık doğal örgütlere uzanmayı bilmektir. Arkadaş grupları, mahalle grupları, ahbap çavuş grupları, okul grupları, hatta spor klüpleri, lümpen grupları devreye geçirilmelidir. Rahatsız olan, bir şeyler yapmak isteyen herkese bir çengel atılmalıdır, adeta çekilmelidir. Hem dağdaki gerillayla, hem şehir merkezlerindeki gizli merkezlerde, oldukça işlere kumanda etmesi gereken merkezlerle irtibat şarttır. Ayaklanma denetimlidir, örgütlüdür, planlıdır. Kendiliğinden oldu mu, eski Kürt isyanlarına benzer. Yani büyük bir kırım, büyük bir çekilme ile sonuçlanır. Bizim ayaklanma modelimiz bu değil. Bizim ayaklanma modelimiz örgütlüdür, planlıdır, dağla bağlantılıdır. Tamamen parti öncülüğünü esas alıyor. İstedığımız zaman yaygınlaştırır, istediğimiz zaman geri çekeriz. Kısmiden genele küçük ve basit biçimlerden en zorlu biçimlere doğru gelişir. Böyle olunca da bu ayaklanmaları yapar ve oldukça tarihi sonuçlar alırız...”

“...1985 atılımı, yarı ayaklanma, yarı gerilladır. Ne tam ayaklanma, ne tam gerilladır. Fakat gerilla yönü ağır basıyor. Kentsel yönü zayıftır. Biz bu zayıflığın acısını şimdi daha iyi görebiliyoruz. Veya kısmen aşmaya çalışıyoruz. Başta aynı ağırlık kentlere verilmeli miydi? Buna imkan var mıydı? Veya ağırlık verecek gücümüz var mıydı, azdı bu kadar değildi ama yinede silahlı savaşıma ağırlık verildiği oranda, fırsatlar, imkanlar ortaya çıktığında, kentleri de değerlendirmeliydik. Şimdi biraz daha sorun kendini dayatıyor. Ve hatta gerillayı, bazı dağlık alanlara hapsedme tehlikesiyle yüz yüze bırakıyor. Bu düşünülerek kentlere erkenden el atılmalıydı. Dengeli geliştirebilmeliydik...”

şeklindeki sözler yer almaktaydı.

1987 yılında ERNK' ye bağlı Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği (Yekitiya Jinen Welatperezan Kürdistan – YJWK) kadın örgütlenmesini kuruldu ve 1995 tarihine kadar faaliyetini sürdürdü. Daha sonra Kürdistan Özgür Kadınlar Birliği (Yekitiya Azadiye Jinen Kürdistan – YAJK) adını alarak faaliyete devam etti. Bu örgütlenme İkinci Ulusal Kadın Kongresi'nde Kürdistan İşçi Kadınlar Partisi (Partiya Jinen Karkeren Kardistan – PJKK) olarak 2001 yılına kadar faaliyet göstermiş, 2001 yılında Özgür Kadın Partisi (Partiya Jina Azad – PJA) adını alarak halen faaliyet göstermektedir (Çeşitli Devlet Belgeleri).

1988 yılı başlarında Avrupa'daki ERNK temsilcisi Avukat Hüseyin YILDIRIM ve Kesire (YILDIRIM) ÖCALAN örgüt içerisindeki Abdullah ÖCALAN'ın kişisel tasarruflarına karşı olduklarını ve PKK-Devrimci Birlik (PKK-DB) adıyla yeni bir örgüt kurduklarını açıklamışlardı. PKK terör örgütü tarafından 1983 yılında illegal yollardan önce Suriye ve Lübnan'a oradan da Avrupa'ya çıkartılan ve örgütün meşru zeminler oluşturma çabalarında kendisinden çok şeyler beklenen ve 1988 yılına kadar çeşitli Avrupa ülkelerinde sürdürdüğü faaliyetler ile PKK terör örgütüne büyük hizmetlerde bulunan Avukat Hüseyin YILDIRIM'ın beraberinde Kesire YILDIRIM ile örgütten ayrılmaları şok etkisi yaratmıştı. (Demirel, 2005, 139-140) Örgüt lideri Abdullah ÖCALAN ceza evlerinde bulunan üst düzey örgüt elemanları ve örgütte sözü geçenlere bu ikilinin ajan olduğu ve kendisini övücü, kendisine bağlılık bildiren yazılar yazmalarını istemişti. Her zaman olduğu gibi kampanyayı etkili kılmak amacı ile ayrılanların kendi şahsında örgüte ve dolayısı ile Kürdistan'ın bağımsızlığına karşı uluslararası bir komplonun piyonları olarak görev aldığını iddia etmiştir. (Demirel, 2005, 140)

Avrupa'da meydana gelen örgütsel infaz cinayetlerinin artışı dikkat çekici boyutlara ulaşmıştı. Kamuoyunca da bu cinayetlerin PKK tarafından planlanıp icra edilmesinin anlaşılması üzerine Alman güvenlik makamları bu tarihlerde üst düzey PKK militanlarına karşı tutuklama operasyonu başlattı ve operasyonlarda başta - Abbas kod adlı- Duran KALKAN olmak üzere -Selim Hoca kod adlı- Selahattin ÇELİK, -Fuat kod adlı- Ali Haydar KAYKAN, -Gözlükçü Cafer kod adlı- Ali

ÇETİNER, -Zehra kod adlı- Meral KIDIR, -Oktay kod adlı- Hasan Hayri GÜLER gibi üst düzey PKK terör örgütü mensupları yakalanmıştı (Demirel, 2005, 140-141).

1987-1988 yılında örgütün kitlesel katliamlar ile bölge halkı üzerinde giderek etkinlik kurmaya başlamıştı. Bunun üzerine PKK terör örgütüne destek veren güçlerin başında yer alan Yunan ve Rum çevreler artan bir şekilde desteklerini artırmışlardı. Nitekim ERNK'nın yayın organı Berxwedan gazetesinde "...ERNK Atina Temsilciliği ile Halkların Hakları ve Kurtuluşu için Yunan Birliği Derneği Atina'da ortak basın toplantısı yaptılar..." başlığıyla yer alan haber bazı Yunanlıların PKK terör örgütüne olan desteği konusunda yeterli bilgiyi vermektedir. Halkların Hakları için Yunan Birliği Deneğinin üst düzey yönetici ve üyelerinin oluşturduğu kalabalık bir heyet, Lübnan-Bekaa vadisinde bulunan 'Mahsum Korkmaz Akademisi' isimli terör kampında PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN ile bir görüşme yaptı. 17-19 Ekim 1988 tarihleri arasında gerçekleşen görüşmeye, dernek yöneticileri; Agapios GANRİLİDİS ve Teodolos SASONOGUV'un yanı sıra dernek üyesi millet vekilli olan Koslas ASLANİS (Pasok Partisi Merkez Komite üyesi), Hiristo KİPUROS, İlias AVENGELİDİS, Haralampos STAMATOPULOS ile Etnos gazetesinden Kosta DELEZOS, Anti dergisinden Andreas BİSİTİSLANTİ, ayrıca emekli general Dimitris MATAFİAS ve emekli Amiral Antonios NAXAKİS katıldı (Demirel, 2005, 141-142 ve Çeşitli Devlet Belgeleri). PKK'nın terör eylemlerini giderek tırmandırması üzerine Yunanlıların yanı sıra Kıbrıslı Rumların da örgüte olan desteği artmaktaydı. Özellikle bir kısım Rum çevreler, PKK terör örgütüne daha aktif destek sunmak amacıyla 'Kürdistan'la Dayanışma Komitesi' adıyla bir dernek kurdular. (Demirel, 2005, 142)

PKK terör örgütünün yasal siyasi legalleşme yönündeki ilk organize faaliyetleri 1988 tarihinde basın yayın konusundaki çabalarıyla başlamıştı. Örgüt ilk etapta yandaşları vasıtasıyla faaliyete geçirdiği legal yayın organlarıyla ideolojik görüşlerini dile getirirken bazı taraftarlarını dönemin Sosyalist Parti (SP – Şimdiki ismi ile İşçi Partisi) ve İnsan Hakları Derneği (İHD) gibi kuruluşların içerisinde görev almasını sağlayarak propaganda faaliyetlerini sürdürmeye çalıştı. (Çeşme, 2005, 118 ve Demirel, 2005, 142)

II.H. İkinci Konferans, Dördüncü Kongre ve Üçüncü Konferans:

Sekiz yıl boyunca devam eden İran – Irak Savaşının bitiminde, 16 Mart 1988 tarihinde, Irak ordusu Halepçe Kasabası'na kimyasal bomba attı. Binlerce sivil öldü. Çoğunluğu I-KDP sempatisini olan Kuzeyliler Türkiye'ye sığındılar. Sığınmacılar (Türkiye'de Peşmergeler adıyla bilindiler) için Diyarbakır, Mardin ve Muş illerinde geçici iskân sahaları oluşturuldu. Körfez krizinin ardından Irak'ın kuzeyindeki gelişmeler nedeniyle Kürt sorunu dünyanın gündeminde yer tutmaya başlamış, uluslararası yeni bir boyut kazanmıştı. (Andaç, 2000, 95-99)

02 Ağustos 1990 günü Irak'ın Kuveyt'i işgal hareketine en çok sevinen taraflardan biriside PKK terör örgütü olmuştu. Örgüt Irak yönetimiyle fiili iş birliğine yönelmişti. Bu bilginin istihbar edilmesi üzerine, o dönem itibariyle ABD yanlısı tavır takınan Suriye yönetimi, PKK terör örgütüne kızmış, Suriye'de barınmakta olan Abdullah ÖCALAN'ın tutuklanması gündeme gelmişti. Abdullah ÖCALAN, Irak istihbarat örgütleriyle olan ilişkilerini askıya almış ve bunun üzerine serbest bırakılmıştı. (Andaç, 2000, 101)

4 – 13 Mayıs 1990 tarihinde Lübnan'da yapılan İkinci Konferansı önemli kılan husus Türkiye'de yapılması planlanan ve Abdullah ÖCALAN'ın katılmayı düşündüğü dördüncü kongrenin bir nevi provası olması ve bunun hazırlıklarını içermesidir. Diğer taraftan bu konferanstan sonra Türkiye'de, PKK terör örgütü yanlısı kitlesel eylemler artmış olup bu kararın İkinci Konferansta alınmış olduğu değerlendirilmekte ve bu konferansın önemini artırmaktadır. (Törel, 2002, 93)

İkinci Konferansta Nusaybin, Cizre ve Silopi'de çıkan olayların meydana getirdiği kargaşadan azami faydalanabilmek için Abdullah ÖCALAN tarafından Fırat – Dicle havzasının 'kitlesel ayaklanma bölgesi' haline getirilmesi için broşürler ve talimatlar hazırlanmıştır. (Törel, 2002, 93¹¹²) İkinci Konferansta üst düzey örgüt yöneticilerinin yanı sıra kampta eğitim görmekte olan militanlar ve Avrupa, Suriye, Irak ve faaliyet sürdürdükleri diğer bölgelerdeki sorumlular katılmıştı. Bu

¹¹² Törel bu bilgiyi A. Cem ERSEVER'in 'Kürtler, PKK ve ÖCALAN' isimli eserinden aktarmaktadır

katılımcıların bir kısmı Irak ve Suriye uyruklu. İkinci Konferansa (Lübnan Konferansı) örgütçe 'Ulusal Konferans' sıfatı yakıştırılmış daha sonraki konferanslar da bu sıfat (ulusal) ile anılmaya başlanmıştır. Bu konferansta şu kararlar alınmıştır:

- Faaliyetlerin en üst seviyede siyasi büro ve askeri komite şeklinde pratik olarak birbirinden ayrılması, siyasi büronun cephe faaliyetlerinden sorumlu tutulması,
- Halk ayaklanması aşamasına geldiği için kitlelerin buna göre örgütlenmesi, cephe örgütlenmesinin bu ihtiyaca göre şekillendirilmesi,
- Basın - yayın faaliyetlerinin artırılması, her eyaletin bir yayın çıkarması,
- Legal kurum ve kuruluşlar oluşturarak bölge halkının bunların etrafında örgütlenmelerinin sağlanması,
- ERNK alt birimlerinin oluşturulması, bunların halk içinde örgütlenmesi,
- Dini ve mezhepsel örgütlenmelere ağırlık verilerek bu amaçlara uygun teşkilatların oluşturulması,
- Kürtçe'nin geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapılması,
- Ulusal Kongre ve Ulusal Meclisin toplanması için hazırlık çalışmalarının sürdürülmesi,
- Silahlı faaliyetlerin giderek kırsaldan şehirlere doğru yayılması, silahlı birliklerin sayısının artırılması. (Törel, 2002, 93-94)

Bu kararlar birazdan sözü edilecek olan Dördüncü Kongre kararlarıyla örtüşüyor olması sebebiyle dördüncü kongrenin altyapısını oluşturmak üzere tertiplendiğini söylemek de mümkündür. Ayrıca terör örgütü PKK dördüncü kongreye hazırlık amacıyla 13-30 Eylül 1989 tarihleri arasında Van'ın Çatak İlçesi Toranis (Acarlar) Köyünün güneyinde bulunan Tateriş Dağında Birinci Yurtiçi Konferansı yapılmıştır. Bu toplantıda;

- Cephe faaliyetlerinin ağırlık olarak ülke içerisinde, özellikle Türkiye metropollerinde yürütülmesi, bu amaçla faaliyetlerin tek merkezden ve tam

yetkiyle yürütülmesi için "PKK İç Merkezi "nin oluşturulması, bu merkezin 6 ayda bir toplanması,

- Eyaletlerin kendi içinde temel bölgelere ayrılması
- Geçici veya hareketli olabilecek üslerin eyalet üslenmelerine bağlı olarak yapılması,
- Örgüte ihanet eden, örgütten kaçan militanları yargılayacak organların kurulması, bunların yetki sahalarının bir yönetmelikle belirlenmesi konuları konuşulmuştur.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

Abdullah ÖCALAN, Körfez Savaşı sonrası Irak'ın kuzeyinde meydana gelen yönetim boşluğunu kendi lehine çevirmek istemiş, 1982 yılında yurtiçine ulaşmak için bir sıçrama tahtası ve bir geri cephe olarak rol verilen Irak'ın kuzeyi 1988 yılından itibaren Irak yönetiminin de izniyle bir hakimiyet alanı olarak temellendirilmiştir.

Körfez krizinin başladığı ilk saatlerden itibaren "A.B.D. ve Rusya'nın işgalin kabul edilemez" olduğunu açıklamaları ve bunun dünyanın önde gelen diğer devletleri tarafından da kabul görmesi üzerine örgüt lideri Abdullah ÖCALAN krizden yarar sağlamak amacıyla ideolojik manada klasik komünist yaklaşımlar yerine pragmatik ve faydacı söylemler içeren yaklaşımların esas alınmasını elemanlarına empoze etmiştir. Örgüt lideri yapmış olduğu değerlendirmede: "Savaşla birlikte Saddam Hüseyin'in ordu birliklerinin büyük bir bölümünü Kuveyt sınırına nakledeceği böylece Irak'ın kuzeyi alanında oluşabilecek kontrolsüz bölgeyi Irak Kürt örgütlerinin denetleyemeyeceklerini" ifade etmişti. Türkiye'nin kendi açısından zararlı olacak bu bölgeyi ABD'nin onayı ile işgal etmesi halinde İran ve Arapların yanı sıra Rusya'nın da tepkilerine neden olacağını da öngörmüştü. Ancak kendilerinin bu bölgeyi de denetimleri altına alarak Kuzey (Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri) ile Güneyi (Irak'ın Kuzeyi) birleştireceklerini, böylece uluslar arası desteği arttıracıklarını iddia etmişti. Merkezde ve kırsal kesimde bir biriyle koordineli olarak hedeflenen savaşın ve ayaklanmanın organize edilememesi ve geliştirilememesi halinde Körfez Krizi nedeniyle ortaya çıkan ve

çıkabilecek fırsatların değerlendirilemeyeceği, ifade edilmişti. Bu düzeydeki şartların ve potansiyelin Ekim Devriminde bile nasip olmadığı belirtilmişti.

PKK terör örgütü Dördüncü Kongresi Körfez Krizinin en kritik döneminde tüm dikkatlerin körfezde yoğunlaştığı bir sırada 26-31 Aralık 1991 tarihinde Irak'ın kuzeyinde, Haftanın bölgesinde gerçekleştirdi. Bu Abdullah ÖCALAN'ın ilk kez hazır bulunmadığı kongredir. Bu kongre kitlesel faaliyetler ile silahlı faaliyetlerin karşılıklı dayanışması sağlanarak parça parça kurtarılmış alanlar oluşturulması yönünde alınan kararlar ile önem arz etmektedir. Silahlı faaliyetlerin yaygınlaştırılması, kitlesel gösterilerin tırmandırılması ve bu bağlamda legal faaliyetlerin geliştirilmesi temel kararlar olmuştu. (Semiz, 2007, 120 ve Demirel, 2005, 151-152)

Terör örgütü PKK, kongre ve konferans gibi toplantılardan aylarca öncesinden örgüt lideri marifetiyle bir politik rapor hazırlar. Bu raporda genel bir değerlendirmeden sonra, geçmiş faaliyetlerin bir muhasebesi yapılır, geleceğe yönelik kararların perspektifi çizilir. Örgüt lideri tarafından 'PKK Dördüncü Ulusal Kongre Sürecine Dair Talimat ve Perspektifler' başlığı altında yapılan değerlendirmede ilk defa kendisinin katılmadığı kongre düzeyindeki bir toplantıda istenilmeyen kararların çıkmasını engellemek amacıyla günlük talimatlar ile sürekli müdahalelerde bulunmuştu. Örgüt lideri sadece en güvendiği elemanlarından teşkil ettirdiği Kongre Hazırlık Komitesini günlük talimatlarla yönlendirmekle kalmamış, aynı zamanda kongrenin delegelerini de yönlendirmeye çalışmıştı.

Örgüt liderinin aylar önceden yapmış olduğu genel değerlendirmelerde temas ettiği hususlar, ilk etapta "Ülke içi Merkez Raporuna" yansımıştı. Ülke içi merkez raporu 'Parti', 'Cephe' ve 'Silahlı Faaliyetler' olmak üzere alt başlıklardan oluşmuştu. Raporun parti faaliyetleri bölümünde yer alan "Değerlere Yaklaşım" alt başlıklı eleştiri ve değerlendirmelerde örgüt lideri dışındaki herkes hain ilan edilmişti. Dönemin taktik hedeflerinden olan ve örgüt açısından stratejik niteliği bulunan gerillayı başarıya götüreceği değerlendirilen sokak gösterileri de raporda "Kitle Eylemi Ayaklanma ve Gösteriler" alt başlığı kapsamında yer almıştı. Kırsal kesimdeki silahlı gruplar 1989-1990 yılına doğru sayısal olarak büyümüşlerdi bu da

seri hareket edebilme kabiliyetinin zayıflamasına neden olmuş, lojistik, sevk idare, manevra gibi nedenlerle iyice hantallaşmıştı. Dolayısıyla aniden ortaya çıkma vurup kaçma gibi avantajlarını büyük ölçüde yitirmişlerdi. Bu durum aşılamadığı için sayısal büyüklük hızla bir şekilde dezavantaja dönüşmüştü. (Çeşitli Devlet Belgeleri ve Demirel, 2005, 152-153)

Terör örgütünün geçici köy korucularına yönelik olarak dördüncü kongrede dile getirmiş olduğu hususlar ‘Çeteciliğe Karşı Mücadele’ alt başlığı ile yer almıştı. Nitekim başta katliamlar olmak üzere çeşitli baskılar ile sindiremeyeceklerini anladıkları geçici köy korucularını af ilan ederek tesirsiz hale getirmeyi hedeflemiş ve bu amaçla dördüncü kongrede bir yıl geçerli olacak bir af ilan etmişlerdi. Ancak Geçici Köy Korucuları ailelerine yönelik olarak gerçekleştirilen yüzlerce katliam ile ilgili olarak herhangi bir özeleştirme verilmemişti. Hiçbir örgüt sorumlusu herhangi bir köy katliamından dolayı eleştirilmemiş, aksine bölgelerinde bu tür katliamları en fazla gerçekleştirenler örgüt lideri tarafından daha çok takdir edilmekteydi. (Özdağ, 2007, 95 ve Demirel, 2005, 152-153).

Irak’ın kuzeyi geçmişte olduğu gibi içinde bu kriz döneminde de örgüte önemli stratejik imkanlar sunmuştu. Irak’ın kuzeyi bölücülük faaliyetleri açısından olduğu kadar, bölücülük karşıtı mücadele açısından da hayati bir saha olarak dikkat çekmektedir. Alınan kararlar Parti, cephe, ordu ve ara kararlar olmak üzere dört bölümden oluşmaktaydı. Parti, cephe ve ordunun içinde örgütlenmiş olacaktır. Parti komiteleri cephe ve ordunun çeşitli kademelerinde yer alacaklardır. Öte yandan parti üyesi olabilmek için de bu komitelerden birinde savaşa komuta etme şartı konmuştur. Savaş olarak adlandırılan terör faaliyetlerinin Botan merkezli olarak tırmandırılacağı belirtilmiş, bunun bir sonucu olarak 1991 tarihinden itibaren Hakkari ve Şırnak civarında karakollara yönelik saldırılarda artış söz konusudur (Andaç, 2000, 101 ve Demirel, 2005, 154)

Cepheye ilişkin olarak kongrede ön plana çıkan en önemli konu Devrim Konseyleri olmuştur. Nitekim kongreden hemen sonra birçok bölgede eylemlerden sonra Eyalet Devrim Konseyleri adıyla bildiriler dağıtılmıştır. PKK terör örgütü tarafından sadece 1990 yılı içinde Mardin, Siirt, Şırnak, Van, Diyarbakır ve Elazığ’a

bağlı köy ve mezralarda yapılan katliamlarda çoğu kadın ve çocuk olmak üzere toplam 69 insan katledildi. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Dördüncü Kongre akabinde PKK Merkez Komite üyelerinden Ahmet kod adlı Mehmet Cahit ŞENER'in PKK - Irak ve PKK - Suriye ilişkilerini ve Abdullah ÖCALAN'ın konumunu eleştirmesi üzerine ihanetçi olarak ilan edildi ve liderinin talimatıyla Irak'ın kuzeyinde gözaltına alındı. Ardından Mehmet Cahit ŞENER örgütten kaçarak PKK-Vejin (PKK-Diriliş) kanadını oluşturduğunu ilan etmişti. Her dönemde olduğu gibi rakiplerini imha etmeyi hedefleyen Abdullah ÖCALAN'ın görevlendirdiği elemanlar Suriye Muhaberatı ile işbirliği kurarak Mehmet Cahit ŞENER Avrupa'ya gitme hazırlığındayken, Kasım 1991 tarihinde Suriye Kamışlı'da kısıtırarak öldürdü¹¹³. PKK-Vejin'in kuruluşu 17 sayfalık bir bildiri ile ilan edilmişti. Bu bildiri de temel eleştirilerin Abdullah ÖCALAN'ın örgütü yönetme biçimine yöneltildiği görülmüştür. (Özdağ, 2007, 86-87)

PKK terör örgütü Irak'ın kuzeyinde meydana gelen boşluktan en üst düzeyde istifade etmek amacıyla silahlı gücünün önemli bir bölümünü bu bölgeye teksifi etmeye başlamıştır. Özellikle bilinen tarihten itibaren Irak'ın kuzeyindeki gençleri saflarına çekmek amacıyla her türlü yol ve yöntemle başvurmuştur. Körfez Krizinde PKK'nın sağladığı avantajlardan biride silah konusunda olmuştur. Irak ordusunun kuzeyden çekilmesi esnasında terk ettiği silahlar PKK terör örgütüne verilmiştir. PKK terör örgütünün eline geçen bu silah ve mühimmatın bir kısmı Türkiye sınırları içindeki gruplara bir bölümü de Irak'ın üst kuzey şeridinde depolandığı anlaşılmıştır. Terör örgütü PKK 1989 yılında Irak Muhaberatının onayı ile başladığı Kuzey Iraklılardan paravan bir örgüt kurma faaliyetlerini Körfez krizinden sonra sonuçlandırarak Mart 1991 tarihinde meydana gelen kargaşadan istifade eden PKK mensupları, Mart 1991 tarihinden itibaren Irak'ın kuzey şeridinde bir hakimiyet sahası oluşturdu. Haziran 1991 tarihinde Partiyeye Azadiye Kürdistan (PAK-Kürdistan Özgürlük Partisi) isimli bir paravan örgütü kurmuştur. PAK fazla etkili olamadığından kısa bir süre sonunda tasfiye olmuştur. Yine bu dönemde gerek Irak

¹¹³ Terör örgütü PKK'da örgüt içi bir çok infaz gerçekleştirilmiştir. Bunu iki kategoride ele almak mümkündür. Eski kadrolar ve örgüte yeni katılanlar. Eskiler genellikle ihanetle suçlanırken, yeniler liderini öldürmeye gelmiş ajanlar olarak itiraflar imzalatıldığı öğrenilmiştir. (Demirel, 2005, 155)

ordusunun geride bıraktığı, gerekse peşmergelerin kaçarken terk ettiği çok sayıda silah ve mühimmat, PKK terör örgütü tarafından ele geçirilmiştir. Örgüt özellikle kırsal kesimdeki eleman sayısında artış kaydederken eyaletler olarak isimlendirdiği faaliyet bölgelerinin sayısını da arttırmaya yönelmiştir. (Demirel, 2005, 155-156) Ayrıca 1987 yılında oluşturulan Botan – Amed – Mardin – Garzan – Dersim – Serhat ve Güneybatı olarak isimlendirilen eyalet sayısı yedi iken 1991 yılı içerisinde Gap ve Orta eyaletleri de oluşturularak bu sayı dokuza yükselmiştir (Demirel, 2005, 153-156).

Mart 1990’da başlayan sokak gösterileri örgüte propaganda ve eleman-mali-lojistik destek konusunda büyük avantajlar sağlamıştır. Bu açıdan özellikle Dördüncü Kongre ile birlikte sokak gösterileri örgüt açısından ön plana çıkmıştır. Sokak gösterilerinin turmandırılması için nelerin yapılması gerektiği üzerinde durulmuştur. Örgüt lideri “gece silahlı gündüz külahlı” olarak vasıflandırılan milisin teşkil edilmesi durumunda, daha az çaba ile daha çok insanın yönlendirilebileceğini ifade etmektedir. Öyle ki direkt kırsal silahlı faaliyetler içinde yer almak istemeyen bir çok insanın propaganda istihbarat ve şehir eylemlerinde aktif görev alabileceğini belirtmiştir. PKK bir yandan kitlesel eylemleri turmandırır ve şehir eylemlerini yaygınlaştırırken diğer yandan da Vejin’le patlak veren ve örgüt içinde de varlığını devam ettiren hizip yandaşlarını ve potansiyelini tasfiye etmeyi sürdürmüştür. (Özdağ, 2007, 87 ve Demirel, 2005, 156)

PKK-Vejin olayının yaşanmasından da tedirgin olan örgüt lideri bu gibi kişileri sindirerek ortama uyumunu sağlamak maksadıyla Bekaa Vadisinde 23-28 Ağustos 1991 tarihleri arasında Zindan Direniş Konferansı (Üçüncü Konferans) adıyla bir toplantı gerçekleştirmiştir. Bu konferansta alınan kararlar doğrultusunda metropollerde ve Türkiye’nin batı şehirlerinde cephe faaliyetlerinde etkili olabilmek için Türkiye Komitesine bağlı olarak İstanbul, Bursa, Sakarya, Edirne, Tekirdağ, Çorlu İl Komitelerini kapsayan Marmara Bölge Komitesi, İzmir, Manisa, Aydın, Muğla, Denizli İl Komitelerini kapsayan Ege Bölge Komitesi, Antalya, Burdur, Afyon, Konya’nın bazı ilçeleri, Isparta İl Komitelerini kapsayan Akdeniz Bölge Komitesi ve Ankara, Konya, Eskişehir, Niğde İl Komitelerini kapsayan İç Anadolu

Bölge Komitesi kurulması öngörülmüştür. Üçüncü Konferansta ayrıca şu kararlar alınmıştır:

- Metropol alanlar ile cezaevlerinin Avrupa Komitesine bağlanması. Metropollerde örgütlenmenin Avrupa'ya bağlanmasına rağmen savaş cephelerinin eyaletlerden metropollere güç göndererek eylem yaptırabileceği ancak örgütlenmeye müdahale edemeyeceği,
- Daha önce özellikle metropol ve diğer şehirlerde faaliyet yürütecek ERNK mensuplarının, ARGK içerisinde kırsal alanda faaliyet yürütemeyecek duruma düşen örgüt mensuplarından seçilmesi yerine ERNK kanadının daha başarılı olabilmesi için bundan sonra özellikle kırsalda başarılı olanlardan seçilerek altı ayda bir değiştirilmesi. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

15-17 Mart 1991 tarihinde Stockholm Konferansı gerçekleştirilmiş, sonuç bildirgesinde 'Bağımsız Birleşik Kürdistan'ın kurulması' hedefi açıkça ortaya konulmuştu. Konferansta ön plana çıkan asıl hedefler insan hakları ve kültürel kimlik gibi hususlar olmuştur. Konferans sonunda Stockholm Deklarasyonu yayınlanmıştır. Deklarasyonda; Suriye, Irak, İran ve Türkiye'nin Kürtlerin temel insani ve kültürel haklarına saygı göstermeleri, Kürtlerin hakları için kamuoyu oluşturulması, çeşitli ülkelerde Kürtlere maddi yardımların organize edilmesi, Kürtler adına sürdürülen çabaların bir merkezden koordine edilmesi gibi hususlar benimsenmiştir. Stockholm konferansından yaklaşık altı ay kadar sonra 27-28 Eylül 1991 tarihinde Almanya Bonn'da "Kürdistan İnsan Hakları Girişimi" ve Aşağı Saksonya Eyalet hükümeti tarafından "Kürt Halkı; İnsan Hakları olmadan Gelecek Olamaz" isimli uluslar arası konferansı gerçekleştirilmiştir. Bonn Konferansının sonuç bildirgesinde, Kürt halkına kendi kaderini tayin hakkının tanınması, Kürtler üzerindeki baskılara son verilmesi istenmiştir. (Andaç, 2000, 160)

1991 yılı PKK terör örgütünün Avrupa faaliyetlerini giderek arttırdığı bir yıl olmuştur. Avrupa ülkelerine ekonomik iltica amacıyla adım atan Kürt kökenli vatandaşlarımız Avrupalıların yardımıyla yasadışı örgütlerin malı haline gelmiştir. Terör örgütü PKK'nın Avrupa'daki faaliyetlerinin 1991 yılında tırmanış

göstermesinin çeşitli nedenleri bulunmaktadır. En önemli neden Körfez Krizi ile Kürt sorununun dünya gündemine girmesi olmuştur. İkinci neden örgütün kırsal kesimde gerçekleştirdiği büyük çaplı kanlı terör eylemleri olduğu, üçüncü olarak şehir eylemlerindeki tırmanış olduğunu söylemek mümkündür. (Demirel, 2005, 157)

PKK terör örgütünün yasallaşma yönündeki ilk faaliyetlerinin dördüncü kongre kararlarına istinaden 1991 yılı itibariyle başladığı görülmektedir. Örgüt bu tarihten itibaren metropol faaliyetlerinin yanı sıra direkt Abdullah ÖCALAN'a bağlı olarak faaliyet gösteren 'Basın Bürosu' kapsamında yasal faaliyetlerde atılım yapmak için bir çok eğitilmiş elemanını görevlendirmiştir. PKK terör örgütü, ERNK'nın program hedeflerini gerçekleştirmek amacı ile çeşitli düzeylerde ve tarihlerde sürdürdüğü eğitim faaliyetleri ile basın yayın gibi propaganda çalışmaları sonucu "halk kitlelerinin mutlaka denetim altına alınmasını" hedef olarak önüne koymuştur. PKK terör örgütünün Metropol kentlerine yönelik olarak hedeflenmiş olduğu siyasi faaliyetlerinin ana hatlarını kısaca özetlemek gerekirse bu hedeflerin batı şehirlerinde yerleşik bulunan Kürt kökenli vatandaşlarımızı da harekete geçirmek suretiyle Devlet düzenini zafiyete düşürmek olduğu anlaşılmaktadır. Terör örgütü PKK legal çalışmaları "düzenin açıklarını azami düzeyde kullanma faaliyetlerinin tümü" olarak tarif etmektedir. Yasal boşlukları kullanma yerine mevcut yasaların ihlali temelinde bir legal faaliyet biçimi temel alınmış ve bütün legal işbirlikçilere bu görüş empoze edilmiştir. Nitekim PKK terör örgütünün "legal kurumlarımız" diye adlandırdığı, Toplumsal Diriliş, Halk Gerçeği, Yeni Ülke, Özgür Gündem, Melsa Yayınevi, Zağros Yayınları, Diz Basın, Kürt Enstitüsü ve HEP gibi kuruluşlar yasaların suç saydığı bir çok fiili işledikleri görülmüştür. Terör örgütü PKK'nın yasal anlamda el attığı ilk ve önemli saha yayıncılık ve dernekçilik faaliyeti olmuştur. Örgüt tarafından yapılan değerlendirmede Basın Bürosunun 1991 yılı itibariyle almış olduğu günlük gazete çıkartma kararına bağlı olarak Özgür Gündem gazetesinin yayına başladığı ve yayın hayatı boyunca örgüt tarafından finanse edildiği anlaşılmıştır. Örgütçe gazetenin yayın sorumlusu olarak görevlendirilen Ahmet KAHRAMAN, Ragıp DURAN, Haluk GERGER, Hasan BİLDİRİCİ, Ramazan ÜLEK, Şükrü GÜLMÜŞ dönemleri ayrı ayrı değerlendirilerek bunların yaptıkları ve yapamadıkları eleştiri konusu edilmiştir. Hasan BİLDİRİCİ'nin

Abdullah ÖCALAN'a danışmadan Abdullah ÖCALAN'ın ağzıyla Musa ANTER'in ölümüne ilişkin ilanının yayınlanması Hasan BİLDİRİCİ'nin görevden alınmasına neden olduğu belirtilmektedir. Ali FIRAT takma ismi ile yayına hazırlanan Abdullah ÖCALAN'ın yazılarıyla direkt olarak gazetenin genel yayın sorumlusunun ilgilendiği tespit edilmiştir. Eldeki dokümanların tetkikinden Berxweden, Serxwebun gibi PKK'nın illegal yayın organlarında yayınlanmış yazıların bazı kelimeleri ve cümlelerin değiştirildiği veya bazı paragrafların atlanarak yayına hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Şehirlerde başlatılan kepenk ve kontak kapatma, okulları boykot, etme, korsan yürüyüş gibi kanunsuz gösteriler, örgütün sürdürdüğü legal faaliyetler yayın organları ve nihayet HEP'in kuruluşu¹¹⁴ gibi örgütlenmeler şehir eylemlerinde bir patlamaya neden olmuştur. Örgütün ürküterek sokaklara sürdüğü ve güvenlik güçleriyle karşı karşıya getirmiş olduğu kesimlerin genç olanlarını “aranır duruma düştünüz” iddiasıyla kırsal kesime gönderdiği bilinmektedir. (Dursun, 2006, 201 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütü PKK örgütsel ve eylemsel olarak hiçbir zaman ulaşamayacağını bildiği kesimlere yasal bir parti olan HEP mensupları vasıtasıyla ulaşabildiği, hiçbir biçimde dile getirme imkanına sahip olmadığı bölücü fikirlerinin bir çok platformda propaganda edilmesinin yaratmış olduğu avantajları fark ettiği ve bu tarihten itibaren başta HEP olmak üzere diğer legal kuruluşları da aktif bir biçimde kullanmayı kararlaştırdığı görülmüştür. Anlaşıldığı üzere PKK lideri Abdullah ÖCALAN, HEP'in faaliyetlerinden bahsederken biz tabirini kullanarak örgüt olarak kendilerini HEP ile özdeşleştirdiklerini anlatmaya çalışmaktadır. Öte yandan HEP milletvekillerinin parlamentoya tamamen örgütün bilinen amaçlarını gerçekleştirmek amacı ile gönderildikleri açığa çıkmaktadır. Netice olarak HEP' in faaliyetlerine devam eden legal siyasi oluşumların tamamen PKK terör örgütünün plan, hedefleri ve öngördüğü örgütlenme biçimleriyle çakışması dikkat çekicidir. HEP'in terör örgütü PKK'nın direktifi doğrultusunda oluşturulduğunun bir kanıtı olarak örgütün

¹¹⁴ Bu partinin oluşumu ve gelişimi bu konunun alt başlığı olarak “HEP ve ‘Kürtlerin Kültürel Kimlikleri’ isimli Konferans veya meşhur “Paris Kürt Konferansı” başlığında daha detaylı ele alınacaktır.

HEP dışındaki Kürtçü oluşumların bölgedeki varlıklarına kesin olarak tavır alması gösterilir. Seçilen milletvekilleri direkt olarak PKK'nın milletvekilleri olarak kabullenilmektedir. Örgüt yayınları incelendiğinde PKK'nın kendisi dışındaki hiçbir bölücü parti, örgüt ve grubu kendisi ile özdeşleştirdiği görülmemiştir. HEP ve bilahare DEP ile ilgili açıklamalarda bulunurken kendilerini bir ve aynı olarak nitelendirmeleri, bu partilere yüklenen misyonun yanı sıra bunlara duyulan güvenin de bir ifadesi olarak değerlendirilmektedir. Terör örgütü PKK; parti, dernek, sendika gibi demokratik kuruluşların içerisine sızmak suretiyle bir yandan bu gibi kuruluşların nimetlerinden yararlanmayı önemli bir taktik mücadele biçimi olarak görmektedir. Diğer yandan da bu kuruluşları asıl amacından saptırmak, yozlaştırmak, tahrip etmek görevini de ihmal etmemektedir (Demirel, 2005, 153-160).

1992 yılı başına gelindiğinde terör örgütü PKK bir yol ayırımına gelmiştir. Ya silahlı ve örgütsel varlığını devam ettirebilmesi açısından zorunlu olan 'Kurtarılmış Bölgeleri' oluşturma, 'Kürdistan Ulusal Meclisini' toplama, bu meclis bünyesinde 'Savaş Hükümeti' ilan etme ve bütün bunların yolunu açmak maksadına yönelik olmak üzere, Genel Ayaklanmanın başlatılması gibi hedeflere yönelecekti ya da bir gerileme sürecine girecekti. (Özdağ, 2007, 106 ve Demirel, 2005, 160)

Örgüt 1984 yılında gerçekleştirdiği Eruh ve Şemdinli eylemlerinin hemen akabinde kendince kurtarılmış bölge planı hayata geçirmeyi hedeflemiştir. Bu plana göre Irak'ın kuzeyinden hareketle ilk yıl Şemdinli ve Çukurca alanları başta olmak üzere, Zap suyuna kadar olan bölgeyi kurtarmayı, ikinci yıl Botan çayına kadar olan alanı kurtarmayı hedeflemiştir. Ancak tamamen hayali olan bu tür planların hiç birisi gerçekleşmemiştir. Şehir merkezlerinde kitlelerin sokak gösterileriyle güvenlik güçleriyle karşı karşıya getirilmesi; legal ve illegal olarak toplumun tüm kesimlerini kapsayıcı mahiyette parti, dernek ve vakıfların oluşturulması; çeşitli mahalle, semt, köy, kasaba ve ilçe komitelerinin oluşturulması; eyalet konseyleri, ayaklanma komiteleri gibi oluşumlara gidilmesi kitleleri bir ayaklanmaya hazırlamak için yapılmıştır. Uluslar arası kamuoyunda terörist örgüt imajını ortadan kaldırarak "savaşan taraf" statüsüne sahip olabilmeyi ve kendisini Kürt halkının gerçek temsilcisi olduğu imajını verebilmeyi amaçlamıştır. Bu amaçla oluşturmayı

hedeflediği ‘Kürdistan Ulusal Meclisi (KUM)’ çalışmalarına 1992 yılı başından itibaren ağırlık vermeye başlamıştır. (Özdağ, 2007, 108 ve Demirel, 2005, 160-161)

Örgüt lideri Abdullah ÖCALAN 1991 yılında Irak’ın kuzeyine bağlı olarak meydana gelen gelişmelerden cesaret alarak 1992 yılı başı itibariyle ayaklanma başlatma ve ulusal meclis toplamanın yanı sıra, Botan – Behdinan olarak tabir edilen bölgelere dayalı bir savaş hükümeti ilan etmeyi de hedefleri arasına almıştır. (Demirel, 2005, 161)

1992 yılı başında durum tespiti yapan örgüt yönetimi 21 Mart 1992 Nevruz Bayramını vesile ederek zora dayalı da olsa bölge halkını genel bir ayaklanmaya yönlendirmeye çalışmıştır. PKK yönetiminin yoğun hazırlıklardan sonra 21 Mart 1992 tarihinde başlatmayı planladığı genel ayaklanmanın alınan son derece etkili önlemler ve bölge halkının sağduyulu yaklaşımı neticesinde başarısızlıkla sonuçlandırılması PKK açısından sonun başlangıcı olmuştur. Örgüt Nevruzda planladığı atakları gerçekleştirilemeyince, taraftarlarına moral vermenin çeşitli yollarından biri olarak, yayın organları vasıtasıyla ‘bölgede ve uluslar arası alanda fiili bir unsur olmaktan giderek meşru bir güç olmaya doğru yol aldıklarını’ iddia etmiştir. Örgüt değerlendirilmesinde Azerbaycan, Türkiye, İran ilişkileri değerlendirilirken bir Türk – İran savaşına ihtimal vermekte ve bundan büyük menfaatler beklenmektedir. (Demirel, 2005, 161)

Serxwebun dergisinde “Türkiye de iflas eden partacılık ve yeni Partileşme arayışları” başlıklı yazıda HEP içerisinde faaliyet sürdüren örgüt yandaşları tehdit edilerek bölücü çabaların yoğunlaştırılması istenmiştir. HEP’lilerin bir PKK militanı gibi davranması aksi takdirde başlarına kötü şeylerin geleceği tehdidi yenilenmiştir. Bu tehditler karşısında HEP’lilerin yürüttüğü başlıca faaliyetler, güvenlik kuvvetleriyle girdikleri çatışmalarında ölen örgüt mensuplarının cenaze törenlerine katılarak cenaze merasimlerini birer gösteriye dönüştürmek ölen örgüt mensuplarının ailelerine topuca taziye ziyaretinde bulunarak bu ailelere moral vermek ve örgüt adına sahip çıkmak, çocuklarının boşa ölmediğini göstermeye çalışmak olmuştur. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Dönem itibariyle kurtarılmış bölge elde etme hedefindeki örgüt, coğrafya olarak sarp ulaşım imkanı bulunmayan, yerleşim birimlerinin olmadığı veya seyrek olduğu, kendi denetiminde varsaydığı bölgeleri Kızıl Üs Bölgeleri olarak tanımlamıştır. Gündüz saklandığı gece hareket edebildiği, nüfus olarak örgütün sindirerek denetim altına almaya çalıştığı köy ve mezraların bulunduğu, coğrafya olarak yarı engebeli arazinin olduğu alanları Karışık Bölgeler olarak isimlendirmiştir. Örgüt, ancak sızma yapabildiği, son derece gizlilik koşullarında barınabildiği ova ve şehirleri ise Beyaz Bölgeler olarak adlandırmıştır. (Semiz, 2007, 71 ve Demirel, 2005, 162)

15 Ağustos'un yıldönümünde ve takip eden birkaç gün içinde Güvenlik Güçlerince yoğun tedbir alınacağını değerlendiren PKK mensupları 18 Ağustos 1992 akşamı sayıları yüzler ile ifade edilebilecek olan silahlı gruplar, takviye olarak civar köylerden topladıkları işbirlikçileri vasıtasıyla, Şırnak il Merkezini birkaç koldan ateş altına almışlardır. Özellikle Tugay, İl Jandarma Komutanlığı ve İl Emniyet Müdürlüğü binaları yoğun ateşe tabi tutulmuştur. (Demirel, 2005, 162 ve Çeşitli Devlet Belgeleri) Büyük bir iddia ile gerçekleştirilen bu eylemde de başarısız kalmışlardır. Böylece PKK terör örgütünün büyük ümitler beslediği 1992 yılı hedeflerine ilişkin ümitleri de bertaraf edilmiştir. Şırnak baskınında başarısızlığa uğrayınca örgüt kendince başarı sağlamak amacıyla sayıları yüzleri bulan elemanları ile sınır boylarında bulunan karakollara saldırıda bulunmuş, karakollarda biraz zayıt verilmişse de terörist saldırılar büyük bir başarıyla püskürtülmüş her seferinde çok sayıda terörist etkisiz hale getirilmişti. (Çeşitli Devlet Belgeleri ve Demirel, 2005, 162)

Helvi Kampı örgüt açısından 12 yıl boyunca hayati önemde rol oynadıktan sonra ülkemizin Lübnan Hükümeti ile yapmış olduğu girişimler sonucunda Ekim 1992 tarihinde kapatılmıştır.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

PKK terör örgütü Kürdistan Ulusal Meclisi kurmak için yurt içinde hedeflediği faaliyetleri gerçekleştirememesi üzerine Avrupa'ya yönelmiştir. Bu amaçla tamamen propaganda nitelikli olarak geliştirilen bir senaryo gereği, göstermelik seçimler yapılmış ve bu seçimler neticesinde; Mehmet Selim

ÇÜRÜKKAYA, Maşallah ÖZTÜRK, İsmail SAYAN, İsmail ÖZDEN, Celal ÖZKAN, Meryem ÇOLAK, Zeynep DERE, Dilek KURT, Metin CANSIZ, İlhan KIZILTAN, Mele MUHAMMED, İsmail GÖKSUNGUR, Timur SAYAN, Robin REVŞEN, Rıfat ÇELEBİ isimli örgüt mensupları Kürdistan Ulusal Meclisi milletvekili olarak ilan edilmişti (Demirel, 2005, 163).

Örgüt 1992 yılında ileri bir hamle denemesine rağmen başarılı olamamıştır. Dolayısıyla 20 Mart 1993 tarihli ateşkes stratejik denge aşamasından geriye düşmeyi engellemek ve ileri hamleler yapmak için gereken zamanı oluşturmak ve bu zaman diliminde toparlanmak için ilan edilmiştir. En önemli sebeplerden birisi bu husus olmuştur. İlan edilen ateşkes ile ateşkese temel neden teşkil eden hususların ortadan kaldırılması hedeflenmiştir. Örgüt askeri tıkanma ve örgütsel krizi aşma temelinde bir çıkış yolu bulmayı planlamıştır. Özetle terör örgütü PKK'nın ateşkes ilan etmesinin temel gayesinin içinde bulunduğu silahlı ve örgütsel darboğazı aşmaya yönelik olduğu anlaşılmaktadır. (Özcan, 1999, 174 ve Demirel, 2005, 164)

Terör örgütü PKK, başta Avrupa Devletleri olmak üzere konuya ilgi duyan uluslararası kesimleri etkilemek ve giderek desteğini sağlamak amacıyla çeşitli taktikler geliştirmeye çalışmıştır. Bu yönlü olarak Özgürlük Yolu (PSK) terör örgütü lideri Kemal BURKAY ile imzalanan ve sonradan PDK – BAKUR terör örgütü lideri Hamdi TURANLI'nın da dahil olduğu bir 'İş Birliği Protokolünü' imzalamıştır. (Demirel, 2005, 164)

Terör örgütü PKK, 1992 yılı içerisinde oluşturmaya çalıştığı ancak başarısız kaldığı Kürdistan Ulusal Meclisini veya Ulusal Kongreyi oluşturmak amacı ile komşu ülkelerde yerleşik bulunan Kürtleri temsilen 400 kişiyi Irak'ın kuzeyindeki Zeli kampına davet etmiş olmasına rağmen, bu çağrıya Ermenistan'dan bir grubun yanı sıra Avrupa'dan 15 kişilik bir ekip olmak üzere toplam 133 kişi katılmış, katılanların 8'inin kadın olduğu tespit edilmiştir. Teşkil edilen Ulusal Meclis Hazırlık Komitesi tarafından bu gruplara verilen talimatta ilk etapta her eyalette 25 – 50'şer kişilik Eyalet Meclisleri Hazırlık Komiteleri oluşturmaları, bu komitelerin 1 sekreter ve 2 sekreter yardımcısından oluşan 7'şer kişilik "Eyalet Yürütme Komiteleri" kurulmasının istendiği, eyalet meclisleri hazırlık komitelerinin esas görevlerinin en

kısa sürede “Eyalet Meclisini” kurmak olduğu belirtilmiştir. 1993 yılı sonlarında Eyalet Meclislerinin alt yapısını oluşturmak maksadıyla çeşitli komisyonlar oluşturulmuştur, bunlar; Din, Sağlık, Ekonomi, Legal Örgütlenme, Kadın Hakları, Kültür ve Bilim, Savunma ve Savaş, Basın-Yayın İletişim, Dış İlişkiler, Serhildan¹¹⁵ ve Azınlık Hakları komisyonlarıdır (Semiz, 2007, 108 ve Demirel, 2005, 164-165)

II.I. Halkın Emek Partisi ve ‘Kürtlerin Kültürel Kimlikleri (Paris Kürt Konferansı)’ İsimli Konferans:

1987 Genel Seçimlerinde kendisini “Marksist – Kürtçü” olarak nitelendiren bir grup milletvekili SHP listelerinden meclise girmişti (Törel, 2002, 117). 1989 Yerel Seçimlerinde PKK terör örgütünün bazı adayların seçilmesinde söz sahibi olması, bazı adayların adaylıklarını engellemeye çalışması terör örgütü ile bazı Aydın-Demokrat çevreler arasında menfaate dayalı bir yakınlaşma olmasına sebep olmuştu veya mevcut yakınlaşmalar hızlandı. Bu kişiler bölgede siyasi taban kazanmak için PKK terör örgütü ile birlikte olmanın bir mecburiyet olduğunu düşünmüş olmalı ki terör örgütü ile dost geçindiğini göstermek için pek çok kişi dönemin yasal sınırları zorlamaya başladı. Tutuklanan PKK militanlarının davalarını takip etme, masraflarını karşılama, bunların ailelerini topluca ziyaret etme, operasyonlarda ölü ele geçirilen PKK militanlarının cenaze törenlerinde ön sıralarda görünme, farklı isimlerde örgütlenen yasal kurumlar vasıtasıyla – örgüt için toplandığı alenen bilinen – yapılan yardım kampanyalarına yüksek meblağda para bağışlama hatta bizzat para toplama işlerini üstlenme gibi faaliyetler bu kişiler arasında popülerleşmişti. (Törel, 2002, 111 ve 117)

Zaman içinde bu kişilerin kitleleri yönlendirmede etkili olmaya başlaması üzerine bu kişiler vasıtasıyla kitlesel eylemler yapılmasını artırmıştı. Nusaybin, Cizre, Silopi olaylarında bu kişilerin etkin rol üslenerek insanları güvenlik güçlerine karşı tahrik ettikleri saptanmıştır. PKK terör örgütünün yönlendirmesi ile bu kişiler yasal herhangi bir hareketi yasa dışı faaliyet haline getirmiş hatta halkı galeyana

¹¹⁵ Kürtçeden Türkçe’ye ‘başkaldırma, ayaklanma, direnme, toplantı, gösteri’ vb. anlamında çevirilebilir.

getirip bu alanlarda görevli güvenlik güçlerinin üzerine yürütmüştü.¹¹⁶(Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütünün dördüncü kongre kararlarına göre siyasal alanda çalışmalarına başladığını dile getirmiştik. Halkın Emek Partisi (HEP) Sosyal Demokrat Halkçı Parti (SHP)'den ayrılan 10 milletvekili tarafından Fehmi Işıklar başkanlığında 1990 yılında kuruldu. Kurulacak olan HEP'in milletvekilleri Genel Seçimlere SHP listelerinden girmişti.¹¹⁷ Bu milletvekillerinin seçiminde PKK terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN bizzat rol oynamıştır (Pirim ve Örtülü, 2002, 38-39)¹¹⁸. Kürt kökenli milletvekillerinin Kürtçe yemin etmeye kalkışması mecliste ve kamuoyunda büyük bir karışıklığa yol açtı.¹¹⁹

Fransa Cumhurbaşkanı'nın eşi Bayan Mitterand'ın başkanı bulunduğu Fransız Özgürlük Vakfı'nın Paris Kürt Enstitüsü ile işbirliği yaparak düzenlediği¹²⁰ 14-15 Ekim 1989'da Paris'te toplanan "Kürtler, İnsan Hakları ve Kültürel Kimlik" isimli konferansa Irak Yurtseverler Birliği Genel Sekreteri Celal TALABANİ, Kürdistan Halk Partisi Genel Sekreteri Sami Abdurrahman, Irak Kürdistan Sosyalist Partisi Başkanı Resul Muhammed, Mesut Barzani (çarpışmalar sebebiyle yerine İbrahim PİROT), Amerika Birleşik Devletleri temsilcisi, İngiltere temsilcisi ve Türkiye'den de bazı –HEP kadrolarından Kürt kökenli SHP Güneydoğu Anadolu-milletvekilleri davet edilmişti (Tuşalp, 1990, 11).

¹¹⁶ PKK taraftarları ise bu olayları güvenlik güçlerinin kasıtlı olarak çıkardığını, bölge halkının devlet baskısına karşı verdiği doğal tepkiler olarak nitelendirdikleri görülmüştü.

¹¹⁷ http://tr.wikipedia.org/wiki/Halk%27n_Emek_Partisi

¹¹⁸ Öcalan'ın tutuklandıktan sonra bu konu ile ilgili ifadesi şu şekildedir: "... dolayısıyla HEP kökenli milletvekili adaylarının bir kısmını tanımamakla beraber adayların seçiminde etkili oldum ve seçilenlerin adaylıklarını onayladım. ..." Pirim ve Örtülü, 2002, 38-39

¹¹⁹ Pirim ve Örtülü'nün adı geçen eserinin 39. sayfasında Abdullah ÖCALAN'ın mahkemeye verdiği ifadelerden aktardıkları:

"... 1. TBMM. açıldığı zaman Kürt milletvekilleri de meclise kendi kıyafetleri ile gelmişlerdi ve kendi dilleri ile konuşuyorlardı. Esasen bunların çoğu Türkçe'yi bilmiyordu. Ben o zaman seçilen milletvekillerine kendi kıyafetlerinizle gidebilirsiniz. Mecliste Kürtçe konuşabilirsiniz yani Kürt olduğunuzu belirtebilirsiniz şeklinde talimat verdim, daha sonra onlara böyle bir görüş ilettim. Yoksa kesin kes yemin merasiminde şu işleri yapacaksınız diye talimat vermedim. ..."

¹²⁰ Söz konusu konferansın davetiyesi Hürriyet Vakfı başkanı Bayan Mitterand ve Paris Kürt Enstitüsü Başkanı Kendal NEZAN tarafından imzalanarak davetlilere gönderilmiştir. Tuşalp 1990, 11-12

Konferansta tartışılacak konular şunlardı:

- Kürtlerin tarihine bakış
- Devlet ve geleneksel Kürt toplumu
- Türkiye’deki Kürtlerin durumu
- Suriye ve Lübnan Kürtleri
- Avrupa’da Kürt gücü
- İran ve Türkiye’deki Kürt mültecilerin geleceği
- Arap dünyası ve Kürt sorunu
- Kürtlerle ilgili resmi Türk görüşü
- Kürtler ve İran
- Uluslar arası Kürtler (Pirim ve Örtülü, 2000, 39)

SHP’nin güneydoğu milletvekilleri bu konferansa katılmak istiyorlardı. Ahmet TÜRK¹²¹, Erdal İNÖNÜ ile bir görüşme yaptı. İNÖNÜ ‘evet’ demedi ama TÜRK konuşmayı sanki izin almış gibi yorumladı. SHP milletvekilleri Ahmet TÜRK, Salih SÜMER, Adnan EKMEN, İsmail Hakkı ÖNAL, İbrahim AKSOY, Mahmut ALINAK ve Kenan SÖNMEZ Paris’e gittiler, konferansa katıldılar (Pirim ve Örtülü, 2000, 39-40).

¹²¹ 10.11.2005 tarihli Zaman gazetesinde Habib GÜLER’in yazısı, Ahmet TÜRK’ün sosyal durumunu ve siyasal bakış anlatmaktadır:

“Güneydoğu’nun ünlü aşireti, Kanco ailesinin lideri Ahmet Türk, Demokratik Toplum Partisi’nin (DTP) eşbaşkanı olarak yeniden siyaset sahnesinde.

10 yaşında babası Hacı Sinan’ı kaybeden Ahmet Türk’ün aktif politik hayatı, milletvekili ağabeyi Abdürrahim Türk’ün öldürülmesi ile başladı. 1974 yılında CHP’ye katıldı, daha sonra milletvekili seçildi. Devam eden yıllarda çeşitli sol partilerde görev aldı. 1989 yılında Paris’teki Kürt konferansına katıldığı gerekçesiyle milletvekili bulunduğu SHP’den ihraç edildi. O günlerde Halkın Emeği Partisi’ni kurarak başladığı etnik siyaset çizgisi, bugün DTP’yle yeni bir boyut kazandı.

HEP kuruculuğu ile DEP milletvekilliği ve genel başkanlığının ardından, HADEP ve DEHAP yönetiminde de aktif roller üstlenen Ahmet Türk, Abdullah Öcalan’la da zaman zaman görüşmeler yaptı.

....Etnik partilerin başarı sağlayamaması üzerine DEHAP’la yollarını ayıran Türk, son birkaç yılını dedesi Hüseyin Kanco tarafından 1905 yılında restore edilen Mardin’in Derik ilçesindeki ünlü Kasr-ı Kanco’da geçiriyordu. Bu ihtişamlı yapıya kale veya şato da demek mümkün. Hüseyin Kanco, Hamidiye alayına bağlı bir Kürt komutan olarak biliniyor. Bölge Suriye sınırına 40 kilometre uzaklıkta olduğu için Kanco aşireti o dönemde Arap akınlarıyla gelen talana karşı mücadele etmiş. Saldırılarından korunmak amacıyla kale ev tarzında inşa edilmiş olan Kasr-ı Kanco, hâlâ ihtişamlı görüntüsünü koruyor.

63 yaşındaki Ahmet Türk, doğduğu ve büyüdüğü Kasr-ı Kanco’yu “Nefes aldığım yer.” olarak tanımlıyor. Burada kendini çocuklarına ve torunlarına adayan Ahmet Türk, boş vakitlerinde 30 bin dönümlük pamuk ve mısır tarlalarını geziyor ...”

Konu, kamuoyunda ve parti içi muhalefette çok fazla ses getirince, SHP'nin Genel Sekreteri olan Deniz BAYKAL'ın başkanlığında toplanan Merkez Yürütme Kurulunun gündemine geldi. Merkez Yürütme Kurulu'nun isteği üzerine Parti Meclisi bu konferansa katılan yukarıda adları geçen yedi milletvekilini Merkez Disiplin Kuruluna sevk etti. Bu yedi milletvekili "ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğüne aykırı hareket ettikleri" gerekçesiyle SHP'den 17.11.1989 günü kesin olarak ihraç edildiler.¹²² (Pirim ve Örtülü, 2000, 40)

Bu karar hem partide hem de parti dışı güneydoğudan seçilmiş olan milletvekillerinden çok sert tepkiler aldı. Bu karar SHP'yi geri dönülemez bir noktaya getirdi; Aydın Güven GÜRKAN, Cüneyt CANVER, Arif SAĞ, Abdullah BAŞTÜRK, Fehmi IŞIKLAR, Kemal ANADOL, Tefvik KOÇAK, Mehmet KAHRAMAN, Mehmet Ali EREN, Hüsnü OKÇUOĞLU ve Orhan Veli YILDIRIM SHP'den ayrıldılar. Halkın Emek Partisi (HEP) kuruldu. Aydın Güven GÜRKAN kendisine teklif edilen bu partinin genel başkanlığı görevini kabul etmedi, Abdullah BAŞTÜRK de aynı teklifi reddetti. HEP'in genel başkanlığına Fehmi IŞIKLAR geldi. HEP, DEP'i; DEP ise HADEP'i doğurdu. HEP ile başlayan bu siyasi partileşme sürecine PKK terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN HADEP aşaması da dahil hep etkin rol oynadı.¹²³ (Özcan, 1999, 182)

Abdullah ÖCALAN'ın talimatıyla 1993 yılı Mayıs ayı içerisinde Ahmet TÜRK ve Leyla ZANA'dan¹²⁴ müteşekkil bir HEP heyeti Kürt sorununun çözümü konusunda ABD yetkilileriyle görüşmelerde bulunmak amacıyla Amerika'ya

¹²² İhraç kararının tam metni için bakınız: Tuşalp, 1990, 9-13.

¹²³ Pirim ve Örtülü'nün adı geçen eserlerinin 41. ve devam eden sayfalarında Abdullah ÖCALAN'ın konu hakkında İmralı adasında DGM Cumhuriyet Savcılığı tarafından alınan ifadeleri aktarılmıştır. Öcalan'ın ilgili partiye nasıl müdahale ettiğini, terör örgütünün HADEP'e. HADEP'in terör örgütüne nasıl para, lojistik ve eleman temin ettiği detaylarıyla kendi dilinden anlatılmaktadır.

¹²⁴ 23.03.2006 tarihli Zaman gazetesinde Habib GÜLER Leyla ZANA'dan şu şekilde bahsediyor:

"... Leyla ve Mehdi Zana, 1975'te evlendi. Mehdi'nin 14, Leyla'nın da 11 yıl cezaevinde kalması dolayısıyla çift, 30 yıllık evlilik hayatlarının sadece 5 yılını birlikte geçirdi. 14 yaşında gelin olan Leyla Zana, 15 yaşında eşi Mehdi Zana* ile Diyarbakır'a yerleşti. 12 Eylül darbesinde tutuklanan eşi için yıllarca Diyarbakır, Aydın, Afyon ve Akşehir cezaevlerine gidip geldi. *Okuma yazmayı bu sırada öğrendi.* Leyla Zana 1991 seçimlerinde, Diyarbakır'da 45 bin oy alarak milletvekili oldu. 1993'te TBMM'de yaptığı Kürtçe yemin sebebiyle cezaevine konuldu....

*: Mehdi ZANA, Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi'nin (TKSP) terör örgütünün kurucu üyelerindedir.

gitmiştir. ABD yetkililerinden beklentilerine uygun bir tavırla karşılaşmaması ile terör örgütü PKK tarafından 24 Mayıs 1993 tarihinde gerçekleştirilen yol kesme eylemiyle ateşkesin bozulduğunun ve eylem dozajının arttırılacağı açıklanması aynı döneme rastladığı gözlenmiştir. PKK – HEP bağlantıları HEP'in yurtiçi ve yurtdışında sürdürdüğü bölücü faaliyetleri kamuoyuna yansımış büyük ölçüde geniş kesimlerin tepkisini almıştır. Dolayısıyla HEP gerek yasalar nezdinde gerekse kamuoyu vicdanında giderek sıkışmakta olduğunu hissetmiştir. HEP' in kapatılması yönünde dava açılması üzerine 07.05.1993 tarihinde Demokrasi Partisi (DEP) kurulmuştur. Aynı gün HEP üyeleri kendilerini ihraç ettirerek DEP'e katılmışlardır. DEP'in kurulmasındaki temel amacın kapanmak üzere olan ve bu nedenle faaliyet alanı giderek daralan HEP'in yerine daha aktif elemanlar ile diğer örgütlerin katılım ve desteğiyle daha geniş bir kitle temeli üzerinde faaliyet yürütmek olmuştur.(Demirel, 2005, 165)

PKK silah bırakma süreci sonrasında silahlı faaliyetlerin yoğunlaştırılması ve terörün ülke genelinde yayılması, bölgedeki Güvenlik Kuvvetlerine ve Geçici Köy Korucularına, Kamu Kurum ve Kuruluşlarına ait binalar ile buralarda görev yapan şahıslara suikast, ekonomik değere sahip tesislere yönelik sabotaj türü eylemlerin gerçekleştirilmesini ve bu eylemlerin bütün alanlarda sürekli kılınmasını isteyerek, yukarıda belirtildiği gibi mensuplarını bu yönde talimatlandırmıştır. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

1992 yılı Şubat ayında PKK terör örgütü, Türkiye'deki Marksist - Leninist çevrelerin desteğini sağlamak amacıyla Türkiye Devrimci Halk Partisi adıyla paravan bir örgüt kurdu. Bilahare bu örgütün ismi Devrimci Halk Partisi (DHP) olarak değiştirilmiştir. 1991 yılı içerisinde gerek Irak'ın kuzeyinde ve gerekse örgüt içerisindeki faaliyetleri yönünde 1992 yılı için daha ileri genel ayaklanma başlatma, kurtarılmış bölge oluşturma ve Ulusal Meclisi toplayarak bir savaş hükümeti kurma gibi hedefler planlayan terör örgütü PKK bunu başaramamıştır. Buna rağmen 21 Mart 1992 tarihinde PKK terör örgütü halka çağrı yaparak, her ailenin en az bir silah edinmesini, silah alacak parası olmayanların silahlarının örgütçe karşılanacağını yine her ailenin evlerinin altına sığınak kazmasını, sığınaklara uzun süre idare edebilecek

yiyecek stoklarının yapılmasını isteyerek, bölge halkını zora dayalı da olsa genel bir ayaklanmaya yönlendirmeye çalışmıştır. Yine 1992 yılının en önemli hedeflerinden olan, mevcut potansiyelini kamulaştırarak iç ve dış kamuoyunu etkilemeye, mensuplarıyla işbirlikçilerine moral vermeye yönelik olarak Kürdistan Ulusal Meclisi'ni oluşturmayı düşünce ve pratik olarak gerçekleştirmiştir. PKK terör örgütünün yine aynı yıllarda giderek büyüyen silahlı gruplar, sabit üslere ihtiyaç hissederken, devlet kurum ve kuruluşlarını boykota zorlanan kitlelere de alternatif kurum ve kuruluşların sunulması bir zaruret olarak ortaya çıkması üzerine 1992 yılına kadar yükselme trendi içindeki PKK faaliyetleri, bu tarihten itibaren meydana gelen sorunların çözülememesi üzerine duraklama ardından gerileme sürecine girmiştir.

17 Mart 1993 tarihinde¹²⁵ Abdullah ÖCALAN, Lübnan'ın Bar Elias kasabasında düzenlediği basın toplantısında, tek taraflı ateşkes ilan etti. Bu ateşkes Celal TALABANİ tarafından önerilmişti. (Demirel, 2005, 163-166-167 ve Semiz, 2007, 111)

24 Mayıs 1993 tarihinde PKK'lı teröristler Bingöl - Elazığ karayolunu keserek tezkere almış, 33 silahsız askeri şehit ettiler. Bu olay sonrasında 8 Haziran 1993'te Abdullah ÖCALAN, ateşkesi sona erdirdiklerini açıkladı. (Demirel, 2005, 167)

Aralık 1993 tarihinde PKK lideri Abdullah ÖCALAN, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliğinin önde gelen devlet ve hükümet başkanlarına açık bir mektup göndererek yeni bir ateşkes ilan etmek istediğini bildirdi. (Demirel, 2005, 167)

12 Şubat 1994 tarihinde Tuzla Tren istasyonuna bomba konularak patlatılması neticesinde 5 yedek subay şehit edilmiş, 6 vatandaşımız da vefat etmiştir.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

¹²⁵ Pirim ve Örtülü adı geçen eserlerinin (2000) 38. sayfasında Abdullah ÖCALAN'ın dilinden "ateşkesi 15 Mart tarihinde Celal TALABANİ ile birlikte ilan ettiğini" aktarmaktadır.

Mayıs - Haziran 1994 tarihinde Karadeniz'e Açılım Planı çerçevesinde Dersim eyaleti üzerinden Gümüşhane, Bayburt, Artvin, Rize, Trabzon, Samsun, Giresun gibi illere yönelik faaliyetler başlamıştır. (Demirel, 2005, 167)

Terör örgütü PKK Temmuz 1994 tarihinde dindar çevreleri ve alevi vatandaşları kendi saflarına kazanmak amacıyla merkezleri Avrupa'da olan Kürdistan İslami Hareket (KİH) ve Kürdistan Aleviler Birliği (KAB) isimli örgütlenmeleri kurmuştur. (Özcan, 1999, 310)

BÖLÜM III: PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ŞİDDET STRATEJİLERİNDEKİ DEĞİŞİM

III.A. Dördüncü Konferans, Beşinci Kongre ve 1995 Genel Seçimleri:

Terör örgütü PKK 1995 yılı başında önüne koyduğu planlamada gerilla sayısını elli bin olarak tespit ediyordu. Gerillanın elli bin olmadığı mücadele sahasında kurtarılmış bölgeler oluşturulamayacaktı. Üstelik Barzani ailesi Irak'ın kuzeyinde Türkiye'nin yardımıyla yeniden etkili olmaya başlamıştı. Irak'ın kuzeyi geri bölge niteliğini yitirmeye başlamıştı. (Demirel, 2005, 176)

08 – 27 Ocak 1995 tarihlerinde Haftanın bölgesinde terör örgütü PKK'nın beşinci kongresi yapılmıştır. Abdullah Öcalan, Beşinci Kongrenin “ordulaşma ve ordulaşma temelinde iktidarlaşma, iç ve dış ittifakları iktidarlaşma yönünde kanalize etme misyonunu yükleneceğini” belirtmiştir.¹²⁶

Beşinci Kongrede parti program ve tüzüğünde değişiklikler yapılmıştır.¹²⁷ Kongrede alınan başlıca kararlar şunlardır:

- Abdullah Öcalan'ın ‘Genel Sekreterlik’ statüsü ‘Başkan’ olarak değiştirildi ve bir ‘Başkanlık Konseyi’ oluşturuldu. Cemil BAYIK, Duran KALKAN, Murat KARAYILAN, Halil ATAÇ, Haydar KAYTAN ve Mustafa KARASU Başkanlık Konseyi Üyesi oldular.
- Terör örgütünün bayrağındaki sosyalist bir sembol olan ‘orak – çekiç’ kaldırılarak, ‘sarı – yeşil – kırmızı’ renkli bir motif kabul edildi.¹²⁸

¹²⁶ T.C. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı iddianame no: 1998/78 (Abdullah Öcalan Hakkında Hazırlanan iddianame.) Pirim ve Örtülü, 2000, 200

¹²⁷ PKK terör örgütünün başlangıçtaki parti programı ve tüzüğü ile 1995 yılı değişikliği (her iki hali ayrı ayrı) Özcan'ın adı geçen eserinin (1999) eklerinde verilmiştir.

¹²⁸ Bu değişimi Sovyetler Birliği'nin çöküşü ile açıklamak mümkün. Terör örgütü o döneme kadar Sovyetler'in çizgisinde hatta gölgesinde iken durum değişmiş yeni arayışlar için sosyalist görünümünü değiştirerek kendine yandaşlar aramak peşindeydi. ABD.'nin bölgedeki çalışmaları

- Örgüt tarafından hata ile infaz edilen PKK mensuplarının itibarlarının iadesi kabul edildi.¹²⁹
- ‘Zindan Örgütlenmeleri’ adı altında cezaevlerinde olan tutukluların siyasi eğitimlerine devam edilmesine karar verildi.¹³⁰
- Sol örgütlerle ittifak ve Toroslara ve Karadeniz Bölgesi’ne açılma kararı alınmıştır. Özellikle Sivas, Tokat, Amasya, Ordu, Giresun, Bayburt, Gümüşhane ve Artvin illerinde faaliyetler yoğunlaştırma çabası içerisine girilmiştir.
- PKK terör örgütünü uluslararası platformda daha iyi duyurabilmek, silahlı eylemleri faaliyetlerle desteklemek ve bu yolla uluslararası toplumun Türkiye üzerindeki siyasi baskısını artırmasını sağlamak amacıyla ‘Sürgünde Kürt Parlamentosu (SKP)’ kurulması kararı alındı.
- Kongrede eylem stratejisi olarak ‘Hareketli savaş tarzının tek taktik olarak uygulanmayarak buna paralel olarak suikast, sabotaj, pusu, baskın, çatışma, kuşatma gibi eylem biçimlerinin de iç içe gerçekleştirilmesi, kurtarılmış alanlar oluşturulması, geçici köy

artmış ve belki de bu devlete yanaşma zamanı gelmişti. Örgütün programının giriş faslından program değişikliğinin gerekçeleri şu şekilde yazılmıştır:

“Bundan on sekiz yıl önce Eylül 1977’de Parti Programı hazırlandığında ortada hiçbir mücadele yoktu, sadece mücadele bilinci, azmi, istemi vardı. Parti Programımız herhangi bir mücadele pratiğine dayanmıyordu, sadece yürütülmesi tasarlanan mücadeleyi aydınlatmayı içeriyordu. Şimdi elimizde dev gibi teorik-pratik gelişme ve muazzam politik kazanımlar var; dolayısıyla 1977’de amaçlanan birçok görev başarılmış durumdadır. Yine dünyada köklü bir değişim yaşanmıştır. 1977’nin dünyası başkaydı, şimdiki dünya başkadır. Sovyetler Birliği yıkılmış, Sovyet bloku dağılmış ve sosyalizm cephesinde ciddi gelişmeler ortaya çıkmıştır. Artık sosyalizmde bir dönemin, Sovyet önderliği döneminin, sosyalizmin ilkel ve vahşi döneminin sonu gelmiş ve sosyalizmde yeni bir döneme, olgunluk dönemine girilmiştir. Partimiz, sosyalizmin bu yeni döneminin önde gelen bir sosyalist hareketi durumundadır ve bu iddiayla devrimci çalışmalarını yürütmektedir. Bütün bu hususları değerlendiren Parti 5. Kongremiz, Kürdistan’da yaşanan muazzam devrimci gelişmeler ve dünyada yaşanan önemli siyasal değişiklikler temelinde parti programımızda belli bir değişiklik ve yenilenme yapmıştır. Yeni program, önümüzdeki dönemde partimizin yaratacağı tarihsel gelişme ve kazanımların düşünsel temelini oluşturacaktır.”

Orak Çekiç gitmiş yerine çok renkli bayrak gelmişti. Bu batıya açılımın (veya yardım bekliyor olmanın) ilk şekil değişikliği idi.

¹²⁹ Bu karar “Örgüt içi muhalefet öldürülerek susturuluyor” suçlamalarını bir nevi doğrulamaktadır.

¹³⁰ Aşağıda bu karar daha detaylı işlenecektir.

korucularının aileleriyle birlikte imha edilmesi' benimsenmiştir. Bu kararlar Türkiye'ye gönderilen terör örgütü militanlarınca derhal uygulamaya konulmuştur. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Daha gencecik yaşlarında çeşitli bahanelerle kandırılarak terör örgütüne sokulan, buralarda aldıkları görevlerle tatmin olmaya çalışan, örgüte gönül vermiş hatta canını adanmış insanlar beşinci kongreyi yapmışlar, oraya durum raporları, faaliyet raporları, siyasi ve askeri değişim planları ve sonuç bildirgeleri hazırlamışlardı. (Böyle bir kongrenin çok zahmetli bir hazırlık safhası olacağı kesindir.) Oysa onların kendilerine 'Başkan' olarak seçtikleri kişi hazırlanan beşinci kongre kararları kendisine sunulunca yine onları aşağılamıştı. Terör örgütünün bir zaman ikinci adamı olan Şemdin SAKIK (2005, 157) beşinci kongreden sonra kararları gören Abdullah ÖCALAN'ın şunları söylediğini aktarıyor:

... "Ben diyorum ki savaşı geliştirin, eylem yapın, kurtarılmış bölgeler oluşturun. Onlar gitmiş kongre kararlarını bana gönderiyorlar. Kongrenizin içine ederim ben..." diyerek beşinci kongre kararlarını yırtıp bir tarafa fırlattı."

Sürgünde parlamento kurma kararı, Ocak 1995'de Hollanda'nın Lahey kentinde 'Sürgünde Kürt Parlamentosu' ilk toplantısını yaparak yerine getirilmiştir. Yurt dışına kaçan 67 DEP'li eski milletvekilinden biri olan ve bu parlamentoda görev alan Remzi Kartal verdiği bir demeçte "...kendilerinin seçilmiş milletvekilleri olarak PKK'nın yanında olduklarını ..." açıklamışlardır. Bu açıklama Anayasa Mahkemesi'nin DEP'i kapatma gerekçesini haklı çıkarmaktaydı. 31 Temmuz 1995'de parlamentonun ikinci toplantısını Avusturya'nın başkenti Viyana'da yapılmıştır. (Törel, 2002, 120)

PKK'nın Avrupa'yı diplomatik faaliyetlerin merkezi haline getirme faaliyetleri 1995 yılı boyunca yoğun bir şekilde devam etmiştir.¹³¹

¹³¹ Başta Almanya olmak üzere çeşitli Avrupa Devletlerinin (İtalya, Fransa, Hollanda vb.) PKK terör örgütüne verdikleri desteklerle ilgili olarak bkz.19.01.1998 tarihli Yeni Yüzyıl gazetesi ve 18.01.1998

30 Mart 1995 tarihinde PKK terör örgütü daha geniş kitlelere propaganda yapabilmek amacıyla, MEDYA TV adıyla 30.03.1995 tarihinde test yayınına, 15 Mayıs 1995 tarihinde de MED TV adıyla normal yayınına başladı. 12 Şubat 2004 tarihinde MEDYA TV'nin lisansı iptal edildiğinden faaliyetine son verilmesi üzerine ROJ TV adlı yeni bir televizyon kanalı kuruldu. ROJ TV adıyla yurt dışında yayına başlayan bu televizyon kanalı 25 Şubat 2004 tarihinde test yayınına başlamış olup halen yayını sürdürmektedir. Türkiye Cumhuriyeti bu kanal tarafından halk kitlelerine terör örgütü propagandası yapıldığı hatta bazı örgütsel emirlerin bu kanalın yayınları aracılığı ile verildiği gerekçesi ile bütün hukuki yolları kullanmakta ve kanalın lisansının iptalini talep etmektedir. (Çeşme, 2005, 147)

1995'lerde PKK'nın Irak'ın kuzeyindeki bütün düzenini yeni baştan ve daha güçlü silahlar ile donatmış olduğu görülmüştür. Bunun üzerine 20 Mart'ta Türkiye'nin Irak'ın kuzeyine o zamana kadar giriştiği en büyük operasyon başlatılmıştır. Bu arada PKK terör örgütü ise Erbil'de 21 Mart 1995'te 'Kürdistan Demokratik Ulusal Birliği' adında yeni bir örgüt kurmuş ve PKK terör örgütünden sonra ikinci bir oluşumu gerçekleştirmiştir. Türkiye daha sonra 5 – 11 Temmuz 1995'de ikinci operasyon ile Irak'a sınırından içeri yaklaşık 15 km. girmiştir. Sonunda KDP ile PKK terör örgütünün çatışmaya girmesi ile durum PKK'nın daha da aleyhine dönmüştür. Çatışmalar 10 Aralık 1995'de tarafların ateşkesi ile durmuştur (Düzgören, 1996, 299). Bu tür faaliyetlerde, 'örgütü terörist kimliğinden kurtarmak ve bütün Kürtlerin temsilciliğini yaptığı imajını yaratmak amacı' güdülmüştür. Bu çalışmalarda eski DEP üyeleri ve Kürtçülük adına isim yapmış kişiler kullanılmıştır. Bu kişiler heyetler oluşturarak Avrupa alanında ulusal ve uluslar arası resmi kuruluşlar, siyasi partiler, hükümet dışı kuruluşlar, baskı grupları gibi çevrelerle temasa geçerek PKK terör örgütünün taktik ve dönem hedefleri lehine yapacakları görüşmelerde 'Kürt sorunu ile PKK terör örgütünün özdeşleştirilmesi' amaçlanmıştır. Bu nedenle PKK terör örgütünün Kürt kökenli vatandaşlar tarafından desteklendiği imajını yaratmak amacıyla Avrupa'da geniş katılımlı yürüyüşler, açlık grevleri, bildiri dağıtma, işgal, protesto eylemleri düzenlenmiştir. Bunların dışında

Yunanistan'da ki örgüt kamplarında şehir faaliyetleri ve patlayıcılar konusunda eğitilen militanlar metropoller ve turistik bölgelerde eylem yapmak üzere illegal yollardan Türkiye'ye sokulmuşlardır¹³² (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütü PKK, batılı çevrelerin Irak'ın kuzeyindeki çözüm senaryolarında, yerel güçlere önemli roller vereceği düşüncesinden ve Irak'ın kuzeyinde yönetsel bir boşluğun bulunduğu düşüncesinden hareketle 1995 yılı başında bu boşluğu fiilen doldurmayı amaçlamıştır. Bu amaçla Talabani'nin desteğini alan PKK, Barzani kuvvetlerini sindirmeyi, küçük örgütleri ve bazı aşiretleri yürüncesinde tutmayı taktik olarak benimsemiştir. 1995 yılında tamamen kendi kontrolünde olmak kaydıyla 1991 yılında kurulan YNDK (Ulusal Demokratik Güç Birliği) 1995 yılından itibaren Kuzey Irak'lı örgüt, grup ve çevrelerden meydana gelen bir cephe haline getirilmiştir (Pirim ve Örtülü, 2000, 201¹³³).

HADEP, yine PKK terör örgütü tarafından kendine yükletilen "PKK'yı aklama" misyonuna uygun bir tarzda 24 Aralık 1995 genel seçimlerine yönelmiştir. Öncelikle medya ve demokratik çevrelerin desteğini sağlamak amacıyla kendisi için bir 'Türkiye Partisi' imajı sağlamaya çalışmıştır. Bunun için de geniş bir ittifak arayışına girmiş ve sürdürdüğü çabalar sonucu Marksist-Leninist eğilimli Sosyalist İktidar Partisi (SYP), Birleşik Sol Parti (BSP) ve Demokratik Değişim Partisi (DDP) gibi legal partilerle 'Emek-Barış-Özgürlük Bloku' olarak adlandırılan bir seçim ittifakı gerçekleştirmişse de yapılan seçimlerde ülke barajının çok altında (% 4,7) oy almıştır (http://www.belgenet.net/ayrinti.php?yil_id=12).

Abdullah Öcalan, HADEP'i seçimlerde zor durumda bırakmamak amacıyla 20 Aralık 1995 tarihinde ateşkes ilan etmiştir. (Pirim ve Örtülü, 2000, 201¹³⁴) PKK terör örgütü bu tek taraflı ateşkes ile 1995 yılında icra edilen etkin operasyonlar sonucu kaybettiği prestijini yeniden kazanabilmek ve 1996 baharına toparlanarak

¹³² Türkiye Yunanistan'ın PKK'ya verdiği desteği tüm dünyaca bilindiğini terör örgütünün Atina Selanik ve birçok kentte kampları ve hücre evleri olduğunu açıkladı. Bakınız: 28.03.1998 tarihli Cumhuriyet Gazetesi.

¹³³ T.C. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı iddianame no: 1998/78 (Abdullah Öcalan Hakkında Hazırlanan iddianame.)'den aktarılmıştır.

¹³⁴ T.C. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı iddianame no: 1998/78 (Abdullah Öcalan Hakkında Hazırlanan iddianame.)'den aktarılmıştır.

çıkabilmek amacını da taşımaktaydı. Tek taraflı ateşkes süreci ile ilgili olarak; her türlü askeri hazırlıkların yoğun bir şekilde sürdürülmesi, lojistik araç gereç her türlü ihtiyaçların süratle giderilerek üslenme alanlarına intikal ettirilmesi, eyaletlere ilişkin kadro düzenlemelerinin ve toplantılarının gerçekleştirilmesi, özellikle kırsal alanda bulunan grupların eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmesi, KDP ile ateşkesten istifade edilerek Irak'ın kuzeyindeki bir kısım kadroların yurt içerisine aktarılması kararları alınmıştır. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

PKK terör örgütü bu girişimi ile bir taraftan politik ortamın da barışçıl olduğu imajını yaratarak ve bu imajı kullanarak Türkiye üzerinde baskı kurmayı amaçlarken, diğer taraftan da özellikle kendi güdümünde olan kuruluşları devreye sokarak siyasi çözüm, taraf ve muhatap kabul edilme, dostluk, barış, kardeşlik, akan kanın ve kirli savaşın durdurulması gibi masum temalar işleyerek eylem ve düşüncelerine taraftar bulmaya çalışmıştır. Diğer taraftan ateşkesin bir ara verme ve barış anlamında mütalaa edilmemesi gerektiği şeklindeki Abdullah ÖCALAN'ın talimatlarına uygun olarak, kırsal alanda büyük gruplar halinde eğitim ve teşkilatlanma çalışmalarını sürdürmüşlerdir.

Örgütün ateşkesteki niyet ve maksadı doğru tahlil edilerek, bu dönemde örgütün toparlanmasına izin verilmemiş ve 1996 kışı süresince ve özellikle Nisan 1996 başından itibaren Sakgöze bölgesinde gerçekleştirilen Atmaca Operasyonları ile örgüte büyük darbe vurulmuş ve 200 civarında terörist etkisiz hale getirilmiştir. Örgüt üst yönetimince, bölgede moral çöküntüsüne giren operasyon bölgesindeki gruplara gündüz çatışmalara girilmemesi, operasyon süresinin uzatılması, taciz ile güvenlik güçlerinin yıpratılması, gizli hareket ile manevranın esas alınması talimatı verilmiştir. Kırsal alanda faaliyet gösteren terörist gruplara ise şehirlere eylem, gizlenme ve dağılma, korunma ve gücü muhafaza, katılımı zorla da olsa artırma, firarları önleme, yaralıları koruma ve kurtarma, metropollerde sansasyonel eylem icrası talimatı verilmiştir. Metropollerde ses getirici eylem stratejisini uygulama fırsatını 1 Mayıs 1996'da yakalayan örgüt, bozulan moralini yükseltmek ve güçlü olduğu imajını vermek amacıyla, İstanbul Kadıköy'de alınmış tedbirlerin yetersizliğinden de faydalanarak eylem yapmıştır. Örgüt bununla şehirlerde de varız

ve güçlüyüz mesajı vermiş, bundan sonraki hareketleri için elamanlarına moral ve cesaret telkin ederken, halkın moralinin bozulmasına sebep olmuştur. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

PKK terör örgütünün beşinci kongresinde aldığı karara göre ‘Zindan Örgütlenmeleri’ adı altında cezaevlerinde örgütlenmeyi yoğunlaştırmıştı. Bu kararların devamında:

- PKK militanlarının toplu olarak buldukları cezaevlerinde yılda bir kez ‘zindan konferansları’ düzenlenmesi ve cezaevi yönetiminin seçilip görevlendirilmesi,
- Cezaevinde bulunan militanların ailelerini örgütsel faaliyetler içine sokmak bu sayede cezaevleriyle haberleşme imkanının sağlanması,
- Parti Merkez Komitesine bağlı çalışacak olan ‘Zindan Komisyonu’ kurulması ile:
 - o Zindan örgütlenmelerinin denetlenmesi
 - o Cezaevlerinde parti çizgisinin hakimiyetinin sağlanması
 - o Örgütsel işleyiş kurullarına işlev kazandırılması
 - o Örgütsel yayın ve teknolojik gelişmelerin çeşitli vasıtalarla cezaevlerine sokulması, cezaevlerinde bulunan militanların lojistik ihtiyaçlarının karşılanması
 - o Cezaevindeki birikimin dışarıdaki mücadele alanının hizmetine sunulması (örneğin örgüt militanlarının yazdıkları yazılar, şiirler, anılar vs. gibi belgelerin dışarıdaki militanlara moral destek sağlaması için cezaevi dışına çıkarılması)

şeklinde alt kararlar alınmıştı. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütü militanları ile bunların yasal uzantıları ve sempatizanlarının F tipi tek kişilik odalar bulunan cezaevlerine karşı çıkmalarının asıl nedeni budur. Koğuş sistemlerinde sürekli siyasi ve hatta askeri eğitime tabi tutulabilen militanlar tek kişilik hücrelerde bu imkanı bulamamaktadır. Cezaevinde üzerinde örgüt baskısı olmayan çoğu militan eylemlerinden pişman olduğunu, kandırıldığını anlatarak

örgütten uzaklaşmıştır. Zindan komisyonlarının kuruluşundaki temel amaçlardan biri de bu kopuşların önüne geçmek için kişileri hür iradeleri ile baş başa bırakmamaktır.

PKK terör örgütü ileri gelenleri, Abdullah Öcalan'ın talimatlarıyla 1996 yılı Mart-Nisan aylarında 'İkinci Yüksek Askeri Konsey Toplantısı' ve 'Merkez Komite Üçüncü Toplantısı' ismiyle bir dizi toplantı gerçekleştirmiştir. Bu toplantılarda 1996 yılına ait örgütlenme ve faaliyetlere ilişkin alınması gereken kararlar alınmış ve hedefler tespit edilmiştir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

PKK terör örgütünün Dördüncü Konferansı 01-15 Mayıs 1996 tarihleri arasında Şam yakınlarındaki bir örgüt kampında gerçekleştirilmiştir. Bu konferansta;

- Kızıl ve kurtarılmış alanların oluşturulması, gerillanın yaygınlaştırılması,
- İl, İlçe, kasaba gibi kalabalık yerleşim birimlerine baskınlar düzenlenmesi,
- Çeşitli bahanelerle kitlesel başkaldırıların (serhildan) yeniden başlatılması,
- Irak'ın kuzey şehirlerinden başlanılarak iktidar organlarının oluşturulması,
- İntihar eylemleri yapılması¹³⁵ ve her eyalete intihar timleri gönderilebilecek şekilde hazırlık ve alt yapı çalışmalarının yapılması

şeklinde kararlar alınmıştır.(Özcan, 1999, 189-199 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Böylece bir yandan V. Kongrede alınan kararlar güncelleştirilirken, diğer yandan örgüt açısından önemi gittikçe artan Irak'ın kuzeyine dikkat çekilmiştir.

Sol Örgütlerle İttifak (Devrimci Birleşik Güçler) ve Bölge Dışına Açılım:¹³⁶

¹³⁵ Konu şiddet stratejisinin şekil değişikliği itibarıyla ana başlıktan ayrılarak ayrı bir ana başlıkta toplanmıştır. Aşağıda arz edilecektir.

Beşinci Kongre kararları doğrultusunda PKK terör örgütü Marksist-Leninist örgütlerle (önce DHKP/C daha sonraları TKP/ML, TİKKO ve TDP) yurtdışında birlik protokolü imzalayarak birlikte hareket etme kararı almıştır. Başlangıçta bu protokol PKK terör örgütünün Karadeniz bölgesine açılımında önemli rol oynamış ancak 1996 yılının son aylarında bu protokolün örgütlerin alt kadrolarınca benimsenmemesi sebebiyle bazı huzursuzluklar yaşanmıştır.

Abdullah ÖCALAN tarafından 1997 Ocak ayından bugüne kadar örgütün basın – yayın organlarında sıkça tekrarlanan “Türkiyelileşme” kavramı Tososlar ve Karadeniz’e Açılım” faaliyetleri ile belirginlik kazanmıştır (Demirel, 2005, 201).

Abdullah ÖCALAN’ın 27 Nisan 1998 tarihinde Karadeniz Eyaleti Oluşum Karargahı Sorumlusu - Ayhan kod adlı - Ağa KAHRAMAN ve PKK terör örgütü ile iç içe olan TDP örgütü mensubu Ordu’nun Fatsa ilçesinden -Dursun kod adlı- Mustafa KOCATÜRK ile yaptığı görüşmede “Karadeniz stratejisine göre Karadeniz bölgesi ve Ordu kırsalındaki faaliyetlerin güvenlik kuvvetleri tarafından hüsrana uğratıldığı, PKK’nın büyük zarar gördüğünü bu nedenle Karadeniz bölgesinde ‘PKK’ adının kullanılmamasını, bunun yerine ‘Türkiye Devrim Partisi (TDP) ve Devrimci Halk Partisi (DHP)’ isimlerinin kullanılmasını; PKK’nın klasik stratejisi ile Karadeniz’de yapılanmaya gitmelerinin kendilerine pahalıya mal olduğunu bu yüzden 1998 yılında yeni bir terörist stratejisi ile Karadeniz bölgesinde faaliyetlerini yürütmelerinin uygun olacağını” belirterek aynı konuşmada TDP terör örgütü Genel Sorumlusu -Taylan DOĞAN kod adlı- Suat BOZKUŞ aracılığı ile 30 kişilik TDP mensubunun kendilerine katılacağını, TKP/ML-DABK, TİKKO ve TKP/ML-KONFERANS terör örgütleri ile anlaştıklarını böylece Karadeniz bölgesinde merkezi eylem birliği şeklinde faaliyet göstermelerinin uygun olacağı talimatını vermiştir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

04 Haziran 1998 tarihinde yurtdışında PKK terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN ile TDP, DHP, TKP/ML-DABK, TKP/ML-KONFERANS,

¹³⁶ Bu konu özel önemi itibarıyla ana başlıktan ayrılarak ayrı bir başlıkta toplanmıştır. Bu ittifaklardan doğan şiddet biçimi değişiklikleri dikkat çekicidir. Örneğin bombalı eylemlerde artış ve intihar eylemleri.

TKP/KIVILCIM, THKP/C-DEV-SOL terör örgütlerinin sorumlularıyla bir araya gelerek Merkezi Eylem Birliği çerçevesinde Devrimci Birleşik Güçler Platformu (DBGP) adı altında yeni bir strateji belirlemişlerdir.

PKK terör örgütü beşinci kongresinde belirlemiş olduğu hedeflere ulaşmak için 1993 yılından beri sürdürmüş olduğu Erzincan, Tunceli, Erzurum kırsallarından Karadeniz'e açılma faaliyetlerine 1997 yılında daha yoğun bir şekilde devam etmiştir. Bu doğrultuda Sivas, Erzincan, Malatya, Amasya, Ordu, Giresun, Bayburt, Gümüşhane, Artvin ve Ardahan kırsal alanları ile aynı şekilde Suriye üzerinden Hatay, Adana, Kahramanmaraş, Kayseri, İçel Antalya, Osmaniye bölgelerinde faaliyetlerini yoğunlaştırma gayretleri görülmüştür. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Eyalet Yapılanmasında Değişikliğe Gidilmesi:

Beşinci Kongre kararları neticesinde oluşturulan yeni yapılandırmada dört saha komutanlığı ve on iki eyalet bölgesinde silahlı faaliyetlerin sürdürülmesi kararı alınmıştır. Terör örgütünün buna göre yeniden yapılandırılmaya çalışıldığı ancak 1997 yılı sonu itibariyle Saha yapılanmasından vazgeçildiği anlaşılmıştır. Saha komutanlığı sistemi teoride şu şekilde idi:

- 1- Kuzey Saha Savaş Komutanlığı
 - a. Serhat Eyaleti
 - b. Erzurum Eyaleti
 - c. Dersim Eyaleti
 - d. Koçgiri Eyaleti
- 2- Orta Saha Savaş Komutanlığı
 - a. Amed Eyaleti
 - b. Garzan Eyaleti
- 3- Güney Saha Savaş Komutanlığı
 - a. Zağros Eyaleti
 - b. Botan Eyaleti
 - c. Mardin Eyaleti
 - d. Ruha Eyaleti

4- Toros – Akdeniz Saha Savaş Komutanlığı

- a. Güneybatı Eyaleti
- b. Çukurova (Amanos - Akdeniz) Eyaleti (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Örgüt 1999 Ocak ayında gerçekleştirdiği Altıncı Kongresinde Eyalet sisteminden, Saha sistemine dönme kararı almıştır.

PKK terör örgütü 1996 yılında hareket tarzını Irak'ın kuzeyine dayalı olarak Hakkari ve Şırnak bölgesinde tesis etmeyi planlamış ve bu amaçla Irak ile olan sınırı ortadan kaldıracak bir üslenmeye giderek kurtarılmış bölgeler elde etmeyi, sınır birliklerine sürekli taciz türü eylemler gerçekleştirerek sınır hattındaki karakolları boşalttırmak için yurt içine giriş ve çıkışları kolaylaştırmayı, Irak'ın kuzeyi ve İran'daki etkinlik sahasını yurt içine doğru genişletmeyi ve ordulaşmayı gerçekleştirmek olarak hedeflemiştir (Çeşitli Devlet Belgeleri).

Ancak örgüt 1996 yılı içerisinde icra edilen operasyonlar sonucunda büyük kayıplar vermiş ve operasyonlarda temastan kaçınma hareket tarzlarını uygulayarak ağırlık vererek, başlıca Çukurca ve Şemdinli bölgesinde olmak üzere sınır birliklerini taciz ve mayın döşeme eylemleri ile gücünü korumaya çalışmış ve bu hedeflerin hiçbirini gerçekleştirememiştir. Planladığı hedeflerden hiçbirini gerçekleştiremeyen örgüt halk desteğini büyük oranda kaybetmiş, var olan moral çöküntüsü pekiştirilmiş ve panik havasına sokulmuştur. Kış dönemi ile birlikte kuvvetlerin büyük çoğunluğunu yurt dışına çıkarmıştır. (Özdağ, 1999, 144)

1996 yılında 4198 terör olayı meydana gelmiştir. Dönem içerisinde etkisiz hale getirilen terörist sayısı 4820 dir. Aynı dönemde güvenlik güçlerinin kaybı 610 dur. Geçmiş yıllara göre 1996 yılında ulaşılan başarı PKK terör örgütünün silahlı gücünü saf dışı kılma bazında rakamsal olarak en yüksek düzeydedir. Bu durum terör örgütü ile yapılan silahlı mücadelede başarı trendinin istikrarlı bir şekilde güvenlik güçleri lehine artarak devam ettiğini göstermektedir. (Özdağ, 1999, 148-149)

Ayrıca 1996 yılında icra edilen büyük çaplı operasyonlarda % 96, icra edilen orta çaplı operasyonlarda % 98, icra edilen sınır ötesi operasyonlarda % 23, güvenlik

güçlerinin inisiyatifinde cereyan eden olaylarda ise % 15 oranında artış meydana gelmiştir. Aynı dönem içinde güvenlik güçleri kaybında % 21 (610 kişi) vatandaş kaybında ise % 50 (535 kişi) azalma meydana gelmiştir. 1996 yılı içinde 303 büyük çaplı, 615 orta çaplı operasyon icra edilmiştir. (Özdağ, 1999, 150)

1996 yılında, 1995 yılına göre ele geçirilen silah miktarında yaklaşık olarak iki kat artış meydana gelmiş olup, rakamsal olarak 1995 ve 1996 yılında ele geçirilen silahın parasal değeri 4.7 milyon dolardır. Ele geçirilen mühimmat, teçhizat, malzeme, giyecek ve yiyecek miktarı da bu rakama dahil edildiğinde; PKK terör örgütünden yaklaşık olarak ele geçirilen silah ve malzeme 150-200 milyon dolar değerindedir. (Özdağ, 1999, 151)

Dördüncü Konferansta alınan kararlardan sonra Temmuz 1996 tarihinden itibaren örgütün yurtiçinde gerçekleştirdiği eylemlerde hissedilir bir artış olmuştur. Uzun süredir gerçekleştirilemeyen ilçe ve karakol baskını türündeki eylemler zayıf da olsa yeniden gündeme getirilmiştir.

Örgüt, Tunceli kırsalındaki kadrolara bağlı olarak çalışan Sivas kırsalını 'Koçgiri Eyaleti' olarak isimlendirerek yeniden düzenlemeye çalışmıştır. Yine Örgüt 1995 'Toros Akdeniz Eyaleti' adı altında Amanos dağlarına silahlı gruplar aktararak faaliyete başlamıştır. Bölgenin Çukurova ve Toroslara açılım yapması, pek çok bölgeye geçiş sağlaması, coğrafi bakımdan silahlı grupların barınmasına elverişli olması gibi nedenlerde stratejik bir konumun bulunduğu değerlendirilmiştir. 1996 Mart ayında Kürdistan Özgür Kadınlar Birliği (YAJK) I. Ulusal Kadın Konferansı Irak'ın kuzeyinde yapılmış, 216 kadın örgüt militanı bu toplantıya katılmıştır. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

III.B. İntihar (Canlı Bomba) Eylemleri:

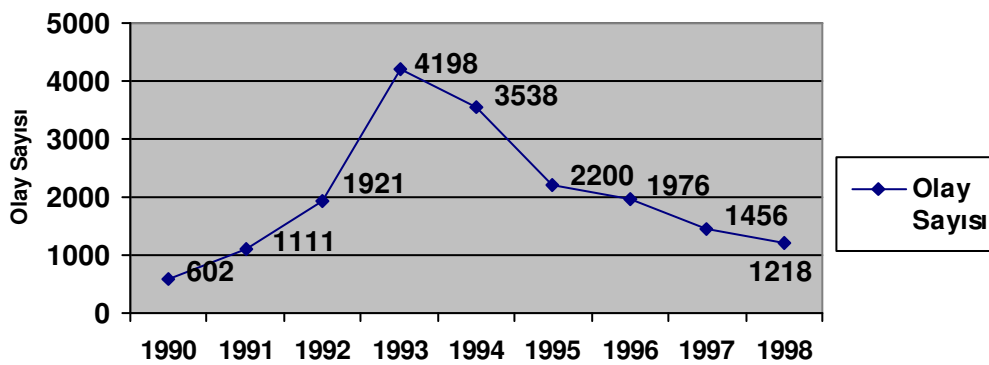
Terör eylemleri genel olarak incelendiğinde 'intihar eylemleri' genel olarak terör örgütlerinin çözülme sürecine girdiklerinde kullandıkları sansasyon imkanı çok yüksek bir eylem tarzıdır. Bazı ülkelerde planlı ve sistematik bir eylem tarzı olan bu eylemlerin Türkiye'de nadir ve münferit eylemler olduğu söylenebilir. Planlı ve

sistemik ilk intihar saldırılarının 1980'lerde Ortadoğu'da kaydedildiği daha sonra Sri Lanka, Hindistan ve Pakistan'da ortaya çıktığı Türkiye'de ise 1996 yıllarında planlı ve sistemik olduğu söylenemeyecek münferit eylemler olarak kaydedildiği söylenebilir.

PKK terör örgütü başta Yunanistan olmak üzere yurt dışında eğitime tabi tuttuğu elemanlarını sansasyonel eylemler gerçekleştirmek üzere 1996 yılında şehirlere aktarmaya başlamıştır. Bu eylemler başta Yunanistan ve Romanya olmak üzere Avrupa ülkeleri üzerinden organize edilmiştir. Nitekim Atina yakınlarında oluşturulan bir kampta terör örgütü PKK militanlarına patlayıcılar ve bombalama konularında özel eğitim verilmiştir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Yukarıda terör örgütlerinin çözülme sürecine girdiklerinden bahisle bu tip eylemi kendilerine bir çıkış yolu olarak gördüklerinden söz etmiştik. Önce PKK terör örgütünün durumunu inceleyerek bu fikrin doğruluğunu açıklayacağız. Ardından intihar süreci ve sonuçlarını değerlendireceğiz.

Tablo 1: 1990-1998 Yılları Arasında Terör Örgütü PKK Tarafından Gerçekleştirilen Yasadışı Olayların Yıllık Dilimlerle Sayısı

Terör örgütü PKK militanları veya sempatanları tarafından 1990 – 1998 yılları arasında gerçekleştirilen silahlı – bombalı saldırı, mayın dökme, molotof kokteyli atma, yol kesme, gasp, adam kaçırma, yasadışı toplantı ve gösteri yürüyüşü

gibi eylemler yıllık dilimler halinde yukarıdaki tabloda verilmiştir. 1993 yılında 4198 olayla en yüksek sayı izlenmiş, terörle mücadelede kararlı tutum ve örgüte karşı yapılan başarılı operasyonlar sonucu olaylarda hızlı bir düşüş gözlenmiştir. 1994 yılında yaklaşık % 15'lik bir azalma gözlenmiş, 1995 yılı 1993 ile değerlendirildiğinde neredeyse % 95 olay azalışı izlenmiştir.¹³⁷ İntihar eylemleri fikirlerinin Ocak 1995'de beşinci kongrede dile getirildiğini, 1996'da dördüncü konferansta karar alındığını bilmekteyiz. Terör Örgütü eylemsizlik darboğazını aşmak, çözümlerin önüne geçmek için bu kararı almış olmalıdır. Örgütün metropol kadrolarının istedikleri kadar ses getirebilecek eylemleri güvenlik kuvvetlerinin şehirlerde aldığı tedbirler yüzünden yapamadıkları örgütün beşinci kongresi ve dördüncü konferansına yansıyan bir konu başlığıydı.

Metropol teşkilatlarının üçüncü kongrede Avrupa teşkilatlanmasına bağlanmasından bahisle –ki bu tarihlerde PKK militanlarına patlayıcı madde kullanma eğitimlerinin verilmeye başlandığını biliyoruz- metropollerde yapılan eylemlerin PKK Avrupa teşkilatı ile ilişkilendirilebilir.

Abdullah Öcalan tarafından yazılan 'Kürdistan'da Zorun Rolü' isimli örgütsel doküman şiddet olaylarının vazgeçilmezliği bütün ayrıntılarıyla dile getirilmiştir.¹³⁸ Örgütün metropol eylemlerine verdiği önemin nedeni, halk arasında, örgütün metropollere bile hakim olduğu düşüncesini yerleştirerek bir korku ve yılgınlık ortamı yaratmak ve böylece siyasi alanda Devleti örgütle siyasi diyaloga zorlayan bir kamuoyu oluşturabilmektir (Törel, 2000, 132).

Beşinci Kongre kararlarının 'Temel Hedefler' başlığını taşıyan bölümde, Türkiye çapında devletin ekonomik, siyasi, askeri, sosyal, kültürel ve benzeri tüm kurum ve kuruluşları ile bunlara hizmet eden kişilerin hedef alınması en temel görev ve eylem hedefi olarak ortaya konulmuştur. Metropol eylemlerine atfedilen rolün temelinde, şehir merkezlerinde bile örgütün etkin olduğu düşüncesinin

¹³⁷ Tabloda kullanılan veriler KARADEMİR Kemal, İntihar Saldırıları, 5'den alınmıştır.

¹³⁸ T.C. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı iddianame no: 1998/78 (Abdullah Öcalan Hakkında Hazırlanan iddianame.) Pirim ve Örtülü, 2000, 203, devamında eylem yapılmasının ve ses getirmesinin önemli olduğu Abdullah ÖCALAN'ın adı geçen örgütsel dokümandan yapılan alıntıyla tespit edilmiştir.

vatandaşlarımız arasında hakim kılınarak, oluşan korku ve yılgınlık ortamında devletimizin siyasi alanda örgüt ile diyaloga zorlandığı bir kamuoyu baskısının oluşturulması yer almaktadır. Bu itibarla terör örgütü PKK, metropol eylemlerini sansasyona ve halkın infialine sebep olabilecek eylem tarzlarına başvurarak gerçekleştirmeyi uygun bulmuştur (Çeşitli Devlet Belgeleri).

Beşinci Kongre sonrası dönemde, kongrede ortaya konulan siyasi hedeflere ulaşılması açısından büyük önem atfedilen metropol alanlar için planlanan eylemlilik, güvenlik kuvvetlerinin metropollere yönelik etkin çalışmaları sebebi ile arzulan düzeyde tırmandırılmamıştır. Bunun üzerine 1996 yılı başında örgüt yönetiminin, güvenlik kuvvetlerinin tedbirleri nedeni ile özellikle merkezlerde eski eylem biçimlerinin işlemeze hale geldiği, metropollerde görevli kadroların istenilen eylemleri gerçekleştiremedikleri tespiti yapılmıştır. Bu doğrultuda planlanan eylemliliğin geliştirilebilmesi için ‘ Hamas Türü İntihar Saldırıları’ da dahil yeni eylem biçimlerinin denenmesi kararlaştırılmıştır. Akabinde bu yönlü eylem hazırlıklarının başlatılabilmesi için Mart 1996 tarihinden itibaren örgüt kadroları talimatlandırılmıştır. Bu kapsamda Dördüncü Konferansta intihar saldırıları konusu ayrıntılı bir biçimde ele alınmış, eylemlerin uygun yer ve zamanlarda gerçekleştirilmesi ve mümkün olan en kısa sürede başlatılması karara bağlanmıştır. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Bütün terör örgütlerini ayakta tutan faaliyetlerin özellikle silahlı eylemler olduğu bilinmektedir. Terör örgütü PKK da Abdullah ÖCALAN’ın yakalanmasına kadar silahlı eylemlere devam etmiş, bu tarihten sonra ‘siyasal serhildan (başkaldırı)’ olarak adlandırıldığı müzahir kesim tarafından gerçekleştirilen kitlesel eylemler ile varlığını sürdürmeyi amaçlamış ancak silahlı eylemlere yönelik kadrolarını ve örgütsel yapısını hazır tutmuştur. Örgütün Abdullah ÖCALAN yakalandıktan sonra strateji değişikliğine gitmeden önce başladığı intihar saldırısı eylemlerinin sebepleri, gerek dördüncü konferans kararlarından gerekse eylemlerin tarzı ve sonuçları itibarıyla;

- 1996 yılı içerisinde şehir ve kırsal alan faaliyetlerinde yaşanan eylemsel tıkanıklığın aşılması,

- Alışılmış eylem tarzı dışında, güvenlik kuvvetlerinin mücadele imkanında zorlanacağı eylemlerin gerçekleştirilmesi,
- İntihar eylemleri ile örgütün silahlı kadrolarına motivasyon sağlanması,
- Terör örgütüne sempati duyan insanların örgütsel faaliyetler için cesaretlendirilmesi,
- Güvenlik kuvvetlerinin terörle mücadele azminin sekteye uğratılması,
- Halkta yılgınlık, dehşet ve korkunun hakim olmasının hedeflenmesi,
- İntihar eylemlerinin devamlı gündemde tutulan bir tehdit unsuru olarak kullanılması sureti ile, siyasi çözüm girişimlerinin gündeme alınmasının sağlanması,

olduğu değerlendirilmektedir.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

Örgüt güdümündeki basın yayın organlarında eylemlerde kullanılan örgüt mensupları adeta birer özgürlük savaşçısı şeklinde lanse edilmeye çalışılmıştır.

Örgütün sorumlu kadrosundan olmayan ve gözden çıkartılan intihar saldırısı yapan bu örgüt mensuplarının ağzından, örgüt yönetimine hitaben yazılan mektuplarda;

- (Zilan kod adlı) Zeynep KINACI; "...Barışa, kardeşliğe, insana, doğaya ve yaşama en çok sevgi dolu olan biziz. Ölmek ve öldürmek istemiyoruz. Ama özgürlüğümüzü kazanmamızın da başka yolu yoktur. Yaşamı ve insanları çok sevdiğim için bu eylemi gerçekleştiriyorum..."
- (Rewşen kod adlı) Leyla KAPLAN; "...Ben hiçbir zaman ölmekten çekinmedim ve korkmuyorum. Eylemimle taçlandıracağım güzel yaşamı şimdiden görebiliyorum..."
- (Bermal kod adlı) Güler OTAÇ; "...bu kutsal mücadeleye keşke canımdan başka verebileceğim bir şey olsaydı. İrademizle, onurumuzla, kanımızın son damlasına kadar direneceğiz ve kazanacağız..."

şeklindeki ifadeleri ile eylemler mantıklı gösterilmeye çalışılmıştır.(Demirel, 2005, 175)

Örgüt mensupları ağızından yazılan bu mektuplar daha sonra Özgür Halk, Sterka Ciwan gibi dergilerde eylemleri gerçekleştiren fotoğrafları ile birlikte yayınlanarak Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi şeklinde dramatize edilmeye, eylemler birer kahramanlık hikayesi şekline dönüştürülmeye çalışılmıştır. (Demirel, 2005, 175)

Geliştirilen yeni bir taktik olan intihar eylemleri konusu, terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN tarafından özetle; kahramanca eylemler olduğu, eylemlerin örgütün asıl hareket tarzı olarak lanse edilmemekle birlikte kullanılacak bir eylem tarzı olarak sürekli gündemde tutulması, ancak çok sık başvurulmaması ve belirli gelişmelerin önünün açılması amacı ile kullanılmasının gerekliliği şeklinde ifade edilmiştir. (Demirel, 2005, 176)

Abdullah ÖCALAN tarafından 22 ağustos 1996 tarihli MED TV yayınında;

“...operasyonların yoğunluklu düzeyi bizi de kendimizi sonuna kadar savunmaya zorluyor. Özellikle bu komplolar gibi yöntemlerin, bir kez daha uygulandığını görsek, intihar eylemlerinde büyük bir gelişme beklenebilir. Hiç kimse buna bizim gücümüz olmadığını sanmasın, bizim ne kadar intihar eylemcisi bir gerillaya sahip olduğumuzu ‘Zeynep KINACILAR kahramanlığı’ göstermiştir ve her bir PKK’lı aslında bir intihar gerillasıdır. Ben bunu tehdit olsun diye söylemiyordum. Gerçeğimiz budur. Hatta PKK’ya bağlı olan her taraftarımız da bir intihar gerillasıdır. Biz hangisine istersek ona her türlü eylemi yaptırabiliriz...”;

Yine 31 Eylül 1990 tarihli MED TV yayınında;

“...inanıyorum ki bu halkın genç kızı gibi vücudunu bombalayacak nice kadınlarımız vardır. Bu intihar eylemlerimiz önümüzdeki günlerde de devam edecektir...”

05 Ocak 1997 tarihli MED TV yayınında;

“...kökü kazıma gibi tabir edilen politikada ısrar edilirse bizim eylem taktiklerimiz baştan aşağı değişecek, bu yönlü intihar eylemleri de dahil daha değişik, daha kapsamlı ve daha yaygın, bunun yanında gerillada bazı taktik değişiklikleri olacaktır. Çünkü yok olmamak için başka çaremiz kalmayacaktır. Ama bunlar temennidir. Öyle karar falan değildir. Şimdilik böyle bir karar verme durumu da yoktur. İhtimal üzerine söylüyorum umardım daha çok çözüm siyasi yöne doğru olur. Çünkü ben şimdi bu çözüm üzerinde durmaya çalışıyorum...”

şeklinde açıklamalar yapmıştır.(Demirel, 2005, 172-173)

Temmuz 1996 tarihli Serxwebun gazetesinde ‘Savaşımızın En Kutsal Ve En Sonuç Alıcı Eylemidir’ başlığı ile yer alan değerlendirmesinde Abdullah ÖCALAN tarafından:

“Zilan yoldaşın eylemi öyle sanıldığı gibi bir intihar eylemi değildir. Bir gerilla bölüğünün veya taburunun yapabileceği bir saldırıyı tek başına gerçekleştirme gibi bir anlama sahiptir. Unutmayalım ki bu yıl boyunca belki de sayıları yüzleri aşan gerilla birliklerimiz en elverişli koşullarda bile büyük kayıplar verdiler. PKK silahlı savaşın çizgisinde bu eylemin yeri son derece belirgindir. En gelişkin ve PKK’nın hak ettiği gerçek bir eylem biçimi olarak değerlendirmekle mümkündür...”

şeklindeki ifadelerle Tunceli’deki ilk intihar eylemini değerlendirmiştir ve devamla:

“...intihar eylemi denilecek bir olay varsa o da bu eylem değil diğer eylemlerdir... Ölecekseniz doğru ölün, saldıracaksanız doğru saldırın. Zilan yoldaşın eylemi böylesine görkemli mesajlarla doludur. Kürdistan’da gerillanın yapamadığını böyle yapın diyor. Bu oldukça açık ve nettir. Bu bir manifestodur. Bir yemindir...”

ifadelerine yer veren Abdullah ÖCALAN, kendisini anlayan bir örgüt elemanının gerçekleştirebileceği eylem biçiminin Zilan kodun gerçekleştirdiği eylem olduğunu belirtmiştir. Söz konusu değerlendirmesinde;

“... bu arada önderlik gerçeğini ve önderliği mükemmel incelediği ortaya çıkıyor. Gerçek bir PKK’lı oluyor bu. Aynı zamanda askeri ve gerilla taktiklerimizin ne olması gerektiği hususunda da en parlak bir tutumu ifade etmektedir. Yine parti içinde örgütlü yaşamın nasıl temsil edilmesi gerektiği konusunda da en büyük çığıştır. Bu husus düşmana karşı çığıştan daha da önemlidir. PKK militanlarından nasıl bir eylemlilik tarzının geliştirilmesi gerektiğini kanıtlamak için böyle bir eylemlilik içine giriyor. Bu bizim için bir çağrıdır. Şimdi bunu mu esas alacağız, yoksa derme çatma ve çoğunlukla kaybettiren, sözüm ona kendini yaşatmak için bütün değerleri çarçur eden eylem anlayışını mı? Kaç tane güney savaşı, Botan, Zağros, Garzan savaşı verdik. Hepsi partinin moralini düşürdü ve değerlerimizi bir hiç pahasına düşmana kaptırdı...”

ifadelerine yer vermiştir. aynı yazının devamında;

“... bütün partiyi, bütün halkı, hatta beni hedefleyen sabotaja karşı nasıl cevap verilmesi gerektiğini çok iyi kavramış, planlamış ve uygulamıştır. Bu eylem sadece 1996 yılının değil, PKK tarihinin, hatta ulusal kurtuluş savaşımızın en büyük en kutsal ve en sonuç alıcı eylemidir. Eğer bu yoldaşıma bağlı kalacaksam yaşamla bu kadar oynayanların, yaşama sevgi ve saygısı olmayanların, yaşamla eylem arasındaki doğru ideolojik örgütsel, siyasal çalışma ve parti tarzları arasındaki bağı kuramayanların PKK’da bulunmaları bir hakarettir. Biri saç tellerinden ayak topuklarına kadar kendini kutsal özgürlük ateşinde eritecek, sen ise utanmadan, sıkılmadan, partinin birçok değeri ile istediğin gibi oynayacaksın. Eylem anlayışın sakat, örgüt anlayışın sakat, taktik anlayışın sakat, çalışma tarzıyla yaşama saygısızın, küskün, moralsiz, iradesiz olacaksın ve ondan sonra parti içerisinde bulunacaksın...”

ifadelerine yer vermiştir. (Demirel, 2005, 173-174)

Kendisine karşı bir suikasta yönelik elemanlarının önderlerine nasıl sahip çıkılması gerektiğini de yukarıdaki ifadelerde belirtmiştir. Nitekim yakalandığında meydana gelen kendini yakma ve intihar eylemlerinin sebepleri de böylece daha iyi anlaşılabilir. Abdullah ÖCALAN'ın intihar eylemine ilişkin yapmış olduğu açıklamalarda kadroların örgüte ve kendine bağlılığı hususunda bir gevşemenin söz konusu olduğu, eylemler konusunda çekimser davranıldığı ve silahlı faaliyetlerdeki durgunluktan son derece rahatsız olduğu anlaşılmıştır.

Abdullah ÖCALAN tarafından yapılan açıklamada, intihar eylemlerinin sonuç alıcılık ve eylemi gerçekleştirenin gösterdiği fedakarlık açısından, bundan sonra kıstas kabul edileceği, örgüt içi yargılamalarda bu kıstasın temel alınacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, (Öcalan'dan aktaran Demirel, 2005, 175)

“...bu yoldaş bütün PKK'lılara söz veriyor. Bütün şehitlere, bütün savaş ve cephe güçlerine, zindanlardaki bütün yoldaşlara, bütün insanlığa bağlılığını ifade ediyor. Hepsine layık olmaya söz veriyor. Bunun karşılığında sizlerin de bazı sözlerinizin olması gerekiyor. Ben gücüm oranında layık olmaya, gereklerini yerine getirmeye çalışacağım. Fakat sizler kendi adınıza acaba ikiyüzlülüğe düşmeden bir şeyler yapabilecek misiniz? Bu yoldaşımız kendi gerçekliğini böyle kanıtlamıştır. Peki sizler kendi gerçekliğinizi nasıl kanıtlayacaksınız? Ben gereklerini yine yerine getiririm. Zaten benden fazla bir şey de istemiyor. Çünkü sen her şeyi yaptın ve bizim canımızla bile karşılık vermemiz mümkün değildir. Daha fazlasını yapmayı istedik diyor. Böyle bir büyüklük karşısında sarsılmayan, iliklerine kadar titremeyen, anlam veremeyenin PKK'lığından, yurtseverliğinden hata insanlığından kuşku duymak gerekir. Kuşku duymakla kalmam. Bundan sonra bunu temel ölçü alırım ve ona göre yargılarım. Savaşan kişilik, eylem nerede ise biz de oradayız. Komutan Zilan yoldaştır. Emir erleri de bizleriz...”

hususlarına değinmiştir. Bir diğer husus olarak da terör örgütü lideri Dördüncü Konferans kararları çerçevesinde devreye soktuğu intihar eylemlerini, eylemsizliğin giderilmesi konusunda kullanmayı düşünmüştür. Nitekim;

“...bir gerilla bölüğünün veya taburunun yapabileceği bir saldırıyı tek başına gerçekleştirme gibi bir anlama sahiptir. Biri saç tellerinden ayak topuklarına kadar kendini kutsal özgürlük ateşinde eritecek, sen ise utanmadan, sıkılmadan partinin bir çok değeri ile istediğin gibi oynayacaksın...”

şeklindeki ifadeler bu niyeti göstermektedir. (Demirel, 2005, 175-176) Serxwebun gazetesinin Temmuz 1996 tarihli sayısında Tunceli eylemi ile olarak ‘zilan heval, bir emir! bir sembol! bir tarzıdır!’ başlıklı bir başka yazıda;

“... böyle bir eylemin ayrıca savaş içerisinde olan güçler üzerinde de etkisi muhakkak olacaktır... askeri birlik birbirinden kuşku duyacak, acaba içimizden biri benzer bir eylemlilik gerçekleştirebilir mi, korkusuna kapılacaktır. Özel savaşı ekonomik, siyasi ve moral açıdan destekleyen, finanse eden güçler, savaşın sonlarını gördükçe yaşama isteği ve olanakları bozulacaktır... özellikle metropollerde sömürgeci özel savaşın ekonomik sahiplerini, siyasal temsilcilerini darbeler türden, süreklilik kazanmış birkaç örnek eylemle yaşam onlara zehir zemberek hale gelecektir. Türkiye’de rahat bir yaşamın olamayacağını ekonomik olarak cebinden giderek canından olacaklarını göreceklerinde... belki de bu savaşta karşı tepkiyi daha çok sermaye ve siyaset çevresi ile geliştirmek isteyebileceklerdir...”

şeklindeki değerlendirmelerde bulunulmuştur. (Demirel, 2005, 176)

Irak’ın kuzeyindeki örgüt mensuplarına yönelik olarak Abdullah ÖCALAN tarafından 1999 yılı başlarında verilen talimatta

“... ama üst komutanınız bunu götürmedikçe namussuz ve sürekli alçak olarak değerlendirilecektir. Bu tür şeylere yapabileceğiniz şeyler büyüktür. Bir Binevş Kod mu (Hüsniye ORUÇ – 01.12.1998 tarihinde Lice İlçe merkezinde intihar eylemi gerçekleştiren örgüt mensubu) çıktı aranızdan,

neydi? Yani hiç olmazsa çok kötü öleceğine kahramanca öleceğini bilmiştir. Yani biz onları onaylamıyoruz. Ama illa istiyorsanız, ölümün de bu yolu şerefli. Kısaca gerilla böyle basit yürümez... siyaset diyoruz, dikkat edin savaş şeyimiz daha büyük olacaktır. Buna hazırlanacaksınız. Yani illa direnişçilerin anısına bir şey yapmak istiyorsanız, evet bunun nasıl olacağı hepiniz için bellidir, intihar eylemi. İntihar eylemi olacaksa ilerde bunun çok yolu var. Ama yok biz dağlarımızı gerçekten de düşmana mezar edebiliriz, gerilla bunun tarzını yakalayacaktır. Teknik eğitimidir, taktik eğitimidir, hepiniz biliyorsunuz. Hepiniz eski tarzınızdan nefret edin. Eski savaşçılığınızdan nefret edin. Çünkü kazandırmıyor...”

cümleleri ile intihar eylemi gerçekleştiren mensuplarını onure ederek diğer örgüt mensuplarını intihar eylemlerine yönlendirmiştir. (Demirel, 2005, 176-177)

PKK terör örgütü tarafından düzenlenen ilk intihar saldırısı 1996 yılında Tunceli’de 30 Ağustos Zafer Bayramı törenlerinin bayrak merasimi yapıldığı sırada - Zilan kod adlı- Zeynep KINACI isimli hamile görünümlü kadın teröristin tören kıtasındaki askerlerin arasına girip gerçekleştirdiği eylemdir. Bu ilk saldırıdan terör örgütü liderinin tutuklanarak ülkemize getirilmesinden sonraki ilk intihar saldırısına kadar olan süreçte 14 intihar saldırısı düzenlenmiş 6 polis, 9 asker ve 4 vatandaş şehit olmuş 28 polis, 47 asker ve 63 vatandaş da yaralanmıştır. Ayrıca 7 terörist de yapılan başarılı operasyonlar sonucu intihar eylemi hazırlığında iken yakalanmıştır.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütünün beşinci kongresinden 05.07.1999 tarihindeki eyleme kadar olan ve aşağıda kısa bilgileri verilen on beş intihar saldırısı DEMİREL ve KARADEMİR’in adı geçen eserlerinden derlenerek tarafımızca istatistik işlemlerine tabi tutulmuştur:

1. 30 Ağustos 1996 tarihinde Tunceli ilinde tören alanında bayrak merasimi yapılırken hamile görünümlü kadın terörist Zeynep KINACI askerlerin arasına girerek üzerindeki bombaları patlattı. Bu olayda 8 askerimiz şehit olmuş 29 askerimiz ise yaralandı.

2. 04.08.1996 günü Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde İlçe Emniyet Müdürlüğünün yakınında Renault Toros marka bir araç içerisinde muhtemelen yanlışlıkla patlamış olan bir bomba yüzünden parçalanan 2 erkek terör örgütü militanın cesedi bulundu. Olayda bir kısım maddi hasar meydana geldi.
3. 25.10.1996 günü Adana Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğünün giriş kapısına hamile kılığında gelen Leyla KAPLAN isimli kadın teröristin üzerindeki bombaları patlatması neticesi 3 Polis Memuru şehit olurken, 8 Polis Memuru, 1 Teknisyen ve 3 sivil vatandaş da yaralandı.
4. 29.10.1996 günü Sivas il merkezinde yapılacak olan Cumhuriyet Bayramı tören kortejine intihar saldırısı düzenleneceği istihbarı üzerine tedbirler artırılmış Erzincan yolu Eğri Köprü mevkiinde durdurulan bir minibüste durumundan şüphe edilen bir kadın iki erkek şahıs diğer yolcularla Çarşı Karakoluna getirilmişti. Burada bu kişiler ayrılarak konunun ihtisas birimi olan Terörle Mücadele Şube Müdürlüğüne götürülmek üzere bir bay bir kadın şahıs bir ekip otosuna bindirilmiş ekip otosu hareket ettikten sonra Güler OTAŞ isimli terörist üzerindeki bombaları patlatmıştı. Olayda 3 Polis Memuru ve 1 vatandaşımız şehit olmuş 1 Polis Memuru ve 7 vatandaşımız da yaralanmıştı.
5. 27.07.1997 günü Muğla ili Bodrum ilçesinde halka açık bir tuvalette patlama meydana geldi, bir kadının parçalanmış olduğu kaydedildi. Patlama sonrasında yapılan soruşturmada ölen şahsın PKK terör örgütü militanı olan Dibistan PERİŞAN isimli şahıs olduğu ve muhtemelen intihar saldırısı hazırlığı içindeyken bombanın yanlışlıkla patladığı anlaşıldı.
6. 17.11.1998 günü Hakkari Yüksekova İlçe Jandarma Komutanlığı önünden geçmekte olan konvoyu Fatma ÖZEN isimli terörist tarafından bombalı intihar saldırısı yapıldı. Olayda 1 askerimiz şehit olurken 3 asker ve 1 vatandaşımız yaralanmıştı.
7. 01.12.1998 günü Diyarbakır Lice ilçesinde askerlerin sıkça alışveriş yaptığı Can Market isimli işyerine gelen kadın terörist üzerindeki el bombasının pimini çekerek 1 askerimizi ve 9 vatandaşımızı yaralamıştı.

8. 24.12.1998 günü Van Orduevi önünden geçmekte olan askeri personel servis aracına Hamdiye KAPAN isimli terörist tarafından intihar saldırısı düzenlendi ve 11 vatandaş ile 14 asker yaralandı.
9. 04.03.1999 günü Batman il merkezindeki Şehit Keskin Kaplankıran Polis Merkezi Amirliği önünde durumu şüpheli hamile görünümlü terörist Nezahat BOYACI karakol civarından ve vatandaşların etrafından uzaklaştırıldı, üzerindeki on iki adet el bombadan üçü patlayan 1 Polis Memurunun hafif yaralanmasına neden oldu.
10. 20.03.1999 günü Van ili Başkale İlçesi Bölge Trafik İstasyonu önünde görevli ekipler uygulama yaparken trafik ekibine yaklaşan Tacettin ŞAHİN isimli terörist intihar eylemi yapmış 3 Polis Memuru ve 1 vatandaşımız yaralanmıştı.
11. 27.03.1999 günü İstanbul Taksim Meydanında görev yapan Çevik Kuvvet otobüsüne sırt çantasına yüklü bombalarla yaklaşan Meral MAMYAK isimli kadın teröristi fark eden nöbetçi Polis Memuru 'dur' ikazında bulundu. Kadın terörist intihar eylemini hedefinden bir hayli uzakta yaptığı ve muhtemelen düzenek tam olarak çalışmadığı için kendisi yaralı olarak kaldırıldığı hastanede öldü, 1 Polis Memuru ve 8 vatandaşımız yaralandı.
12. 03.04.1999 günü Tunceli Nazimiye yolunda intihar eylemi yapmak için hazırlık yaparken muhtemelen bombayı yanlışlıkla patlatan Canan AKGÜN isimli erkek teröristin parçalanmış cesedi ihbar üzerine bulundu.
13. 05.04.1999 günü Bingöl Valisi aracından inip vali konağına girdiği sırada Baki TATLI isimli terörist tarafından intihar eylemi gerçekleştirildi. Olay nedeniyle 1 lise öğrencisi hayatını kaybederken 5 Polis Memuru ve 12 vatandaşımız yaralandı.
14. 08.04.1999 günü Hakkari Valisi, Yüksekova İlçe Emniyet Müdürlüğüne ziyaret amacıyla geldiği sırada İran uyruklu Turab MAHMUDİ isimli erkek terörist tarafından intihar saldırısı düzenlendi. Vali Nihat Canbolat ve İl Jandarma Komutanı Tahir ÇEBİ ve makam oto şoförü Çetin DENİZ yaralanarak hastaneye götürüldüler ancak Çetin DENİZ kurtarılamadı. Koruma görevini yapan Polis Memuru ile 5 vatandaşımız ise hafif şekilde yaralandılar.

15.05.07.1999 günü Adana ili Seyhan ilçesinde Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğüne ait olan ancak Eğitim Şube Müdürlüğüne kullanılan binanın girişinde -muhtemelen- Ruşen TABANCI isimli kadın terörist intihar eylemi yaptı ve biri Şube Müdürü olmak üzere 7 Polis, 2 Teknisyen, 1 Çarşı ve Mahalle Bekçisi ve 4 vatandaşımız yaralandı.

İntihar Saldırılarının Değerlendirilmesi:

Dönem ve Zaman Açısından:

Bu eylemlerin gerekçeleri bakımından çeşitli periyotlar sergilediği görülmektedir. Beşinci kongreden sonra yapılan eylemlerin gerekçesi terör örgütünün dağılmasını önlemektir. Beşinci kongreden Abdullah ÖCALAN'ın İtalya'da gözaltına alındığı zamana kadar olan dönem **bu çalışmada I. periyot** olarak değerlendirilmiştir. Abdullah ÖCALAN Türkiye'nin ısrarlı tutumu üzerine yıllardır kendisini barındıran Suriye'den uzaklaştırılmış yakın dostları olan Yunanistan onu ülkeye sokmamıştı.¹³⁹ Bu süreçte cezaevlerindeki bazı militanlar dışarıdaki teröristleri intihar eylemine özendirmek için kendini yakma eylemleri yapıldı. Yapılan yedi eylemde üç tutuklu militan öldü ise de bu süreçte intihar eylemi gözlenmedi.

12 Kasım 1998'de İtalya'da yakalanan Abdullah ÖCALAN'ın serbest bırakılması için -aslında dışarıdaki militanları intihar eylemine cesaretlendirmek için- cezaevlerinde kendini yakma eylemi yapan tutuklu militanların başlattığı süreci yorumlayan Abdullah ÖCALAN, MED TV'de (Aktaran Karademir, Age, 11):

“... burada kesinlikle yakmayı kabul etmiyorum. Kendini yakanlara ben kızyorum. Yakılacak bir şey varsa o kutsal canımız değil yakılması gereken kişilerdir, kurumlardır ve onlar da gözümüzün önündedir. Onlara hazırlanalım, kendimizi böyle yakmaya son verelim, yakılması için gerekenler için de kendimizi bilelim, örgütleyelim, hazırlanalım. Çok ciddi bir hazırlıktan bahsediyorum...”

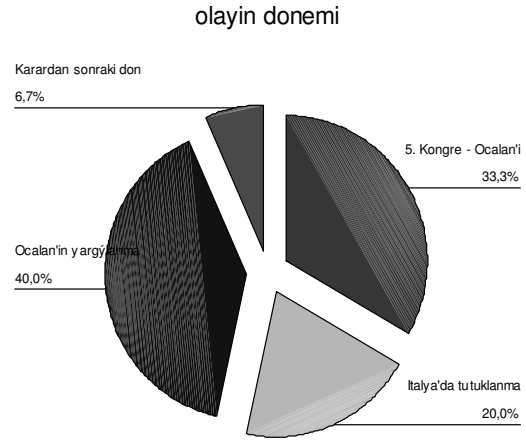
¹³⁹ Öcalan'ın Suriye'den çıkışı ile İtalya'da yakalanışı arasındaki dönem bazı akademisyenlerce farklı bir süreç olarak değerlendirilmekte ise de biz birinci periyodun içerisinde değerlendireceğiz.

diyerek militanları intihar eylemleriyle kendilerini öldürmeleri gerektiğine inandırmaya çalışmaktaydı. Abdullah ÖCALAN'ın İtalya'da yakalanmasından Türkiye'ye iade edilmesi (16.02.1999) arasındaki süreçte eylemlerin gerekçesi örgütçe 'Abdullah ÖCALAN'ın serbest bırakılmasını sağlamak' olarak açıklanmıştı. Bu nedenle bu süreçteki eylemler bu çalışmada **2. periyot** olarak değerlendirilmiştir.

Terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN'ın yargılanma sürecini etkilemek için yapılan eylemler (16.02.1999 – 29.06.1999) bu çalışmanın **3. periyodu** ve mahkemenin idam kararından sonraki süreç ise **4. periyodu** oluşturmaktadır. (29.06.1999 – 05.07.1999 'çalışmada değerlendirilen son eylem tarihi').

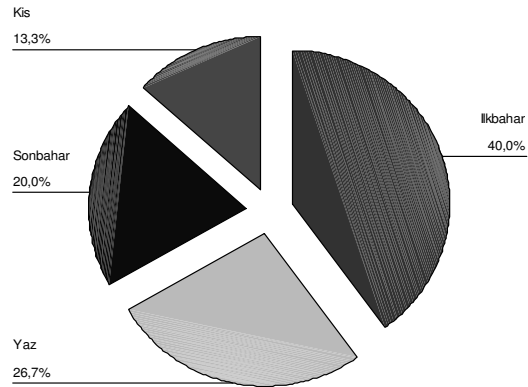
Tablo 2: İntihar Saldırılarının Dönemler Halinde Değerlendirilmesi:

	Frequency	Percent
5. Kongre - Ocalan'ın İtalya'da tutuklanması arası dönem	5	33,3
İtalya'da tutuklanma - Türkiye'ye iadesi arası dönem	3	20,0
Ocalan'ın yargılanması süreci	6	40,0
Karardan sonraki dönem	1	6,7
TOPLAM	15	100,0

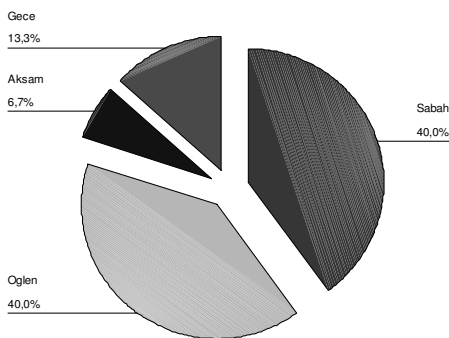
Tablo 3: İntihar Saldırılarının Mevsimlere Göre Dağılımı:

	Frequency (%)	Percent
İlkbahar	6	40,0
Yaz	4	26,7
Sonbahar	3	20,0
Kış	2	13,3
TOPLAM	15	100,0

Tablo 4: İntihar Saldırılarının Gün İçerisinde Dağılımı:

	Frequency (%)	Percent
Sabah	6	40,0
Oglen	6	40,0
Aksam	1	6,7
Gece	2	13,3
TOPLAM	15	100,0

İntihar eylemlerinin dönemsel incelenmesinde en çok olayın Abdullah ÖCALAN'ın yargılanma sürecinde (3. Periyot) gerçekleştiği (% 40)

anlaşılmaktadır.¹⁴⁰ İntihar saldırılarının mevsimlere göre dağılımı incelendiğinde en çok İlkbahar aylarında (% 40) en az kış aylarında (% 13,3) gerçekleştirildiği görülmüştür.¹⁴¹ İntihar saldırılarının gün içerisinde dağılımı incelendiğinde olayların en çok sabah (% 40) ve öğlen (% 40) saatlerinde gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.¹⁴²

Olayın dönemi ile teröristin cinsiyeti, kullanılan bomba türü, eylemin yapıldığı coğrafi bölge, eylemin hedefi çapraz tablolar ile incelenmiş ancak ki-kare testlerinde anlamsız bulunduğundan aktarılmamıştır. Ancak Abdullah ÖCALAN'ın yargılanma sürecinden sonra erkek eleman kullanımının arttığı görülmektedir ayrıca eylem hedeflerinden olan 'makam sahibi kişilere' karşı yapılan eylemlerin sadece Abdullah ÖCALAN'ın yargılanması döneminde olduğu izlenmiştir.

Olayın mevsimi ile teröristin cinsiyeti, kullanılan bomba türü, eylemin yapıldığı coğrafi bölge, eylemin hedefi çapraz tablolar ile incelenmiş ancak ki-kare testlerinde anlamsız bulunduğundan aktarılmamıştır.

Olayın gün içerisinde gerçekleştirilmesi zamanı (sabah-öğlen-akşam-gece) ile teröristin cinsiyeti, kullanılan bomba türü, eylemin yapıldığı coğrafi bölge, eylemin hedefi çapraz tablolar ile incelenmiş ancak ki-kare testlerinde anlamsız bulunduğundan aktarılmamıştır.

Saldırının Yapıldığı Yer ve Kullanılan Bomba Türü Açısından:

Saldırıların değerlendirmesi yapılırken olay toplam sayısı az olduğundan coğrafi bölgeler şeklinde gruplandırılması makul olmuştur. Çalışmada **Türkiye'nin coğrafi bölgeleri** esas alınmıştır. Terör örgütünün eyalet yapılanması bu dönem içinde değişikliklere uğramış¹⁴³ ve zaman zaman eleman yokluğundan yönetim kadroları boş kalmıştır. Bu nedenle hangi grup hangi eylemi düzenledi şeklinde bir değerlendirme söz konusu olamamaktadır.

¹⁴⁰ Bakınız Tablo 2. Standart sapma 0,26

¹⁴¹ Bakınız Tablo 3. Standart sapma 0,28

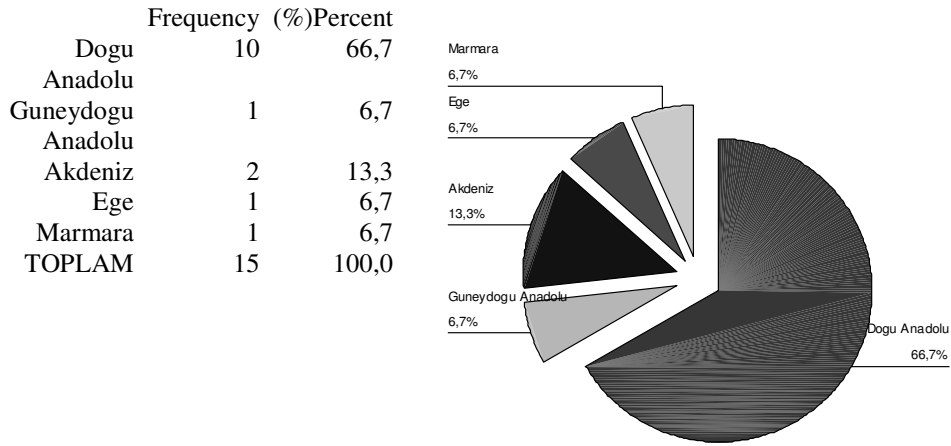
¹⁴² Bakınız Tablo 4. Standart sapma 0,27

¹⁴³ Örneğin Bölge Savaş Komutanlıkları 1995'de yapılandırılmış, 1997'de kaldırılmış, 1999'da tekrar gündeme gelmiştir.

Eylemin hedefindeki kişiler ve kurumlar Emniyet Müdürlükleri bina ve otoları, Askeri bina ve otolar, Sivil halka ait yerler ve makam sahibi kişiler şeklinde katagorileştirilmiştir.

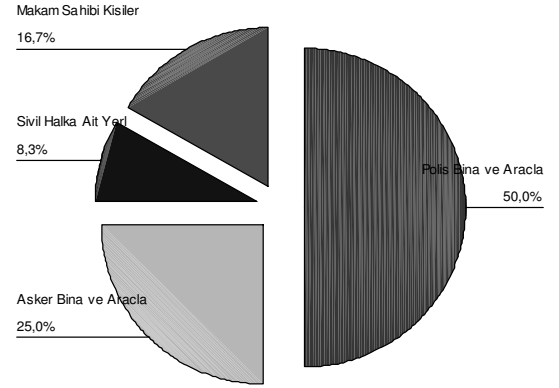
Saldırılarda kullanılan bomba türleri ise TNT ve el bombası birlikte, el yapımı veya boru tipi, sadece TNT, sadece el bombası, TNT ve RXT birlikte şeklinde değerlendirilmeye tabi tutulmuştur.

Tablo 5: İntihar Eylemlerinin Coğrafi Bölgelere Göre Dağılımı:

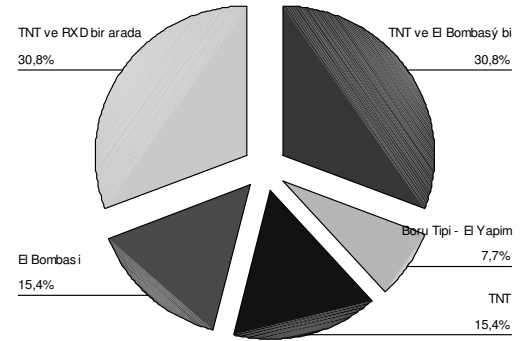
Tablo 6: İntihar Eylemlerinin Hedefine Göre Dağılımı

		Frequency	Percent (%)	(%)Valid Percent
Kullanılan	Polis Bina ve Araçları	6	40,0	50,0
	Asker Bina ve Araçları	3	20,0	25,0
	Sivil Halka Ait Yerler	1	6,7	8,3
	Makam Sahibi Kişiler	2	13,3	16,7
	Toplam	12	80,0	100,0
Kayıp	-1	3	20,0	
TOPLAM		15	100,0	

Tablo 7: İntihar Eylemlerinde Kullanılan Bomba Tiplerinin Dağılımı:

		Frequency	Percent (%)	Valid Percent (%)
Kullanılabilir	TNT ve el bombası birlikte	4	26,7	30,8
	Boru tipi - el yapımı	1	6,7	7,7
	TNT	2	13,3	15,4
	El bombası	2	13,3	15,4
	TNT-RXD birlikte	4	26,7	30,8
Toplam		13	86,7	100,0
Kayıp	-1	2	13,3	
TOPLAM		15	100,0	

İntihar eylemlerinin coğrafi bölgelere göre dağılımı incelendiğinde bu eylemlerin en çok Doğu Anadolu bölgesinde (% 66,7) gerçekleştirildiği görülmektedir.¹⁴⁴ İntihar eylemlerinin hedefine göre dağılımı incelendiğinde en fazla saldırı hedefi olan yerlerin Emniyet Müdürlüğü bina ve otoları (% 50) olduğu gözlenmektedir.¹⁴⁵ İntihar eylemlerinde kullanılan bomba tipleri katagorilere ayrıldığında TNT ve el bombası birlikte (30,8) ve TNT ve RXT birlikte (30,8) hazırlanmış olan düzeneklerin en fazla kullanılan türler olduğu görülmektedir.¹⁴⁶

İntihar eylemlerinin coğrafi bölgelerinin ayrımı ile intihar eylemini yapan eylemcinin cinsiyeti arasında çapraz tablolar oluşturulmuş olup aralarındaki ilişki ki-

¹⁴⁴ Bakınız Tablo 5. Standart Sapma: 1,51

¹⁴⁵ Bakınız Tablo 6. Standart Sapma: 1,16

¹⁴⁶ Bakınız Tablo 7. Standart Sapma: 0,47

kare testi anlamsız çıktığından aktarılmamıştır. Yine intihar eylemlerinin hedefi olan yerler ile intihar eden teröristin cinsiyeti arasındaki ilişki çapraz tablolar ki-kare testinde anlamsız bulunmuştur. Saldırıda kullanılan bombanın cinsi ile eylemcinin cinsiyeti arasındaki ilişki çapraz tablolarda ki-kare testi anlamsız çıkmıştır.

İntihar Saldırganlarının Cinsiyetleri – Yaşları ve Terör Örgütü ile İlişkileri Açısından:

Terör örgütü PKK tarafından oldukça övülmesine, eylemlere katılan örgüt mensuplarına halen günümüzde methiyeler yazılmasına rağmen tüm intihar eylemlerinde sorumlu düzeydeki örgüt mensuplarından kimse kullanılmamış, eylemlerde gözden çıkarılabilecek, varlığı ile yokluğu önemsenmeyen elemanlar kullanılmıştır (Demirel, 2005, 177). İntihar eylemcileri genellikle kişiliklerinin altyapısında içedönük insanlardır, telkine daha müsaittir. Normal yollarla intihar edenlerin kişiliklerine benzer bir yapıları olduğu da söylenebilir. Bu eylemleri gerçekleştiren kişilere umutsuzluk ve çaresizlik duyguları aşılansarak bilinçli bir depresyon yaratılıyor olması ihtimali yüksektir.

İntihar eylemlerini yapan örgüt mensuplarının psikolojik durumu ve örgütteki pozisyonu birbirine yakındır. Birkaç örnek genelini tanımlamaya yeterlidir.¹⁴⁷ Örneğin Tunceli eylemini gerçekleştiren -Zilan kod adlı- Zeynep KINACI'nın örgüt tarafından ölüm cezasına çarptırılarak, ruhi dengesizliğe sürüklendiği bilinmektedir. Olaydan sonra yapılan araştırmalarda, örgüt mensubunun okul ve iş arkadaşı olduğu ve olay günü evinde barındırdığı anlaşılan Tunceli ili Devlet hastanesinde röntgen teknisyeni olarak çalışan Aygül KILIÇ isimli şahıs ifadesinde; Zeynep KINACI'nın okul yıllarında psikolojik problemleri olan, çevre ile diyalog kurmakta zorluk çeken, içine kapanık, telkinlere son derece müsait biri olduğunu ve son karşılaşmalarında da bu durumu tekrar gözlemlediğini beyan etmiştir.

Adana'da 25.10.1996 günü eylem gerçekleştiren -Revşen kod adlı- Leyla KAPLAN'ın kırsal alanda yakalandığı, hastalığını tedavi ettirmek, şehir faaliyetlerinde bulunmak üzere Adana'ya gönderildiği, burada duygusal ilişkiye

¹⁴⁷ Ayrıntılı bilgiler için Bakınız Demirel, 2005, 177-191

girdiği örgüt mensubuna örgütten ayrıldığını belirten bir mektup bırakarak kaybolduğu, ancak örgüt tarafından yakalanarak ihbarcı olarak değerlendirilmesi ile örgüt mensuplarıyla ilişkisinden dolayı soruşturmaya alınarak psikolojik baskı altına alındığı, bu baskı ve yakalandığı hastalığın ruh hastalığı derecesinde rahatsızlığa sebep olduğu bilinmektedir. Örgüt tarafından ihanetle suçlanarak kendisini ispatlaması amacı ile intihar eyleminde bulunması istenilen -Jiyan kod adlı- Türkan ADIYAMAN'ın planlanan intihar eylemini kabul etmemesi üzerine hakkında örgütçe infaz kararının alındığı ve 25.10.1996 tarihinde Leyla KAPLAN'ın gözü önünde -İsa Ali Delil kod adlı- Bayram YARUK tarafından infaz edildiği, Leyla KAPLAN'ın bu tür bir baskı ve adeta bir psikolojik işkence neticesinde intihar eylemine yönlendirildiği anlaşılmıştır.

Bir başka örnekle Diyarbakır' da intihar eylemi gerçekleştirilmeden yakalanan Abdurrahman MARANGOZ' un uzun bir süre kırsal alan faaliyetlerine dahil edilmeyerek dışlandığı, soruşturmaya alınmak üzere Irak'ın kuzeyine gönderileceği tehdidi ile baskı altına alındığı öğrenilmiştir (Demirel, 2005, 180 ve Çeşitli Devlet Belgeleri).

Sonuç olarak intihar eylemciliğine yönlendirilen örgüt mensuplarının örgüt tarafından önce hain ilan edilerek ölüm cezasına çarptırılmak sureti ile baskı altına alındığı veya hain yada kahraman olarak ölmek gibi bir tercih yapmak durumunda bırakıldıkları anlaşılmaktadır (Karademir, Age, 16-23).

Necati ALKAN, PKK terör örgütünün gerçekleştirmiş olduğu intihar eylemlerinde kadın teröristlerin seçilmesinin erkeklere oranla daha fazla olduğunu;

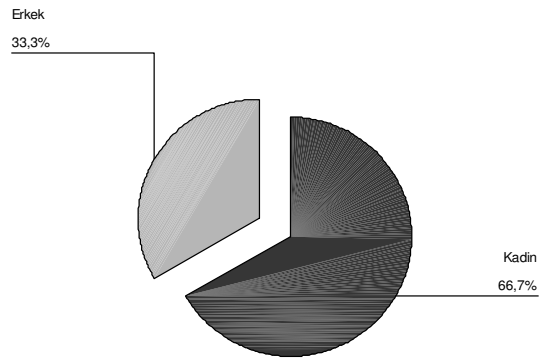
- Kadın teröristlere örgüt içerisinde işe yaramazlık psikolojisinin geliştirilmiş olduğunu, bu psikolojinin örgüt içinde telafisi için intihar eylemlerinde bulunan kadınların birer kahraman olarak değerlendirilmesi,
- Güvenlik kuvvetleri tarafından yapılan aramalarda gelenek ve görenekler nedeniyle kadınlara daha toleranslı davranıldığı bilinmesi,

- Bombaların hamile süsü altında daha rahat gizlenebilmesi,
- Kadınlar erkeklere nazaran daha duygusal olduklarından şartlandırmalara daha elverişli oldukları,

şeklindeki başlıklarla açıklamaktadır.(Aklan, 1997, 58)

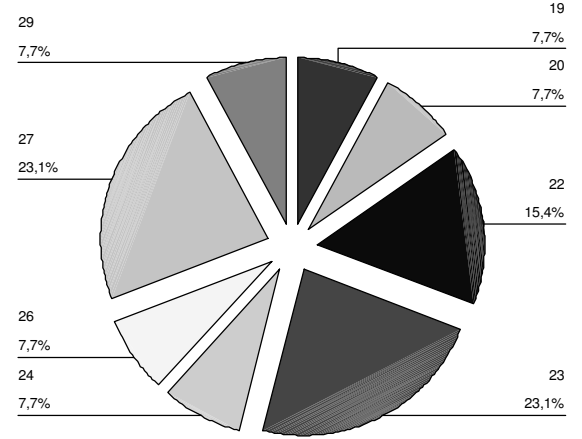
Tablo 8: İntihar Eylemcilerinin Cinsiyet Dağılımı:

	Frequency	Percent(%)
Kadın	10	66,7
Erkek	5	33,3
TOPLAM	15	100,0

Tablo 9: İntihar Eylemcilerinin Yaş Dağılımı:

	Yaş	Frekuensi	Yüzde (%)	Kullanılabilir Yüzde (%)
Kullanılabilir veri	19 yaş	1	6,7	7,7
	20 yaş	1	6,7	7,7
	22 yaş	2	13,3	15,4
	23 yaş	3	20,0	23,1
	24 yaş	1	6,7	7,7
	26 yaş	1	6,7	7,7
	27 yaş	3	20,0	23,1
	29 yaş	1	6,7	7,7
	Toplam	13	86,7	100,0
Kayıp	-1	2	13,3	
TOPLAM		15	100,0	

İntihar eylemlerini gerçekleştiren teröristlerin % 66,7'sinin yani 2/3'sinin kadın olduğu gözlenmiştir.¹⁴⁸ Bu kişilerin en düşük yaşı 19 en fazla ise 29 olarak tespit edilebilmiştir. En çok 23 yaş (%23,1) ve 27 yaşta (%23,1) eylemler gözlenirken ortalama yaş 24 olarak görülmüştür.¹⁴⁹

İntihar eylemi düzenleyen teröristin örgütün dağ kadrosu ile olan ilişkisi incelenmiş ancak kayıp veri fazla olduğundan standart sapma 14,49 seviyelerinde gözlemlendiğinden çalışmaya aktarılmamıştır. Ancak en düşük 7 ay, en fazla 105 aydır örgütün dağ kadrolarına katılmış teröristler gözlemlenmiş ve elde edilen verilerin ortalamasının 43 ay olduğu anlaşılmıştır.

III.C. Beşinci Kongre ve Altıncı Kongre Arasındaki Terör Örgütü PKK'nın Yurtiçi ve Yurtdışı Faaliyetleri:

Terör örgütü PKK 1994 yılından itibaren kırsal kesimlerde ve merkezlerde geliştirilen karşı operasyonlardan sonra silahlı eylemler bazında önemli oranda gerilemiştir. Bunun üzerine terör örgütü 1997 yılında silahlı eylemlerini bütün şiddetiyle devam ettirmesine rağmen barış senaryolarına daha fazla yer vermeye bunun şartlarını oluşturmaya yönelmiştir. PKK terör örgütünün uyguladığı şiddet faktörü ve buna paralel olarak sürdürdüğü etkili ve sistemli propagandalar terör

¹⁴⁸ Bakınız Tablo 8. Standart sapma:0,13

¹⁴⁹ Bakınız Tablo 9. Standart sapma:0,83

örgütünün güçlenmesinde etkili olmuş ayrıca silahlı şiddet dinamo vazifesi görmüştür. Ancak salt şiddet faktörünün yeterli olmayacağını anlayan terör örgütü önderleri şiddet-bağımsızlık ve siyasal çözüm-kültürel özerklik gibi zıt iki yöntemi birbirine alternatif olarak dayatmıştır. Bu stratejisini 1997 yılında ‘şimdiye kadar bir diriliş örgütü oluşturduk ve bunu kabul ettirdik. Bundan sonraki amacımız ise bir kuruluş örgütü gibi çalışmaktadır. Hedef ulusal ordulaşma ve iktidarlaşmadır’ denilerek dönemin aktif hedefleri ortaya kanmaya çalışılmıştır. Bu strateji doğrultusunda örgüt tıkanma noktasında bulunan silahlı ve kitlesel faaliyetlerin kazanımlarını, ‘Kürt kültürel kimliğinin tanınması’ gibi spekülasyona açık taleplerle siyasi kazanımlara dönüştürmeyi hedeflemiş ve bu amaçla bizzat Abdullah ÖCALAN’ın talimatlarıyla birçok batılı ülkenin resmi ve hükümetler dışı kuruluşları nezrinde girişimler yapılmış ve terör örgütünün “Türkiye’nin Kürt kimliğini tanıması gerektiği, Kürt halkının meşru temsilcileri olarak siyasi çözümden yana olduklarını, bölgedeki terörün Türkiye’nin tavizsiz tutumundan kaynaklandığını, PKK’nın bu duruma tepki olarak faaliyetlerini sürdürdüğü” şeklindeki girişimleri olmuştur. Ayrıca terör örgütünün yurt içindeki legal uzantılarının yurt dışındakilerle koordineli olmak kaydıyla “Barış ve kardeşlik, Kürt kimliğinin tanınması” temalarının ağırlıklı olarak işlendiği örgütlenme ve propaganda faaliyetlerini özel bir önem verildiği ve bu faaliyetlerin ‘PKK Türkiyelileşiyor’ şeklinde ilan ettiği gözlenmiştir. (Demirel, 2005, 197)

Yine Irak’ın kuzeyine dayalı olarak geliştirilmeye çalışılan ve merkezinde silahlı faaliyetlerin kurumlaşmaların yer aldığı, örgüt tarafından beşinci kongrede ortaya atılan ‘Ordulaşma-İktidarlaşma’ sloganına işlerlik kazandırma ve ‘PKK Güneylileşiyor’ hedef ve faaliyetleri belirlemiştir. Terör örgütünün gündeme getirdiği iktidar örgütü olma hususu, hayali ve müstakbel Kürdistan yolunda yürütülecek kuruculuk faaliyetleridir. Diğer bir deyimle eğitimden diplomasiye, basın yayından kültürel kurumlara sağlıktan ekonomiye kurulması planlanan devletin alt yapısını oluşturmasıdır. Ordulaşma ise silahlı eleman sayısını geliştirme ve bu konuda etkinlik kurmak olup, ordulaşma faaliyetleri zaten sürecin doğal seyrine göre devam ettirilmiş ve her fırsatta askeri varlığını geliştirmeye ve bu önemli kozunu sürekli takviye ederek gerektiği yerde gerektiği kadar tutmaya, silahlı varlığını bir

şantaj unsuru olarak kullanmaya çalışmıştır. Bu amaçlarına yönelik olarak Ocak 1997 tarihinde gerçekleştirilmiş olan Merkez Komitesi Dördüncü Toplantısında Irak'ın kuzey şeridi ile Hakkari ve Şırnak illerimizi de içerisine alan bölgede kurtarılmış alan projesi uygulamayı ve silahlı faaliyetleri bu planın uygulanmasına teksif edeceğini açıkça ilan etmiştir. (Demirel, 2005, 198)

Sınırın her iki tarafında oluşturulması hedeflenen bu kurtarılmış bölgede Kürdistan'ın model sayılabilecek idari, adli, siyasi, sosyal kültürel ve ekonomik kurumlarının da temellerinin atılması kararlaştırılmıştır. Örgütün Irak'ın kuzeyine dayalı olarak geliştirmeyi planladığı daha gelişmiş bir kurumsallaşmanın da Kürdistan Ulusal Meclisi (KUM) ve Kürdistan Federal Hükümeti gibi hedeflerinin olduğu açıklanmıştır. Bu hedeflerine ulaşmak amacıyla bir yandan çok çeşitli sosyal, dini, mesleki kesimler gücü ve becerisi oranında örgüt adına faaliyetler yürütürken diğer yandan da bölücü eğilimleri olan evvelce angaje edilmiş çevrelere moral verilmesi hedeflenmiş bu durum örgütün eleman ve kitle desteği konusunda önemli kaynak ve avantaj sağlamıştır. Yine bu strateji doğrultusunda uluslar arası çevreler nezdinde seferber edilen halk kesimleri ön plana çıkarılmış ve örgütün bölücü talepleri, yapılan kamufrajlar ile sıradan halk görüntüsü verilen kişiler vasıtasıyla dile getirilmiştir. 1997 yılı başı itibarıyla terör örgütü diğer bütün faaliyet alanlarında olduğu gibi başta Almanya olmak üzere Avrupa alanındaki propaganda örgütlenme ve eylem faaliyetlerinde de bir takım sorunlar meydana gelmiştir. Yurt içi kırsal bölgelerde üstlenmiş silahlı örgüt mensuplarına peş peşe yapılan etkili operasyonların yanı sıra, yerleşim birimlerindeki örgütlenme faaliyetlerinin deşifre edilerek engellenmesi, Avrupa'da giderek belirginleşen huzursuzluğun esas nedeni olmuştur. Bahse konu genel ve yerel nedenler örgüt tabanı arasında her geçen gün ciddi rahatsızlıklar meydana getirmeye başlamış ve örgüt mensupları çeşitli bahaneler ileri sürerek örgütten uzaklaşmaya başlamışlardır.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütü başta Almanya olmak üzere diğer Avrupa ülkelerinde önceki yıllarda olduğu gibi 1997 yılında da büyük oranda eleman temini, bu elemanların siyasi ve askeri eğitimi, kırsala eleman gönderme, uyuşturucu kaçakçılığı, ülkemiz aleyhine kamuoyu oluşturmak için çeşitli festival ve paneller düzenleme gibi

propaganda faaliyetlerinde bulunma, örgüte silah ve mühimmat temin etme ve benzeri faaliyetlerini de bu sahalarda oluşturduğu paravan kuruluşları sayesinde sürdürmüştür. ERNK bünyesinde devam ettirilen Avrupa'daki örgütsel faaliyetlerin ilki 1994 yılında Yunanistan'ın başkenti Atina'da açılan büro olmuştur. Ardından Avusturya – Viyana, Danimarka – Kopenhag, Norveç – Oslo, Finlandiya – Helsinki ve İsveç – Stocholm'de terör örgütünün irtibat büroları açılmıştır. Ayrıca İtalya-Roma, İspanya-Madrit'teki bazı dernekleri de, ERNK bürosu olarak örgütlenme çabaları olmuştur. Terör örgütü 1997 yılı itibarıyla Avrupa ülkelerindeki yapılanmasını 18 ayrı eyalet olarak organize etmiştir. Bu eyaletlerin (10)'nun Almanya'da olması dikkate alındığında bu ülkenin terör örgütü açısından değeri anlaşılmaktadır. (Demirel, 2005, 199)

Almanya hükümeti PKK'nın 'terör örgütü olması' gerekçesiyle 1993 yılı sonlarında faaliyetlerini yasaklayarak, bu konuda Fransa ile birlikte diğer birçok Avrupa ülkesinden önce adımlar atmıştır. Ancak 1997 yılı itibarıyla terör örgütü PKK, 'terör örgütü olmaktan' çıkarılmış, 'organize suç örgütü' olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. Bu değişikliğin ilk hukuki sonuçlarından biri de terör örgütünün Avrupa sorumlusu -Kani YILMAZ kod adlı- Faysal DUNLAYICI' ya verilen ceza olmuştur. Bu kararın içerisinde siyasi etkenlerin fazla rol aldığı ortadadır. PKK terör örgütü Almanya ve Fransa'da uyuşturucu ticareti yaptığı için bu yaptırımları görmüş, terör örgütü olarak değerlendirilmiş ancak siyasi irade örgüte olan yakınlığını üç sene içerisinde göstererek 'organize suç örgütü' olarak nitelendirmiştir. (Demirel, 2005, 199)

Balkan ülkelerindeki terör örgütü faaliyetlerinin koordinasyon merkezi her dönem Yunanistan olmuştur. Yunanistan'ın dışında Romanya ve Bulgaristan ön plana çıkmaya başlamıştır. Terör örgütü bu ülkelere Romanya'da 'oturma izni' imkanlarından ziyadesiyle istifade etmiştir. Romanya'ya yerleşerek burada çeşitli çapta iş yerleri kuran vatandaşlarımızdan terör örgütü namına haraç alınmaya başlanmıştır. Romanya Avrupa'dan yurt içine veya yurt içinden Avrupa'ya bir koordinasyon merkezi gibi kullanmaya başlamıştır. Bu dönemde PKK terör örgütü özellikle Bulgar milliyetçilerinden siyasi destek görmeye başlamıştır. Bulgar

milliyetçilerinin desteğiyle bazı üst düzey toplantıların yanı sıra uluslar arası niteliği bulunan toplantılarda gerçekleştirmiştir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Rusya 1997 yılına kadar, Kafkasya alanında terör örgütünün faaliyetleri açısından önemli bir rol oynamış bu bağlamda 19.02.1997 tarihinde Kürt sorununun ağırlıklı olarak gündem konusu edildiği “Milletler Arası ve Etnik Sorunlar Üzerine Uluslar Arası Görüşmeler” adıyla Moskova’da bir konferans düzenlenmiştir. Bu konferansa Sürgünde Kürt Parlamentosu (SKP) üyeleri yanı sıra Yunanistan, Kıbrıs Rum Kesimi, Rusya, Ukrayna, Beyaz Rusya, Sırbistan ve Gürcistan’dan parlamenterler katılmıştır. Ayrıca Rusya sınırları içerisinde terör örgütüne ait eğitim kampları oluşturulmuş buralarda örgüte ait propaganda malzemelerinin basımı ve dağıtımı da yapılmıştır. Yine bu dönemlerde Ermenistan topraklarında ve işgali altındaki Karabağ bölgesinde barınma ve eğitim faaliyetleri sürdürülmüştür. (Demirel, 2005, 200 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Sürgünde Kürt Parlamentosu, bir yandan PKK terör örgütünün bölücü faaliyetlerine daha fazla eleman kazandırma ve geniş kitlelerin ilgisini çekmeye yönelirken diğer yandan da terör örgütünün demokratik görünümlü paravan örgütleri vasıtasıyla terörist faaliyetlerini maskeleyen, uluslar arası destek sağlama çabalarının önemli bir parçası olmuştur. Yine bu dönemde bir çok ülkenin resmi ve yarı resmi karar mekanizmaları vasıtasıyla örgüt temsilcileri irtibata geçtikleri terör örgüt güdümündeki konferans, panel ve benzeri toplantılara ev sahipliği yaptıkları ve bu toplantıları finanse ettikleri öğrenilmiştir. Avrupa ülkelerinde sosyal kültürel amaçlı dernek yayın ve benzeri oluşumlara tanınan kolaylıklar terör örgütü için önemli avantaj teşkil etmiştir. Oluşturulan komite, birim ve grupların bir kısmıyla Kürt kitlesi hareketlendirilirken diğer bir kısmı ile daha çok yabancı kesimler etkilenmeye çalışılmıştır. (Demirel, 2005, 200 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütü 1997 yılını ‘silahlı faaliyetlerde atılım’ ve ‘final yılı’ ilan ederken diğer yandan da gerek yurt içerisinde gerekse yurt dışında “barış etkinlikleri” organize etmeye çalışmıştır. Yukarıda bu tezatin kasıtlı oluşturulduğundan defaten bahsetmiştik. Bu etkinliklerin en önemlisi Barış Treni veya Barış Heyeti ismi verilen organizasyon olmuştur. Brüksel-Diyarbakır hattı esas

alınan Barış Treni Projesinin propaganda gücüne erişmesi amacıyla, Diyarbakır'a varış günü olarak Dünya Barış Günü olması münasebetiyle 01 Eylül 1997 günü planlanmış, alınan önlemler ve sürdürülen diplomatik girişimler sonucu bu faaliyet büyük ölçüde akamete uğratılmıştır. Bu faaliyetinden istenilen neticeyi alamayan terör örgütü Avrupa'nın çeşitli merkezlerinde;

06.09.1997 tarihinde Almanya-Köln' de "V.Kürdistan Zafer Festivali"

18.09.1997 tarihinde Yine Köln' de "Barış Yürüyüşü"

19.09.1997 tarihinde Yunanistan-Selanik' te "Kürt Halkı için Dayanışma ve Barış Festivali"

isimleri altında çeşitli etkinlikler gerçekleştirmiştir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütü 1980 yılından itibaren en güvenilir üs bölgeleri olarak komşu ülkelerin topraklarını tercih ettiği bilinmektedir. İlk yıllar sadece Lübnan sahasını üs olarak kullanan terör örgütü ilerleyen zaman içinde Yunanistan, İran, Irak ve Ermenistan'da çok sayıda üstlenme ve eğitim kampı oluşturmuştur.1997 yılında da bahsedilen ülkelerde çok sayıda üs ve eğitim kampı olduğu öğrenilmiştir. Irak'ın kuzeyindeki örgüt varlığı ise bu dönemde üstlenme ve eğitim düzeyini aşmış bir hakimiyet sahasına dönüşmüştür. İran'da üstlenme ve eğitim kamplarının yanı sıra çeşitli tedavi ünitelerinin de olduğu öğrenilmiştir. Ermenistan'da da eğitim ve üstlenme amaçlı kamplar açılmıştır. (Demirel, 2005, 201-205)

Terör örgütünün en etkili koordinasyon merkezi, Abdullah ÖCALAN'ın ikamet ettiği ve 1998 yılına kadar 21 yıl boyunca örgütü sevk ve idare ettiği Suriye'dir. Yine sevk ve idare açısından ön plana çıkan bir önemli bölge ise Irak'ın kuzeyidir. Ayrıca İran ve Yunanistan'da bulunan örgüt kampları sorumlularının da bazen doğrudan örgüt liderinden bazen de Avrupa cephe merkezinden aldığı talimatlar örgütü sevk ve idare ettikleri bilinmektedir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Bilindiği gibi terör örgütü 1997 yılına "fetih yılı, zafer yılı, final yılı" gibi söylemlerle girmiştir. Bu çerçevede kış döneminde büyük oranda Suriye, Irak ve yurt içerisinde bulunan kadrolar eğitim faaliyetine yönlendirilmiştir. 1996 yılı sonu

itibarıyla sahip olduğu (6000-6800) civarındaki örgüt mensubu sayısı, 1997 yılında yurt içerisinde (2400-2600) ve yurt dışında (2100-2300) civarında olmak üzere toplam (4500-4900) civarına düşmüştür (Çeşitli Devlet Belgeleri). Bu düşüşte en önemli rolü muhakkak ki terör örgütüne yönelik yapılan operasyonlar olmuştur. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Kırsal kesimde ve küçük kasabalarda yaşayan bölge halkı silahlı terörden en fazla etkilenen kesimlerden olmuştur. Ancak 1997 yılına gelindiğinde güvenlik kuvvetlerinin terörü yer yer baskı altına alması ile halktaki panik havası son bulmuştur. İnsanlar terör koşullarında ayakta kalmaya çaba sarf etmiştir. Güvenlik kuvvetleri ana ulaşım ağını da denetim altına alarak vatandaşların serbestçe seyahat etmesine imkan oluşturmuştur (Demirel, 2005, 205).

Terör örgütünün batıdaki yerleşim birimlerine yönelik ve Kürt kökenli vatandaşlarımızı esas alan faaliyetleri örgütün kuruluşu ile başlamış ve imkan ve olanaklarıyla paralel olarak devam etmiştir. Ancak kırsal/batı bölgelerindeki faaliyetlerinin 1990 sonrasında stratejik ve taktik değişikliklere bağlı olarak başladığı bilinmektedir. Bu bölgelere yönelik faaliyetler DHP (Devrimci Halk Partisi) gibi paravan örgütler vasıtasıyla Zonguldak-Bolu gibi alanların civarlarındaki yerleşim birimlerine dayalı olarak başlatılmaya çalışılmışsa da ağırlıklı olarak Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizdeki PKK örgütlenmesinin uzantısı olarak geliştirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca Örgütsel faaliyetlerin dayandırıldığı en uç noktalar olan Kars, Erzurum, Erzincan, Tunceli, Malatya, Gaziantep gibi alanların batı bölgelerine açılımında dayanak noktaları olarak rol oynadığı tespit edilmiştir. Örgüt 1997 yılı başlarından itibaren “Savaşın Türkiyelileştirilmesi” sloganını ön plana çıkararak Akdeniz, İç Anadolu ve Karadeniz bölgelerimizde başlattığı eylemleri üçüncü bir çıkış olarak mensuplarına empoze etmeye çalışmış, bu amaçla Marksist Leninist sol örgütlerin eleman ve kitle desteğinden daha istifade ederek hedeflerin genişletilerek güvenlik kuvvetlerinin Doğu/Güneydoğu Anadolu bölgesindeki operasyonlarının baskısının azaltılması hedeflenmiştir. Terör örgütü Karadeniz bölgesine yönelik örgütlenmesini Pontusçuluk, ve cılızda olsa Lazcılık, Gürcülük faaliyetlerini destekleyerek bu örgütlenmelerin idaresini ele geçirmek şeklinde geliştirmeye

çalışmıştır. Karadeniz bölgesinde 1997 yılı başı itibarıyla bir hareketlenmenin görülmesi, bir kısım eylemlerin başlatılması ve özellikle Amasya-Tokat kırsalında PKK ile DHKP/C terör örgütlerinin müşterek üstlenme faaliyetlerinde bulunmaları terör örgütünün Karadeniz'e açılım planlarının 1996 yılından itibaren ciddi bir keşif - istihbarat ve 1997 yılında ise üstlenme - eylem aşamasına geldiği şeklinde değerlendirilmektedir. (Demirel, 2005, 206 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütü Karadeniz bölgesini istikrarsızlaştırılarak dünya kamuoyunun, medyanın, araştırmacıların dikkatlerini bölgeye çekmeyi ve böylece Rum Pontus faaliyetlerine daha uygun bir zemin oluşturmayı, Yunan ve Rum kaynaklı Pontus faaliyetleriyle dayanışma içerisine girmeyi ve akabinde Lazcılık, Gürcücülük gibi akımlara zemin oluşturmayı, böylece sınır komşumuz Gürcistan'ında ilgi ve desteğini sağlamayı, Rusya, Sırbistan, Ukrayna, Rusya gibi ülkelerden sağlanacak eleman ve lojistik aktarımı için Karadeniz sahillerinden İç ve Doğu Anadolu bölgelerine doğru tutunma noktaları ve irtibat kanalları oluşturmayı hedeflemiştir.(Demirel, 2005, 206-207)

Terör örgütü PKK 1998 yılı başı itibarıyla eylem ve örgütlenme hedefleri belirlemiştir. Bu hedeflerin en önemlisi, uluslar arası çevrelerinde desteğiyle Kürdistan Ulusal Meclisini toplamak, Irak'ın kuzeyinde etkili bir güç olmak, yurt içinde bir yandan kırsal kesimlerde sansasyonel nitelikte eylemler geliştirirken diğer yandan yasal imkanların en üst seviyeye çıkartılması hedeflenmiştir. 1998 yılı ilkbahar ayları ile birlikte kırsal ve yerleşim birimlerine tırmandırılması düşünülen eylemler için yurt içerisinde ve yurt dışında lojistik ve üstlenme faaliyetlerine hız verilmiştir. Terör örgütü diğer yıllarda olduğu gibi 1998 yılında da çeşitli ülkelere siyasetçi, idareci ve entelektüellerden destek ve teşvik görmüştür. Bu çerçevede Yunanistan-Atina'nın Nikea Belediyesi tarafından 10.05.1998 tarihinde 'Eski ve Yeni Doğu Sorunu' adlı bir konferans düzenlenmiştir. Bu konferansta konuşan PASOK lideri "Kürt hareketi bölge için barış ve istikrar hareketidir..." şeklinde açıklamalarda bulunmuştur. Bu konferans akabinde Yunan Millet Meclisi Dış İlişkiler Komisyonunca Sürgündeki Kürt Paramentosuyla müştereken toplantı düzenlemesi, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesinin tanınması ve bu tanınmanın

Atina'ya bir diplomatik büro açılması suretiyle pekiştirilmesi, Avrupa Parlamentosunun, Sürgünde Kürt Parlamentosu ile Strazburg'da ortak bir toplantı gerçekleştirmesi şeklindeki kararların alınması istenmiştir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Sürgünde Kürt Parlamentosunun (SKP) Sekizinci Olağan Genel Kurul Toplantısı, 23.0.1998 tarihinde Belçika/Brüksel kentinde SKP Başkanı Yaşar KAYA başkanlığında elli delegenin katılımıyla yapılmıştır. Bu dönemde İrlanda-Dublin'de terör örgütü güdümünde faaliyet gösteren Kürdistan Enformasyon Merkezi tarafından bildiri yayınlayarak Türk turizmini boykot çağrısında bulunulmuştur. Belçika'da terör örgütü güdümünde faaliyet gösteren kuruluşlar tarafından başlatılan yardım kampanyalarında 7 milyon Belçika Frangı toplanmıştır. (Demirel,2005, 208) Terör örgütü PKK güdümünde faaliyet gösteren Kürdistan Gazeteciler Birliği¹⁵⁰ adlı oluşumun Üçüncü Kongresi 15 Şubat 1998 tarihinde Almanya/Köln'de gerçekleştirmiştir. ERNK bünyesinde oluşturulan Kürdistan İslami Hareketi (KİH) isimli oluşum tarafından diğer dini oluşumları örgüte çekmek gibi çabalar başlatılmış, ayrıca vatandaşlarımızın dini duygularını istismar ederek halkı örgüt bünyesine yönlendirmeye çalışılmış, örgüte karşı kırsal alandaki yoğun operasyonlar nedeniyle kaçışları engellemek için KİH'in propaganda elemanları kırsal alana gönderilmiştir. 1998 yılında, Kürdistan Haber Merkezi adlı bir kuruluş Ermenistan-Erivan'da faaliyete başlamıştır. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

PKK terör örgütü ülkemizde turizmi baltalamak amacıyla bomba eğitimi verilen kamplara eleman ve bu eylemlerde kullanılmak üzere lojistik malzeme teminine hız vermiştir. Ayrıca Ermenistan'ın Lübnan/Beyrut'taki temsilcileri ile ilişkiye geçilmesi hususunda bizzat Abdullah ÖCALAN tarafından sorumlu kadrolar talimatlandırılmıştır.(Demirel, 2005, 210)

PKK terör örgütünün diploması merkezi olarak adlandırılan Avrupa alanındaki faaliyetler 'halk adına hareket eden siyasi bir oluşum' hüviyeti altında gerçekleştirilmeye çalışılmış ve 1998 yılı içerisinde Almanya, ABD, İsviçre ve Lübnan'da düzenlenen konferans, panel ve benzeri etkinlikler ile "Kürt sorununa

¹⁵⁰ 17-18 Şubat 1996'da Almanya'da kurulmuştur.

siyasi bir çözüm” sağlanması temelindeki propagandalarına zemin hazırlanmaya çalışılmıştır. (Demirel, 2005, 199)

Terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN tarafından 27.08.1998 tarihinde MED-TV aracılığıyla gerçekleştirilen basın toplantısında 01.09.1998 tarihinden itibaren gelişmelere ve şartlara bağlı bir ateşkes ilan edildiği duyurulmuştur. Ateşkes çağrılarının geçmiş dönemlerde olduğu gibi asıl gayesinin örgüt üzerindeki baskıyı azaltmak ve özellikle Batı kamuoyuna karşı “Kürt sorununa” taraf statüsü elde etmek olduğu değerlendirilmektedir. (Demirel, 2005, 210 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

III.D. PKK Terör Örgütü Lideri Abdullah ÖCALAN’ın Yakalanması:

16 Eylül 1998 günü Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Atilla Ateş, Suriye sınırındaki Hatay’ın Reyhanlı ilçesinde şöyle diyordu:

“Türk devleti olarak komşularımızla iyi ilişkiler kurmaya çalışıyoruz. Bu iyi niyetimize rağmen bazı komşularımız, özellikle ismini açıkça söylüyorum, Suriye gibi komşular, iyi niyetimizi yanlış tefsir ediyorlar. Apo denen eşkiyayı destekleyerek Türkiye' yi terör belasına bulaştırdılar. Türkiye, iyi ilişkiler konusunda gerekli çabayı gösterdi. Türkiye beklediği karşılığı alamazsa, her türlü tedbiri almaya hak kazanacaktır. Artık sabrımız kalmadı...”

Bu konuşma ile Abdullah ÖCALAN Suriye’de barınamayacağını anlayarak yeni bir süreci başlatmış oluyordu. Bu sürecin tarihsel sıralamasını basın yayın kuruluşlarından derlediğimiz kadarıyla kısaca şöyle özetleyebiliriz:¹⁵¹

¹⁵¹ Abdullah ÖCALAN’ın yakalanması yapılan eylemlerin şekli ve şiddetini değiştirmiştir. Konu başlığımız açısından ilgili kişinin yakalanması sürecini tarihsel sıralamayla vermek kafi olacaktır. Ancak bu sürecin eylemlere etkisini inceleyeceğiz. Terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN’ın yakalanışını detaylı olarak anlatan yayınlardan bazıları: ÖZKAN Tuncay, Operasyon; PİRİM Oktay ve ÖRTÜLÜ Süha, Ömerli Köyünden İmralı’ya PKK’nın 20 Yıllık Öyküsü; ÖZTÜRK Saygı, Kasadaki Dosyalar. Bu bölümde özetlenen bilgiler yukarıda adı geçen eserlerden derlenerek sunulmuştur. Örgüt taraftarı kesim tarafından yazılan belge ve bilgiler ise tarafımızca incelenmiş ancak çoğu kaynak yoksunu olduklarından bu çalışmada yer verilmemiştir.

- 9 Ekim 1998: Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi baskısı sonucu Abdullah ÖCALAN Suriye'yi terk etmek zorunda kaldı ve Şam'dan Stokholm'e giden bir uçakla Atina'ya gitti.
- 11 Ekim 1998: Başbakan Mesut YILMAZ, PKK terör örgütü liderinin Rusya'da olduğunu kamuoyuna açıkladı.
- 27 Ekim 1998: Türkiye "Abdullah ÖCALAN'ın iadesi" istemi ile Rusya'ya nota verdi.
- 12 Kasım 1998: Türkiye'nin baskısı ile Rusya'dan ayrılan Abdullah ÖCALAN saat: 22.00'de Roma Havaalanına indi. Abdullah ÖCALAN burada sahte pasaport kullanmak suçundan tutuklandı.
- 16 Kasım 1998: Türkiye'de "İtalya'yı boykot" çağrıları yapılmaya başlandı.
- 17 Kasım 1998: Abdullah ÖCALAN İtalya'da hakim huzuruna çıkarak yaptığı kanlı eylemler yüzünden pişman olduğunu söyledi.
- 18 Kasım 1998: Avrupa Parlamentosu İtalya da dahil olmak üzere hiçbir Avrupa ülkesinin Abdullah ÖCALAN'a siyasi sığınma hakkı verilmemesi konusunda karar aldı.
- 20 Kasım 1998: Roma İstinaf Mahkemesi Abdullah ÖCALAN'ı serbest bıraktı.
- 30 Kasım 1998: PKK terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN'ın iade istemini içeren dosya İtalyan yetkililere verildi. Bu dosya 900 sayfadan fazla bilgi ve belge içeriyordu.
- 7 Aralık 1998: Abdullah ÖCALAN, PKK terör örgütünün Fransa'daki eylemleri nedeniyle bir Fransız Hakim tarafından sorgulandı.
- 16 Ocak 1999: İtalya Türkiye'nin siyasi baskısı ve Türkiye'deki boykotların artmasından etkilenmişti. Avrupa ülkelerine yaptığı sığınma taleplerine

olumsuz cevap alan Abdullah ÖCALAN yeniden Rusya'ya döndü. Rus yetkililer ise ÖCALAN'a ülkeden ayrılması için on gün süre verdiler.

- 29 Ocak 1999: ÖCALAN saat: 21.15'te, Yunanistanlı emekli donanma subayı Andonis NAKSAKİS eşliğinde bir jete binerek Yunanistan'a gitti. Havaalanı VIP servisine uçakta bir Rus müsteşarının bulunduğu söylendi. Yunan Ulusal İstihbarat Servisi (EIP) daha sonra bu kişinin Abdullah ÖCALAN olduğunu teşhis etti. ÖCALAN geceyi yazar Voula Damianakou'nun Atina'daki evinde geçirdi.

- 30 Ocak 1999: EIP şefi Dimitris Stravrakakis, Abdullah ÖCALAN ile görüşerek ülkelerini terk etmesini söyledi. ÖCALAN o geceyi de NAKSAKİS'in evinde geçirdi.

- 31 Ocak 1999: Öcalan kendisini getiren jet ile Belarus'un başkenti Minsk'e gitmek istedi, oradaki Kürt dernekleri kendisine bir uçak ayarlayıp Hollanda'ya gönderecekti. Belarus ve Hollanda Abdullah ÖCALAN'ın bindiğini bildikleri bu uçağa uçuş izni vermedi.

- 1 Şubat 1999: Uçak Atina Havaalanına şafak sökerken döndü, ancak güvenlik nedeniyle ÖCALAN'ın havaalanından dışarı çıkmasına izin verilmedi ancak uçak öğleden sonra Korfu Adasına yönlendirildi. Abdullah ÖCALAN adada Yunan yetkililer tarafından misafir edildi.

- 2 Şubat 1999: Yunan Dışişleri Bakanlığı ÖCALAN'ı Kenya'ya gönderdi. Yunan yetkililer ÖCALAN'ın Kenya'daki bir Yunanlının evinde kalmasını istiyorlardı ama ÖCALAN, Yunan Büyükelçisinin Nairobi'deki evinde kalmak istedi. Yunanlılar ÖCALAN'a siyasi sığınma hakkı verecek bir Afrika ülkesi arama işine giriştiler, Güney Afrika kabul edecek gibi görünmekteydi.

- 12 Şubat 1999: ÖCALAN'ın yerinin öğrenildiğini endişe eden Yunan yetkililer, onu diplomatik temsilciliklerinden uzaklaştırmak istiyorlardı.

ÖCALAN'ı komşu bir ülkeye yada Kenya'daki bir Yunan Ortodoks Kilisesine götürmek için görüşmeler yapıyorlardı.

- 14 Şubat 1999: Kenya güvenlik kuvvetleri Yunanistan Büyükelçiliği ile Büyükelçi'nin evini kuşattılar.

- 15 Şubat 1999: Abdullah ÖCALAN Yunan Büyükelçisi'nin evinden Hollanda'ya gitmek için yola çıktı, havaalanına giderken yolda kayboldu. Nairobi havaalanında bekleyen Türk yetkililer tarafından tutuklanarak Türkiye'ye yola çıktı.

- 16 Şubat 1999: Sabah saat: 03.00'de Türkiye'ye getirildi. Bandırma üzerinden İmralı Adasına götürüldü. Başbakan Bülent ECEVİT sabah saatlerinde kamuoyuna şu meşhur açıklamasını yaptı: "...bölücü örgüt başı Abdullah ÖCALAN bugün itibariyle Türkiye'dedir..." ve birkaç gün sonra televizyonlara ÖCALAN'ın yakalandığı uçakta, Türk Bayrağı önünde elleri önden bağlı vaziyette Türk görevlilerle yaptığı konuşmalar yansıdı. Bu diyalogların en can alıcı yeri şuydu:

"...Türk Görevli: Abdullah ÖCALAN, memlekete hoş geldin.

Öcalan: Sağ ol.

Türk Görevli: Nasılsın, sağlık durumun nasıl?

Öcalan: İyi.

Türk Görevli: Sen şimdi bizim misafirimizsin. Şimdi sana bir şeyler sormak istiyorum. Rahat ol. Kendini öyle sıkıntıya sokma.

Öcalan: Ben ülkemi severim. Annem de Türk'tü. Eğer bir hizmet gerekirse yaparız. ...¹⁵²

- 31 Mayıs 1999: Abdullah ÖCALAN saat: 10.00'da İmralı Adasında kurulan Ankara 2 Numaralı Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından yargılanmaya başlandı. Duruşma dokuz celsede tamamlandı. PKK terör

¹⁵² Bu diyalog metni Tuncay Özkan'ın 'Operasyon' isimli kitabının arka kapağından alınmıştır.

örgütü lideri Abdullah ÖCALAN Türk Ceza Kanununun 125. maddesi hükümlerine istinaden “vatana ihanet” suçu sabit görüldüğünden “idam” ile cezalandırıldı.¹⁵³

¹⁵³ Gerekçeli karar için bakınız Pirim ve Örtülü, 2000, 383-389.

BÖLÜM IV: PKK TERÖR ÖRGÜTÜ LİDERİNİN YAKALANMASINDAN SONRA ÖRGÜTÜN DURUMU

IV.A. Altıncı Kongre ve Fedai Eylemleri:

Abdullah ÖCALAN yakalanmadan önce örgüt Ocak 1999'da Irak – İran sınırındaki Harkurk Kampında altıncı kongresini gerçekleştirmiştir. Örgüt bu kongreyi ‘yeniden yapılanma ve zafer kongresi’ olarak tanımlamıştır. Bu kongrede eyalet sisteminden saha sistemine dönme kararı alınmıştır, Botan, Behdinan, Soran, Hakurk, Kuzey Irak, Kuzey Kürdistan Saha Komutanlıkları. Ayrıca silahlı eylemlerin yurt çapında artırılması özellikle Karadeniz ve Akdeniz bölgelerine açılma konusunda eylemlerin artırılması, buralarda yuvalanmak için lojistik üslerin kurulması gibi konular konuşulmuştu. Örgütün siyasallaşma hedefleri de gündeme gelmişti. Ancak bu sırada terör örgütünün lideri tutuklanarak Türkiye’ye getirilmiş ve bu toplantı ‘fedai eylemleri yapılmasından’ başka bir karar alınamadan sona etmiştir.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütü ve yandaşı olan basın yayın kuruluşları Abdullah ÖCALAN’ın yakalanmasını “Emperyalizmin 9 Ekim Komplosu” veya “Uluslar arası Komplo” şeklinde tanımlamıştır. PKK terör örgütünün, Abdullah ÖCALAN’ın yakalanmasından sonra kamuoyuna “Demokratik Cumhuriyet ve Barış Projesi” adı ile siyasal mücadelenin esas alındığı ve yeni bir stratejinin benimsendiği iddiası duyurulmuştur. 11.10.1999 tarihinde PKK terör örgütü silahlı kadrolarının büyük bölümünü Türkiye sınırları dışına çekmeye başlamıştır. Bu süreç 2000 yılının başına kadar devam etmiştir. (Demirel, 2005, 223)

Terör örgütü PKK, Ocak - Şubat 1999 tarihinde gerçekleştirilen altıncı kongresinde fedai eylemlerine ilişkin kararlar doğrultusunda örgüt kadrolarına Abdullah ÖCALAN’ın yargılaması sonucunda idam kararı verilmesi halinde eylemlere başlanılması talimatı verilmiştir. Bu talimatlar doğrultusunda 01.07.1999 tarihinde saat 21:40 sıralarında Elazığ Merkezde bulunan Poyraz Kırathanesine karı-koca görünümü altında gelen iki örgüt mensubunun çocuk kundağı içerisinde

gizledikleri uzun namlulu silahlar ile ateş açmaları neticesinde 1 Polis Memuru ve 4 vatandaşımız şehit olmuş, 4 vatandaşımız da yaralanmıştır. Eylemi gerçekleştiren - Baver ve Dilovan kod adlı- Nevzat KURT isimli örgüt mensubu olay yerinde, - Rozerin ve Sipan kod adlı- Şükriye KAYMAZ isimli kadın örgüt mensubu da olay yeri yakınında silahları ile birlikte ölü olarak ele geçirilmiştir. Her iki örgüt mensubunun da Amed eyalet kadrosundan olduğu anlaşılmış, üzerlerinde PKK fedai timleri ibareli dokümanlar ele geçirilmiştir. Bu eylem örgütün fedai eylemi adı altında gerçekleştirdiği ilk eylem özelliğini taşımaktadır. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Daha sonra gerçekleştirilecek fedai eylem planlamaları, strateji değişikliğine giden örgütün barış sürecine girdiği iddiası ile ertelenmiştir. Bu strateji değişiklikleri¹⁵⁴ nedeniyle PKK terör örgütü mensupları uzunca bir süre güvenlik kuvvetleriyle sıcak temastan kaçınmıştı zaten çoğu da Irak'ın kuzeyindeki kamplara çekilmişti. (Demirel, 2005, 212)

Terör örgütünün demokratik ve yasal kampanyaları kapsamındaki eylemler yoğunlaşarak devam ederken 16.01.2003 günü sabah saatlerinde Amed eyaleti Ape Musa olarak adlandırılan bölgede faaliyet gösteren terör örgütü PKK militanları tarafından Diyarbakır ili Hani ilçesi Aşağı Turhallı köyü ile Lice ilçesi Çeper Köyü arasındaki kırsal alanda 1 askerimiz şehit edilmiş, 5 askerimiz de yaralanmıştı. Bu çatışmanın ardından başlatılan suçluların takibinde 12 örgüt mensubu ölü olarak ele geçirilmişti. (Demirel, 2005, 193-194)

27.01.2003 günü akşam saatlerinde de Şırnak ili İdil İlçe merkezinin doğu ve güney istikametleri İstiklal Caddesi ve 30 Ağustos Sokağından terör örgütü PKK mensuplarınca 2. Hudut Tabur Komutanlığı ile İlçe Emniyet Amirliği Lojmanlarına uzun namlulu silahlar, roketatar ve el bombaları ile gerçekleştirilen eylemde 1 askerimiz şehit olmuştu. (Demirel, 2005, 194) Eyleme ilişkin olarak 30.01.2003 tarihli Özgür Politika Gazetesi'nde HPG Ana Karargah Komutanlığı tarafından (Aktaran Demirel, 2005, 194):

¹⁵⁴ Değişime Yedinci Kongre başlığı altında değineceğiz.

“Ulusal Önderliğimiz Başkan Apo’ya yönelik geliştirilen tecrit ile birlikte halkımıza ve Halk Savunma Güçlerimize karşı da baskı ve saldırı tarzında yönelimler geliştirilmektedir. Buna karşılık 27 Ocak 2003 tarihinde İdil şehir merkezinde bulunan Jandarma Taburuna yönelik bir misilleme eylemi gerçekleştirilmiştir. Eylem fedai eylem tarzını esas alan bir gerilla timinin şehir merkezinde bulunan jandarma taburu binasının içine girmesi suretiyle yapılmıştır. Bu eylemde Halk Savunma Güçlerimiz Amed Eyaletindeki saldırıya karşı misilleme hakkını İdil’de kullanmıştır. Bundan böyle halkımıza ve gerilla güçlerimize yönelik gerçekleşen her saldırı ve katletme olayının misillemesi yapılacaktır. Bu herhangi yeni bir durum değil meşru savunma çizgisinde mevzilenmiş olan gerilla güçlerimizin bir hakkı ve yerine getirmesi gereken bir yükümlülüğüdür.”

şeklinde bir açıklama yapılmıştır.

Şubat 1999 tarihli Serxwebun Gazetesinde Başkanlık Konseyi Üyesi -Botan kod adlı- Nizamettin TAŞ isimli terörist tarafından (Aktaran; Demirel, 2005, 196):

“...her Kürt ferdi bir fedai olarak düşmanın kalbinde kendisini patlatmasını bilmelidir. Kendisini değil, düşmanı yakmalı, zafer imkanını asla faşist Türk Devletine bırakmamalıdır. Partimiz bu temelde kesin karar sahibidir, iradesini altıncı kongrede göstermiştir. Bu ölümsüz zafer ruhunu şimdi mücadelemizde biz göstermeliyiz. Her birimiz Apo olmalı, Apocu ruhla düşmanın beyinde kendimizi patlatmalıyız. Kürdistan’daki bütün gençlerimize çağrımız şudur: Fedai olarak hareket etmeli, bütün mücadele yöntemlerine başvurmalıdır. Gerilla ile bağlarını asla koparmamalı, her Kürt düşmanın kalbinde patlayan birer fedai olmak kadar, bir kahraman gerilla olarak da ARGK saflarına katılmak için seferber olmalıdır...”

şeklinde açıklamalarda bulunulmuştur.

Mart 1999 tarihli Serxwebun Gazetesinde yer alan PKK-Merkez Komitesi imzalı ‘Fedai Kürdistan Halkına ve Kamuoyuna’ başlıklı bildiride (Aktaran; Demirel, 2005, 196-197):

“...Yaşanan vahşi komplo, partimizi ve halkımızı bütünüyle bir fedai gücü haline getirmiştir. Partileşmeyle birlikte özellikle gerilla üzerinde yoğunlaşan altıncı kongremiz...” “Gerilla vazgeçilmez yaşam güvencemizdir...” ve “...her şeyimiz gerilla ordumuzdur...fikirlerinden hareketle ARGK’nın sürekli büyütülmesini, askeri eğitim ve gerillanın nitelik bakımından geliştirilmesini, savaş tarzında kesin bir düzeltmeyi yaşayarak yaratıcı bir taktik uygulama içinde olunmasını ve bu temelde önümüzdeki dönemde gerçek bir gerilla savaşının yürütülmesini gerekli ve mümkün görmüştür. Özellikle partimize yönelen komploya karşı gerillanın gerçek bir Apocu fedai ruhuyla savaşılacak ve mevcut uygulamalar devam ederse, bunu yapanlar da bizden benzer uygulamaları göreceklerdir. Bize yaşam hakkı vermek istemeyenlere biz de yaşam hakkı vermeyeceğiz...”

ifadeleri yer almıştır.

Nisan 1999 tarihli Serxwebun Gazetesinde yer alan Başkanlık Konseyi imzalı ‘Fedai savaş tarzıyla yenilmeyecek güç yoktur’ başlıklı talimatta ise (Aktaran; Demirel, 2005, 197):

“...Artık gün fedai tarzıyla savaşma günüdür. Hiç şüphesiz bunun için çok ciddi bir hazırlık ve eğitim gereklidir. Yani tek başına inanç ve kararlılık yetmiyor. Teknik hazırlıkları uzman düzeyinde gerçekleştirilmelidir. Tabii fedai eylemini sadece intihar eylemi olarak da ele almamak, böyle değerlendirmemek gerekir. Eylemde yaratıcı düşünmek gerekir. Kuşkusuz mücadelemiz öncesinde de fedai eylemlilikleri vardır. Zilan yoldaştan bugüne bu tarzda çok sayıda eylemlilik gerçekleştirildi. Ama bir sisteme, temel bir savaş tarzına kavuşturulamadı”

ifadeleri ile geçmişte örgüt adına yapılan mücadele ve intihar eylemleri de fedai eylemselliği içerisinde değerlendirilmekle birlikte gelecekte fedai eylem tarzının yeni bir sistematığe ve örgütlenmeye kavuşturulacağı açıklanmaktadır. Yazının devamında:

“..daha çok bireysel ve istisnalar biçiminde gelişti. Onlar da teknik bir hazırlık anlamında yetersizdi. Ancak çok istemelerine karşın düşmana vurdukları darbe sınırlı kaldı. Çünkü eğitimleri ve teknik hazırlıkları zayıftı. Ancak şimdi biz bunu bir sisteme kavuşturmak istiyoruz. Çünkü fedai eylemliliğindeki anlam kadar, düşmana vereceği kayıp da önemlidir. Bu suikasttir, askeri, siyasi ve ekonomik hedeflere, merkezlere baskındır ve tabii ki gerektiğinde intihardır. Kendinde bombaları patlatarak düşmana ağır darbeler vurmak da bunların bir biçimidir. Örneğin iyi hazırlanmış 5 kişi düşmanın veya hainlerin il siyasi merkezini basabilir. Siyasetçilerini imha edebilir, veya esir alabilir, hatta böylesi bir eylemden kayıp vermeden çekilebilir. Kendinde bombaları patlatarak düşmana ağır darbeler vurmak da bunların bir biçimidir. Anlaşılması gereken bütün zengin biçimleri ile bu savaş tarzını uygulamak durumunda oluşumuzdur. Eğer çeşitlendirilir ve diğer tüm gerekleri yerine getirilirse bir sisteme kavuşmuş olur. Fedai savaş tarzında geniş bir hedef zenginliği vardır. Bir fabrikayı uçurmak, devlet yönetimindeki bürokratlardan askeri hedeflere ve diğer bütün stratejik noktalara kadar çok geniş bir hedef perspektifi vardır. Bu perspektifi suikast, sabotaj, pusu, baskı, rehin tutma, rafineri ve köprülerini uçurma şeklinde genişletebiliriz. Eylemliliğin temel özellikleri bu biçimde sıralanabilir...”

ifadeleri ile intihar eyleminin artık fedai eylem tarzının içerisinde ele alınacağı vurgulanmaktadır.

Aynı yazıda devamla

“...fedailik 3 esasa dayanır: 1-klasik gerillada gerilla olma. 2-halk olmak, halk serhildanında fedailiğin bir sistem haline gelmiş. 3-fedailiğin kendi başına

örgütlenirilmesi. Bütün bunlar özel yetkin bir eğitimle ele alınıp, sistemleştirilirse ve yürütülürse kesin sonuç mutlakdır...”

ifadeleri yer almaktadır.

18.11.1999 tarihinde Batman’da yakalan –Serhat ve Hoca kod adlı- Mehmet Hanifi KANAT isimli örgüt mensubu ifadesinde(Aktaran; Demirel, 2005, 198-199):

“...örgütün 1999 yılı Şubat ayında Harkurk kampında Altıncı Kongreye gittiğini, kongre esnasında Abdullah ÖCALAN’ın yakalanması ile örgütün şiddet eylemleri yapma yolunu seçtiğini, Abdullah ÖCALAN’ın yakalanmasından sonra büyük bir şok yaşandığını, kongreye 2 oturum ara verildiğini, daha sonra ülke genelinde şiddet eylemleri için örgüt mensuplarının harekete geçirildiğini intihar türü eylemler için hazırlıksız ve plansız olarak örgüt mensupları gönderildiği için fazlaca bir başarı elde edilemediğini Hınere kampında 1998-1999 kışında yaklaşık bin kadar örgüt mensubunun bulunduğunu, burada da -Botan kod adlı- Nizamettin TAŞ’ın sorumluluğunda kadro eğitimi ile intihar türü eylem için eğitim verildiğini...”

belirtmiştir.

14.07.2002 tarihinde Van’da yakalanan -Zinar kod adlı- Adnan ÖZTÜRK isimli örgüt mensubu ifadesinde özetle(Aktaran; Demirel, 2005, 196):

“...örgütün siyasi eğitim faaliyetlerinin yanında -Cemal kod adlı- Murat KARAYILAN’ın yönetiminde Irak’ın kuzeyindeki Kani Cengi kampında fedai türü eylemler için örgüt mensuplarını yetiştirdiğini, Abdullah ÖCALAN’ın idam edilmesi veya olağanüstü bir durumda bu örgüt mensuplarının metropol illere gönderilerek saldırı gerçekleştireceklerini...”

ifade etmiştir.

25.08.2002 tarihinde Van ilinde yakalanan –Cudi ve Sinan kod adlı- Zeynel AKBABA isimli örgüt mensubu ifadesinde özetle; ...Abdullah ÖCALAN’ ın

yakalandığı sırada altıncı kongrenin yapıldığını, bu süreçte terör örgütü yönetimince yurt içerisinde eylem yapmak amacı ile intihar timlerinin oluşturulduğunu, 1999 yılı Ağustos ayı başlarında Hınere kampına geçtiğini, bu kampın sorumlusunun aynı zamanda Konsey Üyesi olan -Botan kod adlı- Nizamettin TAŞ olduğunu, bu dönemde tek taraflı olarak parti konseyi tarafından barış sürecine girildiğini, Hınere kampında bin kadar örgüt mensubunun bulunduğunu, 2000 yılı Temmuz ayı başlarında Nizamettin TAŞ tarafından oluşturulan özel kuvvetler birliğine eğitimci olarak seçildiğini, 2000 yılı Ağustos ayı başlarında yeni katılımlarla birlikte birliğin sayısının 60 civarına ulaştığını, bu birliğin asıl amacı intihar timlerini yetiştirmek olduğunu, eğitimde 16:30-18:30 saatleri arasında silah, kimyasal patlayıcılar, halk patlayıcıları ve elektrikli patlayıcılar eğitimi alındığını, verilen eğitimin üç aşamadan oluştuğunu, her aşamanın altı ay süreli olduğunu, 2000 yılının ağustos ayından 2001 yılının eylül ayına kadar özel kuvvetler kampında eğitimci olarak görev aldığını, 2001 baharında bölük komutanlığı sisteminin kaldırılarak takım komutanlığı sisteminin getirildiğini, ayrıca özel kuvvetler adı altında yapılan eğitimin daha önce fedai gruplarına verildiğini, ancak kendi dönemlerinde özel kuvvetler olarak isim değiştirdiğini belirtmiştir. (Demirel, 2005, 199)

Örgütün altıncı kongresi sırasında yapılan açıklamalardan ve yakalanan örgüt mensuplarının ifadelerinden “Fedai Eylem” tarzının;

- Bazı durumlarda genel faaliyetleri ifade etmek için de fedai teriminin kullanıldığı, bu şekilde kullanılan fedai teriminin kendini örgüte adanmak, örgütsel faaliyetlerde bütünleşmek anlamına geldiği,
- İntihar eylemlerinden bahsedilirken de fedai kelimesinin kullanıldığı, burada terimin, intihar eylemlerini yüceltmek manasını taşıdığı,
- Altıncı Kongrede ifade edilen halen de örgütün silahlı eylemlere başlaması durumunda gerçekleştirilecek olan “Fedai Eylem” tarzının/teriminin, içerisinde gerektiğinde intiharı da bulduran her türlü sabotaj, pusu, baskın, suikast, bombalama türü eylemi kapsadığı,
- İntihar eyleminde amacın hedefle birlikte ölmek olduğu, hedefe odaklanan intihar eylemcisinin gözünün başka bir şey görmediği, -

istisnalar dışında- bombanın erken patlatılması sonucu eylemin etkisinin az olduğu veya sadece eylemcinin öldüğü, fedai eyleminde ise asıl amacın hedefin yok etmek olduğu, eylemden sonra şartlar uygun ise kaçılabilceği, ancak teslim olunmayacağı ve çatışmaya girilerek ölüneceği, olay yerinden kaçılmaması durumunda ölümün göze alınması, üzerindeki patlayıcıların infilak ettirilerek intihar eylemine yönelmesi,

- İntihar eylemi bir kişi ile gerçekleştirilirken, fedai eyleminin gerektiğinde bir tim şeklinde gerçekleştirilmesi,
- Fedai eylemlerine ilişkin olarak Irak'ın kuzeyindeki kırsal alan kadrolarına yaklaşık üç yıldır eğitim verildiğini, intihar eylemleri için seçilen örgüt mensubu sayısının her dönemde onlarla ifade edilmekte iken, fedai eylemlerinin hasta, sakat, yaşlı örgüt mensupları dışında hemen hemen tüm örgüt mensuplarına dönemler halinde Irak'ın kuzeyindeki kamplarda verildiği,
- Strateji değişikliği ve barış süreci ifadeleri bir kenara itilirse örgütün fedai eylem tarzı ile istediği anda silahlı eylemlere başlamak üzere hazır olduğu, bu eğitim ile de kadrolarını motive ettiği,
- Örgütün yeniden eylemlere başlaması durumunda intihar türü eylem şeklinin örgüt açısından kapandığını, bunun yerine içerisinde gerekirse intihar etmeyi de gerektiren fedai eylem tarzının uygulanacağı

anlaşılmaktadır. (Demirel, 2005, 194-195-196)

7 Aralık 2000 tarihinde Genelkurmay Başkanlığı İç Güvenlik Raporu yayınladı. Raporda, terör örgütü PKK'nın silahla gerçekleştiremediğini, barış çağrısı ile gerçekleştirme hevesinde olduğu, PKK terör örgütü güdümünde tek ve etkin bir ayrılıkçı siyasi güç yaratılmak istendiği belirtildi. Kürtçe televizyon meselesinin de PKK terör örgütünün siyasi güç yaratma faaliyeti olarak değerlendirildi. Genelkurmay Başkanlığı'nın raporunda, "büyük çoğunluğu yurtdışında da olsa, halen 4500 civarında teröristin varlığını sürdürüyor olmasının, önemli bir tehdit

oluşturmaya devam ettiğine" dikkat çekildi ve "TSK, bu tehdit tamamen ortadan kalkana kadar, yani son terörist etkisiz hale getirilinceye kadar mücadeleyi sürdürme azim ve kararlılığındadır" denildi.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

28 Haziran - 12 Temmuz 2001 tarihleri arasında Irak'ın kuzeyinde gerçekleştirilen "Birinci Halk Savunma Birlikleri Konferansında"¹⁵⁵ alınan kararlar arasında 'Düşman hem gerillaya hem de Kürdistan'daki yasal ve meşru siyasi çalışmaların zeminini ortadan kaldırmaya yönelik saldırılarını yoğunlaştırır ve yine önderliğe herhangi bir yönelimde bulunursa, partinin yeni bir karar ve başkanlık konseyinin talimatı ile ordu, öz savunma çizgisini aşan bir savaş düzeyine gidilebilecektir' hususu bulunmaktadır. Bu hususa benzer ifadeler strateji değişikliğinden sonra örgüt tarafından yapılan toplantılarda karar altına alınmış, örgüt yayınlarında belirtilmiştir.

Hava koşulları ve ulaşımda yaşanan teknik aksaklıklar sebebi ile 27.11.2002 tarihinden itibaren Abdullah ÖCALAN'ın avukatları ile görüşmemesi, bu tarihten önce de avukat görüşmelerinin haftada bir düzenli bir şekilde yapılamaması üzerine terör örgütü PKK tarafından terör örgütü liderine yönelik olarak tecrit uygulandığı iddia edilerek 10.12.2002-15.02.2003 tarihleri arasında 'önderliği sahiplenme ve demokratik serhildanı geliştirme kampanyası' ilan edilmiştir. Kasım 2002 tarihinde başlayan ve bu kampanya sayesinde yoğunlaşarak devam eden korsan gösteri, pankart asma türü eylemlere Ocak 2003 tarihinden itibaren kamu binalarına - araçlarına, siyasi parti binalarına, iş yerlerine yönelik olarak molotof kokteyli atma eylemleri de eklenmiştir. Molotof kokteyli atma eylemlerine müzahir kesimin yanı sıra strateji değişikliğinden sonra, örgütün yeni hareket tarzı olan 'Siyasal Serhildan' olarak adlandırılan kitlesel eylemleri artırmak ve kızıştırmak için Irak'daki kamplarda siyasi eğitim verilerek kitleleri kışkırtmak amacı ile yurt içerisine gönderilen, başlangıçta tamamen kırsal alan kadrolarından oluşturulan ve Irak'ın kuzeyinde 'Halk Hareketi' adı verilen oluşum tarafından yönlendirilen 'Türkiye

¹⁵⁵ Terör örgütü PKK "demokratik cumhuriyet ve barış projesi" olarak formüle edilen strateji değişikliğinin kabul edildiği Ocak 2000 tarihinde gerçekleştirdiği Yedinci Olağanüstü Kongresinde ARGK olarak bilinen silahlı aparatının ismini Halk Savunma Birlikleri (HPG) olarak değiştirmiştir.

Çalışma Grupları' adı verilen örgüt mensuplarının da katıldığı tespit edilmiştir. (Çeşitli Devlet Belgeleri ve Demirel, 2005, 193)

IV.B. Yedinci Kongre ve Sivil İtaatsizlik Hareketleri (Serhildanlar):

PKK terör örgütüne 2002 yılında yapılması planlanan, ancak gelişmeler doğrultusunda olağanüstü olarak gerçekleştirilen Yedinci Kongre 02-23 Ocak 2000 tarihleri arasında Kandil Dağı bölgesinde 120'si kadın, toplam 386 örgüt mensubunun ve 200 kadar sempatzanın katılımıyla gerçekleştirilmiş ve "Demokratik Dönüşüm ve Birlik Manifestosu" adı altında kongre manifestosu hazırlanmıştır. Abdullah ÖCALAN'ın Genel Başkanlığa yeniden seçildiği olağanüstü yedinci kongre'de kapsamlı bir 'Barış Projesi'nin hazırlandığı ve PKK'nın yeni çizgisinin 'Demokratik Siyasal Mücadele' temelinde stratejik düzeyde değişim ve dönüşüm ile buna uygun olan yapılanmanın gerçekleştirileceği açıklanmıştır. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Kongre ile ilgili örgüt üst düzey yönetimince yapılan açıklamalarda; özel nitelikte bir kongre olduğu, esas olarak stratejik düzeyde değişim ve dönüşümü ve bu temelde bir yenilenmeyi yeniden yapılanmayı gündemleştirdiği, altıncı kongre'nin bir devamı ve tamamlayıcısı niteliğinde bulunduğu, örgütün her alanda yenileneceği, değişeceği belirtilmiştir. Kongre ile bugüne kadar yürütülen örgüt faaliyet tarzında değişikliklerin yapılacağı, eski program ve tüzüğün yeniden düzenlenerek Demokratik Cumhuriyet hedeflerine uygun araç ve mücadele yöntemlerinin belirleneceği, yedinci kongre'nin 'Yeniden Kuruluş, Yeniden Yapılandırma Kongresi' olacağı ifade edilmiştir. Örgütün yeni stratejik yaklaşımına uygun olarak kongre paralelinde Türkiye'de legal demokratik siyaset yapma faaliyetlerine ivme kazandırılacağı, bunun gerektirdiği program değişikliği, örgütsel yapılanma, barışçıl kitlesel etkinlik ve eylemlerin yoğunlaşmasına ağırlık verileceği açıklanmaktaydı.

Örgütün kendi dışında ki bütün Kürtçü ve diğer Marksist terör örgütlerinin olumsuz propagandasına rağmen, dönüşümün bir zorlama karşısında değil mevcut şartlara en uygun yol olduğu düşüncesi ile başlatıldığı, nitekim bu yeni çizgi ile örgütün zafer kazanacağı iddia edilmektedir. Bu açıdan kongrede dünya ve bölge

ülkeleri değerlendirmeleri yapılarak yeni stratejinin oluşturulmasına etki eden faktörlerin kadrolara gerekçe olarak izah edilmeye çalışıldığı görülmektedir. Öte yandan, mevcut manifestosunun bundan böyle örgüt kadroları için temel eğitim kaynakları olacağı vurgulanmaktadır. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Kongre'de silahlı mücadele gerçeğinin ulusal demokratik gelişmedeki rolünü büyük ölçüde oynadığına karar verildiğinin dile getirildiği, bu doğrultuda iç ve dış gelişmelerin zorunlu bir gereği olan yeni parti stratejisinin temel mücadele biçimi olarak 'Demokratik Siyasal Mücadele'nin benimsendiği ve her alanda uygulanmaya konulmasının kararlaştırıldığı, bu çerçevede silahlı mücadele örgütü olan ARGK'nın değişmesi gerektiği sonucuna varılarak, Türkiye'nin demokratik dönüşümüne ve 'Kürt sorununun' çözümüne bağlı olan varlığının 'Halk Savunma Gücü (HPG)' biçiminde düzenlenmesinin uygun görüldüğü, benimsenen yeni strateji ve temel mücadele biçimi doğrultusunda tüm örgüt yapısını değerlendiren kongrenin, yeni stratejik yaklaşımla çelişen örgütlenmelerin aşılmasını ve bu temelde partinin yeniden yapılandırılmasını karar altına aldığı, Aynı çerçevede bir cephe örgütlenmesi olan ERNK'nin aşılıp, bunun yerine her alanda Demokratik Halk Birlikleri'nin örgütlenmesini, yasal örgütlenme ve demokratik siyasi mücadelenin her alanda geliştirilmesini, bu doğrultuda demokrasi güçlerinin en geniş birliğini ve mücadelesini yaratırken, özellikle işçi, kadın ve gençlik kesimlerinin örgütlenmesine ve mücadelesine büyük önem verilmesinin gerekli görüldüğü açıklanmıştır.

PKK terör örgütü Demokratik Dönüşüm ve Birlik Manifestosu adı altında yürüttüğü proje ile gelecekte Ortadoğu'da bir birliğin oluşturulmasının gerektiğini, bu kapsamda tüm bölge devletleri ve halkları arasında barışçıl yöntemlerle sorunların çözülmesinin zorunlu olduğunu bildirilmektedir. Bunun için Irak'ın kuzeyinde devam eden PKK ile KDP arasındaki çatışmaların son bulması için KDP'nin mevcut tavrını değiştirmesi istenmektedir. Yine bu kapsamda bölge ve uluslar arası çevrelerin çaba göstermesi istenmektedir. Söz konusu oluşturulabilecek bir birliğin Kürt halkı önderliğinde sağlanabileceği, konjüktürün bu şekilde olduğunu, tarihte de Ortadoğu'nun şekillenmesinde Kürtlerin etkin olarak rol aldığı iddia edilmektedir. (Özdağ, 2005, 45)

Kongrede yedi bölümden oluşan bir 'Barış Projesi'nin hazırlanarak başta Türkiye olmak üzere ilgili kesimlere duyurulacağı ve bu proje kapsamında her kesimle ortak çalışmaya hazır olduğu ilan edilmektedir. Proje mahiyeti açıklanmamakla birlikte birinci kısmında, öngörülen barış girişimi ile Abdullah ÖCALAN arasındaki ilişki vurgulanarak, projenin işler kısmının Abdullah ÖCALAN'ın durumu ve kendisine siyasal çalışma özgürlüğü tanınması şart koşulmuştur (Çeşitli Devlet Belgeleri).

Barış projesinin Türkiye'nin tüm sorunlarının demokratik yöntemlerle çözüme kavuşturacak bir demokratik dönüşümü içerdiği, bunun için başta siyasi partiler ve kitle örgütleri olmak üzere tüm demokratik oluşumlarla diyalog ve çalışma ortamı oluşturulması istenmektedir.

Yedinci Kongre'de Özetle Şu Kararlar Alınmıştı:

- Kapsamlı bir barış projesinin hazırlanması,
- PKK terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN'a siyasal çalışma özgürlüğü ve "Kürdistan'a Barış" adı altında genel bir kampanya başlatılması,
- "Demokratik Ortadoğu Birliği" şiarı temelinde tüm bölge devletleri ve halkları arasındaki ilişkilerin barışçıl yaklaşımlarla ele alınması ve sorunların bu temelde çözülmesi için girişimler başlatılması,
- Kürt Ulusal güçleri arasında barışçıl ilişki ve birliğin geliştirilmesi,
- Yeni Parti stratejisinin "Demokratik Siyasal Mücadele" ye kaydırılması,
- Yedinci kongre kararlarının yeni program ve manifesto olarak somutlaştırılması,
- Yeni stratejik yaklaşımla çelişen örgütlenmelerin yeniden yapılandırılması,
- Silahlı mücadele örgütü olan ARGK'nın, Türkiye'nin demokratik dönüşümüne ve Kürt sorununun çözümüne bağlı olan varlığının "Halk Savunma Gücü" biçiminde yeniden düzenlenmesi,
- ERNK yerine, Demokratik Halk Birlikleri'nin oluşturulması,

- Merkez Komite yerine, Parti Meclisi kavramının kullanılması,
- PKK'nın yeniden yapılanmasını ifade eden yeni bir tüzük hazırlanması,
- Merkez Komite sisteminden vazgeçilerek yerine (13)'ü kadın toplam (41) kişilik 'Parti Meclisi'nin kurulması,
- Başkanlık Konseyi'nin yeniden belirlenerek, (2)'si kadın toplam (9) kişiden oluşturulması,
- PKK'nın bayrağının, kırmızı zemin üzerinde, sol üst köşede bir güneş içinde yer alan kırmızı bir yıldız şeklinde belirlenmesi.

Ayrıca Abdullah ÖCALAN hakkında alınan kararlar:

- Abdullah ÖCALAN'ın, yeniden oy birliği ile Genel Başkan olarak seçilmesi,
- Abdullah ÖCALAN'a karşı yürütülen uluslar arası komplonun açığa çıkarılması için yetkili çalışma komitelerinin oluşturulması,
- Abdullah ÖCALAN'ın cezasının infaz edilmesi durumunda her örgüt militanının bir fedai olarak görev alacağı ve her örgüt taraftarının seferber olması gerektiği,
- 15 Şubat'ın "Ulusal Önderlik Günü" olarak ilan edilmesi,
- PKK terör örgütünün faaliyetlerinin bütün insanlığa mal edilebilmesi için bir önderlik vakfının kurulması,
- Örgüt liderinin barışçı kişiliğini ve çabalarını uluslararası kamu oyuna mal etmek amacıyla bir kampanyanın başlatılması,
- Abdullah ÖCALAN'ın çözümlerinin konularına göre tasnif edilerek kitap haline getirilmesi, özel önem taşıyan değerlendirmelerin yabancı dillere çevrilmesi,
- Örgütün liderine ait tüm eşyaların koruma altına alınması,
- Abdullah ÖCALAN ve PKK terör örgütü adına örgütsel faaliyetleri tanıtmak amacıyla kültürel, edebi ve sanatsal çalışmalar ve benzeri değişik etkinliklerin düzenlenerek geliştirilmesi ve bu çalışmalarını koordine edip yönetmek amacıyla bir komisyon kurulması,
- Abdullah ÖCALAN'a yönelik kongrede söz edilen tüm çalışmaların

yeterli ve etkili biçimde geliştirilmesi için özel bir bütçenin oluşturulması, (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütü bu strateji değişikliği ile kuruluşunda açıklamış olduğu “Marksist ve Leninist düzene dayalı, Türkiye topraklarının da bir kısmını içine alan bölgede bağımsız bir Kürdistan Devleti kurma” amacından vazgeçerek Kürt halkının kimliğinin tanınması, idamın kaldırılması, Abdullah ÖCALAN’ın serbest bırakılması gibi istemler içerisine girmiş, ayrıca örgüt liderinin yakalanması sonrasında, terör örgütünün dağılmasını engellemek ve örgütün tabanını geniş bir kitleye yaymak amacıyla Serhildan (Sivil İtaatsizlik) adı altında Filistin türü intifada tarzında eylemliliğin yaygınlaştırılması kararı alınmıştı. Bu strateji doğrultusunda terör örgütü, Kürdistan olarak adlandırdıkları ve dört devletin (Türkiye-İran-İrak-Suriye) topraklarının bir kısmını içeren ülkelerde faaliyet göstermek üzere, eğitim düzeyi yüksek, konuşma ve etkileme yeteneğine sahip, kent yaşantısını iyi bilen mensuplarını Dole Koge isimli kampında; Türkiye Çalışma Grubu, Orta Doğu Çalışma Grubu, Basın Yayın Okulu, Kültür Okulu, Kültür Sanat Okulu ve Edebiyat Okulu gibi okullar kurarak, bu okullarda; Demokratik Cumhuriyet Projesi, Sivil İtaatsizlik, Kürt Halkının Ayaklanması, Gandhi Modeli gibi siyasi eğitimler, ayrıca bu eğitimlerin yanında silah kullanma gibi askeri eğitimler de verdiği, bu örgüt mensuplarını ülkemize ve Kürdistan olarak adlandırdıkları bölgedeki diğer ülkelere gönderip, bu ülkelerdeki legal görünüm altında faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri ile kurum ve kuruluşlara yerleştirerek, buralarda örgüt kararları doğrultusunda örgütlenme ve çeşitli legal görünüm altında faaliyetler yapmalarını sağlamaktadır. Serhildan kısaca yasalara uygun görünüm adı altında, ancak yasanın özüne aykırı bir şekilde, “Demokratik Hak Talebi” adı altında düzenlenen eylemliliği içermektedir. Bu eylemlilik stratejisi doğrultusunda terör örgütü PKK terör örgütü tarafından kadrolarına;

- Ben de PKK’lıyım,
- Ben de PKK’nın stratejisini destekliyorum,
- Anadilde eğitim istiyorum,
- Kürçenin üniversitelerde seçmeli dersler arasına alınmasını istiyorum,
- Kimliğime kürt yazdırmak istiyorum...

adı altında, örgüt kararları doğrultusunda adli ve idari makamlara başvuruların yapılması talimatlarını verdiği bilinmektedir. (Demirel, 2005, 232-233 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Terör örgütü PKK, 1 Eylül 2001 ile 1 Mayıs 2002 tarihleri arasında “Üçüncü Serhildan Dönemi” olarak ilan ederek kimlik bildirim kampanyasının, ülkemizde de gerçekleştirilmesi için çalışmalar başlatmıştır. Bu çerçevede terör örgütünün organizesi ve yönlendirmesi ile;

- Üniversite ve Ortaöğretim kurumlarında anadilde eğitim verilmesi talebiyle, Türkiye genelinde toplu olarak dilekçe verme eylemleriyle ilgili olarak ilimizde üniversite yapılanmasında 951 adet, İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine de toplam 323 adet dilekçe başvurusu yapılmıştır.
- Cezaevlerindeki örgüt mensuplarınca anadilde eğitim verilmesi kampanyasına destek sağlamak amacıyla dilekçe verme ve açlık grevine gitme eylemi,

Türkiye genelinde çeşitli yer ve zamanlarda kanunsuz gösteri, pankart ve afiş asma, slogan atma ve yöresel kıyafetle mesaj verme gibi eylemler de yapılmıştır. (Demirel, 2005, 234-235 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Sivil İtaatsizlik eylemlerini genel olarak değerlendirecek olursak iki ana grupta toplayabiliriz;

1. Aktif Eylemler; Küçük ama yaygın kitle etkinlikleri, büyük kitlesel eylemlilikler,
2. Pasif Eylemler; Kılık kıyafetle mesaj verme, ışıkları karartma, evlerden slogan atma...vb şekilde eylemlilikler.

Bu eylemlerdeki temel unsurlar;

- Yasa dışı olmaları,
- Şiddetin reddedilmesi,

- Aleni olmaları,
- Sayısal bir hesaplanabilir şekilde olması,
- Ortak adalet anlayışına, kamu vicdanına yönelik bir çağrı olması,
- Politik - Hukuki sorumluluğun üstlenilmesi,
- Sistemin geneline değil, tekil haksızlıklara karşı ortak eylemler olması,
- Eylemlerin ciddi haksızlıklara karşı yapılması,
- Haksızlıklarla ilgili çifte standart kullanılamaz

olmalarıdır. (Demirel, 2005, 235 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

ABD’de 11 Eylül 2001 tarihinde yaşanan terör olayı sonrasında dünya devletlerinin terör örgütlerine ve bu örgütlere destek veren ülkelere bir takım yaptırımlar getirmesi, bu süreç sonrasında PKK terör örgütünün 04.04.2004 günü terör örgütü listesine alınması, terör örgütünün yurt dışındaki faaliyetlerinde ve özellikle örgüt gelirlerinde önemli miktarlarda azalmalar meydana getirmesidir ki bu sebepten dolayı kan kaybeder pozisyona düşen terör örgütü kendi içerisinde yeniden yapılanma içerisine girmek zorunda kaldı.

Terör örgütü PKK’nın (veya KADEK veya KONGRA-GEL) sivil itaatsizlik stratejisi doğrultusunda başlatmış olduğu kampanyalar

- Ana Dilde Eğitim Kampanyası ve Kimlik Bildirim Kampanyası (15 Kasım 2001)
- Bende PKK’lıyım ve Ulusal Kimliğimi İstiyorum Kampanyaları (Avrupa’da - 21 Haziran 2001)
- Başkan Apo’yu Savunma ve Sahiplenme Kampanyası (10 Aralık 2002-15 Şubat 2003)
- Toplumsal Barış ve Demokratik Katılım İçin Genel Af Kampanyası
- Barış ve Demokratik Çözüm İçin Mücadele Kampanyası (01 Ekim - 27 Kasım 2003)
- Önder’in Sağlığı, Sağlığımızdır Kampanyası

- Önderliğe Özgürlük Kampanyası (01 Şubat - 01 Mayıs 2004)
- Demokratik Özgür ve Eşit Yurttaş Hareketi (12 Mart 2004)
(Demirel, 2005, 236-241 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)
-

IV.C. Sekizinci Kongre ve KADEK:

PKK terör örgütünün sekizinci kongresi, örgüt tarafından Abdullah ÖCALAN'ın doğum günü olarak kabul edilen 4 Nisan 2002'de başlayıp, 10 Nisan 2002 tarihinde yayınlanan sonuç bildirgesiyle sona ermiştir. Kongre Irak'ın kuzeyinde bulunan Dole Koge kampında yapılmıştır. Kongreye, kendini halk temsilcisi olarak tanıtan yaklaşık 30 kişi olmak üzere toplam 285 militanın (bunların 106'sı kadın) katıldığı ve 100'e yakın kişinin de kongreyi gözlemci olarak izlediği tespit edilmiştir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Sekizinci Kongrede şu kararların alındığı öğrenilmiştir:

- PKK'nın 3 yıldır uyguladığı demokratik değişim-dönüşüm programı sonucunda gerçekleştirdiği sekizinci kongresinde örgütün ismini KADEK (Kongreya Azadi-ü Demokrasiya Kürdistan veya Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi) olarak değiştirdiği,
- Yeni oluşum KADEK'in kuruluş tarihi olarak örgütü liderinin doğum tarihi sayılan 4 Nisan'ı kabul ettiği,
- 2000 yılında düzenlenen Yedinci Kongrede Genel Başkan, Başkanlık Konseyi ve Parti meclisi şeklinde bir yapılanma içerisinde faaliyetlerini sürdüren PKK terör örgütünün düzenlediği sekizinci kongresi ile bu yapılanmadan vazgeçerek Genel Başkan, Genel Başkanlık Konseyi ve Yürütme Kurulu şeklinde yapılandığı,
- Yedinci kongre ile 9 kişi olarak belirlenen Başkanlık konseyinin 11 kişiye çıkarıldığı,
- Abdullah ÖCALAN'ın ideolojik önder olarak kabul edildiği ve Abdullah ÖCALAN'ın cezaevi koşullarının kısıtlılığı göz önüne alınarak bu görevi onun yerine 11 kişilik Genel Başkanlık

Konseynin yürüteceği,

- Yedinci kongrede 42 kişi olan Parti Meclisi yerine, KADEK'in; Genel Başkan, Genel Başkanlık Konseyi ve Merkez Yürütme Kurulundan oluşan 20'si kadın 51 kişilik bir yönetim organına sahip olduğu,
- Parti Meclisi kavramının Merkez Yürütme Kurulu şeklinde değiştirildiği,
- KADEK Genel Yürütme Kurulunun her 3 yılda toplanacağı,
- PKK'nın silahlı kanadı HPG (Hezen Perastina Gele-Halk Savunma Birlikleri)'nin Türk tarafından genel af, OHAL ve GKK sisteminin kaldırılması ve kimlik bildirimini adı altında ki haklara izin verilmesi yönünde bir adım atılmadığı sürece KADEK içinde mevcut durumunu koruyacağı,
- KADEK'in PKK terör örgütünün amblem, flama ve rozetlerini kullanmaya devam edeceği,
- KADEK (yada PKK) terör örgütünün üslenme merkezinin de Kürdistan tabir edilen bölge olacağı. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

KADEK'in ilanı, "Demokratik Cumhuriyet Projesi" ve uzun süren eylemsizlik dönemi ile örgüt kadrolarının rehavete kapılmalarına ve Abdullah ÖCALAN'ın meşruiyetinin sorgulanması sonuçlarını doğurmuş ve örgüt her geçen gün gerilemeye başlamıştır.

11 Eylül olayları ve ABD'nin Ortadoğu'ya müdahalesi ile dünyada terör kavramı yeniden şekillenmiş, bu değişimden KADEK de olumsuz anlamda nasibini alarak, terör örgütleri arasında hak ettiği biçimde yerini almıştır. ABD'nin Irak'a müdahalesi ile birlikte bölgede Kürt kökenli I-KDP ve KYP'nin etkin konumlara gelmesi ve KADEK' in de etkisizleştirilmesi çabaları olduğu görülmektedir. Abdullah ÖCALAN'ın yakalanmasından ve GAP'da yaşanan su gerginliği aşıldıktan sonra Türkiye ve Suriye arasındaki ilişkiler düzelmeye başlamış, sonucunda Suriye topraklarında KADEK örgüt militanlarının barınmasına müsaade edilmediği gibi bir çok örgüt mensubu da yakalanarak Türkiye'ye teslim edilmiştir. Bununla birlikte

2003 yılı Nisan ayında Türkiye ve Almanya arasında imzalanan güvenlik anlaşması gereğince, Almanya KADEK'in faaliyetlerini yasaklayarak birçok örgüt mensubunu tutuklamıştır. (Çevik, 2006, 202)

Mayıs 2003 tarihinde ABD Büyükelçi Yardımcısı ve Siyasi İşler Koordinatörü ve DEHAP yöneticileri arasında İstanbul'da bir toplantı yapılmış, bu toplantıda ABD, KADEK'in silahsızlandırılmasını isteyerek ABD'nin KADEK'i terör örgütü olarak gördüğünü, 'Kürt sorunu' ile KADEK'i eş görmediklerini, silah bırakmazsa örgüte müdahale edeceklerini belirtmişler ve bu görüşme, avukatları aracılığı ile de Abdullah ÖCALAN'a iletilmiştir. Türkiye'de bu görüşmeler olurken Irak'ın kuzeyinde de ABD yetkilileri Osman ÖCALAN ile örgütün silah bırakması konusunda görüşmeler yapıyorlardı (Çeşitli Devlet Belgeleri).

ABD'nin örgüte silahlı müdahalede bulunma ihtimaline karşı Abdullah ÖCALAN bir bildiri yayınlarak ABD ve İsrail'in Kürt sopsasıyla İran, Suriye ve Türkiye'yi hizaya getirmeye çalıştığını, KDP ve KYP'nın emperyalistlerin kuklası olduğunu, Kürt Federe Devletinin sadece İsrail'in bölgedeki emellerine hizmet etmek amacı ile kurulmak istendiğini, örgütün silahlı kanadının sayısını artırılarak Türkiye ve İran'a geçişlerin başlamasını, HPG' nin nicel ve nitel olarak aktarılması talimatını vermiştir. Örgütün 'Kürt Federe Devleti' girişimlerine olumsuz bakışı, Kürt aydınları arasında örgütten kopuşu getirmekle birlikte bu kişilerin Irak'la Kürt gruplara yaklaşması sonucunu doğurduğu gibi, ülkemizde de Abdulmelik FIRAT ve HAKPAR'ın faaliyetleri, örgüt içerisinde rahatsızlıklar yaratmıştır. (Demirel, 2005, 245 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

4959 Sayılı Toplum Kazandırma Yasası¹⁵⁶ yürürlüğe girdiğinde, örgüt yöneticilerinin kapsam dışında kalması ve silahlı eylemlere girmiş örgüt mensuplarının da teslim olmaları neticesinde, cezalarını çektikten sonra serbest bırakılmaları şartı, örgütün bu yasayı reddetmesi sonucunu doğurmuştur. Aslında bir çok militanın her şeye rağmen gelip teslim olma niyetinde olduğu, hatta bu amaçla örgütten kaçışların başladığı görülmüşse de, örgütün yoğun baskısı, yasadan

¹⁵⁶ Kamuoyunda 'Eve dönüş Yasası' olarak yer bulan kanunun Kabul Tarihi: 29 Temmuz 2003, Yayın Tarihi: 06 Ağustos 2003'tür. Tam metin için bakınız: www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k4959.html

faydalananların sayılarının sınırlı düzeyde kalması sonucunu doğurmuştur.

Abdullah ÖCALAN, yasanın mevcut hali yerine, başta kendisine ve örgüt yöneticilerine başka bir ülkeye, ABD ve NATO gözetiminde sürgüne gönderilmesi talebinde bulunmuş, bu şartın kabul edilmesi halinde silahlı militanların 2005 yılına kadar gruplar halinde Türkiye'ye teslim olacağı taahhüdünde bulunmuştur. (Demirel, 2005, 246)

PKK terör örgütü, HPG ve PJA'nın sayısının artırılması için kampanyalar başlatıp, bu zamanda faaliyetlerini kısıtlayan Suriye'nin Miro hükümetine karşı eylem hazırlıkları içerisine girdi. Avrupa ve Türkiye'de 'Öcalan'ın Sağlığı Sağlımızdır' adı altında eylem kampanyaları ile kitlenin canlı tutulması sağlanmaya çalışılıyordu. Serhildan eylemler adı altında gerçekleştirilen faaliyetlerde dikkat çeken ana husus, gençlerin ve halkın eskisi gibi eylemlere katılmadığı, eylemler az katılımlı ve etkisiz olduğundan örgüt denediği her manevradan başarısızlıkla çıkınca, sempatizan kitledeki ümitsizliği ve yılgınlığı önlemek, yeni bir heyecan yaratmak, HPG'den kaçışları engellemek ve Avrupa'daki kitleyi yeniden kazanmak için isim değişikliğine gitmeyi, KADEK'in feshi ve KONGRA-GEL'in kurulmasını gerçekleştirme gayretine giriyor. Alınan bu kararlardaki tek belirleyici Abdullah ÖCALAN olmakla birlikte talimatlar avukatları vasıtası ile örgüt yönetimine ve örgüte bağlı kitle kuruluşlarına iletiliyordu. Bu arada Abdullah ÖCALAN ani bir kararla içinde bulunduğu olumsuz koşulları protesto etmek amacı ile görüşlere çıkmama kararı alıyor, bunun neticesinde 2004 yılı Şubat ayına kadar örgütle ÖCALAN arasındaki irtibat kopmuş oluyordu. (Demirel, 2005, 246-247 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

IV.D. Dokuzuncu Kongre ve KONGRA GEL:

Terör örgütünün lideri Abdullah ÖCALAN'ın talimatları doğrultusunda yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında terör örgütü KADEK (PKK) Kandil Dağı alanındaki örgüt kamplarında dokuzuncu kongresini 27 Ekim - 06 Kasım 2003 tarihleri arasında gerçekleştirmiş ve ismini 'KONGRA GEL (Kürdistan Halk

Kongresi)' olarak belirlemiştir.

Bu kongrede alındığı öğrenilen kararlar şunlardır:

- KONGRA-GEL'in Genel Başkanlığına Zübeyir AYDAR isimli şahsın getirildiği¹⁵⁷,
- KONGRA-GEL'in program, tüzük, sosyal reformular, “Demokratik Toplum Koordinasyonu” ve “Demokratik Haklar Bildirgesinin” kabul edildiği,
- Terör örgütünün yeni bayrağının, kırmızı yeşil zemin üzerine sarı güneş şeklinde kabul edildiği,
- Başkanlık sistemi benimsenerek, Kurumsal Genel Başkan Abdullah ÖCALAN, Genel Başkan Zübeyir AYDAR ve 6 Genel Başkan Yardımcısından oluşan bir üst yönetimin belirlendiği,
- Genel Başkana bağlı 41 kişilik Yürütme Konseyi ile 11 kişilik Disiplin Kurulunun oluşturulduğu,¹⁵⁸
- Genel Başkan Yardımcılarının Osman OÇALAN, Ali Rıza ALTUN, İlkur ŞEN, Remzi KARTAL, Abdullah HİCAP, Rengin MUHAMMED isimli örgüt mensuplarının olduğu,
- Yeni yapılanmanın asıl amacının Kürt sorununun siyasi çözüme dayandığı, örgütün silahlı kanadı olan HPG'nin ise özerk bir biçimde varlığını sürdüreceği ancak kongrenin siyasi kararlarına bağlı olacağı,
- Silahlı mücadelenin bırakılmasının arzulandığı, fakat bunun Türkiye başta olmak üzere bölge ülkelerinin atacakları siyasi adımlara bağlı olduğu, demokratik dönüşümün zorunlu hale geldiği ve bu noktada ABD'nin arabuluculuk girişimlerinin beklendiği,
- Kongrenin en yüksek karar organının 300 kişiden oluşan Genel Kurul olduğu,

¹⁵⁷ Zübeyir AYDAR'ın Genel Başkan olması talimatını bizzat Abdullah ÖCALAN vermiştir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

¹⁵⁸ Yürütme Konseyi, Disiplin Kurulu ve Genel Kurul Üyelerinin tespit edilen isimleri Demirel'in adı geçen eserinde (2005) 251-252. sayfalarda görülebilir.

- Genel Kurul üyelerinin 3 yılda bir kongre üyeleri tarafından seçileceği. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

KONGRA-GEL'in silahlı mücadeleyi esas almadığı gibi HPG ve PJA'nın kendilerinden ayrı bir parti olduğunu, yönetiminin ve politikalarının özerk olduğu vurgulanmaktaydı. Örgüt bu ayrımla bundan sonra gerçekleşebilecek şiddet eylemlerinden dolayı KONGRA-GEL'in bir sorumluluğu olmayacağını eylemlerin bağımsız olarak HPG güçlerinin yaptığını, KONGRA-GEL'in HPG'ye doğrudan müdahale yetkisinin bulunmadığını, bu sebepten 'KONGRA-GEL'in terör örgütü değil sadece siyasi bir yapı olduğu' mesajı verilmek istenmiştir. Ancak PKK ve KADEK terör örgütlerinin yönetiminde yer alan üs seviyedeki yöneticilerin aynen HPG yönetiminde de yer aldığı görülmektedir. (Demirel, 2005, 261 ve Semiz, 2007, 148)

Örgüt yeni stratejide ekolojik toplum modeli ile insana ve çevreye saygılı masum bir yapı olduğu mesajı verilmeye çalışılmakta, bırakın savaşı kongrenin artık insan ve doğa ile ilgilenmeye başladığı imajı ortaya konulmaya başlanmıştır. Örgütün kuruluşundan itibaren tek ve yegane hedefi bağımsız birleşik Kürdistan olmuştur. Uzun yıllar belirtilen hedef konusunda tartışma kabul etmeyen katı tavrı ile öne çıkmıştır. Hatta geçmiş dönemlerde demokratikleşmeyi savunan ve silahlı mücadelenin gereksiz olduğunu belirten örgüt mensupları infaz edilmiştir. Buna rağmen örgütün politikasında başarısız kalmasına paralel olarak zamanla hedefleri yönündeki katılığında yumuşamalar gözlenmiştir. Bir çok örgüt mensubu silahlı eylemler ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile mücadelede başarısız olduğunu ve yeni taktiklere ihtiyaç olduğunu dillendirmeye başladığından, örgütün stratejisinde değişim yaşanmıştır. (Demirel, 2005, 262)

Abdullah ÖCALAN'ın yakalanmasının ardından örgüt hedeflerini "Kürt kültürel kimliğinin kabulü" temelinde, anayasal vatandaşlık ve "Demokratik Cumhuriyet" ekseninde Kürt Kültürel Kimliğinin kabulü şeklinde açıklamıştır. İlerleyen dönemlerde ve son olarak KONGRA-GEL'le belirtilen hedefine Türkiye'de siyasi örgütlenme özgürlüğünü de eklemiştir. Örgüt adını KONGRA-GEL olarak değiştirmesinden sonra yayınlamış olduğu program, tüzük, kararlar gibi yeni

belgelerde ise hedefinin 'Kürt sorunun çözümü temelinde ayrı bir devlet kurmayı hedeflemeden 4 ayrı paçada 4 ayrı ülkede doğrudan demokrasinin egemen olduğu demokratik ekolojik toplumun inşa edilmesi' olarak ifade edilmiştir. Örgütün yeni stratejisine göre 'Kürdistan coğrafi bir kavramdan ziyade bir felsefik alandır'. Kurulacak Kürdistan, Kürtlere hizmet etmekten ziyade emperyalist ABD, İsrail ve AB'nin kuklası olacağından coğrafi sınırları olan bir Kürdistan yerine Kürtlerin asli unsur olduğu 4 ayrı devletin varlığından bahsetmektedir. Bu belirlemede en önemli husus Kürtlerin yaşadığı Türkiye, Irak, İran ve Suriye'de o devletlerin ana unsuru olduğu ve bu gerçeğin kanunlarla desteklenmesi, bu coğrafyanın demokratik Ortadoğu Federasyonu çatısı altında birleştirilmesi için mücadele edilecek ve böylece Kürdistan birleştirilmiş olacak bu stratejik hedef 'Demokratik Ülke - Özgür Anayurt', 'Demokratik Ortadoğu - Birleşik Anayurt' sloganları ile formüle edilmiştir. (Demirel, 2005, 262-263)

Örgüt KONGRA-GEL'in ilanından sonra stratejisinde artı değişiklikler yaparak Kürt kimliğinin elde edilmesi mücadelesinde 4 ülkede çoğunlukla sivil toplum kuruluşlarını öne çıkartmakta, bu ülkelerde diğer demokratik örgütlerle ve siyasi kurumlarla ittifakı esas almaktadır. Bu yönlü çalışmalar neticesinde Türkiye'de sivil toplum kuruluşları vasıtasıyla baskı oluşturulmaya çalışılırken, yurtdışında özellikle AB vezninde girişimlerde bulunarak, AB'nin desteğini sağlayıp Türkiye Cumhuriyeti Devletini yasal düzenlemelere yönlendirmesini zorlanmayı kararlaştırmıştır. Örgüt bu değişimler içine girdiğini belirtip siyasal zeminde faaliyet yürütme kararı olsa da sahip olduğu altı bin – yedi bin civarındaki silahlı militanlarını muhafaza edip aksine sayıca arttırma gayretleri içerisine girmiştir. Değişikliğin yalnızca sözde olduğu silahlı kadroların korunmasından anlaşılmaktadır. (Çeşitli Devlet Belgeleri ve Demirel, 2005, 263)

IV.E. Onuncu Kongre:

2003 yılında yapılan kongre sonrasında KONGRA-GEL ismini alan örgüt içerisinde kadrolar arasında kavram, sorumluluk, yetki kargaşası ile üst düzey ve alt

kadrolar arasında sıkıntılarının derinleşmeye başlaması, üst yönetim arasında Gelenekçiler - Reformcular şeklinde gruplaşmaların ortaya çıkması, 5 Mayıs 2004 tarihinde KADEK ve KONGRA-GEL'in AB ve ABD tarafından terörist örgütler listesine alınması, kırsal alandaki operasyonlarda büyük kayıpların verilmesinin yanı sıra özellikle 2004 yılı içerisinde örgütten kaçışların önüne geçilememesi, kırsal alana aktarılabilecek eleman ve lojistik malzemenin aktarımında sıkıntılarının yaşanması, yerel seçimlerde DEHAP'ın beklenilenin altında oy alması, Abdullah ÖCALAN'ın "yeni bir kongreye gidin" şeklinde talimatı gibi bir çok gerekçeyle terör örgütü, 16 - 26 Mayıs 2004 tarihleri arasında Kandil Dağında ve Avrupa'da olmak üzere Onuncu Kongreyi gerçekleştirmiştir.

Kongre sonrasında örgütün Genel Başkanlığına Zübeyir AYDAR yeniden seçilmiştir. Kongre sonrası örgütün Genel Başkanı Zübeyir AYDAR 1 Haziran 2004 tarihinde örgüte müzahir Roj TV isimli televizyon kanalında uluslararası basın yayın kuruluşlarına yönelik kongrede alınan kararlar ve örgütün bundan sonraki stratejisi hakkında basın açıklaması yapmıştır. Bu basın açıklaması ve örgüte müzahir basın yayın organlarında kongrede ele alınan konuları sıralayacak olursak:

- Örgütün isminde herhangi bir değişikliğe gidilmediği, yönetim kadrosunda değişikliklerin olduğu ve ileriki tarihlerde açıklanacağı,
- 1 Eylül 1998 tarihinde tek taraflı olarak ilan edilen ateşkesin 1 Haziran 2004 tarihi itibarıyla sona erdirildiği,
- AB tarafından terör örgütleri listesine alınmalarının adaletsiz olduğu ve listeden çıkartılması gerektiği,
- Kürt kimliğinin tanınmasının gerektiği,
- Çift taraflı ateşkes koşullarının resmi olarak kabul edilmesi, koruculuk sisteminin kaldırılması, operasyonların durdurulması, bölgede bulunan askeri güçlerin bölge dışına çıkartılması, OHAL benzeri uygulamaların kaldırılması

şeklindedir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

IV.F. On Birinci Kongre:

Terör örgütü KONGRA-GEL'in üçüncü kongresi (PKK olarak on birinci) Irak'ın kuzeyinde bulunan örgüt kamplarında 04-21 Mayıs 2005 tarihleri arasında yaklaşık 300 örgüt mensubunun katılımıyla gerçekleştirdiği, kongrede örgütün yeni yapılanması ve önümüzdeki günlerde hareket tarzına ilişkin kararların alındığı örgütün basın ve yayın organlarından öğrenilmiştir.

Bu kongrenin öğrenilen kararları şu şekilde sıralanabilir:

- Kürdistan olarak adlandırılan ve dört ülkenin sınırlarını içeren bölgede ve dünyada meydana gelen son siyasal gelişmelerin ele alındığı,
- Kürdistan Demokratik Konfederalizm projesi üzerinde tartışmalar yürütüldüğü,
- Terör örgütünün Kürdistan Demokratik Konfederalizmi projesi doğrultusunda yasama, yürütme ve yargı organlarının ayrılarak bu organlarda görev yapacak örgüt mensuplarının seçimlerinin yapıldığı,
- Yönetim kademesinde yer alan üyelerin 2 yıllık bir süre için seçildikleri,
- Kürdistan alanı üzerinde egemen olan güçleri Kürt sorununun çözümü için diyaloga hazır oldukları, bu ülkelere Kürt sorununun demokratik bir yöntemle diyalog yoluyla çözümü için çağrı yaptıkları, Türkiye Devleti ve Hükümeti tarafından, terör örgütüne yönelik operasyonların durdurulduğu ve diyalog yolu açıldığı takdirde buna olumlu cevap verecekleri,
- Türkiye devletinin terör örgütüyle diyalog için bizzat kendileri yerine legal ortamda faaliyet gösteren Kürt siyasetçileri ile veya seçilmiş insanlarla ilişkiye geçebileceği,
- Bu durumun tersi olması halinde şiddetin daha da artacağı, Türk güvenlik kuvvetlerince terör örgütüne yönelik operasyonların durdurulması halinde, örgütün askeri kanadı olan HPG'yi ateşkes

konusunda ikna edebileceklerini¹⁵⁹,

- Tüm Kürtçü gruplara, ileriki bir tarihte konferans yapılması yönünde çağrı yaptıkları. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

IV.G. PKK Terör Örgütü İçerisindeki Gruplaşmalar:

Bir Teröristin Anatomisi ve Terör Örgütündeki Parçalanmanın Tırmanması:

PKK terör örgütü içerisinde büyük çaplı katliam uygulamaları ile tanınan (Şemo ve Parmaksız Zeki kod adlı) Şemdin SAKIK 1959 Muş doğumlu. Annesi onu tarlada doğurmuş, köyde çobanlık yaparak büyümüştü. İlk, ortaokul ve liseyi Muş'ta üvey annesinin yanında okumuştur. Ailesinin maddi durumu iyiydi ama öğrenciliği sırasında babasından hiç yardım almamış yaz aylarında çekirdek ve sigara satarak para kazanmış hatta evden kaçıp sokaklarda yatıp kalktığı olmuştur. Liseyi bitirdikten sonra Zengök köyüne geri döndü annesinin yanına yerleşerek tütün ekip hayatını sürdürmeye başladı. Babasının bir tarlasına kendine ve annesine ev yapmak istiyordu, babası karşı çıkınca kavga ettiler, silah çekip kendi öz babasını yaraladı. Bu olay üzerine babası köyde üç kişiyi örgütleyerek Şemdin'e pusu kurdu. Adamlar başaramadı. Şemdin amcasının kızı ile nişanlanmak istiyordu ancak babası gereken başlık parasını vermedi. Bu onun köyden kopmasına dağa çıkmasına neden oldu.(Pirim ve Örtülü, 2000, 71)

Yıl 1980'di, dağda iken bir PKK militanı kendilerine katılmasını teklif etti. Şemdin bu teklifi kabul etti. Örgüt içinde o dönem lise mezunu olan herkes gibi hızla yükseldi. 1991 yılında bizzat Abdullah ÖCALAN tarafından Amed Eyaleti sorumluluğuna getirildi. ÖCALAN ondan çok şey bekliyor, pasif kalmakla suçluyordu. Bir süre sonra Şemdin SAKIK hakkında soruşturma yaptırdı. Ama her nedense ondan vazgeçemiyordu. Üçüncü Konferansın divan başkanı Şemdin SAKIK olmuştur. Ardından Kuzey Saha Koordinatörlüğü, ARGK Üst düzey sorumluluğunu, Güney Saha Koordinatörlüğü ve son olarak da Akdeniz Eyaleti Sorumlusu olarak görevler almıştı. Abdullah ÖCALAN hakkındaki eleştirileri çok fazla artmış hatta

¹⁵⁹ HPG'nin PKK/KONGRE-GEL örgütünün organik bir parçası olduğunu unutmamak gerekir.

Abdullah ÖCALAN'a suikast yaptıracağı bile söylenir olmuştu. Abdullah ÖCALAN'ın da geri kalır yanı yoktu bu karşılıklı restleşmede, mesela beşinci kongreye Şemdin SAKIK gibi bir üst düzey teröristi çağırmamıştı. (Pirim ve Örtülü, 2000, 72)

1996 başlarında Şemdin SAKIK kuzey saha koordinatörlüğü görevinden alınarak yetkileri kısıtlanmış olarak güney saha koordinatörlüğü görevine verildi. Bu atamadan sonra Abdullah ÖCALAN örgütün 1994'den beri girdiği tıkanma ve dağılma sürecinden Şemdin SAKIK'ı sorumlu tutmaya başladı.¹⁶⁰ Şemdin SAKIK da boş durmuyor başta ÖCALAN'ın despotluğunun sosyalizme aykırı olduğundan yola çıkarak oturduğu lüks villaya kadar eleştiri oklarını saplıyordu. SAKIK, ÖCALAN tarafından yeni yapılandırılan Akdeniz bölge koordinatörlüğüne atandı. Amanos dağlarındaki faaliyetlerini anlatmak üzere 17 Şubat 1998'de Şam'da Abdullah ÖCALAN ile bir toplantı yapacaktı fakat Suriye'nin istihbarat servisi El Muheberat, ÖCALAN'a suikast düzenleneceğini bildirdi. Yapılan araştırma ve sorgulamalarda bu suikast planında Şemdin SAKIK'ın parmağı olduğu anlaşıldı. Bu arada Şemdin SAKIK'a bağlı grup Amanos Dağlarında güvenlik kuvvetleriyle çatışmaya girdi, Türk askerlerince on beş terörist ele geçirildi, tam bir yenilgi olmuştu. Kimi kaynaklara göre SAKIK, izin almadan bölgeden geri çekildiği için kimi kaynaklara göre Abdullah ÖCALAN'ın talimatıyla Irak'ın kuzeyine gönderildi. Gara Dağlarında bulunan PKK terör örgütü kampına gidince burada tutuklandı, sorgulandı, terör örgütü lideri ile tersleşen hemen hemen her üst düzey sorumlu gibi artık idamını bekliyordu.¹⁶¹ Bu onun hakkındaki üçüncü infaz kararı olmuştu. (Pirim ve Örtülü, 2000, 72 ve Demirel, 2005, 210)

¹⁶⁰ Abdullah ÖCALAN'ın bu eleştirilerinde, Şemdin SAKIK'ın yaptığı katliamlardan (örneğin 1993'de 33 silahsız askerin kurşuna dizilmesi ve -Türk halkının aklından hiç çıkmayan- 'kundaktaki bebeğin' köyündeki katliam gibi) sonra Türk güvenlik güçlerinin daha etkili mücadele kararı almasına sebep olduğu görüşü hakimdir. ÖCALAN, 27 Kasım 1997 tarihinde örgütün kuruluşunun yirminci yılı münasebetiyle telsizden yaptığı konuşma boyunca isim vermeden Şemdin SAKIK ve yandaşlarını hakaret ve küfre varacak biçimde eleştirmişti. Konuşma metni için bakınız: Pirim ve Örtülü, 2000, 71-72.

¹⁶¹ Bazı kaynaklarda Sakik terör örgütü tarafından Suriye'de tutuklanmış, sorgulanmış, infazından Öcalan'ın talimatıyla sarfinazar edilerek Kuzey Irak'a -Gara Dağlarına- görev verilmemek kaydıyla gönderilmişti. Bakınız Demirel, 2005, 73.

Gara kampından bir fırsatını bularak ayrılan Şemdin SAKIK, kardeşi Arif SAKIK ve dört adamı¹⁶² ile birlikte 18 Mart 1997 tarihinde Dohuk kentinde Kürdistan Demokrat Yurtseverler Partisi unsurlarına sığınmıştı. (Pirim ve Örtülü, 2000, 73 ve Demirel, 2005, 210)

Türk istihbarat birimleri bölgedeki sıkı çalışmalarını sürdürüyordu ve SAKIK'ın KDP'de olduğunu anında öğrenmişti. Türk Silahlı Kuvvetlerinin seçkin personelinden oluşan Özel Kuvvetlere bağlı bir unsur helikopter ile sabahın erken saatlerinde Dohuk yakınlarındaki KDP kampına düzenledikleri baskınla Şemdin ve Arif SAKIK ile adamlarını yakalayarak ülkelerine geri getirdiler. Şemdin SAKIK, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesinde yargılanarak idam cezasına mahkum oldu. (Pirim ve Örtülü, 2000, 73 ve Demirel, 2005, 210-211)

Şemdin SAKIK'ın örgütten ayrılması özellikle örgütle direkt ilişkide bulunan ailesi, akrabaları ve aşiret çevresinde de şaşkınlık meydana getirmişti. Ardından Şemdin SAKIK terör örgütü PKK ve Abdullah ÖCALAN'ın iç yüzünü anlatan 'Apo' isimli kitabını yayınladı.

Yakın Dönemde PKK Terör Örgütü İçerisinde Fikir Ayrılıkları, Gruplaşmalar ve Çatışmalar:

KADEK' in terör örgütü listesinde bulunması ve Irak'ta ABD öncülüğünde gelişen teröre karşı mücadele konsepti neticesinde, Abdullah ÖCALAN ve bazı yöneticiler, yeni kurulan kongrenin siyasal bir yapı olmasını amaçlamakta ve bu siyasal hamleyle ABD'nin ve AB'nin baskısından kurtulmayı düşünmekte idiler. Yeni strateji doğrultusunda PKK ve KADEK yönetiminde olan üst düzey yöneticiler, KONGRA-GEL yönetimine girmeyecek, bunların yerine 4 ayrı ülkeden sivil, deneyimli ve yeni delegeler ile birlikte KNK bünyesinde çalışma yapan fertlerin katılması hedeflenmiş ve bu çizginin dışına çıkılmaması bizzat ÖCALAN tarafından ısrarla avukatları aracılığı ile vurgulanmıştır. Ancak, Kongre çalışmaları sırasında

¹⁶² Demirel beş koruma ile sığındığından bahsetmektedir.(2005, 210)

özellikle başını Osman ÖCALAN ve Nizamettin TAŞ'ın çektiği grup bu anlayışa karşı çıkmışlar ve kongre çalışmalarını ele geçirmişlerdir. Kesin talimat olmasına rağmen daha sonra 'REFORMCU KANAT' olarak adlandırılan bu grup yeni kongre yönetimine girerek örgüt üzerinde hakimiyet kurmuşlardır. Reformcu kanadın KONGRA-GEL üzerindeki baskısı beraberinde Cemil BAYIK, Duran KALKAN ve Rıza ALTUN' un olduğu sol 'MUHAFAZAKAR KANADIN' tepkisine neden olmuş, bu yeni şekillenme kongre çalışmalarının aksamasına ve KONGRA-GEL' in ilanının gecikmesine neden olmuştur (Demirel, 2005, 265-266).

Kongre çalışmaları sırasında ortaya çıkan gruplaşmanın asıl nedenleri geçmişe dayanmaktadır. Örgüt Irak'ta yapılanmaya giderken PÇDK adında partilemiş ve yönetim Osman ÖCALAN ve Nizamettin TAŞ'a bırakılmıştır. Bu dönemde özellikle Türkiye'de faaliyet yürüten PSD (Demokratik Serhildan Partisi)'nin sorumluluğunu da Osman ÖCALAN yapmakta idi. PÇDK Irak genelinde üslenmiş ve partizan çözüm kuvvetleri adında askeri bir yapılanma ile oluşumunu güçlendirmiştir. (Demirel, 2005, 266)

Bu olayların yaşandığı dönemde ABD yetkilileri örgütle irtibata geçerek diyalog kurmaya başlamışlardır. ABD'nin pazarlıkları Osman ÖCALAN nezrinde yapması ve onu muhatap alması Osman ÖCALAN' ı Abdullah ÖCALAN' ın yerine yeni başkan gibi görünmesine neden olmuştur. Bu hadiseler örgüt içerisindeki muhafazakar solcu kanadı, reformculara karşı tedbirler geliştirilmesi sonucunu doğurmuş, ÖCALAN ve ekibinin elindeki partizan çözüm kuvvetleri fesh edilerek dağıtılmıştır. Bununla birlikte PSD ve Türkiye Çalışma grupları etkisizleştirilerek, PSD'nin yeni görevi yapılanması tam olmayan PRD'ye verilmiş, böylece Osman ÖCALAN ve ekibin elindeki güçler büyük oranda etkisizleştirilmiştir. Türkiye'de Serhildan eylemler adı altındaki eylemler PSD'nin lav edilmesiyle büyük darbe almıştır. Yaşanan bu olay KONGRA-GEL sürecinde birinci ve en önemli örgüt içi sıkıntılarının ilk ayağı olmuştur (Demirel, 2005, 266-267 ve Çeşitli Devlet Belgeleri).

Solcu muhafazakar kanadın reformcu kanada yönelik baskıları ve örgüt içi çekişmeler disiplin ve kontrol mekanizmasını zayıflaması sonucunu doğurmuş özellikle küçük güney diye adlandırılan Suriye katılımlı militanların örgütten

kaçması sonucunu doğurmuştur. Bu kaçmalar yaşanırken Osman ÖCALAN, Jiyan, Nizamettin TAŞ ise Dilar adlı kadın örgüt mensubu ile evlendiğini açıklamışlardır. Abdullah ÖCALAN yaşanan bu olaylara fazlasıyla tepki gösterse de örgütün parçalanmaması için, evlilikleri kabullenmiş, örgütten ayrılma yerine evlenen kişilerin Mahmur Kampına yerleşme alternatifini sunmuş, bu sırada Türkiye Cumhuriyeti Birleşmiş Milletler nezdinde etkili girişimlerde bulunarak Mahmur Kampında bulunan kişilerin Türkiye'ye geri dönmesi izni vermiş ve bu kamp BM tarafından büyük oranda etkisizleştirilmiştir. Bu diplomatik atak Abdullah ÖCALAN'ın ve örgütün evlilikler ile ilgili politika üretmesinin önünü kapamıştır. (Çeşitli Devlet Belgeleri ve Demirel, 2005, 267)

KONGRA-GEL içerisinde yaşanan hizipleşme ve kadın erkek yapısı arasında geçmişten gelen bazı anlaşmazlıklar, kadın partisi olan PJA'nın ayrılıklara düşmesine neden olmuş, PJA yönetimi erkeklerin kadını baskı altında tuttuğunu, kadının geri planda kaldığını, KONGRA-GEL bünyesindeki merkezi bağlılığın ve Bürokrasinin daralmayı getirdiğini, erkek yapısı ile tüm bağlarını askıya aldıklarını, deklare etmişlerdir. PJA yönetimi kamp alanı, eğitim alanları, ortak kullanım alanlarını, hatta yemekhane ve dinlenme alanlarını dahi erkek yapısından ayırarak bağımsız hareket etme kararı almış olup, halen de bu sıkıntının tam olarak aşılmadığı görülmektedir. Aslında bu olayın bir nevi isyan hareketi olduğunu tanımlamak daha doğru olacaktır. (Demirel, 2005, 267-268)

KONGRA-GEL içindeki iç sıkıntılar su üstüne çıkarken, Ülkemizde yaşanan mahalli seçimler süreci de örgütü yeni ittifaklar kurmaya yöneltmiştir. Örgüt Abdullah ÖCALAN'ın talimatı ile siyasi partinin değişik Türkiye partileri ile ittifak içerisine girmesini talep etmiş, DEHAP bu temelde SHP, ÖDP ve EMEP partileri ile 'Demokratik Güç Birliği' adı altında ittifak girişimlerine başlamıştır, bu birliği Abdullah ÖCALAN 'Gökkuşuğu Projesi' olarak adlandırmıştır. (Demirel, 2005, 268)

2004 yılı Şubat ayında Abdullah ÖCALAN Avukatları aracılığı ile tüm yöneticilerin öz eleştirisi vermesini ve Kongreye bağlılıklarını belirtmesini istese de Mart ayından itibaren iç çekişmeler hat safhaya ulaşmaktadır. Reformcu kanat Cemil BAYIK ve grubunu darbeci olmak, bölge ülkelerine dayalı politika üretmekle

suçluyor, Cemil BAYIK'ın İran ve Suriye ile ilişki içerisine girdiğini, sol muhafazakarlık ve milliyetçilik yaptığını bu grubun kendilerinin özel yaşamlarına müdahale ettiğini, Türkiye'nin AB temelinde bir çok siyasi reform yaptığını, Kürtçe eğitim, Kürtçe yayın ve kursların açılmasına izin verdiğini, AB sürecinde bunun daha da hızlanacağını, silahlı eylem yerine dört ülkeden katılım tüm militanların mensubu olduğu ülkelerde KONGRA-GEL'e bağlı siyasi zeminde faaliyet göstermelerini, ABD'ye rağmen örgütün bölgede politika yürütemeyeceğini, bölge ülkelerine dayalı siyaset yerine YNK ve KDP ile Irak'ta Kürt Federasyonu çatısı altında yer alınması gerektiğini, örgüt içerisi evliliğe ilişkin yasakların kaldırılması isteniyor, sol muhafazakar grubun şiddet yanlısı olduğu, Türkiye'de ve İran'da silahlı eylemlere başlamak istediğini, yeniden başlayacak silahlı mücadelenin Kürt hareketini tamamen bitireceğini söylemiştir. Reformcu kanadın bu görüşleri, muhafazakar kanat tarafından tepki ile karşılanınca, Osman ÖCALAN bir grup arkadaşı ile birlikte kamptan ayrılarak Musul'a geçmiştir. Bu grubun yaklaşık 100-120 civarında olduğu ve 15 tane eski yürütme kurulu üyesinin de grupla birlikte hareket ettiği bilinmektedir. (Demirel, 2005, 268)

Reformcu ve Muhafazakar kanatın en etkili isimlerini şöyle sıralayabiliriz.¹⁶³

REFORMCU KANAT

1. Osman ÖCALAN (Ferhat)
2. Tahsin İNANÇ (Mahir)
3. Nizamettin TAŞ (Botan)
4. Mehmet TUNÇ (Ecel)
5. Hıdır YALÇIN (Serhat)
6. Kemal MUNGAN (Bedri)
7. Hıdır SARIKAYA (Ekrem)
8. Faysal ÖCALAN (Mahmude Reş)
9. D.Ali KÜÇÜK
10. N.Sevda ÇELİK (Dilar)
11. Halil ATAÇ (Ebubekir)
12. Haydar KUBİLAY (Seyit Rıza)
13. Mehmet EŞİYOK (Berxwedan)
14. Nurettin YILDIRIM (Orhan)
15. Hasan ATMACA (Ferhan)
16. Cahit ÇELİK (Çektar)
17. Selahattin GUN (Doğan)

¹⁶³ Parantez içinde bu kişilerin örgütte kullandıkları kod isimleri verilmiştir.

18. Hanefi GÜNEŞ (Serhat)
19. Faysal DUNLAYICI (Kani YILMAZ)
20. Menap ALTINDAĞ (Anduk)
21. Şahnaz ALTUN (Sakine)
22. İnan AKYOL (Nergis)
23. Şükran BİNER (Jiyan)
24. Sevgi ÇAÇAN (Zarin)
25. Rahime YILDIRIM (Helin)
26. Abdurrahman ESMERAY (Seyda)
27. Süleyman KAYDI (Celal)
28. Sevil ÇELİK (Zeynep)
29. Osman ERDAL (Sadun)
30. Şapur BODOŞİVE (Sipan)

MUHAFAZAKAR KANAT:

1. Cemil BAYIK
2. Zübeyir AYDAR
3. Murat KARAYILAN
4. Nuriye KESPİR
5. Duran KALKAN
6. Fehman HÜSEYİN
7. Mustafa KARASU
8. Fatma ADIR
9. Gülizar TURAL
10. Sakine CANSIZ
11. Rıza ALTUN (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Reformcu kanadın Kandil dağından ayrılarak Musul'a geçmesinden sonra örgütün genel Başkanı Zübeyir AYDAR Avrupa'dan gelip bu gruba iki kez görüşmeler yapıp ikna etmeye çalışmıştır. Osman ÖCALAN örgütle görüşmeyeceğini belirttiikten sonra Nizamettin TAŞ'la devam eden görüşmeler Musul'da Nizamettin TAŞ'a yönelik muhafazakar grubun suikast girişimi ile son bulmuştur. KONGRA-GEL'de ayrılık derinleşirken PJA bir açıklama yaparak, her iki gruba da eşit mesafede olduğunu belirtiyor, diğer taraftan Murat KARAYILAN ve -Doktor Bahoz Kod adlı- Fehman HÜSEYİN'in bulunduğu grup ise tarafsız kaldıklarını beyan etseler de, Cemil BAYIK'a yakın oldukları görülüyordu. Bu mevcut ayrılıklar da HPG'nin tavrı beklenirken silahlı güçlerin sorumluluğunu vekaleten Murat KARAYILAN ve yardımcılığını Fehman HÜSEYİN yaptığından, askeri güçlerde sol muhafazakar kanatla ilişkilendirilmiş oluyorlardı. Abdullah ÖCALAN kaçışların ardından Osman ÖCALAN'ın grubunun geri dönmesini ayrıca

Cemil BAYIK ve grubunun da reformcu kanatla birlikte öz eleştiri vermesini istemiştir. İkinci olarak Avrupa yapısının olaylarda tavrı beklenirken Nuriye KESBİR' in Hollanda'da tutuklanması ve Avrupa yapısının da olaylarda ikilemde kalması yaşanan kopukluğu daha da derinleştirmiştir. (Demirel, 2005, 270 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Mart 2004 tarihinde yapılacak olan mahalli seçimler de DEHAP, SHP çatısı altında Murat KARAYALÇIN liderliğinde seçime gireceğinin duyurmuş, Abdullah ÖCALAN Diyarbakır Belediye Başkanlığı için eski belediye başkanı, Feridun ÇELİK'in yeniden aday olmasını istemiştir. Ama DEHAP yönetiminin eski sendikacı Osman BAYDEMİR'i aday göstermesi, Bingöl Rızgari geleneğinden gelen bir aday ve Tunceli'de örgütsel bilinci yeterli olarak değerlendirilmeyen sivil toplum kökenli bir kadın adayın varlığı Abdullah ÖCALAN'ın tepkisine neden olmuş, bu dönemde Osman ÖCALAN kısmen de olsa DEHAP'la ilişkileri zayıflayan Ahmet TÜRK, M. BOZLAK, A. KARAKEÇİ ile görüşüp seçimlerde DEHAP listesine alınmayan bazı adayların bağımsız olarak adaylığını açıklamasını istemiş, bunun üzerine başta Feridun ÇELİK Diyarbakır'dan ve bazı adaylarda diğer illerden seçime gireceklerini açıklamışlardır. Bu gelişme üzerine örgüt içerisinde gelen yoğun baskılar Feridun ÇELİK ve arkadaşlarının geri adım atmasıyla sonuçlanmıştır. (Demirel, 2005, 270-271)

Abdullah ÖCALAN avukatları ile yaptığı açıklamada eski DEP milletvekilleri Leyla ZANA ve arkadaşlarının duruşmalara katılmamalarını, Leyla ZANA'ya Avrupa'nın vereceği ödülü almamasını, kocası ile olan ilişkilerini koparmasını, kamuoyuna ben KONGRA-GEL'liyim, örgüt legal ve siyasal bir örgüttür, deyip bağlılığını bildirmesini, Leyla ZANA'nın Avrupa temsilcisi ve KONGRA-GEL Başkan Yardımcısı, Hatip DİCLE'nin ise Türkiye temsilcisi, olması istenmiş, bu kişilerden acil cevap isteyerek, bunu yapmazlarsa Leyla ZANA ile ilişkilerini keseceğini bildirmiştir. Abdullah ÖCALAN'ın bu talimatları Leyla ZANA ve arkadaşlarına iletmesine rağmen cezaevinde buldukları dönem içerisinde görevlendirilmeyi kabul etmedikleri gibi, cezaevinden tahliyeleri sonrası görevlendirmeler ile alakalı herhangi bir açıklama yapmamışlardır. Abdullah

ÖCALAN aynı zamanda Osman ÖCALAN ve Cemil BAYIK'a da talimat göndererek uzlaşmalarını, geri döndükleri taktirde idam edilmeyeceklerini, öz eleştiri sürecinden sonra görev alabileceklerini belirtmiştir (Demirel, 2005, 270-271).

KONGRA-GEL'in İkinci Kongre hazırlıkları başlarken Hazırlık Komitesi olan Bilim ve Sanat Komitesi yerine Abdullah ÖCALAN Hazırlık çalışmalarını yeniden İnşa komitesinin yapmasını Murat KARAYILAN, Gülizar TURAL ve Avrupa'daki Rıza ALTUN'un bu komite içerisinde görev almasını, hazırlıkların 7 komite tarafından hazırlanmasını talep etmesinden sonra Zübeyir AYDAR çalışmalar için Murat KARAYILAN, Ali Haydar KAYTAN, Şahin..., Dr.Ali, Rubar..., Çele..., Nuda..., Bese Hozat ve Asya'yı tavsiye etmiştir. Bu talep kabul edildikten sonra Yeniden İnşa Komitesi 12 kişi olarak göreve başlarken Murat KARAYILAN, Ali Haydar KAYTAN ve Şahin'in HPG ve PJA üyesi olmadığı gerekçesi ile komitede görev almalarını istememiştir. Bilindiği üzere Ali Haydar KAYTAN ve Şahin, Murat KARAYILAN'dan ziyade Abdullah ÖCALAN'a bağlıdır ve iç sorunların yaşandığı bu dönemde bağımsız kalmışlardır. Sonradan da kısmen de olsa Murat KARAYILAN'ın da içinde olduğu muhafazakârlar Yeniden İnşa Komitesi içerisinde tek söz sahibi olmak istediğinden bu kişilerin uzaklaştırılmasını istemektedirler. Bu isteğe rağmen Abdullah ÖCALAN Murat KARAYILAN'ın taleplerini geri çevirerek Ali Haydar KAYTAN'ı kendi sözcüsü olarak atamış, Şahin'in ise çalışmalara katılması yönünde talimatını yenilemiştir. (Demirel, 2005, 271-272 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Ayrılıkların ve hizipleşmelerin yaşandığı KONGRA-GEL sürecinde Abdullah ÖCALAN aslında stratejik davranmaya çalışmıştır. Son zamanlarda bir takım gruplar Abdullah ÖCALAN' a, "Bundan sonra lider olarak örgütü İmralı'dan yönetmesine imkan yoktur" diyerek ÖCALAN'ı etkisizleştirme gayreti içerisinde idiler. Bu beyanlar özellikle sol muhafazakar grup içerisinde daha fazla dillendirilmekte idi. Ayrışmalar sonucunda iki grup ortaya çıkınca ÖCALAN'a da bunlardan sadece birisi ile ilişkilenecek kalmıştı. Bir taraftan silahlı güçleri ortadan kaldırılmış ve sayıca az kardeşinin oluşturduğu reformcular, diğer yanda askeri güce hakim muhafazakarlar bulunmaktaydı. Abdullah ÖCALAN burada kendi önderlik sıfatını

devam ettirmek adına belki de istemese de kardeşini çizgi dışına itmiş ama muhafazakar kanada da tam teslim olmamak için bu kanat içerisinde bulunan Murat KARAYILAN'ı PKK yeniden inşa komitesinin sorumluluğuna getirerek Muhafazakar kanat içerisinde etkin konuma getirmiştir. Gelişmelerin bu yönünü tam olarak gören Cemil BAYIK ÖCALAN'ın Yurtsever Kitle ve Askerî Kanat üzerindeki hakimiyetini ve bu grupların kendine olan bağlılıklarını bildiğinden hadiseleri böyle kabullenmek zorunda kalmıştır. (Demirel, 2005, 272-273 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

Abdullah ÖCALAN sayıca az olan Reformcu kanadı kısmen de olsa çizgi dışına iterek hem örgütün dağılmasını engellemiş, hem kendi önderliğini korumuş, hem de söz sahibi olamayacağı yeni bir oluşumu Murat KARAYILAN'ı yetkilendirerek kendisine bağlamıştır. Bu kişinin aracılığı ile Askerî kanatta olan hakimiyetini devam ettirmiştir. Kırsala yönelik olan düzenlemeleri tamamlayan Abdullah ÖCALAN, Türkiye' de ise Demokratik Özgür Yurttaş Hareketi kurulmasını ve her il ve ilçelerde örgütlenmesini istemiş, bu talimat gereğince özellikle gençlerin oluşturduğu kadrolar vasıtası ile Demokratik Yurttaş Hareketi adı altında da bir yapı başlamış, Türkiye ve diğer Kürtlerin yaşadığı ülkelerde de bu komitenin aktifleşmesi yönünde çalışmalar devam ettikten sonra özellikle ülkemizde bu komite aracılığı ile eylemler düzenlenmiş, "Tecrite Hayır-Öcalan'a Özgürlük, Kürt Halkı Bir Dershanelik Halk Değildir" sloganları ile yapılan eylemler Demokratik Özgür Yurttaş Hareketi bünyesinde ortaya konulan Serhildan eylemliliklerdir. Yine başta Zağros-Botan ve Amanos alanlarına güç kaydırılması istenmiş, askeri silahlı militanlar içerisinde hareketliliğin ortaya konulması ön görülmüştür. Aslında yaşanan bu gelişmelerin hepsi kongre içerisinde yaşanan olumsuzluklar nedeni ile silahlı güçlerin ve cephe faaliyet yürüten kitlenin hareketlilik vasıtası ile ayrışmasını engellemek, halkı oyalayacak bahaneler bulmaktır.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

Abdullah ÖCALAN ortaya koyduğu yeniden inşa çalışmaları temelinde kadın yapısının kongreye gitmesini istemiş ve 2004 yılı Mart ayı içerisinde 70 kişinin katılımı ile Gülizar TURAL' ın başkanlığında toplanan PJA;

- Sağ çizginin içerisine girdiği provakatif ve tavsiyeci yaklaşımlara karşı mücadele,
- -Sol çizginin içerisine girdiği aşırı şiddet yanlısı politikalara karşı mücadele,
- Her iki çizginin kadın hareketi üzerindeki etkilerine karşı netleşme kararı,
- Sosyal reformun yarattığı tahribatlara karşı eğitim ve toplantı düzenleme,
- PJA içerisinde mücadeleyi sekteye uğratan, Jiyan DENİZ, Helin, Sakine BATMAN, Dilar, Rengin, Peşlin, adlı üst düzey kadın yöneticilerin görevden uzaklaştırılmasını

kararlarını verilmiştir.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

PJA açıklamasından sonra Cemil BAYIK, Abdullah ÖCALAN'a bir mesaj göndererek kardeşi Mehmet ÖCALAN'ın avukat görüşmeleri sırasında, kendisine yanlış bilgiler ilettiğini, kendisinin ise başkan APO'ya bağlı olduğu mesajını vermiştir. Bu gelişmenin ardından PJA'nın askeri kanadı Abdullah ÖCALAN'ın talimatıyla YJA STAR adını almıştır. (Demirel, 2005, 274)

Mart ayı içerisinde yapılan değerlendirmelerde 1 Haziran'a kadar Türkiye Kürt meselesi karşısında çözüm geliştirilmemesi halinde, savaşın yeniden başlayacağını, HPG militanlarının Türkiye topraklarına girmeye başladığını belirtmişlerdir. Nisan ayında yapılacak olan seçimler nedeni ile hazırlanan bilgilendirme notunda örgüt avukatları Abdullah ÖCALAN' a DEHAP'ın 10-13 ilde belediye başkanlığını kazanacağını toplam belediye sayısının 100'ü geçeceğini ifade etmelerine karşın yapılan seçimlerde Güç Birliği adı altında SHP çatısında seçime giren DEHAP'ın seçim sonuçlarında hezimet yaşanması ve Siirt, Bingöl, Van illerinde seçimleri kaybedip, Diyarbakır'da geçmiş yıllara nazaran oylarında azalma olması, başta Abdullah ÖCALAN olmak üzere tüm örgütü hayal kırıklığı uğratmıştır. Abdullah ÖCALAN seçimdeki başarısızlığı kadroların ve Tuncer BAKIRHAN' ın yetersizliğinin neden olduğunu, başarısızlığın diğer adresi olarak da Murat KARAYALÇIN'ı işaret ettiği görülmüştür. Seçim sonrası DEHAP'ın Özgür Parti ile

birleşme hazırlığına girmesi, başarısızlıkta payı olan DEHAP yöneticilerinin istifa etmesi (özellikle Abdullah ÖCALAN'ın kız kardeşi olan Fatma ÖCALAN'ın Siirt'teki mitinge almayan DEHAP yöneticisinin hemen istifa etmesi) istenmiş ama her şeye rağmen SHP ile ittifakın devam ettiren Ahmet TÜRK dışındaki diğer üyelerin DEHAP' a geri dönmesi talep edilmiştir. (Demirel, 2005, 274-275)

Alınan seçim sonuçları sempatican kitle içerisinde büyük hayal kırıklıklarının yaşanmasına neden olmuştur. Örgütteki hizipleşme ve seçim başarısızlığı örgütün artık çözülmeye başladığı intibasını da güçlü bir şekilde oluşturmuştur. Aynı zamanda KONGRA-GEL' in ABD ve AB tarafından terör örgütü listesine alınması legalite, siyasal çalışma parolası ile yola çıkan örgütün tüm morallerini al üst etmiştir. Terör listesinden sonra Avrupa'da tutuklanmalar devam etmiş, özellikle Almanya'da Hasan A. isimli üst düzey sorumlu yakalanması gerçekleşmiştir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Abdullah ÖCALAN Nisan ayından itibaren örgütteki ağırlığını arttırmak amacı ile ikinci bir hamleye daha geçmiş, herkes kurumları benim adıma ele geçirmeye çalışıyor, Avrupa'dakileri kontrol edeceksiniz, bir avukatının enstitüde, diğerlerinin ise DEHAP'ta görev alması talimatından sonra, bazı DEHAP yöneticileri ile birlikte Avrupa'da görev alan KONGRA-GEL üst düzey sorumlularının görevi bırakmasını Özgür Politika, Özgür Gündem Gazetesi, Roj TV yöneticilerinin görevine son verilmesi, Tunceli Belediyesi için Avrupa'da para toplanması kampanyası başlatılması istenmiş, bunun üzerine Özgür Politika'nın başına Berfin YETKİN, Roj TV'nin sorumluluğunun başkanlığına aynı zamanda KONGRA-GEL'in başkanı olan Zübeyir AYDAR ve Özgür Gündem gazetesinin sorumluluğuna da Pınar SELEK'in getirilmesi talimatını vermiş, bu talimatlar hemen yerine getirilmiş, fakat Pınar SELEK rahatsız olduğundan gazeteye destek vermek kaydıyla göreve şu an için gelemeyeceğini belirtmiştir. ÖCALAN'ın talimatları sonrasında örgütün faaliyet yürüttüğü her ülkeye bir avukatı sorumlu olarak atanmıştır. Özellikle Suriye'de ki faaliyetlere önemle eğilmektedir, ÖCALAN yaptığı görevlendirmelerle örgütün hakim olduğu her alan ve kurumlara hakimiyet kurmaya çalışmıştır, bu dönemden sonra her ülkede avukatlar örgütün ve dolayısı ile

Abdullah ÖCALAN'ın sözcüsü olarak görev almışlardır. Türkiye'de terör örgütüne gerçekleştirilen şiddet eylemleri ve faaliyetlerin birçoğu halen bu iletişim metodu sayesinde Abdullah ÖCALAN'ın talimatları ile gerçekleşmektedir. Bu talimatlar derhal örgütün tüm kadrolarına iletilmektedir. Yapılan çalışmalar medyada ve internette aleni bir şekilde aktarılmaktadır. (Demirel, 2005, 275-276 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

BÖLÜM V: PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN GELİR

KAYNAKLARI:

PKK terör örgütünün 30 yıllık kan ve gözyaşı ile sonuçlanan şiddet kampanyası ne bölgede yaşayan halkın desteğini kazanabilmiş, ne de Güneydoğu'da bağımsız bir yapılanma ile sonuçlanmıştır. Ancak tüm bu başarısızlıklara rağmen bir terör örgütünün 30 yıl gibi uzunca bir süre varlığını devam ettirmesi çok önemli bir olaydır. Bunun temelinde iki unsur yatmaktadır. Birincisi güçlü dış destek (siyasi ve ekonomik), ikincisi haraç toplamak, uyuşturucu ticareti ve yasadışı insan ticareti dahil her türlü kaçakçılık işlerinden önemli parasal olanaklara kavuşmuş olmasıdır. (Çeşme, 2005, 160)

V.A. Kaçakçılık: Uyuşturucu ve İnsan Kaçakçılığı:

Kaçakçılık bir ulusun ekonomik gücüne, toplum yapısına, sağlığına ve giderek bireylerin kültür durumuna karşı, onarılması güç sorunlar yaratan, özel yasalarda gösterilen hükümlere karşı olan tüm hareket ve davranışlardır. (Çeşme, 2005, 160)

Terör örgütü olmanın doğası gereği PKK uyuşturucu ticaretinden, kara para aklamaya, yasa dışı yollardan Avrupa ülkelerine adam sokmaya, adam kaçırmadan örgütlü suçlara kadar çok geniş bir alanda faaliyet göstermektedir. Polis raporları bu kanımızı doğrulayacak raporlar ile doludur; fakat bunlar içinde uyuşturucunun özel bir yeri vardır. Uyuşturucu, İngiliz polisinin narkotikten sorumlu haber alma örgütü NCIS' nın (National Criminal Intelligence Service) verilerine göre, PKK'nın en önemli gelir kaynaklarından biridir. Bu kuruma göre, PKK terör örgütü tüm Avrupa Birliği'nde satılan eroinin yarıya yakınından doğrudan sorumlu tutuluyor. Yine aynı kaynaklar PKK'nın Türkiye'deki ve Avrupa'daki faaliyetlerini, bu kaynaktan gelen finansman ile sağladığını da belirtiyor. (Çeşme, 2005, 162)

Ortaya çıkan olaylardan anlaşılan PKK terör örgütü uyuşturucu madde

kaçakçılığı, silahlı soygun, bağış toplama, gibi yollardan mali destek sağlamaktadır. PKK terör örgütünün yapmış olduğu bu faaliyetler yalnızca Türk polisi tarafından değil, Avrupa ülkelerinin polis teşkilatlarınca yapılan operasyonlarda da ortaya çıkartılmıştır. (Çeşme, 2005, 163)

Terör örgütlerinin uyuşturucu ticaretine yönelmelerinin nedenlerine baktığımızda; barınma, beslenme, silahlı mücadelesini yürütme, propaganda yapma, örgütü bir arada tutma ve giderlerini karşılamak olduğu gözlemlenmektedir. Özellikle 1980'li yıllardan başlamak üzere günümüze kadar giderek artan bir ölçüde terör örgütleri uyuşturucu kaçakçılığına başlamıştır. (Çeşme, 2005, 161)

Terör örgütü PKK lideri Abdullah ÖCALAN'ın kardeşi -Ferhat kod adlı- Osman ÖCALAN'ı örgütün İran bölge sorumluluğuna getirmesiyle birlikte, örgütün bu ülkedeki uyuşturucu organizasyonunun bizzat Osman ÖCALAN'ın koordinesinde yürütülmeye başlandığı tespit edilmiştir. Diğer taraftan, terör örgütü PKK'nın bir yandan 1982 yılından bu yana Suriye'nin kontrolü altında bulunan Lübnan'ın Bekaa Vadisinde bulunan kamp yerleri civarındaki tarlalarda esrar ve haşhaş ekimi yaparak elde ettiği büyük miktarlardaki uyuşturucu maddeleri Lübnan'daki büyük limanlardan yurtdışına sevk etmektedir. (Çeşme, 2005, 162¹⁶⁴) PKK terör örgütünün kuryesi olan ve 01.09.1993 tarihinde ülkemizde yakalanan Hakkı KITAY isimli şahsın alınan ifadesinde, PKK terör örgütü adına uyuşturucu dağıtımını Avrupa'da organize ettiğini bizzat itiraf etmiştir.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

Abdullah Öcalan yakalandıktan sonra alınan ifadesinde terör örgütünün uyuşturucu kaçakçılığı yaptığını itiraf etmiştir. Öcalan ifadesinde (Aktaran Öztürk, 2003, 152):

"Silah kaçakçılığı örgütümüz için hayati ihtiyaç idi. Bunu yönlendirdim ve onayladım. Ancak, uyuşturucu ticaretini bizzat yaptırmayıp, bu işle uğraşanlardan haraç almalarını söyledim. Sonradan öğrendiğim kadarıyla,

¹⁶⁴ Çeşme bu bilgiyi Sükan'dan (1994, 214) aktarmaktadır.

hem bu alanda, hem de kapatılan kamp olan Makü alanında kardeşim Osman'ın İran kaçakçıları ve bazı devlet yetkilileri ile uyuşturucu kaçakçılığı yaptığını öğrendim”¹⁶⁵

demektedir. Abdullah ÖCALAN'ın beyanından da silahlı terör örgütü PKK'nın uyuşturucu ticareti yapan çete ve kişilerle sıkı ilişki içinde olduğu anlaşılmaktadır. Uyuşturucu ticaretinden kazandığı paralardan PKK'ya pay veren uyuşturucu tacirlerinin uyuşturucunun naklinde ve pazarlanmasında PKK elemanlarından yardım gördüğü muhakkaktır. (Tekin, 1999, 213)

Geliri yüksek, nakliyesi kolay, alıcısı bol, tedavüldeki değerli para karşılığı takası mümkün, üretimi zahmetsiz, pazarlama ağı kolay kurulabilen bir mal olan uyuşturucu maddeler önemli bir gelir kaynağıdır. Uyuşturucu ticareti, terör örgütü PKK'nın varlığını koruyabilmek amacıyla yaptığı harcamaların parasal karşılığını sağlayan en önemli gelir kaynağıdır. 1984–1993 yılları arasında yıkıcı ve bölücü örgütlerle ilişki içerisinde buldukları tespit edilen 503 Türk uyruklu şahıs uyuşturucu madde kaçakçılığı olaylarına karıştıkları gerekçesiyle yakalanmışlar ve haklarında tahkikat yapılmıştır. Haklarında tahkikat yapılan 503 şahıstan 188'i serbest bırakılırken geriye kalan 315 şahıs Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde tutuklanmıştır. Farklı ülkelerin polis raporlarına göre toplamın yüzde 94'ü olan 298 şahıs ya terör örgütü PKK mensubu ya da örgütle yakın ilişkide bulunan kişilerdir. (Çeşitli Devlet Belgeleri ile Pirim ve Örtülü, 2000, 227)

Terör örgütü PKK'da uyuşturucu madde kaçakçılığı ve ticaretini örgüt mensupları ve bağlı kuruluşları (parti merkezleri, siyasi-kültürel dernekler vb.) vasıtasıyla gerçekleştirmektedir. 1984–1997 yılları arasında yakalanan malların PKK terör örgütüne ait olduğu tespit edilmiş olan 205 kaçakçılık olayında 2,5 ton eroin, 21 ton esrar, 4,5 ton baz morfin, 2 ton ve ayrıca 2 milyon kök Hint keneviri, 22 asetik anhidrit, 277.000 amfetamin tablet ele geçirilmiştir. Terör örgütü Lübnan'ın Bekaa Vadisi'nde yılda 60 ton eroin üretip, bunu Doğu ve Güneydoğu illerinden Türkiye'ye

¹⁶⁵ Bu ifadenin devamında Öcalan, bu bölgeye Osman'ın yerine kimi sorumlu olarak gönderdiyse uyuşturucu işine bulaştıklarını eklemektedir. (Öztürk, 2003, 152.)

sokup, İstanbul ve batı illerine, oradan da Avrupa ülkelerine sevk etmektedir. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Genellikle kırsal kesimlerde oluşturulan özel birimlerle ve silahlı köylü milisler tarafından görevlendirilen komita elemanları ile elde edilen haşhaş tarlaları sayesinde uyuşturucuyu kendi üretimiyle sağlayan örgüt, bütün bunları sinsice kendi sıradan elemanlarının dahi sezemeyeceği bir şekilde yapmakta ve Avrupa'ya yapılan uyuşturucu ticaretinin nabzını tutmakta idi. Suriye'nin Afrin vilayetindeki kırsal kesimde, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki Beytüşşebab'ın boşaltılmış köylerinde Suriye ile Lübnan'ın örgüt için tahsis ettiği özel arazilerde ve Tatvan'ın boşaltılmış Anadere mevkiinde haşhaş ekiminin geniş bir şekilde yapıldığı gizli kapaklı dahi olsa bilinen bir durumdu. Bunlardan elde edilen uyuşturucu, kurulan özel birimler ile piyasaya illegal yollardan sürülmekte ve bunlar, Suriye, Lübnan, Yunanistan ve Türkiye hattı üzerinden çeşitli Avrupa ülkelerine sevk edilmekte idi. Elde edilen gelirin % 25'erlik bölümü Suriye ile Lübnan'a, gerisi ise katliamlarını çoğaltması için silah ve cephanelik olarak örgüte dönmekte idi. (Çeşme, 2005, 162-164)

İngiliz NCIS Teşkilatı, PKK'nın 430 milyon Fransız Frangı olan 1993 yılı bütçesinin % 44'lük bölümünün yani 38 milyon dolarının uyuşturucu ticaretine dayandığını belirtmektedir. Bu rakam terör örgütünün gelir kaynaklarının hangi yasa dışı yollara dayandığının önemli bir kanıtıdır. (Çeşme, 2005, 164)

Riskli, ancak çok karlı olan uyuşturucu ticareti, terör örgütlerinin vazgeçemediği temel gelir kaynakları arasında bire beş bin kar marjı ile çok önemli bir yere sahiptir. Bir kilogram saf kokainin Kolombiya'daki fiyatı 14 dolardır. Bu Avrupa'da ki toptancının eline ulaşınca değeri 35000 dolar etmektedir. Sokaktaki değeri ise 70,000 dolardır. Yani bire beş bin gibi korkunç bir kar marjı ortaya çıkmaktadır. Kaçakçılığın karı yüksek iyi bir finans kaynağı olması örgütleri bizzat kaçakçılık faaliyetlerine özellikle uyuşturucu madde kaçakçılığı faaliyetlerine yöneltmektedir. Nitekim terör örgütü PKK uyuşturucu kaçakçılığında profesyonelliği yakalamıştır. ABD Adalet Bakanlığı'na bağlı "Uyuşturucu ile Savaş İdaresi"nin hazırladığı bir raporda PKK'nın Avrupa'da hemen hemen bütün afyon cinslerinin kaçakçılığında son derece iyi

teşkilatlandığı vurgulanmaktadır. (Çeşme, 2005, 164)

Ayrıca PKK'nın; iş bulma vaadiyle Avrupa ülkelerine yasal veya yasadışı yollarla götürülenleri ve iltica amaçlı kendiliklerinden gidenleri polis güçlerine ihbar ederek sınır dışı etme tehdidi ile bu ülkelerde sokak satıcıları olarak kullandığı, Batı Avrupa ülkelerinde mülteci sıfatı ile yerleşmiş bulunan örgüt elemanlarını da bu işi yapmak üzere görevlendirdiği yakalanan örgüt militanlarının ifadelerinden anlaşılmaktadır (Çeşitli Devlet Belgeleri).

PKK terör örgütünün bir diğer gelir kaynağı da insan kaçakçılığıdır. Avrupa'daki sempatican sayısını arttırmak Türkiye'de baskı var tezini işlemek için yasa dışı yollarla Türk vatandaşlarını getirerek bundan para almak. Bu iş tutmaya başlayınca da örgütün gelirlerine süreklilik kazandırmaktadır. Bu yöntem yıllardır uygulanmakta ve kaçak yollarla Avrupa'ya işçi getirme işi zamanla önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. PKK, Türkiye'den yurt dışına taşıdığı mülteciler sayesinde yurt dışı faaliyetlerinin insan kaynağını ve bu arada mali desteğini de garantiye almıştır. Başvuruları PKK'nın ilişkide olduğu avukatlık büroları tarafından yapılan, barınma ve yiyecek sorunları çözülen bu mülteciler her şeylerini borçlu oldukları örgüte yardım için hazırlardır artık (Özcan, 1999, 313).

Terör örgütü PKK insan kaçakçılığı yoluyla, bir taşla birkaç kuş birden vurmaktadır. Kaçırdıkları bu insanlar sayesinde, uyuşturucu dağıtımında kullanacakları insan sıkıntısını gidermektedirler. Yaptıkları kuryelik sonucu ellerine geçen paradan da pay almaktalar. Ayrıca ülkemizden götürürken de bu insanlardan para almaktalar. Bu insanları götürdükleri ülkelere mülteci sıfatı ile sokmaktalar ve ilgili ülke yetkililerine bu insanların Türkiye'de işkence gördükleri için iltica talebinde buldukları iddiasını ortaya atarak, Türkiye aleyhinde yurt dışında olumsuz propaganda yapmaktadırlar. Türkiye'de rahatça ideolojik ve pratik eğitim veremedikleri bu insanlara, ilgili ülkelerin de ya desteği ya da müsamahası ile daha rahat bir ortamda eğitim vermektedirler.

V.B. Haraç Alma:

"Haraç", örgütle ilgisi olan veya olmayan kişi ve kuruluşların terör örgütlerince belirlenen parayı tehdit, korkutma veya baskı yöntemlerine boyun eğerek ödemeleridir. Ödeme parayla veya malla olabilir. Haraç toplama; koruma, zarar vermeme, korkutma, adam kaçırma, bir suçu veya durumu yetkili mercilere bildirme tehdidi şeklindeki metotlarla gerçekleştirilebilir. Nitekim yandaşlarının katkısı veya örgüte karşı olanların can ve iş güvenliği ile korkutulması, kaçak çalışan işçilerin polise bildirilmemesi veya polisten korunması karşılığı gelirinden pay alınması bilinen, yaygın usullerdir. Bu kaynak, özellikle terör örgütü PKK açısından önemli bir gelirdir.(Çeşitli Devlet Belgeleri)

V.C. Kürt Ekonomi Kongresi:

Terör örgütü PKK, 7. Olağanüstü Kongre sonrasında gerçekleştirmeyi planladığı faaliyetlere ilişkin olarak hazırladığı "Dönemsel Faaliyet Planı"nda Kürt sermayesinin aynı çatı altında toplanması amacıyla, ticari kuruluşların oluşturulması hususu da yer almıştır. 2000 yılı sonlarında Avrupa'da çok yönlü girişimlerini artırarak devam ettiği gözlenmiştir. (Tekin, 1999, 62)

Örgüt yanlısı basın-yayın organlarında Avrupa'da yaşayan PKK yandaşı işadamlarının Fransa, Paris'te 08 Ekim 2000 tarihinde yaptıkları bir toplantı ile Birinci Kürt Ekonomi Kongresi adıyla bir toplantı düzenlemeyi kararlaştırdıkları, yapılan Birinci Kürt Ekonomi Kongresi ile ilgili çalışmalarını yürütmek amacıyla 5 kişilik Kürt Ekonomi Kongresi Hazırlık Komisyonu oluşturdukları saptanmıştır. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

Kongrenin amacının:

- Avrupa'daki PKK yandaşlarına ait küçük, büyük işyerlerinin "Kürt Esnaf Derneği" ya da "Kürt İşadamları Birliği" gibi isimlerle oluşturulacak kuruluşlar bünyesinde bir araya getirilmesi, -Doğrudan

- PKK terör örgütü kontrolündeki veya PKK yandaşlarına ait işyerlerinin gelirlerinin aylık olarak denetlenmesi ve kontrol altında tutulması,
- İsviçre Volksbank'ın öncülüğü ve yardımıyla bir "Kürt bankası" kurulması,
 - Kürt işadamlarının çeşitli malların ithalinde tekel oluşturulması, konularının görüşülerek karara bağlanacağı şeklinde bilgiler alınmıştır.

Hollanda'nın Rotterdam şehrindeki Hotel Intel'de "Kongreya Abori Ya Kurd (Kürt Ekonomi Kongresi)" adıyla 09-21 Ocak 2001 tarihleri arasında yapılan kongreye 130 delege katılmıştır. Kürdistan Ulusal Kongresi (KUK) Başkanı da kongreye katılarak bir konuşma yapmıştır. (Demirel, 2005, 381)

İkinci Kürt Ekonomi Kongresi sonucunda Kürt sermayesinin bir çatı altında toplama amacıyla, Almanya merkezli olarak faaliyet gösterecek uluslararası Kürt İşverenler Birliği (Yekitiya Karsazen Kurd a Natnetewi – KARSAZ) adı altında bir organizasyon oluşturulmuş, bu organizasyon 23.09.2001 tarihinde yapmış olduğu toplantıda; 1 yıl süre ile görev yapacak olan 13 asıl 5 yedek üyeden oluşan yönetim kurulu, 5 asil, 2 denetleme kurulu, yönetim kuruluna bağlı olarak çeşidi meslek grupları ve hizmet alanlarını kapsamak üzere 14 komisyondan oluşmuştur. Bu komisyonlar inşaat-mimarlık-mühendislik, tekstil-hazır giyim, gıda-içecek, et ürünleri, sanayi, oto alım-satımı, turizm, telekomünikasyon, emlak alım-satımı, sigorta ve bankacılık sektörlerinden oluşmaktadır. (Çeşitli Devlet Belgeleri)

KARSAZ, III. Kongresini 30 Ocak-02 Şubat 2003 tarihleri arasında gerçekleştirerek bu kuruluşun başkanlığına Ferhat Hasan YİRİK getirmiştir. Yirik Avrupa'da yaşayan Kürt kökenli işadamlarını bir araya toplayarak örgüt paralelinde faaliyet yürütmelerini ve örgüte para yardımı yaparak örgütü finanse etmelerini sağlamıştır.(Demirel, 2005, 382)

V.D. Bağış Toplama:

Resmi kaynakların iddialarına göre bu "bağışlar" Türkiye'de sempatanlar yanında çoğu zaman zorla, Kürt kökenli iş adamları ve zenginlerden de alınmıştır. Ayrıca PKK uzunca bir süre bölgedeki hemen her türlü ticari faaliyetten de pay almıştır. Avrupa ve Kuzey Amerika'da toplanan haraçlar ise "aslan payını" oluşturmuştur. Bu ülkelere PKK aracılığı ile giren mülteci ve göçmenlerden alınan paylar ve toplanan haraçlar çok büyük bir finansman kapısı olmuştur. Çoğu zaman bağış ile haraç arasında gerçekleşen para toplama işleminin başta Almanya, Fransa, İngiltere, İsveç ve Danimarka ülkeleri olmak üzere geniş bir coğrafyada PKK'nın görevlendirdiği militanlarca vergi, bağış, yardım gibi isimler altında yürütüldüğü anlaşılmaktadır.(Çeşme, 2005, 168)

Üçüncü kongrede örgüte maddi gelir sağlama amacıyla "Vergilendirme Kanunu" adı altında alınan kararlarda ise kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerini alan Kürt kökenli müteahhit ve taşeronlarla, ekonomik faaliyette bulunanlardan makbuz karşılığı vergi adı altında para alınması kabul edilerek, örgüte maddi destek sağlanması kararlaştırıldığını ilgili fasılda bahsetmiştik.¹⁶⁶ Yine bu kongrede Türkiye'nin ekonomik değerlerine, güvenlik güçlerine, ajan, muhbir diye nitelendirilen sivil halk kesimiyle, kamu kurum ve kuruluşlarına eylem yapılmasının sürdürülmesi planlanmıştır. (Tekin, 1999, 62 ve Çeşitli Devlet Belgeleri)

PKK terör örgütü, örgüte maddi yardım yapan kişilere "ERNK bağış makbuzu" kesmektedir. Ayrıca bu kişilere bir de "ERNK mühürlü tehdit mektubu" da vererek, yaptıkları yardımlar Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri tarafından tespit edilmesi halinde bu mektubu göstererek, savunmalarında yardımcı olma hizmetini de vermektedir. Güvenlik kuvvetlerinin yapmış olduğu operasyonlarda PKK'nın siyasi kanadı olan ERNK adına düzenlenmiş pek çok bağış makbuzu ele geçirilmiştir. PKK terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN yakalandıktan sonra alınan ifadesinde PKK terör örgütüne bağış yoluyla maddi yardım yapanları itiraf etmiştir, ifadesinde:

¹⁶⁶ CEMAL Hasan, Kürtler, Cemal kitabının giriş faslına o dönemlerde PKK'ya haraç veren ardından tutuklanan, genç olsa dağa çıkacağını iddia eden Felat CEMİLOĞLU ile yaptığı röportaj ile başlamıştır. Bu hikayede İskan Kanununa tabi tutulan bir aşiret ailesinin hikayesini de bulmak mümkün. 15-34

(Tekin, 1999, 62)

"Tatlıses Turizm'in İstanbul bağlantılı ve gönüllü yardımlarım gördük. (...) Toprak Holding (Halis Toprak)'ın parasal yardımlarım zaman zaman gördük. (...) Batman'da petrol sendikaları iyi dosttur. Örgüte zaman zaman yardımları oldu. (...) Antalya'da da geniş yatırımlara giren Ceylan Holding'in birçok yardım ve katkılarını gördük..."

V.E. Yurt Dışında Bulunan Dernekler ve Diğer Finans Kaynakları:

Almanya Kürt Dernekleri Federasyonu (YEK-KOM), Britanya Kürt Dernekleri Federasyonu (FED-BIR), İsveç Kürt Dernekleri Konseyi (Kurdiska Radet i Sverige), Avusturya Kürt Dernekleri Federasyonu (FEY-KOM), Belçika Kürt Dernekleri Federasyonu (FEK-BEL), Danimarka Kürt Dernekleri Federasyonu (FEY-KURD), İsviçre Kürdistan Kültür ve İşçi Federasyonu (FEKAR-KURDISTAN), Hollanda Kürt Dernekleri Federasyonu (FED-KOM), Fransa Kürdistan Dernekleri Federasyonu (FEYKA-KÜRDİSTAN), Avusturalya Kürt Dernekleri Federasyonu (FED-KA), Kanada Kürt Dernekleri Federasyonu Oslo Derneği NORWEÇ (KON-KURD) Avrupa Kürt Dernekleri Konfederasyonu'na bağlı derneklerin üye aidatlarından toplanan paralar, Yurt dışında çıkarılan yayın organlarının satışında elde edilen paralar, konser düzenlenerek konser bilet satışı, Yurt dışında bulunan Kürt kökenli vatandaşlardan vergilendirme adı altında alınan haraç toplanması şeklinde özetlenebilir. (Demirel, 2005, 382-383)

BÖLÜM VI: DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

PKK Terör Örgütünün Siyasi Duruşu ve Şiddet Stratejilerindeki Değişim:

Kürt Milliyetçiliği muhafazakâr İslam kimliği ile ortaya çıkıp zaman içerisinde kuzeyden ve güneyden gelen etkilerle farklı şekillerde geliştirilmişti. Yirminci yüzyılın başlarında milliyetçiliği İstanbul'da şekillenmekteydi. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra hükümete karşı birçok hareketlenme meydana geldi ise de bunlardan yalnızca İstanbul'dan yönlendirilen veya diğer bir deyişle dış müdahalelerle meydana gelmiş olanlar dışında bağımsızlık söylemi olan bir ayaklanma gerçekleşmemişti. 1960'lardan sonra Ayrılcı Kürt Milliyetçisi bazı gruplar büyük şehirlerde özellikle üniversitelerde boy göstermişti. Bu gruplar Marksist Leninist okulun fikirleri ile hareket ettiklerinden devrimlerin silahsız kansız olamayacağı fikrini de taşıyorlardı. Ülkedeki kamplaşma ortamı bunların hızla büyümesine yol açmıştı. 1980'lere gelindiğinde onlarca fraksiyonla binlerce militanı – sempatizanı olan Ayrılcı Kürt Milliyetçisi grup kayıtlara geçmişti.

Amacı “Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerini de içine alacak şekilde Suriye, İran ve Irak toprakları üzerinde Kürdistan olarak adlandırdıkları bölgede Marksist-Leninist ilkeler doğrultusunda Bağımsız Birleşik Demokratik bir Kürt devleti kurmak” olan bir terör örgütü siyasi bir karmaşa ortamında ortaya çıkıyordu. Örgütün kurucusu da çok fazla karmaşık bir çocukluk ve gençlik yaşamıştı, örgütü de onun gibi çok karmaşık bir gelişim yaşadı. Örgütün kuruluşunda Abdullah ÖCALAN'ın memuriyetinde aldığı rüşvetler¹⁶⁷ yeter mi bilinmez ama 1977'lerde gruba katılan T-KDP ve ASALA'cılarının profesyonel terörizmi örgütü sürekli finanse etmişti¹⁶⁸. Kuruluşundan sonra haraç almaya ve kaçakçılık yapmaya başlayan örgütü -başta örgüt liderinin kardeşi olmak üzere- kendine iyi bir kazanç kapısı olarak görenlerin sayısının hiç de az olmadığı söylenebilir.¹⁶⁹

¹⁶⁷ Bakınız sayfa 53.

¹⁶⁸ Bakınız sayfa 69.

¹⁶⁹ Bakınız Bölüm V.

Kuruluşunda doğu bloğunca koruma altına alınan örgüt Suriye’de Filistin Kurtuluş Örgütünün kamplarında silahlı eğitim almaya başladı. Kuruluşundan beri terör örgütünün gizliliğe çok fazla önem vermesi ve üst düzey militanlarının çoğunun yurt dışında olması gibi sebeplerle 12 Eylül askeri darbesi sırasında en az zarar görenlerden biri olmuştu.¹⁷⁰ 1984’deki Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla adını duyuran terör örgütü meydana kalan tek Kürtçü organizasyon olmuştu. Bu fikri benimseyenler ile örgütü bir kazanç kapısı sayanlar terör örgütü PKK’nın etrafında toplanmaya başladılar.

PKK terör örgütü 15 Ağustos 1984’te gerçekleştirdiği Eruh ve Şemdinli baskınlarından sonra HRK (sonradan ARGK) isimli askeri aparatının kuruluşunu ilan etmişti. PKK terör örgütü, 21 Mart 1985 tarihinde çeşitli toplum kesimlerinde cephe örgütlenmesini gerçekleştirmek üzere ERNK’yı ilan ederek halk üzerindeki etkinliğini kurmaya çalışmaktaydı. Terör örgütü, ERNK ve ARGK ’nin kurulmasını ilan ederek Viet-Kong tipi halk savaşının 3 temel unsuru olan

Parti: PKK (Kürdistan İşçi Partisi),

Cephe: ERNK (Kürdistan Halk Kurtuluş Cephesi),

Ordu: HRK (ARGK-Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu) örgütlenmesini tamamlamış oldu.

Sovyetler Birliği dağılıp sosyalizm fikri örgütün gündeminden düşünce bir ‘Türkiyelileşme’ ve ‘Kürt Halkının sorunlarını savunma’ stratejisi ön plana çıktı. Bu fikirde Türkiye’de çalışacak yasal bir siyasi partinin de önemi arttı.

PKK terör örgütünün beşinci kongresinde parti programı ve tüzüğü ile şiddet stratejilerinde çok önemli değişiklikler yapılmıştı. Öcalan’ın statüsü ‘Başkan’ olarak düzenlendi. Orak-çekiç sembolü kaldırılarak sosyalizmden vazgeçildiği dile getirilmiş oldu. Cezaevi örgütlenmelerine ve Karadeniz ile Toroslara açılım

¹⁷⁰ Bakınız Bölüm II.E.

projelerine ağırlık verildi. ‘Türkiyelileşme’ gündeme geldi.¹⁷¹ Eylem taktiklerine ‘intihar ve fedai eylemleri’ eklendi [Bu kararda örgüt militanlarına Yunanlılar ve Ermeniler tarafından bombalar üzerine verilen eğitimlerin etkisi çok büyük olsa gerek].

Siyasi ve eylemsel başarısızlıklar örgütü darboğaza sokmuştu, ilan edilen ateşkeslerle beklenen toparlanma gerçekleşmeyince intihar eylemlerine yönelilmesi kaçınılmaz oldu. Küçük kayıplarla büyük spekülasyonlar yaratılarak örgütün gücünün bitmediği mesajı verilecek ve bunun için zaten gözden çıkarılmış ve infaz kararı alınmış militanlar kullanılacaktı. 30 Ağustos 1996’dan 5 Temmuz 1999’a kadar on beş intihar eylemi kaydedildi ve zorla intihar ettirilen örgütün işine yaramaz haldeki eylemciler örgüt kadrolarına sanki birer kahramanmış gibi lanse edilmeye çalışıldı.¹⁷²

PKK terör örgütünün ‘Kürtçülüğü savunan tek örgüt olma’ fikri ile 1980’lerde sergiledikleri sindirme politikası sayesinde PKK’lı olmayan Kürt kökenli düşünce adamlarından kimse kalmamıştı. PKK terör örgütünün kendi yandaşı olmadığı için baskınlar veya suikastlar düzenleyerek katlettiği binlerce insan vardı.

1987 seçimlerine gelindiğinde kendisini Marksist – Kürtçü olarak nitelendiren bir grup milletvekili SHP listelerinden -bu isimlerin belirlenmesinde PKK terör örgütünün etkisi vardı- meclise girdi. SHP’den uzaklaştırıldıklarında HEP’i kurdular. Bu parti terör örgütünün siyasallaşma sürecinin temellenmesi idi. [HEP, DEP’i, ardından HADEP’i ve DEHAP’ı en son DTP’yi doğurdu.]¹⁷³ Ancak Türkiye Cumhuriyeti hiçbir terör organizasyonunun kendi halkını savunamayacağını düşünmekteydi.¹⁷⁴

Şehirlerde yaşayan Kürtçüler bu siyasi parti çatısı altında toplanmaya başladı. Yeni bir sürece giriliyordu: İntihar ve Fedai Eylemleri ile Serhildanlar. Bu eylemlilik

¹⁷¹ Bakınız Bölüm III.A

¹⁷² Bakınız Bölüm III.B

¹⁷³ Bakınız Bölüm II.I.

¹⁷⁴ Devletin bütün tepkisi de bu durum anlaşılır. Bütün siyasi, askeri ve bürokratik kurumlar bu partilerin ‘PKK’nın bir terör örgütü olduğunu ve binlerce insanı katlettiğini’ kabul etmelerini ve bunlarla organik bağları devam etse de emir – komuta bağlarını koparmalarını bekliyor.

tipi en çok metropol şehirlerde kendini gösterdi ve Abdullah ÖCALAN'ın tutuklanmasıyla artarak devam etti.

16 Eylül 1998 günü Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Atilla ATEŞ, Türkiye'nin komşularının teröre destek vermesine sabrının kalmadığını sert bir dille ifade ederek yeni bir süreci başlatmış oldu. Türkiye'nin uluslar arası arenadaki ısrarlı ve kararlı duruşu sayesinde uzunca bir sığınma arayışı sonuçsuz kalan Abdullah ÖCALAN, 16 Şubat 1999'da Türkiye'ye döndürüldü. ÖCALAN'ın tutuklanması örgütte büyük bir karmaşaya yol açtı, örgüt içi hizipleşmeler hat safhaya çıktı ve örgütten guruplar halinde ayrılmalar başlamıştı. Şehirlerle olan irtibat kopma derecesine gelmişti. Eylemlerin yönü sadece ÖCALAN'ın kurtulmasına yönelik bir hal almış görünmekteydi.¹⁷⁵

Ocak 2000'de Yedinci Kongre, Kandil Dağında olağanüstü toplandı. Toplantıdan anlaşılan şudur ki, örgüt değişecek ve yasal alanda demokratik siyaset yapmak için çalışmalar yapacaktı. ARGK Türkiye'nin Kürt sorununu çözmesine bağlı olarak değiştirilecek varlığını 'Halk Savunma Gücü' olarak sürdürecekti. ERNK da değişerek 'Demokratik Halk Birlikleri' kurulacaktı. Örgütün içeriği belli olmayan fakat uygulamaya koymak için 'Abdullah ÖCALAN'a siyasal çalışma özgürlüğünü şart koşan bir Barış Projesi' de vardı. Bu arada terör örgütünün bayrağı tekrar değişti. En can alıcı karar ve uygulama ise 'sivil itaatsizlik eylemleri (Serhildan) diye nitelendirdiğimiz intifa türü saldırıların yaygınlaştırılarak yapılması' idi. Bu amaçla metropol örgütlenmesinde bulunan militanlar Irak'ın kuzeyindeki terör kamplarında siyasi ve askeri eğitimden geçirildiler.¹⁷⁶

Uluslar arası alanda sesini 'Kürtlerin savunucusu' olarak duyurmaya başlayan terör örgütünün bu planı 11 Eylül 2001 yılında meydana gelen saldırılar akabinde 04.04.2004 günü 'terör örgütleri listesinde'¹⁷⁷ adlarının geçmesi ile sekteye uğramıştır. Örgütün gelir kaynaklarında önemli bir azalma meydana gelmiştir.

¹⁷⁵ Bakınız Bölüm III.D. ve Bölüm IV.G.

¹⁷⁶ Bakınız Bölüm IV.B

¹⁷⁷ Amerika Birleşik Devletlerinin 'Terör Örgütleri Listesi' için bakınız: <http://www.state.gov/s/ct/rls/fs/37191.htm>

10 Nisan 2002’de terör örgütü PKK’nın sekizinci kongresinin sonuç bildirgesi yayınlanmıştı. Terör örgütü adını Kongreya Azadi-ü Demokrasiya Kürdistan (Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi - KADEK) olarak değiştirmişti. Ancak bazı tehditler dışında değişen bir şey yoktu. Mesela PKK’nın silahlı aparatı olan HPG, Türkiye tarafından ‘Genel Af’ ilan edilene, Olağan Üstü Hal ve Geçici Köy Koruyuculuğu sistemi kaldırılana kadar örgütteki konumunu aynen koruyacaktı.¹⁷⁸

2002-2003 yıllarında örgüt kendisine yeni militan bulma sorunu yaşıyordu. Ardından ayrımcı bir taktik ortaya çıkarıldı: Türk milliyetçilerinin tetiklenmesi ile bir Kürt düşmanlığı havası yaratılması ve bu sayede Kürtlerin kendilerini farklı hissetmesini sağlamak. Kendini ‘öteki’ hisseden bir Kürtün gidebileceği tek yer de yine terör örgütünün güdümündeki siyasi parti ve sivil toplum kuruluşları olmuştur. [Son yıllarda terör örgütü güdümündeki Internet sitelerinde özellikle Türk milliyetçilerinin kışkırtılmaya çalışıldığını görmek mümkün ve yine aynı çevreler tarafından ötekileştirmek için Kürtlere daha fazla görsel-işitsel materyal üretilmektedir.]

Amerika Birleşik Devletleri’nin Ortadoğu’ya müdahalesi sırası ve sonrasında KDP ve YNK örgütlerini güçlendirecek konuma getirmesi ve bunların da bölgedeki PKK varlığını etkisizleştirmeye çalışması terör örgütünü daha da çıkmaza soktu. Suriye ile Türkiye ilişkileri düzelince çok sayıda militan Türkiye’ye iade edildi ayrıca Almanya ile Türkiye arasında imzalanan güvenlik anlaşması gereği (yeni ismi ile de olsa) KADEK’in bu ülkede faaliyetlerinin yasaklanması ve üst düzey örgüt militanının tutuklanması özellikle maddi açıdan terör örgütünün sıkıntıya sokmuştu. [örgütün gelir kaynakları biraz sekteye uğramış olsa da özellikle uyuşturucu silah ve insan kaçakçılığından elde ettiği gelir devam etmektedir. Ancak zaman içinde örgüt tarafından kurulan paravan şirketlerin ekonomik gücünün arttığını ve burada çalışan hazır-militan kitlelerin “kürt milliyetçisi” olarak bilinçlendirilerek barındırıldığını görmek gerekir. Buralarda çalışanların sayılarının beş – altı binlerle ifade edildiğini

¹⁷⁸ Bakınız Bölüm IV.C.

düşününce bu kaynağın nasıl kurutulacağı sorusunun cevabı da hayli karmaşık bir hal alıyor.]

Topluma Kazandırma Yasası ile örgütten kaçmaya çalışanların sayısı hızla arttı ancak bu yasa üst düzey yöneticileri kapsamadığından örgüt tarafından sert tedbirler alındı. Eskiden infaz eylemleri yapıp ‘suçlusu Türkiye Cumhuriyeti’dir’ diye örtbas etmek isteyen örgüt yöneticileri, artık alenen infazlar yapıp taraftarlarını örgütten ayrılmamaları için korkutmaya çalışıyordu.

PKK terör örgütünün dokuzuncu kongresi 27 Ekim – 06 Kasım 2003 tarihleri arasında Kandil Dağında yapılmış ve yeni bir yapılanma meydana gelmişti. Terörün yeni adı Kürdistan Halk Kongresi (Kongra Gel) olmuştu. HPG isimli aparat bu oluşuma dahil değildi ama yine de KONGRA-GEL’in siyasi kararlarına uyacaktı. Silahsız olan bu yeni örgütlenme Kürt soruna siyasal çözüm arayacaktı. Yine dikkat çeken bir karar da şuydu: “örgüt silahlı mücadeleyi bırakmayı arzuluyordu fakat bunun Türkiye’nin tavrına bağlı olduğunu söylüyorlardı ve kendilerine arabulucu olarak -yıllarca emperyalist diyerek suçladıkları- Amerika Birleşik Devletlerini yardıma çağırıyorlardı.

KONGRA-GEL’in PKK’nın devamı olmadığını söylüyor olsalar da, üst düzey militanların konumlarından vazgeçmemek istemesinden dolayı yeni yapıda rol almaları, bu istenen algılamayı gerek yurt içi gerekse yurt dışı hiçbir alanda yaratmadı.¹⁷⁹

Bu isim, yetki, unvan ve kişi değişiklikleri terör örgütü kadrolarında yetki, sorumluluk ve kavram kargaşası yarattı. Örgüt üst yönetiminde Gelenekçiler – Reformcular biçiminde gruplaşmalar oluştu.¹⁸⁰

Örgüt her kullandığı isimle (PKK, KADEK, KONGRA-GEL) 05 Mayıs 2004 tarihinde Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri tarafından ‘terör örgütleri listesine’ alındı. Ayrıca kırsalda girilen çatışmalarda büyük zayıflar verilmeye

¹⁷⁹ Bakınız Bölüm IV.D.

¹⁸⁰ Bakınız Bölüm IV.G.

başlanınca örgütte moral bozukluğu yaşandı. Bu olaylar karşısında 16-26 Mayıs 2004 tarihinde kongreye gidildi. PKK terör örgütünün onuncu kongresinde alınan ‘1 Eylül 1998’de alınan ateşkes kararınının 1 Haziran 2004 tarihinde sona erdiği’ kararı dikkat çekiciydi.¹⁸¹

Örgüt içinde başlayan gruplaşma Gelenekçiler – Reformcular olarak devam ederken bu çeşitliliğe bir de ayrı bir fikir taşıyan ve her iki tarafa da aynı mesafedeyiz diyen kadınlar (PJA) taraf olmuştur.

Şimdilerde PKK terör örgütünün üç ayrı karar mekanizması olan üç başı var gibi görünüyor. Yapılan eylemlerin hangi fraksiyona ait olduğunu anlamak pek de mümkün olmuyor. Bu gruplarda her ne kadar farklı görüşlere sahipler de hepsinin ortak bir panik havasında olduğu gözleniyor.

PKK Terör Örgütünün Son Dönemdeki Şiddet Stratejisi Hakkında:

PKK terör örgütünün bir süredir hız kesmiş gibi görünen eylemlerinin sivil ve askeri hedeflerine karşı eş zamanlı tırmanış göstermesi bir rastlantı olmamalı. Manavgat ile başlayıp, Marmaris, Antalya, Mersin gibi turistik merkezler ile İstanbul’da yoğunlaşan ve en son Ankara ve Diyarbakır’da gördüğümüz sivillere yönelik bombalı eylemlerle, Hakkari, Şırnak, Tunceli ve Van’da askeri hedeflere dönük saldırıların tırmanma eğilimine girişinin birbirini bütünleyen değişik nedenleri irdelendiğinde şu tespitler yapılabilir:

- PKK’nın artık bir siyasi ideolojisi kalmamış olup 1995 yılından başlayan politik darboğaz artık yerini sade bir terör gücüne bırakmıştır. Özellikle Abdullah ÖCALAN yakalandıktan sonra örgüte yakınlaşan bölgesel liderler bu boşlukta siyasi ve ekonomik ranttan pay almaktan başka bir amaç taşıyor gibi görünmektedir. Örgütün Avrupa’daki tabanı da düşünüldüğünde bölgeden Avrupa’ya gidecek yasadışı materyallerin PKK aracılığı olmadan yapılması da mümkün

¹⁸¹ Bakınız Bölüm IV.E.

değildir. Kısacası PKK artık siyasi fikri olmayan, paranın güdümünde her türlü eylemi yapabilecek bir çete kimliğine sahip görünmektedir.

- Irak'ın kuzeyindeki varlığı tehlikeye girmeye başlayan örgüt, kendisinin bölgeden dışlanması söz konusu edilmemesi için varlığını ispatlayan güç gösterisinde bulunma ihtiyacı duymaktadır.
- PKK terör örgütü Kerkük'ün Kürt bölgesine bağlanması projesinde Türkiye'nin direncinin kırılması için bir ödün durumuna düşmek istememekte ve silahlı gücünü koruduğunu kanıtlayarak kendileri üzerinde yapılacak bir pazarlığa razı olmayacağını ortaya koymaktadır. Irak ve Irak'ın kuzeyindeki gelişmeler dikkate alındığında PKK ve uzantılarının bu ülkelerdeki varlığının giderek tehlikeye girdiği gözlenmektedir. Irak merkezi yönetimi ile bayrak krizi yaratarak Bağdat'a meydan okuyabilen Barzani'nin, kendi fiili denetim ve egemenliği altındaki bir bölgede doğrudan emrinde olmayan silahlı bir gücün varlığına (örneğin PKK) sonuna kadar kayıtsız ve sessiz kalması beklenmemelidir [bu durum daha evvel defalarca anlaşma – çatışmalar şeklinde gözlemlenmişti]. Irak'ın kuzeyindeki feodal yapı ve ataerkil ilişki düzeni ile egemenliğin güce dayalı yapısal özellikleri dikkate alındığında, PKK terör örgütünün Barzani'nin egemenlik bölgesinde kalıcı olarak barınması mümkün görülmemektedir.¹⁸² Bu bağlamda Barzani'nin kendi açısından uygun koşullar oluştuğunda PKK terör örgütünü bölgesinden uzaklaştırması, beklenen bir seçenek olarak değerlendirilmektedir. Türkiye'nin Kerkük konusundaki direnişinin pasif veya nötr bir çizgiye çekilmesi açısından PKK terör örgütü, Barzani'nin elinde güçlü bir koz niteliğinde görünmektedir. Kerkük konusunda yeni gerginlik ve çatışmalara neden olmaksızın Barzani lehinde çözümü şu aşamada ABD'nin bölgedeki politikaları ile uyum göstereceği için PKK'nın referandumun Barzani lehine sonuçlanmasından sonra Irak'ın

¹⁸² Dönmez, 2007, 48. Terör örgütünün Botan eyaleti bölgesini güvenli alanlar haline getirmek istemesi aslında bu nedene dayanmaktadır. Nitekim KDP ve KYP ile dayanışma anlaşmalarının da belirli bir süre sonra güçlenerek Türkiye sınırlarına dönmeleri şartlarının olduğunu duymuş ancak ispatlayacak bilgi – belgeler bulamadığımızdan ilgili fasılda bahsedememiştik.

kuzeyinden tasfiyesi güçlü bir olasılık gibi görünmektedir. Bu noktada İran’ında askeri baskısını üzerinde hisseden örgüt için varlığının sürdürmesinin önündeki tek yol tüm güçlerini Türkiye’ye taşımak olduğu söylenebilir. Bu olasılığın öngörüsüyle PKK terör örgütünün bölgede gücünü koruduğunu kanıtlanması, yöre halkının desteğini sağlanması açısından saldırgan bir taktik zorunluluk olmuştur.

- ABD, PKK terör örgütü konusunda koordinatör atamakla sorunun çözümünde örgütün doğrudan taraf olduğu mesajını vermekte ve ‘bunların dışlandığı bir uzlaşmanın uygulanabilirliğinin olası bulunmadığını’ kanıtlamaya çalışmaktaydı.
- Hakkari, Şırnak, Ağrı yörelerinde Nakşibendi olan Barzani ailesinin etkisini artırması karşısında PKK terör örgütü bölgede var olduğunu gösterme gereksinimi duymakta ve Irak’ın kuzeyinden dışlanması halinde Barzani’nin bu yörelerdeki egemenliğine izin vermeyeceği mesajını yaymaktadır.
- PKK terör örgütünün, Irak’ın kuzeyindeki geleceği ile ilgili üçlü görüşmelerin (Türkiye-ABD-Irak) terör örgütünün tasfiyesine yönelik bir yol alması halinde özellikle metropol yapılanmaları vasıtasıyla Türkiye’nin sosyo-ekonomik dengeleri ile toplumsal barış ve huzurunu dinamitleme konusunda kararlı olduğunu ve bunu yapacak güce sahip olduğunu ortaya koymaya çalışmaktadır.
- Bir taktik olarak, yeni komuta kademesinde bulunanların ‘terörizm ve etnik milliyetçiliğe karşı oldukları sözleri’nin, sempatican kitlelerde gevşeme oluşturmaması istendiğinden, ‘bölge halkının güçlüden yana olma eğilimi ve genetik alışkanlıklarının’ kodlarını çözmüş bulunan örgüt, bölge halkına güç gösterisinde bulunmaktadır. Silahlı ve kitlesel nitelikli bir terör örgütünün eylemsizlik halinde hantallaştığını, mensuplarının disiplinden koparak özeleştiriyeye yöneldiğini, amaçsızlaştığını ve sonuçta kopmalara eşlik edecek bir sürecin başlayacağını bilen –ve daha evvelki eylemsizlik sürecinde bunu yaşamış olan- örgüt üst yönetimi, eylemlerle saflarını

sıklaştırmakta ve militanlarını ortak bir suç temelinde birleştirerek çözülmeyi engellemek istemektedir.

- Terör örgütü PKK eylemler yaparak güvenlik güçlerinin bölgede sıkı almasını sağlayıp halkın günlük yaşamından rahatsız olmasını sağlamak istemektedir. Bölgedeki güvenlik önlemlerinin artması ve askeri güç gösterisinin yöre halkını bir seçime zorlayacağını ve bu seçimin kendi lehlerine sonuçlanacağını varsayan örgüt, özellikle kitlelerin katıldığı yığmsal eylemlere ağırlık vererek sivil itaatsizlik (serhildan) provaları yapmaktadır. Yığmsal nitelikli eylemlerde sivil halkın uğrayacağı yaralanma ya da tutuklamalar, örgütün yöre halkını kendi lehlerinde etkileme konusundaki en büyük enstrümanlardan biridir.
- Gelişmekte olan olayların nihai bir hesaplaşma trendine girme olasılığı karşısında bu hesaplaşmanın ağır bedeli gerektireceği görüntüsünü vermeye çalışmakta, bedel yerine uzlaşının öne çıkarılması için alt yapı oluşturmaya çalışmaktadır.
- Kamuoyunda, PKK sorununun çatışma yolu ile çözümlenemeyeceği, çözümün bir anlaşmadan geçmesi gerektiği kanaatini uyandırmaya çalışmakta ve masaya sürülecek isteklerle ilgili zemin hazırlamaktadır. Bu istekler; genel af ilan edilmesi ve örgütün siyasallaşmanın sağlanması olarak özetlenebilir.
- Yabancıların da hedef alınması soruna dünya kamu oyununda ilgisini çekme amacı gütmekte ve dışarıdan Türkiye'ye bir baskı yönelmesini sağlamaya çalışmaktadır.
- Terör örgütünün bazı üst düzey yöneticileri, etnik temelli bir çatışmanın güvenlik güçleri dışında kitleleri de içine alarak yaygınlaşması halinde, Bosna – Kosova örneğinde olduğu gibi, Türkiye'nin uluslar arası bir müdahalenin odağına oturacağı beklentisi içinde bunun altyapısını oluşturma çabası güdüyorlar. Hizbullah'ın kentsel alanlardaki direnişini örneklemek istiyorlar.
- 2006 yılını “Kader Yılı” ilan ettiğini ifade eden terör örgütünün Irak'ın kuzeyinde sıkışmasına karşı, eylemlerini Türkiye içine

taşımasını ve gücünü koruduğunu kanıtlamaya yönelmesini beklenen bir gelişmeydi. Irak'ın kuzeyindeki militanlarının önemli bir bölümünü Türkiye'ye sızdıran 'minimum riskle maksimum etki' yaratacak eylemlere yönelme kararı alan PKK'nın, kırsal alanda doğrudan çatışmaya girerek risk almak yerine, eylemlerini kentsel alanlarda sivil hedeflere yoğunlaştırma biçiminde açıklanması olası yeni taktik yaklaşımı, toplumsal barış ve uzlaşmanın önündeki en büyük tehdittir. Bu bağlamda, kırsal alanlarda uzaktan kumandalı mayın ve vur kaç eylemleri ile bölgeyi hareketli tutarken, örgütün asıl hedefi kentsel alanlarda girişilmesi bombalı ve kitlesel eylemlerle Türkiye'yi bir karar alma noktasına doğru sürüklemektir.

- Şehit cenazelerinde vatandaşların yükselen tepkileri yanlış bir algılama ile toplumun çatışmadan bıktığı biçiminde değerlendiren ve bu yönde yaratacağı baskılarla kamuoyunun pasifist bir tutumla çözümden yana tavır alacağına inanan PKK terör örgütü ne yazık ki 'yanlış hesabın Bağdat'tan döneceği' bu taktikle ilerlemekte kararlı görünmektedir. Kimi şehit ailelerinin isyanı çağrıştıran sözlerini halkın çatışma istemediğine kanıt olarak göstermek isteyen ve bu durumdan bir kazanım elde etmek isteyen PKK ve yandaşları, tam aksine bu tepkilerin aslında PKK terörü ile mücadelede sert davranılmadığı için kayıp verilmekte olduğundan kaynaklandığını görmek istememekte ya da militan ve sempatanlarını psikolojik olarak etkilemek ve yönlendirmek için bu yönde propaganda yapmaktadır.
- Kırsalın yanı sıra kentsel alanlara taşıyarak yoğunlaştırmayı planladığı eylemlerle PKK terör örgütü, genel affın kapısını aralayacağını ummakta ve toplumsal ayrışmanın derinleşerek "etnik bir çatışma olasılığı ile toplumun yığınlığı" o çok dar alanda sahneleyeceği tehlikeli oyundan karlı çıkacağını ummaktadır.
- PKK terör örgütü 'nihai hesaplaşma' defterini açmaya kararlı olduğu mesajını vererek siyasi irade ve toplum üzerinde psikolojik baskı yaratma amacına yönelmiş görünmektedir. Nihai hesaplaşma için

etnik temelli toplumsal bir çatışmayı dahi göze aldıkları mesaj ve söylemlerle çıtayı yükselterek pazarlık marjlarını artırmak ve siyasi iktidarı köşeye sıkıştırarak ellerini güçlendirmek isteyen PKK'nın yanlış değerlendirmelerinden biri de 'toplumun direncinin çabuk kırılacağı ve yılgınlığa kapılacağı' beklentisidir. Toplumun 1993'lerde yaşanan ve kimi sivil toplum kuruluşları ve kanaat önderlerinin öncülük ettiği teslimiyetçi ortamın yeniden yaşama geçeceği beklentisinin ötesinde PKK'nın bu beklentiye tümü ile karşıt bir başka taktiği de dikkatlerden uzak tutulmamalıdır. Bu taktik, girişeceği tahriklerle toplum içinde etnik temelli bir çatışmayı körüklemek ve bu suretle "nihai hesaplaşma" yolunu açmaktır. Birbirinin tümü ile karşıtı gibi görünen bu iki taktiğin ayrışan yönlerine karşılık, ortak bir amacın gerçekleşmesine yönelik olduğu düşünüldüğünde, sözünü ettiğimiz bu derin çelişki, yerini örgütün kendi mantığı içinde tutarlı sayılabilecek bir değerlendirmeye bırakabilir. Toplum yılgınlık ve teslimiyet ekseninde yer alırsa, şiddetin öteleneceği, bunun aksi gerçekleşir ve bir çatışma ortamı doğarsa şiddetin önceleneceği. Bu taktiksel yaklaşım bileşik kaplar teorisinin topluma uyarlanmış bir modelidir.

PKK - DTP İlişkileri ve Nihai Hesaplaşma Söylemleri Üzerine:

PKK terör örgütü 'bölücü ve ayrılıkçı terörün yıllardır bitirilememiş oluşu' ile 'örgüte katılımların devam etmesini' davalarında haklı olduklarının kanıtı olarak göstermektedir. Örgütün kendilerine yakın siyasi partilere verilen oyları da bir katılım olarak değerlendirdikleri ve katılımın yığınsal niteliğe kavuşmuş olduğunu yorumladıkları gözlemlenmektedir. Örgüt yöneticilerinin bu güce dayanarak bir etnik çatışma başlatılması (örgütün lisanı ile 'nihai hesaplaşma') söylemi ile Türkiye Cumhuriyeti'ni tehdit etmesi, örgütü boyunu aşan çok tehlikeli bir yola sürüklemektedir. Bu bağlamda, DTP'nin ilginç bir biçimde "PKK'yı şiddete son vermeye çağıran açıklamasını" izlenen taktiğin bir parçası olarak değerlendirmek gerekiyor. Türkiye'de etnik bir çatışmanın başlatılması halinde, kendilerini

aklayacak bir kanıt yaratma çabasıındalar. Bu açıklamanın bir başka hedefi de nihai hesaplaşma defteri açılırsa, yasal açılardan kendilerini güvence altına almak ve mağdur taraf olduklarının alt yapısını oluşturmak.

Bir yandan Türkiye'nin toprak bütünlüğü ve üniter yapısına saygılı olduklarını, öte yandan da iki halklı (ya da iki kurucu halklı) bir devlet istediklerini seslendiren PKK terör örgütü ve uydusundaki siyasi partiler, iki halklı bir devletin üniter yapının sona ermesi anlamında olduğunu mutlaka bilmektedirler. Ayrıca silah bırakmanın ön koşulu olarak genel bir af çıkartılmasını istemekte olup silahlı gruplarını genel af konusunda bir kart olarak ileri sürerken çözüm yollarını tamamen tıkadıklarını görmezden gelmektedirler.

Uzlaşmanın anahtarının PKK'nın derhal eylemlerini sonlandırıp silahlarını bırakmasından geçtiğinin kabul edilmemesi halinde, yaşanan kısır döngünün daha sertleşerek süreceği konusunu örgütün liderleri de bilmektedir. Etnik temelli bir çatışmanın yaygınlaşması ve tırmanması, bir başka deyişle örgütün 'nihai hesaplaşma' olarak adlandırdığı sürecin başlatılması halinde, bu durumun 'uluslar arası bir müdahaleye neden olacağı' beklentileri ise, PKK terör örgütünün üst kadrosunun her zaman olduğu gibi stratejik değerlendirmeler yapmak yerine gerçekçi olmayan değerlendirmeler yaptıklarının tipik bir göstergesidir.

Sözü edilen beklenti bugünkü koşullar altında hayal olarak nitelendirilebilir. Ancak bu beklentinin toplumda yaratabileceği kırılmalar, Türkiye'de yaşanacakların bölgeye yükleyebileceği olumsuzluklar, komşu ve çevre ülkelere sıçrayarak bir krizin yerel olmaktan çıkarak bölgesel bir nitelik kazanabilmesi gibi etmenlerin dayatacağı koşullar açısından bu hayali ihtimal bile milli güvenlik politikalarının oluşturulmasında ve güncelleştirilmesinde göz ardı edilmemelidir.

PKK terör örgütü, kendi söylemince 'nihai hesaplaşma sürecini' başlattığında – eğer baskı kurmaya yönelik bir psikolojik harekât unsuru değilse – Türkiye'deki tüm Kürt kökenli yurttaşların örgütün saflarında yer alacağına ilişkin "inançları", içi boş söylemden öte bir anlam taşımamaktadır. Bu bağlamda Türkiye'de öncelikle yapılması gereken, Kürt kavramı ile etnik milliyetçiliği öne alan Kürtçülüğün

birbirinden kesin çizgilerle ayrılarak, yıllardır yaşanan terör sorununun kendi boyutları içinde hapsedilmesi ve bu hareketin gösterilmek istenildiği ölçüde yığmsal nitelikte değil, marjinal bir hareket olduğunun ortaya konulabilmesidir.

Son Söz Olarak;

Türkiye’de bir ‘Kürt Sorunu’ yoktur. Kürt vatandaşların Türkiye Cumhuriyeti kimliği ile yararlanmadığı herhangi bir kamu hizmetinden söz etmek mümkün değildir. Ancak bir ‘Ayrılıkçı Kürtçülük Sorunu’ vardır. Yaklaşık son yirmi yıldır bu fikri kendi çıkarlarına yakın görenlerin toplandığı PKK terör örgütü bu sorunu Kürt sorunu diye lanse etmekte ve özellikle Avrupa’da destekçiler bulmaktadır. ‘Kürt’ ile ‘Kürtçü’ ayrımının ortaya net bir şekilde konulmalı ve Kürt yurttaşların Türkiye Cumhuriyeti’nin ayrılmaz bir parçası olduğunun altı sürekli çizilmelidir.

Dünya üzerindeki Kürtlerin yarısına yakını Türkiye’de yaşamakta, geri kalan Irak, İran ve Suriye’de çok az bir kısmı da Ermenistan ve Azerbaycan’dadır. Kürtlerin çoğunluğunun ikamet ettiği Türkiye, diğer ülkelerdeki azınlık durumunda olan Kürtlerin savunucusu ve garantörü olmalıdır.

EKLER

EK-I: Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Ayaklanmalar (1879-1938)

Bu hareketlenmelerin birçoğu bazı kaynaklarca tamamen ‘bağımsızlık amacı güden bir Kürt isyanı’ gibi aktarılmakta ise de bu çalışma çerçevesinde son derece dikkatli araştırılarak buradaki sonuçlara ulaşılmıştır. Konusu itibariyle sadece “Kürt devleti kurmak” amacı güden hareketlenmeler çalışmaya detaylı olarak eklenmiş ancak okuyucuyu doğru yönlendirebilmek için zaman akışı içerisindeki diğer hareketlenmeler de bu tabloda aktarılmıştır.

1. 1879, Şeyh Ubeydullah Ayaklanması, Hakkari-Yüksekova civarı ve Amadiye, bağımsız kürt devleti kurmak.
2. 1908, Şeyh Sait Berzenci Ayaklanması, Süleymaniye, kendi egemenliğini kurmak.
3. 1910 ve sonrası, Barzan – Zıbari (Şeyh Abdüsselam) Ayaklanması, hükümet ile husumetler.
4. 1913, Bitlis Ayaklanması, Bitlis ve civarı, bölgeye ‘doğrudan Rus müdahalesini’ sağlamak.
5. 1915, Şeyh Mahmut Berzenci Hareketi, Süleymaniye civarı, bölgeki İngiliz müdahalesine destek olmak.
6. 1916-1924, Nasturi (Asuri) Ayaklanması, Hakkari – İran sınırı, İngilizler’in müdahalesi için bölgede karışıklık çıkarmak.
7. 1919-1922, Simko Ağa Ayaklanması, Hakkari – İran sınırı, kendi hakimiyetinde bir kürt devleti kurmak.
8. 1919, (bölgedeki İngiliz idaresine karşı) Şeyh Mahmut Berzenci Hareketi, Süleymaniye civarı, Kürt devleti kurmak.
9. 1919, Ali Batı Ayaklanması, Mardin ve civarı, bölgede karışıklık çıkarmak.
10. 20 Mayıs 1920, Cemil Çeto Ayaklanması, Mardin ve Siirt – Kurtalan (Garzan) civarı, bölgede karışıklık çıkarmak.

11. 1 Haziran 1920, Milli Aşireti Ayaklanması, Şanlıurfa – Viranşehir, aşiretler arası çatışmalar.
12. Mart 1921, Koçgiri Ayaklanması, Tunceli civarı (Dersim yöresi), bağımsız Kürt devleti kurmak.
13. 7 Ağustos 1924, Nasturi (Beytüşşebap) Ayaklanması, Hakkari – Beytüşşebap ve Çal – Dramar civarı, bölgeye doğrudan İngiliz müdahalesine sebep olmak.
14. 7 Ağustos 1925, Raçkotan ve Raman Ayaklanması, Siirt – Sason ve Silvan civarı, vergi ödememek ve asker göndermemek.
15. 10 Haziran 1925, Şemdinli (Nehri) Ayaklanması, Hakkari – Şemdinli civarı, vergi ödememek, asker göndermemek.
16. Kasım 1925, Sason Ayaklanması, Siirt civarı, vergi ödememek, askere göndermemek.
17. 13 Şubat 1925, Şeyh Sait Ayaklanması, Diyarbakır – Dicle civarı, Dini kurallara göre yönetilecek bir Kürt devleti kurmak.
18. 1925 İlkbaharı, Şemdinli (Gerdi Aşireti) Ayaklanması, Hakkari – Şemdinli civarı, başarısız olan Şeyh Sait ayaklanmasından sonra hükümetten intikam almak.
19. 7 Ağustos 1925, Reşkotan ve Reman Ayaklanması, Siirt – Eruh civarı, silah araması yaptırmamak.
20. 1926, Pervari Ayaklanması, Siirt – Pervari civarı, mahkemede şahitlik yapmamak.
21. Mart 1926, Şiği Haco Ağa Ayaklanması, Mardin civarı, zorunlu iskana tabi tutulacaklarını düşündükleri için.
22. 7 Ekim 1926, Koçuşağı Ayaklanması, Tunceli – Ovacık – Hozat – Çemişkezek civarı, vergi vermedikleri için zorunlu iskana tabi tutulacaklarını düşündükleri için.
23. 16 Mayıs 1926, Birinci Ağrı Ayaklanması, Ağrı ve civarı, orduya asker göndermemek, vergi vermemek.
24. 13 Eylül 1927, İkinci Ağrı Ayaklanması, Ağrı – Doğubeyazıt, bağımsız Kürt Devleti kurmak.

25. 7 Ekim 1927, Bicar (Bicak yada Bıçak) Ayaklanması, Diyarbakır – Kulp, Hani, Palu ve Lice civarı, Şeyh Sait ayaklanmasından sonra dağlara kaçan eşkıyaları yakalamak için yapılan askeri müdahaleye karşı koyma.
26. 6 Temmuz 1929, Zilanlı Resul Ağa (İt Resul) Ayaklanması, Siirt – Eruh, Mahkeme tarafından kesilen zorla getirme müzekkeresine uymamak.
27. 11 Haziran 1930, Üçüncü Ağrı Ayaklanması, Ağrı Dağı civarı, Ağrı ayaklanmasından sonra dağlara kaçan eşkıyaları yakalamak için yapılan askeri müdahaleye karşı koyma.
28. 2 Haziran 1930, Zeylan Ayaklanması, (Halep'te yapılan bir planlama ile eş zamanlı olarak) Van – Muş – Siirt – Bitlis ve civarları, bağımsız bir Kürt devleti kurmak ve Ağrı Ayaklanmalarına destek vermek.
29. Haziran 1930, Tutaklı Ali Can Ayaklanması, Van – Tutak, Zeylan ayaklanmasına destek vermek ve Şapka Kanununu benimsememek.
30. 16 Temmuz 1930, Oramar Ayaklanması, Hakkari - Şemdinli ve Çukurca arası, Şeyh Ahmet Barzani'nin Zeylan Ayaklanmasına destek olmak için Oramar'a saldırması ve bu saldırıya bölgedeki bazı aşiretlerin destek olması.
31. 1934, Buban Aşireti Ayaklanması, Tunceli civarı, yol vergisi vermemek.
32. Ocak 1937, Sason Ayaklanması, Batman – Sason, hayvan sayımına engel olmak.
33. 21 Mart 1937, Birinci Tunceli İsyanı, Tunceli civarı, Cumhuriyet yönetimine karşı çıkmak.
34. 1 Haziran 1938, İkinci Tunceli İsyanı, Tunceli civarı, birinci isyandan sonra kaçan asileri bölgeden uzaklaştırmak için düzenlenen harekât.

EK-II: Türkiye’de Ayrılıkçı Kürtçü Örgütlenmeler (1964-1983)

Örgütler isimleri, kısaltmaları, kuruluş tarihleri ve fikri yapıları ile tarih çizgisi içinde aktarılmıştır. Parantez içlerinde ise örgüt hakkında bazı özel bilgiler aktarılmıştır.

1. Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi (T-KDP), 1964, Önce Sağ görüşlü iken 1970’lerde Sol görüş hakim olmuştur.
2. Devrimci Doğu Kültür Ocakları (DDKO), 1969, Sol Görüşlü (Dev Genç’ten ayrılan grup)
3. Kürdistan Mücadele Örgütü (TEKOŞİN), 1970, Sol Görüşlü (THKP/C örgütünden ayrılan Kürtçü grup)
4. Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği (ASKD.DER), 1974, Marksist – Leninist.
5. Devrimci Halk Kültür Derneği (DHKD), 1974, Marksist – Leninist.
6. Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi (TKSP), 1974, Sosyalist (Yurt dışında ‘Kürdistan İşçi Dernekleri Federasyonu (KOMKAR)’ isimli örgüt, Yurt içinde ise ‘Denk Dergisi’ ile çalışmalarına devam etmektedirler.)
7. Kürdistan Öncü İşçi Partisi (KÖİP yada PPKK), 1974, Kominist (İlk adı Kürdistan İşçi Partisi (PKK) olan örgüt DDKD örgütünden ayrılan grup tarafından kurulmuştu.)
8. Devrimci Demokratik Kültür Derneği (DDKD), 1975, Sol Görüşlü (DDKO devamı niteliğinde)
9. KAWA, 1976, Maocu. (DDKO’dan Maocu fikirlerle ayrılan grup)
10. RIZGARÎ (Kurtuluş), 1978, Marksist – Leninist (1988 yılında adını Kürdistan Kurtuluş Partisi (KKP)olarak değiştirmişlerdir.)
11. Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları Örgütünü (KUK), 1978, Marksist Leninist (T-KDP’den ayrılan Marksist Leninist grup)
12. Kurtuluş Bayrağı Örgütü (ALARIZGARÎ), 1979, Sol Görüşlü (RIZGARÎ örgütünün bir fraksiyonu)
13. Kürdistan Sosyalist Hareketi (TSK), 1983, Marksist Leninist.

KAYNAKÇA

ATATÜRK, Mustafa Kemal (Uyarlayan: İsmet Zeki EYÜBOĞLU), Nutuk (Söylev), Say Yayınları, 2007

AĞIN, Ömer, Kürtler, Kemalizm ve TKP, Versus Kitap, 2006

AKGÜL, Suat, Amerikan ve İngiliz Raporları Işığında Dersim, Yaba Yayınları, 2000

AKGÜL, Suat, Yakın Tarihimize Dersim İsyanları ve Gerçekler, Boğaziçi Yayınları, 1992

AKYOL, Mustafa, Kürt Sorununu Yeniden Düşünmek. Yanlış Giden Neydi? Bundan Sonra Nereye?, Doğan Kitapçılık, 2006

ALAKOM, Rohat, Şerif Paşa -Bir Kürt Diplomatının Fırtınalı Yılları, Avesta Basın Yayın, 1998

ALKAN, Necati, Polis Akademisi Dergisi, 1997 Kasım-Aralık, “Terör Örgütlerinin İntihar Eylemlerindeki Psikodinamik Gerçekler” S:57

ANDAÇ, Zeynep, Ortadoğu’da Siyaset ve PKK, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Gazi Üniversitesi, 2000

ANDERSON, Benedict, Hayali Cemaatler: Milliyetçiliğin Kökeni ve Yayılması, Metis Yayınları, 2005

ATAMAN, Muhittin, “Milliyetçiliğin Dönüşümü: Eski ve Yeni Milliyetçilik”, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl: 2001–2, Sayı: 3.

AYDIN, Osman, 1925 Kürt Ulusal Hareketi, Doz Yayınları, 2006

BAL, İhsan, Alacakaranlıkta Terörle Mücadele ve Komplo Teorileri, USAK Yayınları, 2006

BAL, İhsan, “Terör Nedir? Neden Terörist Olunur?” , (Edit: İhsan BAL)Terörizm: Terör, Terörizm ve Küresel Terörle Mücadelede Ulusal ve Bölgesel Deneyimler, USAK Yayınları, 2006

BALLI, Rafet, Kürt Dosyası, Cem Yayınevi, 1993

BAYAR, Celal, Şark Raporu Cumhuriyet Gözüyle Kürt Meselesi-1Gayet Mahrem ve Zata Mahsustur, Kaynak Yayınları, 2006

BEDİRKAN, Celadet Alî, Kürt Sorunu Üzerine (De La Question Kurde), Avesta Yayınları, 1997

BIRCH, Antony, Nationalism and National Integration, Unwind Hyman Ltd. Press, 1989

BOZASLAN, Hamit, “Türkiye’de Kürt Milliyetçiliği 1919-1925” (Edit.: ZÜRCHER Erik Jan), Türkiye’de Etnik Çatışma, İletişim Yayınevi, 2005

BOZASLAN Hamit, “Kürt Milliyetçiliği ve Kürd Hareketi (1898-2000)”, (Edit.: Tanıl BORA, Murat Gültekingil) Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Cilt 4: Milliyetçilik, İletişim Yayınevi, 2002

BOZDAĞ, İsmet, Kürt İsyanları, Truva Yayınları, 2004

CELİL, Celile, 1880 Şeyh Ubeydullah Nehri Kürt Ayaklanması, Peri Yayınları, 1998

CELİL, Celile, Kürt Aydınlanması, Avesta Yayınları, 2001

CEMAL, Hasan, Kürtler, Doğan Kitapçılık, 2003

CHIRGUH, Blech, Kürt Sorunu (La Question Kurde, 1930),

ÇİHAN, S., Kürt Ulusal Mücadelesi ve Sosyalizm, Evrensel Basım Yayın, 1993

CONNOR, Walker, Ethnonationalism: The Quest For Understanding, Princeton University Press, 1994

COŞTUROĞLU, Mustafa, Toplumsal Çözülme (Toplumsal Patoloji), Gündoğan Yayınları, 1992

ÇAKIR, Ruşen, Türkiye’nin Kürt Sorunu, Metis Yayınları, 2004

ÇEVİK, Halis, Kadim Toprakların Trajedisi Uluslar arası Politikada Ortadoğu, Nüve Kültür Merkezi Yayınları, 2006

ÇEŞME, Ahmet, Psikolojik Harekât ve PKK Kansız Mücadelenin Kanlı Yüzü, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, 2005

ÇİFTÇİOĞLU, Ercan, PKK Eylemleri Üzerine Bir Analiz, Stratejik Analiz Uluslararası İlişkiler Dergisi, Cilt 6, Sayı:78 Ekim 2006,

DEMİREL, Emin, Geçmişten Günümüze PKK ve Ayaklanmalar, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, 2005

Edit.: Kaynak Yayınları, Birinci Doğu Halkları Kurultayı Bakü 1920 (Belgeler), Kaynak Yayınları, 1999

DÖNMEZ, Rasim Özgür, 'Nationalism in Turkey: Political Violence and Identity', Ethnopolitics Dergisi, Vol:6, No:1, Mart 2007, S: 43–65

DURSUN, İsmail, Kürt Tezgaarı İsrail / ABD ve İngiliz Üçgeninde, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, 2006

DÜZGÖREN, Koray, 'Türkiye Kürtleri ve Kuzey Irak', Avrasya Dosyası Dergisi (Kuzey Irak Özel Sayısı) C.3 S.1, İlkbahar 1996

EKİNCİ, Tarık Ziya, Türkiye'nin Kürt Siyasetine Eleştirel Yaklaşımlar, Cem Yayınları, 2004

ELEY, Geoff ve Ronald G. SUNY, Becoming National, Oxford University Press, 1996.

EMİN, Ahmed, Turkey In The Word War, New Haven: Yale University Press, 1930

EPÖZDEMİR, Şakir, 1514 Amasya Antlaşması: Kürt Osmanlı İttifakı ve Mevlana İdris-i Bitlisi, Peri Yayınları, 2005

EROĞLU, Hamza, Türk İnkılap Tarihi, Savaş Yayınları, 1990

FESCH, Paul, Abdulhamid'in Son Günlerinde İstanbul, Pera Turizm Yayınları, 1999

GELLNER, Ernest, Nations and Nationalism, New Perspectives on the Past, Cornell University Press, 1983

GERGER, Haluk, Emekçiye Mektuplar: Türkiye'nin Düzeni ve Kürt Sorunu, Belge Yayınları, 1995

GREENFELD, Liah, Nationalism: Five Roads to Modernity, Cambridge Harvard University Press, 1992.

GÖKALP, Ziya, Kürt Aşiretleri Hakkında Sosyolojik Tetkikler, Sosyal Yayınlar, 1992

GÜRSES, Emin, Ayrılıkçı Terörün Anatomisi IRA – ETA – PKK, Bağlam Yayınları, 1997

HAKAN, Sinan, Müküs Kürt Mirleri Tarihi ve Han Mahmud, Peri Yayınları, 2002

HAZIR, Hayati, Siyasal Şiddet ve Terörizm, Nobel Yayın Dağıtım, 2001

HAYES, Charleton H., Historical Evaluation Of Modern Nationalism, New York Russell and Russell , 1931

HOBSBAWM, Eric, Ethnicity and Nationalism in Europe Today, Anthropology Today, Vol. 8, No. 1, 3-8. Feb, 1992.

HOBSBAWM, Eric, Milletler ve Milliyetçilik 1780'den Günümüze Program, Mit, Gerçeklik, Ayrıntı Yayınları, 1995

İLHAN, Suat, 8 nci Kolordu Bölgesindeki İsyandar (Harp Akademileri Basımevi, İstanbul, 1971

JWAİDEH, Wadie, Kürt Milliyetçiliğinin Tarihi Kökenleri ve Gelişimi (The Kurdish Nationalist Movement/It's Origins and Development), İletişim Yayınları, 1999

KARADEMİR, Kemal, İntihar Saldırıları, TEMÜH Dairesi Başkanlığı Yayınları No:12, 2. Baskı.

KİRİŞÇİ Kemal ve M. Winrow GARETH, Kürt Sorunu, Kökeni ve Gelişimi, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2007

KOHN, Hans, Idea Of Nationalism A Study in its Origins an Background, Transaction Publishers, 2005

KURUBAŞ, Erol, Kuzey Irak'ta Olası Bir Ayrılmanın Gerçekleşebilirliği, Stratejik Analiz Dergisi, Şubat 2003, C:3 Sayı:34

KUTLAY, Naci, Türk Siyasal İslamcılığında Kürt Damarları, Beybun Yayınları, 2006

KUTLAY, Naci, Kürtlerde Değişim ve Milliyetçilik, Dipnot Yayınları, 2007

MALMÎSANİJ (Şahsın gerçek adı Mehmet TAYFUN'dur.), Kürt Teavün ve Terakki Cemiyeti ve Gazetesi, Avesta Yayınları, 1999

MALMÎSANİJ, Kürt Talebe - Hevi Cemiyeti İlk Legal Kürt Öğrenci Derneği (1912-1922), Avesta Basın Yayın, 2002

MALMÎSANİJ, Diyarbakirli Cemilpaşazadeler ve Kürt Milliyetçiliği, Avesta Yayınları, 2004

MARDİN, Şerif, Jön Türklerin Siyasi Fikirleri 1895 – 1908, İletişim Yayınları, 2004

MIHOYAN, Şakire Xıdoye, İki Dünya Savaşında Irak'ta Kürt Sorunu, Peri Yayınları, 1998

MUMCU, Uğur, Silah Kaçakçılığı ve Terör, um:ag Yayınları, 1997

MUMCU, Uğur, Kürt-İslam Ayaklanması 1919-1925, Uğur Mumcu Vakfı Yayınları, 1999

NİKİTİN, Basil, Kürtler, Sol Yayınları, 1995

ORAN, Baskın, Türkiye'de Azınlıklar Kavramlar, Teori, Lozan, İç Mevzuat, İçtihat, Uygulama, İletişim Yayınevi, 2004

ÖNAL, Sami, Sadettin Paşa'nın Anıları Ermeni-Kürt Olayları (Van, 1869), Remzi Kitabevi, 2003

ÖZCAN, Nihat Ali, PKK (Kürdistan İşçi Partisi) Tarihi, İdeolojisi ve Yöntemi, ASAM Yayınları, 1999

ÖZÇER, Akın, Çoğul İspanya / Anayasal Sistemi ve Ayrılıkçı Terörle Mücadele Modeli, İmge Kitabevi Yayınları, 2007

ÖZÇER, Akın, “ETA, PKK, DTP ve BATASUNA Fark ne?”, Tempo Dergisi, 15 Kasım 2007

ÖZDAĞ, Ümit, Türkiye Kuzey Irak ve PKK, Bir Gayri Nizami Savaşın Anatomisi, ASAM Yayınları, 1999

ÖZDAĞ, Ümit, Türkiye'de Düşük Yoğunluklu Çatışma ve PKK, Üç Ok Yayınları, 2005

ÖZDAĞ, Ümit, Türk Ordusunun PKK Operasyonları (1984-2007), Pegasus Yayınları, 2007

ÖZKAN, Tuncay, CIA Kürtleri Kürt Devleti'nin Gizli Tarihi, Alfa Yayınları, 2004

ÖZTÜRK, Saygı, Kasadaki Dosyalar, Ümit Yayıncılık, 2003

ÖZOĞLU, Hakan, Osmanlı Devleti ve Kürt Milliyetçiliği (Kurdish Notables And The Ottoman State), Kitap Yayınevi, 2006

PFAFF, William, The Wrath Of Nations: Civilization and the Furies of Nationalism, New York: Simon and Schuster, 1991.

PİRİM, Oktay ve Süha ÖRTÜLÜ, Ömerli Köyünden İmralı'ya PKK'nın 20 Yıllık Öyküsü, Boyut Yayın Grubu, 2000

REÇBER, Kamuran, “Türkiye'nin Irak'ın Kuzeyinde Sınır Ötesi Operasyon ve Sıcak Takip Hakkı”, Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi Cilt:3 No:9, 2007

SAKIK, Şemdin, Apo, Şark Yayınları, 2005

SARI, G., <http://www.habusulu.com/makale45.htm> (Şubat 2007)

SASUNİ, Garo, Kürt Ulusal Hareketleri ve 15 yy'dan Günümüze Ermeni Kürt İlişkileri, Peri Yayınları, 1992

SATILMIŞ, Alişan, Terör ve Terörizm, Emre Yayınları, 2001

SEMİZ, Burhan, Çıkmaz Sokak PKK: PKK Dağ Kadrosunun Metodolojisi ve Sosyolojisi, Lalezar Kitapevi, 2007

SÖNMEZ, Ergün, Kürt Özgürlük Hareketi ve PKK'nın Rolü Kapitalizmin Emperyalist Sürecinde, Tevn Yayınları, 2006

SÜKAN, Faruk, İhanetler Karşısında Türkiye, Kültür Ofset, 1994

SNYDER, Louis, Encyclopedia of Nationalism, Pragan House Press, 1990

ŞENER, Cemal, Aleviler'in Etnik Kimliği Aleviler Kürt Mü? Türk Mü?, Etik Yayınları, 2003

TAMIR, Yeal, Liberal Nationalism, Princeton University Press, 1993

TEKİN, Arslan, İmralı'daki Konuk (Cilt 1), Tutibay Yüksek Öğretim Yayınları, 1999

TÖRELİ, Türkmen, PKK Terör Örgütü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Isparta, Süleyman Demirel Üniversitesi, 2002

TUŞALP, Erbil, Zehir Yüklü Bulutlar Halepçe'den Hakkari'ye, Bilgi Yayınevi, 1990

VALİ, Abbas, Kürt Milliyetçiliğinin Kökenleri, Avesta Yayınları, 2005

VOLKAN, Vamik D., Bloodlines: From Ethnic Pride to Ethnic Terrorism, Farrar, Straus and Giroux, 1997

VOLKAN, Vamik D., Körü Körüne İnanç / Kriz ve Terör Dönemlerinde Geniş Gruplar ve Liderleri, Okyanus Yayın, 2005

VOLKAN, Vamik D., Kimlik Adına Öldürmek / Kanlı Çatışmalar Üzerine Bir İnceleme, Everest Yayınları, 2007

YALÇIN, Soner, Bahçet Cantürk'ün Anıları, Su Yayınları, 1999

YAYLA, Atilla, Terörizm Üzerine, Turan Kitabevi, 1990

YEĞEN, Mesut, M¼stakbel T¼rk'ten Vatandaşa Cumhuriyet ve K¼rtler, İletişim Yayınevi, 2006

YEĞEN, Mesut, Devlet S¼yleminde K¼rt Sorunu, İletişim Yayınevi, 1999

ÖZGEÇMİŞ

- Adı Soyadı : Erhan ERGÜL
- Sürekli Adresi : Emniyet Genel Müdürlüğü. Bakanlıklar / ANKARA
- Doğum Yeri ve Yılı : Balıkesir - 1977
- Yabancı Dili : İngilizce
- İlköğretim : Gazneliler İlköğretim Okulu
- Ortaöğretim : Polis Koleji
- Lisans : Polis Akademisi
- Yüksek Lisans : Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Anabilim Dalı : Siyaset Bilimi
- Yayımları :
- Çalışma Hayatı : 1999 yılında Düzce İl Emniyet Müdürlüğünde çalışma hayatına başlamış halen Malatya İl Emniyet Müdürlüğünde Başkomiser rütbesi ile görev yapmaktadır.